Publicat în Jurnalul Oficial L nr. 149 din 30-04-2021

ACORD COMERCIAL ȘI DE COOPERARE

între Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice, pe de o parte, și Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord, pe de altă parte

Intrare în vigoare: a se vedea art. 783 alin. 1

Aplicare provizorie: a se vedea art. 783 alin. 2

PREAMBUL

UNIUNEA EUROPEANĂ ȘI COMUNITATEA EUROPEANĂ A ENERGIEI ATOMICE

ȘI

REGATUL UNIT AL MARII BRITANII ȘI IRLANDEI DE NORD,

(1) REAFIRMÂNDU-ȘI angajamentul față de principiile democratice, statul de drept, drepturile omului, combaterea proliferării armelor de distrugere în masă și față de combaterea schimbărilor climatice, care constituie elemente esențiale ale prezentului acord și ale acordurilor de completare,

(2) RECUNOSCÂND importanța cooperării globale în abordarea chestiunilor de interes comun,

(3) RECUNOSCÂND importanța transparenței în comerțul și investițiile internaționale, în avantajul tuturor părților interesate,

(4) DORIND să stabilească norme clare și reciproc avantajoase care să reglementeze comerțul și investițiile dintre părți,

(5) AVÂND ÎN VEDERE că pentru a garanta gestionarea eficientă și interpretarea și aplicarea corectă a prezentului acord și a oricărui acord de completare, precum și respectarea obligațiilor asumate în temeiul acestor acorduri este esențial să fie stabilite dispoziții care să asigure guvernanța globală, în special norme privind soluționarea litigiilor și asigurarea respectării legii care să respecte pe deplin autonomia ordinii juridice a Uniunii și a celei a Regatului Unit, precum și statutul de țară terță al Regatului Unit în relația cu Uniunea Europeană,

(6) BAZÂNDU-SE pe drepturile și obligațiile care le revin în temeiul Acordului de la Marrakesh privind constituirea Organizației Mondiale a Comerțului, încheiat la 15 aprilie 1994, și al altor instrumente multilaterale și bilaterale de cooperare,

(7) RECUNOSCÂND autonomia fiecărei părți și drepturile fiecăreia de a reglementa pe teritoriile lor pentru a realiza obiective legitime de politică publică, cum ar fi protecția și promovarea sănătății publice, a serviciilor sociale, a educației publice, a siguranței, a mediului, inclusiv schimbările climatice, a moralității publice, a protecției sociale sau a consumatorilor, a bunăstării animalelor, a protecției vieții private și a datelor, precum și promovarea și protecția diversității culturale, străduindu-se totodată să își îmbunătățească nivelurile ridicate de protecție,

(8) CREZÂND în beneficiile unui mediu comercial previzibil care stimulează comerțul și investițiile între părți și previne denaturarea comerțului și avantajele concurențiale neloiale, într-un mod favorabil dezvoltării durabile în dimensiunile sale economice, sociale și de mediu,

(9) RECUNOSCÂND necesitatea unui parteneriat economic ambițios, amplu și echilibrat care să fie susținut prin condiții echitabile pentru o concurență deschisă și loială și dezvoltare durabilă, printr-un cadru eficace și solid pentru subvenții și concurență și printr-un angajament de a-și menține nivelurile ridicate de protecție în domeniul standardelor de muncă și sociale, al mediului, al combaterii schimbărilor climatice și al fiscalității,

(10) RECUNOSCÂND necesitatea asigurării unei piețe deschise și sigure pentru mediul de afaceri, inclusiv pentru întreprinderile mici și mijlocii, precum și pentru bunurile și serviciile acestora, prin prevenirea barierelor nejustificate din calea comerțului și a investițiilor,

(11) REMARCÂND importanța facilitării de noi oportunități pentru întreprinderi și consumatori prin intermediul comerțului digital și a prevenirii barierelor nejustificate din calea fluxurilor de date și a schimburilor comerciale realizate prin mijloace electronice, respectând totodată normele părților privind protecția datelor cu caracter personal,

(12) DORIND ca prezentul acord să contribuie la bunăstarea consumatorilor prin politici care să asigure un nivel ridicat de protecție a consumatorilor și de bunăstare economică și care să încurajeze cooperarea între autoritățile competente,

(13) AVÂND ÎN VEDERE importanța conectivității transfrontaliere pe calea aerului, pe cale rutieră și maritimă pentru pasageri și bunuri, precum și necesitatea de a asigura standarde înalte în ceea ce privește furnizarea de servicii de transport între părți,

(14) RECUNOSCÂND beneficiile comerțului cu energie și materii prime și ale investițiilor în acestea, precum și importanța sprijinirii furnizării de energie eficientă din punct de vedere al costurilor, curată și sigură către Uniune și Regatul Unit,

(15) LUÂND ACT DE interesul părților de a constitui un cadru pentru facilitarea cooperării tehnice și pentru dezvoltarea unor noi regimuri comerciale pentru interconexiuni care să dea rezultate solide și eficiente în toate intervalele de timp,

(16) LUÂND ACT DE faptul că cooperarea și comerțul dintre părți în aceste domenii ar trebui să se bazeze pe o concurență loială pe piețele energiei și pe un acces nediscriminatoriu la rețele,

(17) RECUNOSCÂND beneficiile energiei durabile, ale energiei din surse regenerabile, în special ale activităților offshore din Marea Nordului, și ale eficienței energetice,

(18) DORIND să promoveze utilizarea pașnică a apelor adiacente coastelor lor și utilizarea optimă și echitabilă a resurselor marine biologice în apele respective, inclusiv gestionarea durabilă continuă a stocurilor comune,

(19) LUÂND ACT DE faptul că Regatul Unit s-a retras din Uniunea Europeană și, începând cu 1 ianuarie 2021, Regatul Unit este un stat costier independent, cu drepturile și obligațiile aferente în temeiul dreptului internațional,

(20) AFIRMÂND faptul că drepturile suverane ale statelor de coastă exercitate de către părți în scopul explorării, exploatării, conservării și gestionării resurselor biologice din apele lor ar trebui să se exercite în temeiul și în conformitate cu principiile dreptului internațional, inclusiv cu cele prevăzute de Convenția Națiunilor Unite asupra dreptului mării încheiată la Montego Bay la 10 decembrie 1982 („Convenția Națiunilor Unite asupra dreptului mării”),

(21) RECUNOSCÂND importanța coordonării drepturilor de securitate socială de care se bucură persoanele care se deplasează între părți pentru a munci, în vederea ședерii sau pentru a-și stabili reședința, precum și a drepturilor de care se bucură membrii de familie și urmașii acestora,

(22) AVÂND ÎN VEDERE că ambele părți vor avea de beneficiat de pe urma cooperării în domenii de interes comun, cum ar fi știința, cercetarea și inovarea, cercetarea nucleară și spațiul, desfășurată sub forma participării Regatului Unit la programele corespunzătoare ale Uniunii în condiții echitabile și adecvate,

(23) AVÂND ÎN VEDERE că cooperarea dintre Regatul Unit și Uniune în ceea ce privește prevenirea, investigarea, depistarea sau urmărirea penală a infracțiunilor și executarea sancțiunilor penale, inclusiv protecția împotriva amenințărilor la adresa securității publice și prevenirea acestora, va permite consolidarea securității Regatului Unit și a Uniunii,

(24) DORIND să încheie un acord între Regatul Unit și Uniune pentru a avea un temei juridic pentru o astfel de cooperare,

(25) RECUNOSCÂND faptul că părțile pot completa prezentul acord cu alte acorduri care să facă parte integrantă din relațiile lor bilaterale globale, astfel cum sunt reglementate de prezentul acord și că Acordul privind procedurile de securitate pentru schimbul de informații clasificate și protecția acestora este încheiat ca un astfel de acord de completare și permite schimbul de informații clasificate între părți în temeiul prezentului acord sau al oricărui alt acord de completare,

CONVIN DUPĂ CUM URMEAZĂ:

PARTEA ÎNTÂI
DISPOZIȚII COMUNE ȘI INSTITUȚIONALE

TITLUL I
DISPOZIȚII GENERALE

Articolul 1

Scopul

Prezentul acord stabilește baza pentru o relație amplă între părți, într-un spațiu al prosperității și bunei vecinătăți caracterizat de relații strânse și pașnice bazate pe cooperare, care respectă autonomia și suveranitatea fiecărei părți.

Articolul 2

Acorduri de completare

(1) Atunci când Uniunea și Regatul Unit încheie între ele alte acorduri bilaterale, acestea constituie acorduri de completare a prezentului acord, cu excepția cazului în care se prevede altfel în acordurile respective. Aceste acorduri de completare fac parte integrantă din relațiile bilaterale generale reglementate de prezentul acord și formează cadrul general.

(2) Alineatul (1) se aplică, de asemenea:

(a) acordurilor dintre Uniune și statele sale membre, pe de o parte, și Regatul Unit, pe de altă parte; și

(b) acordurilor dintre Comunitatea Europeană a Energiei Atomice, pe de o parte, și Regatul Unit, pe de altă parte.

Articolul 3

Buna-credință

(1) Părțile, dând dovadă de respect reciproc deplin și de bună-credință, își acordă asistență reciprocă în îndeplinirea atribuțiilor care decurg din prezentul acord și din orice acord de completare.

(2) Părțile iau toate măsurile adecvate, generale sau speciale, pentru a asigura îndeplinirea obligațiilor care decurg din prezentul acord și din orice acord de completare și se abțin de a lua orice măsură care ar putea pune în pericol realizarea obiectivelor prezentului acord sau ale oricărui acord de completare.

TITLUL II
PRINCIPII DE INTERPRETARE ȘI DEFINIȚII

Articolul 4

Dreptul internațional public

(1) Dispozițiile prezentului acord și ale oricărui acord de completare se interpretează cu bună-credință, în conformitate cu sensul lor obișnuit în contextul lor și din perspectiva obiectului și a scopului acordului, în conformitate cu regulile obișnuite de interpretare a dreptului internațional public, inclusiv cu cele codificate în Convenția de la Viena privind dreptul tratatelor, încheiată la Viena la 23 mai 1969.

(2) Pentru mai multă certitudine, nici prezentul acord, nici un acord de completare nu stabilesc obligația de a interpreta dispozițiile acestora în conformitate cu dreptul intern al vreuneia dintre părți.

(3) Pentru mai multă certitudine, nicio interpretare a prezentului acord sau a oricărui acord de completare dată de instanțele judecătorești ale uneia dintre părți nu are caracter obligatoriu pentru instanțele judecătorești ale celeilalte părți.

Articolul 5

Drepturile private

(1) Fără a aduce atingere articolului SSC.67 din Protocolul privind coordonarea sistemelor de securitate socială și cu excepția, în ceea ce privește Uniunea Europeană, a părții a treia din prezentul acord, nicio dispoziție a prezentului acord sau a oricărui acord de completare nu se interpretează ca acordând drepturi sau impunând obligații persoanelor, altele decât cele create între părți în temeiul dreptului internațional public, nici ca permițând invocarea directă a prezentului acord sau a oricărui acord de completare în sistemele juridice interne ale părților.

(2) Niciuna dintre părți nu prevede un drept de acțiune în temeiul legislației sale împotriva celeilalte părți pe motiv că cealaltă parte a încălcat prezentul acord sau orice acord de completare.

Articolul 6

Definiții

(1) În sensul prezentului acord și al oricărui acord de completare și în absența unor dispoziții contrare, se aplică următoarele definiții:

(a) „persoană vizată” înseamnă o persoană fizică identificată sau identificabilă; o persoană identificabilă este o persoană care poate fi identificată, direct sau indirect, în special prin referire la un element de identificare, cum ar fi un nume, un număr

de identificare, date de localizare sau un identificator online sau la unul sau mai multe elemente specifice, proprii identității fizice, fiziologice, genetice, mentale, economice, culturale sau sociale a persoanei fizice respective;

(b) „zi” înseamnă o zi calendaristică;

(c) „stat membru” înseamnă un stat membru al Uniunii Europene;

(d) „date cu caracter personal” înseamnă orice informație referitoare la o persoană vizată;

(e) „stat” înseamnă un stat membru sau Regatul Unit, în funcție de context;

(f) „teritoriul” unei părți înseamnă, pentru fiecare parte, teritoriile cărora li se aplică prezentul acord în conformitate cu articolul 774;

(g) „perioadă de tranziție” înseamnă perioada de tranziție prevăzută la articolul 126 din Acordul de retragere; și

(h) „Acord de retragere” înseamnă Acordul privind retragerea Regatului Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord din Uniunea Europeană și din Comunitatea Europeană a Energiei Atomice, inclusiv protocoalele la acesta.

(2) Orice trimitere la „Uniune”, „parte” sau „părți” din prezentul acord sau din orice acord de completare se interpretează ca neincluzând Comunitatea Europeană a Energiei Atomice, cu excepția cazului în care se prevede altfel sau în cazul în care contextul impune altfel.

TITLUL III
CADRUL INSTITUȚIONAL

Articolul 7

Consiliul de parteneriat

(1) Prin prezentul acord se constituie un Consiliu de parteneriat. Acesta este compus din reprezentanți ai Uniunii și ai Regatului Unit. Consiliul de parteneriat se poate întruni în diferite configurații, în funcție de materiile discutate.

(2) Consiliul de parteneriat este coprezidat de un membru al Comisiei Europene și de un reprezentant al guvernului Regatului Unit la nivel ministerial. Consiliul de parteneriat se întrunește la cererea Uniunii sau a Regatului Unit și, în orice caz, cel puțin o dată pe an și stabilește calendarul reuniunilor sale și ordinea de zi a acestora de comun acord.

(3) Consiliul de parteneriat supervizează realizarea obiectivelor prezentului acord și ale oricărui acord de completare. Acesta supraveghează și facilitează punerea în aplicare și executarea prezentului acord și a oricărui acord de completare. Fiecare parte poate sesiza Consiliul de parteneriat cu privire la orice aspect referitor la punerea în aplicare, executarea și interpretarea prezentului acord sau a oricărui acord de completare.

(4) Consiliul de parteneriat are competența:

(a) de a adopta decizii cu privire la toate aspectele pentru care prezentul acord sau orice acord de completare prevede acest lucru;

(b) de a adresa părților recomandări cu privire la punerea în aplicare și executarea prezentului acord și a oricărui acord de completare;

(c) de a adopta, prin decizie, modificări la prezentul acord sau la orice acord de completare în cazurile prevăzute de prezentul acord sau de orice acord de completare;

(d) de a adopta decizii de modificare a prezentului acord sau a oricărui acord de completare, exceptând în ceea ce privește partea întâi titlul III, până la sfârșitul celui de al patrulea an de la intrarea în vigoare a prezentului acord, cu condiția ca astfel de modificări să fie necesare pentru corectarea erorilor, remedierea omisiunilor sau a altor deficiențe;

(e) de a discuta orice aspect legat de domeniile vizate de prezentul acord sau de orice acord de completare;

(f) de a delega unele dintre competențele sale Comitetului de parteneriat pentru comerț sau unui comitet specializat, cu excepția competențelor și a responsabilităților menționate la litera (g) de la prezentul alineat;

(g) de a înființa, prin decizii, comitete specializate în comerț și comitete specializate, altele decât cele menționate la articolul 8 alineatul (1), de a dizolva orice comitet specializat în comerț sau comitet specializat sau de a modifica sarcinile care îi sunt atribuite unui astfel de comitet; și

(h)

de a adresa părților recomandări cu privire la transferul de date cu caracter personal în domenii specifice reglementate de prezentul acord sau de orice acord de completare.

(5) Activitatea Consiliului de parteneriat este reglementată de regulamentul de procedură prevăzut în Anexa 1. Consiliul de parteneriat poate modifica anexa respectivă.

Articolul 8

Comitete

(1) Se constituie următoarele comitete:

(a) Comitetul de parteneriat pentru comerț, care abordează aspectele reglementate de titlurile I-VII, de titlul VIII capitolul 4, de partea a doua rubrica întâi titlurile IX–XII, de partea a doua rubrica a șasea și de anexa 27;

(b) Comitetul specializat în comerț privind mărfurile, care abordează aspectele reglementate de partea a doua rubrica întâi titlul I capitolul 1 și de partea a doua rubrica întâi titlul VIII capitolul 4;

(c) Comitetul specializat în comerț privind cooperarea vamală și regulile de origine, care abordează aspectele reglementate de partea a doua rubrica întâi titlul I capitolele 2 și 5, de Protocolul privind asistența administrativă reciprocă în domeniul vamal și de dispozițiile privind controlul de către autoritățile vamale al respectării drepturilor de proprietate intelectuală, redevențele și taxele vamale, determinarea valorii în vamă și mărfurile reparate;

(d) Comitetul specializat în comerț privind măsurile sanitare și fitosanitare, care abordează aspectele reglementate de partea a doua rubrica întâi titlul I capitolul 3;

(e) Comitetul specializat în comerț privind barierele tehnice în calea comerțului, care abordează aspectele reglementate de partea a doua rubrica întâi titlul I capitolul 4 și de articolul 323;

(f) Comitetul specializat în comerț privind serviciile, investițiile și comerțul digital, care abordează aspectele reglementate de partea a doua rubrica întâi titlurile II–IV și de partea a doua rubrica întâi titlul VIII capitolul 4;

(g) Comitetul specializat în comerț privind proprietatea intelectuală, care abordează aspectele reglementate de partea a doua rubrica întâi titlul V;

(h) Comitetul specializat în comerț privind achizițiile publice, care abordează aspectele reglementate de partea a doua rubrica întâi titlul VI;

(i) Comitetul specializat în comerț privind cooperarea în materie de reglementare, care abordează aspectele reglementate de partea a doua rubrica întâi titlul X;

(j) Comitetul specializat în comerț privind condiții de concurență echitabile pentru o concurență deschisă și loială și dezvoltarea durabilă, care abordează aspectele reglementate de partea a doua rubrica întâi titlul XI și de anexa 27;

(k) Comitetul specializat în comerț privind cooperarea administrativă în domeniul TVA și privind recuperarea impozitelor și a taxelor, care abordează aspectele reglementate de Protocolul privind cooperarea administrativă și combaterea fraudelor în domeniul taxei pe valoarea adăugată și privind asistența reciprocă în materie de recuperare a creanțelor legate de taxe și impozite;

(l) Comitetul specializat privind energia,

(i) care abordează aspectele reglementate de partea a doua rubrica întâi titlul VIII, cu excepția capitolului 4, a articolului 323 și a anexei 27; și

(ii) care poate discuta și furniza expertiză comitetului relevant specializat în comerț, care abordează aspectele reglementate de capitolul 4 și de articolul 323;

(m) Comitetul specializat privind transportul aerian, care abordează aspectele reglementate de partea a doua rubrica a doua titlul I;

(n) Comitetul specializat privind siguranța aviației, care abordează aspectele reglementate de partea a doua rubrica a doua titlul II;

(o) Comitetul specializat privind transportul rutier, care abordează aspectele reglementate de partea a doua rubrica a treia;

(p) Comitetul specializat privind coordonarea sistemelor de securitate socială, care abordează aspectele reglementate de partea a doua rubrica a patra și de Protocolul privind coordonarea sistemelor de securitate socială;

(q) Comitetul specializat privind pescuitul, care abordează aspectele reglementate de partea a doua rubrica a cincea;

(r) Comitetul specializat privind cooperarea în materie de asigurare a respectării legii și cooperarea judiciară, care abordează aspectele reglementate de partea a treia; și

(s) Comitetul specializat privind participarea la programele Uniunii, care abordează aspectele reglementate de partea a cincea.

(2) În ceea ce privește aspectele care privesc titlurile I-VII, titlul VIII capitolul 4, partea a doua rubrica întâi titlurile IX-XII, partea a doua rubrica a șasea și anexa 27, Comitetul de parteneriat pentru comerț menționat la alineatul (1) de la prezentul articol are competența:

(a) de a acorda asistență Consiliului de parteneriat în exercitarea atribuțiilor sale și, mai ales, de a prezenta rapoarte Consiliului de parteneriat și de a îndeplini toate sarcinile care îi sunt încredințate de către acesta;

(b) de a supraveghea punerea în aplicare a prezentului acord sau a oricărui acord de completare;

(c) de a adopta decizii sau de a adresa recomandări astfel cum se prevede în prezentul acord sau în orice acord de completare ori în cazul în care această competență i-a fost delegată de către Consiliul de parteneriat;

(d) de a superviza activitatea comitetelor specializate în comerț menționate la alineatul (1) de la prezentul articol;

(e) de a vedea care este maniera cea mai potrivită de a preveni sau de a soluționa orice dificultate care poate apărea în legătură cu interpretarea și aplicarea prezentului acord sau a oricărui acord de completare, fără a aduce atingere părții a șasea titlul I;

(f) de a exercita competențele care îi sunt delegate de Consiliul de parteneriat în temeiul articolului 7 alineatul (4) litera (f);

(g) de a înființa, prin decizii, comitete specializate în comerț, altele decât cele menționate la alineatul (1), de a dizolva orice astfel de comitet specializat în comerț sau de a modifica sarcinile care îi sunt încredințate acestuia; și

(h) de a înființa, superviza, coordona și dizolva grupuri de lucru sau de a delega supervizarea acestora unui comitet specializat în comerț.

(3) În ceea ce privește aspectele care sunt de competența lor, comitetele specializate în comerț au competența:

(a) de a monitoriza și revizui punerea în aplicare și de a asigura buna funcționare a acordului sau a oricărui acord de completare;

(b) de a acorda asistență Comitetului de parteneriat pentru comerț în exercitarea atribuțiilor sale și, mai ales, de a prezenta rapoarte Consiliului de parteneriat și de a îndeplini toate sarcinile care îi sunt încredințate de către acesta;

(c) de a efectua lucrările tehnice pregătitoare necesare pentru a sprijini Consiliul de parteneriat și Comitetul de parteneriat pentru comerț în îndeplinirea atribuțiilor care le revin, inclusiv atunci când aceste organisme trebuie să adopte decizii sau recomandări;

(d) de a adopta decizii cu privire la toate aspectele pentru care prezentul acord sau orice acord de completare prevede acest lucru;

(e) de a discuta aspectele tehnice care decurg din punerea în aplicare a prezentului acord sau a oricărui acord de completare, fără a aduce atingere părții a șasea titlul I; și

(f) de a oferi un for în cadrul căruia părțile să facă schimb de informații, să discute despre cele mai bune practici și să își împărtășească experiența avută în materie de punere în aplicare;

(4) În ceea ce privește aspectele care sunt de competența lor, comitetele specializate au competența:

(a) de a monitoriza și revizui punerea în aplicare și de a asigura buna funcționare a acordului sau a oricărui acord de completare;

(b) de a acorda asistență Consiliului de parteneriat în exercitarea atribuțiilor sale și, mai ales, de a prezenta rapoarte Consiliului de parteneriat și de a executa orice sarcină care le este încredințată de către acesta;

(c) de a adopta decizii, inclusiv modificări, și recomandări cu privire la toate aspectele pentru care prezentul acord sau orice acord de completare prevede acest lucru sau pentru care Consiliul de parteneriat și-a delegat competențele unui comitet specializat, în conformitate cu articolul 7 alineatul (4) litera (f);

(d) de a discuta aspectele tehnice care decurg din punerea în aplicare a prezentului acord sau a oricărui acord de completare;

(e) de a oferi părților un for în cadrul căruia să facă schimb de informații, să discute despre cele mai bune practici și să își împărtășească experiența avută în materie de punere în aplicare;

(f) de a înființa, superviza, coordona și dizolva grupuri de lucru; și

(g) de a oferi un for pentru consultări în temeiul articolului 738 alineatul (7).

(5) Comitetele sunt constituite din reprezentanți ai fiecărei părți. Fiecare parte se asigură că reprezentanții săi în comitete au expertiza necesară cu privire la aspectele discutate.

(6) Comitetul de parteneriat pentru comerț este coprezidat de un reprezentant de rang înalt al Uniunii și de un reprezentant al Regatului Unit cu responsabilități în materie de comerț sau de persoane desemnate de aceștia. Consiliul de parteneriat se întrunește la cererea Uniunii sau a Regatului Unit și, în orice caz, cel puțin o dată pe an și stabilește calendarul reuniunilor sale și ordinea de zi a acestora de comun acord.

(7) Comitetele specializate în comerț și comitetele specializate sunt coprezidate de un reprezentant al Uniunii și de un reprezentant al Regatului Unit. Cu excepția cazului în care se prevede altfel în prezentul acord sau în cazul în care copreședinții decid altfel, aceste comitete se reunesc cel puțin o dată pe an.

(8) Comitetele stabilesc de comun acord calendarul reuniunilor lor și ordinea de zi a acestora.

(9) Activitatea comitetelor este reglementată de regulamentul de procedură prevăzut în anexa 1.

(10) Prin derogare de la alineatul (9), un comitet își poate adopta și modifica ulterior normele care îi reglementează activitatea.

Articolul 9

Grupuri de lucru

(1) Se înființează următoarele grupuri de lucru:

(a) Grupul de lucru privind produsele ecologice, sub supravegherea Comitetului specializat în comerț privind barierele tehnice în calea comerțului;

(b) Grupul de lucru privind autovehiculele și piesele de schimb, sub supravegherea Comitetului specializat în comerț privind barierele tehnice în calea comerțului;

(c) Grupul de lucru privind medicamentele, sub supravegherea Comitetului specializat în comerț privind barierele tehnice în calea comerțului;

(d) Grupul de lucru privind coordonarea sistemelor de securitate socială, sub supravegherea Comitetului specializat privind coordonarea sistemelor de securitate socială.

(2) Sub supravegherea comitetelor, grupurile de lucru acordă asistență comitetelor în îndeplinirea sarcinilor lor și, mai ales, pregătesc lucrările comitetelor și îndeplinesc sarcinile care le sunt încredințate de către acestea.

(3) Grupurile de lucru sunt constituite din reprezentanți ai Uniunii și ai Regatului Unit și sunt coprezidate de un reprezentant al Uniunii și de un reprezentant al Regatului Unit.

(4) Grupurile de lucru își stabilesc de comun acord regulamentul de procedură, calendarul și ordinea de zi a reuniunilor.

Articolul 10

Decizii și recomandări

(1) Deciziile adoptate de Consiliul de parteneriat sau, după caz, de un comitet sunt obligatorii pentru părți și pentru toate organismele constituite în temeiul prezentului acord și al oricărui acord de completare, inclusiv pentru instanța de arbitraj menționată la titlul I din partea a șasea. Recomandările nu au caracter obligatoriu.

(2) Consiliul de parteneriat sau, după caz, un comitet adoptă decizii și formulează recomandări de comun acord.

Articolul 11

Cooperarea parlamentară

(1) Parlamentul European și Parlamentul Regatului Unit pot înființa o Adunare parlamentară a parteneriatului, alcătuită din membri ai Parlamentului European și din membri ai Parlamentului Regatului Unit, care să constituie un for pentru schimbul de opinii cu privire la parteneriat.

(2) Odată înființată, Adunarea parlamentară a parteneriatului:

(a) poate solicita Consiliului de parteneriat informații relevante privind punerea în aplicare a prezentului acord și a oricărui acord de completare, Consiliul de parteneriat trebuind să furnizeze Adunării informațiile solicitate;

(b) trebuie să fie informată cu privire la deciziile și recomandările Consiliului de parteneriat; și

(c) poate face recomandări Consiliului de parteneriat.

Articolul 12

Participarea societății civile

Părțile se consultă cu societatea civilă cu privire la punerea în aplicare a prezentului acord și a oricărui acord de completare, în special interacționând cu grupurile consultative interne și cu Forumul societății civile menționate la articolele 13 și 14.

Articolul 13

Grupurile consultative interne

(1) Fiecare parte se consultă, în ceea ce privește aspectele reglementate de prezentul acord și de orice acord de completare, cu grupul (grupurile) său (sale) consultativ(e) intern(e) nou înființat(e) sau existent(e), în care sunt reprezentate organizațiile independente ale societății civile, inclusiv organizațiile neguvernamentale, organizațiile profesionale și patronale, precum și sindicatele care își desfășoară activitatea în domeniul economic, al dezvoltării durabile, social, al drepturilor omului, al mediului și în alte domenii. Fiecare parte își poate convoca grupul (grupurile) consultativ(e) intern(e) în diferite configurații pentru a discuta punerea în aplicare a diferitelor dispoziții ale prezentului acord sau ale oricărui acord de completare.

(2) Fiecare parte ia în considerare opiniile sau recomandările prezentate de grupul (grupurile) său (sale) consultativ(e) intern(e). Reprezentanții fiecărei părți se străduiesc să se întrunească cel puțin o dată pe an cu grupul (grupurile) său (sale) consultativ(e) intern(e). Reuniunile pot avea loc prin mijloace virtuale.

(3) Pentru a promova informarea publicului cu privire la grupurile consultative interne, fiecare parte se străduiește să publice lista organizațiilor care participă la grupul (grupurile) său (sale) consultativ(e) intern(e), precum și punctul de contact pentru grupul (grupurile) respectiv(e).

(4) Părțile promovează interacțiunea dintre grupurile lor consultative interne, inclusiv, atunci când este posibil, prin schimbul de date de contact ale membrilor grupurilor lor consultative interne.

Articolul 14

Forumul societății civile

(1) Părțile facilitează organizarea unui Forum al societății civile în vederea desfășurării unui dialog cu privire la punerea în aplicare a părții a doua. Consiliul de parteneriat adoptă orientările operaționale pentru desfășurarea forumului.

(2) Forumul societății civile se întrunește cel puțin o dată pe an, cu excepția cazului în care părțile convin altfel. Forumul societății civile se poate întruni prin mijloace virtuale.

(3) Forumul societății civile este deschis participării organizațiilor independente ale societății civile înființate pe teritoriile părților, inclusiv a membrilor grupurilor consultative interne menționate la articolul 13. Fiecare parte promovează o reprezentare echilibrată, care să includă organizații neguvernamentale, organizații profesionale și patronale, precum și sindicatele active în domeniul economic, al dezvoltării durabile, social, al drepturilor omului, al mediului și în alte domenii.

PARTEA A DOUA
COMERȚ, TRANSPORTURI, PESCUIT ȘI ALTE DISPOZIȚII

RUBRICA ÎNTÂI
COMERȚ

TITLUL I
COMERȚUL CU MĂRFURI

CAPITOLUL 1
TRATAMENTUL NAȚIONAL ȘI ACCESUL PE PIAȚĂ AL MĂRFURILOR (INCLUSIV INSTRUMENTE DE APĂRARE COMERCIALĂ)

Articolul 15

Obiectiv

Obiectivul prezentului capitol îl constituie facilitarea comerțului cu mărfuri între părți și menținerea comerțului cu mărfuri liberalizat în conformitate cu dispozițiile prezentului acord.

Articolul 16

Domeniu de aplicare

În absența unor dispoziții contrare, prezentul capitol se aplică comerțului cu mărfuri al unei părți.

Articolul 17

Definiții

În sensul prezentului capitol, se aplică următoarele definiții:

(a) „tranzacții consulare” înseamnă procedura de obținere, din partea unui consul al părții importatoare pe teritoriul părții exportatoare sau pe teritoriul unei părți terțe, a unei facturi consulare sau a unei vize consulare pentru o factură comercială, un certificat de origine, un manifest, o declarație de export a unui expeditor sau orice alt document vamal în legătură cu importul mărfurilor;

(b) „Acordul privind determinarea valorii în vamă” înseamnă Acordul privind punerea în aplicare a articolului VII din GATT 1994;

(c) „procedură de acordare a licențelor de export” înseamnă o procedură administrativă care menționează explicit sau nu termenul de „acordare a licențelor”, utilizată de una dintre părți pentru aplicarea regimurilor de acordare a licențelor de export, care impune, ca o condiție prealabilă pentru exportul de către partea respectivă, depunerea unei cereri sau a altor documente, altele decât cele necesare în general în scopul vămuirii, la organul administrativ competent;

(d) „procedură de acordare a licențelor de import” înseamnă o procedură administrativă care menționează explicit sau nu termenul de „acordare a licențelor”, utilizată de una dintre părți pentru aplicarea regimurilor de acordare a licențelor de import, care impune, ca o condiție prealabilă pentru importul pe teritoriul părții importatoare, depunerea unei cereri sau a altor documente, altele decât cele necesare în general pentru vămuire, la organul sau organele administrativ(e) competent(e);

(e) „mărfuri originare” înseamnă, cu excepția cazului în care se prevede altfel, o marfă conformă cu regulile de origine prevăzute în capitolul 2 din prezentul titlu;

(f) „cerință de performanță” înseamnă o cerință:

(i) privind exportul unei anumite cantități, al unei anumite valori sau al unui anumit procent de mărfuri;

(ii) ca mărfurile părții care acordă o licență de import să fie înlocuite cu mărfuri importate;

(iii) ca o persoană care beneficiază de o licență de import să achiziționeze alte mărfuri de pe teritoriul părții care acordă licența de import sau să acorde o preferință mărfurilor produse pe plan intern;

(iv) ca o persoană care beneficiază de o licență de import să producă pe teritoriul părții care acordă licența de import mărfuri având o anumită cantitate, o anumită valoare sau un anumit procent de conținut intern; sau

(v) care se raportează în orice fel la volumul sau valoarea importurilor, la volumul sau valoarea exporturilor sau la valoarea intrărilor de valută;

(g) „marfă reprelucrată” înseamnă o marfă încadrată la capitolele 32, 40, 84-90, 94 sau 95 din Sistemul armonizat (SA) care:

(i) este compusă în întregime sau parțial din părți obținute din mărfuri care au fost deja utilizate;

(ii) are o durată de viață și performanțe similare cu mărfurile respective în stare nouă; și

(iii) beneficiază de o garanție echivalentă cu cea aplicabilă mărfurilor respective în stare nouă; și

(h) „reparare” înseamnă orice operațiune de perfecționare efectuată asupra unei mărfi pentru a se remedia defectele de funcționare sau defectele materiale și care implică restabilirea funcției inițiale a mărfii respective sau pentru a se asigura conformitatea cu cerințele tehnice pentru utilizarea sa. Repararea unei mărfi include refacerea și întreținerea, cu o posibilă sporire a valorii mărfii ca urmare a readucerii mărfii respective la funcționalitatea inițială, dar nu include operațiuni sau procedee care:

(i) distrug caracteristicile esențiale ale unei mărfi sau creează o marfă nouă sau diferită din punct de vedere comercial;

(ii) transformă o marfă nefinită într-o marfă finită; sau

(iii) sunt utilizate pentru îmbunătățirea sau sporirea performanței tehnice a unei mărfi.

Articolul 18

Clasificarea mărfurilor

Clasificarea mărfurilor în comerțul dintre părți în temeiul prezentului acord este stabilită în nomenclatura tarifară respectivă a fiecărei părți în conformitate cu Sistemul armonizat.

Articolul 19

Tratament național în materie de impozitare și reglementare internă

Fiecare parte acordă tratament național mărfurilor celeilalte părți în conformitate cu articolul III din GATT 1994, inclusiv cu notele explicative și dispozițiile suplimentare ale acestuia. În acest scop, articolul III din GATT 1994 și notele explicative și dispozițiile suplimentare ale acestuia sunt încorporate în prezentul acord și devin parte integrantă din acesta, mutatis mutandis.

Articolul 20

Libertate de tranzit

Fiecare parte acordă libertatea de tranzit pe teritoriul său, pe rutele cele mai convenabile pentru tranzitul internațional, pentru traficul în tranzit înspre sau dinspre teritoriul celeilalte părți sau al oricărei alte țări terțe. În acest scop, articolul V din GATT 1994 și notele explicative și dispozițiile suplimentare ale acestuia sunt încorporate în prezentul acord și devin parte integrantă din acesta, mutatis mutandis. Părțile înțeleg că articolul V din GATT 1994 include circulația produselor energetice, printre altele, prin conducte sau rețele electrice.

Articolul 21

Interzicerea taxelor vamale

În absența unor dispoziții contrare în prezentul acord, sunt interzise taxele vamale pentru toate mărfurile originare din cealaltă parte.

Articolul 22

Taxe, impozite sau alte impuneri la export

(1) Niciuna dintre părți nu poate adopta sau menține nicio taxă, niciun impozit și nicio altă impunere de orice tip pentru exportul unei mărfi către cealaltă parte sau în legătură cu acesta și nicio taxă internă sau altă impunere pentru o marfă exportată către cealaltă parte care să fie în plus față de taxa sau impunerea care s-ar aplica mărfurilor similare atunci când sunt destinate consumului intern.

(2) În scopul prezentului articol, termenul „altă impunere de orice tip” nu include taxele sau alte impuneri care sunt permise în temeiul articolului 23.

Articolul 23

Taxe și formalități

(1) Taxele și alte impuneri aplicate de una dintre părți pentru importul sau exportul unei mărfi a celeilalte părți sau în legătură cu respectivul import sau export sunt limitate, ca valoare, la costul aproximativ al serviciilor furnizate și nu constituie un mijloc indirect de protecție pentru mărfurile interne sau o impozitare cu caracter fiscal percepută pentru importuri sau exporturi. Niciuna dintre părți nu percepe taxe sau alte impuneri pentru import sau export sau în legătură cu acesta pe o bază ad valorem.

(2) Fiecare parte poate să aplice impuneri sau să recupereze costuri numai în cazul prestării unor servicii speciale, cum ar fi următoarele, dar fără a se limita la acestea:

(a) prezența, când este solicitată, a personalului vamal în afara programului oficial de lucru sau în alte locuri decât birourile vamale;

(b) analiza sau expertiza mărfurilor şi cheltuielilor poştale pentru returnarea la solicitant a mărfurilor, în special în ceea ce priveşte deciziile referitoare la informaţiile obligatorii sau la furnizarea de informaţii referitoare la aplicarea actelor cu putere de lege şi a normelor administrative din domeniul vamal;

(c) examinarea sau prelevarea de eşantioane de mărfuri în scopul verificării, sau distrugerea mărfurilor, în cazul în care apar alte costuri decât cele legate de utilizarea personalului vamal; şi

(d) măsuri excepţionale de control, dacă acestea se dovedesc a fi necesare din cauza naturii mărfurilor sau a unui risc potenţial.

(3) Fiecare parte publică prompt, pe o pagină de internet oficială, toate taxele şi impunerile pe care le aplică în legătură cu importul sau exportul, astfel încât să permită guvernelor, comercianţilor şi altor părţi interesate să ia cunoştinţă de ele. Informaţiile respective includ motivul pentru care taxa sau impunerea în cauză este datorată pentru serviciul oferit, autoritatea responsabilă, taxa sau impunerea care va fi aplicată, precum şi termenul şi modalităţile de plată. Nicio taxă sau impunere nouă sau modificată nu se aplică până când informaţiile menţionate în prezentul alineat nu sunt publicate şi uşor accesibile.

(4) Niciuna dintre părţi nu prevede tranzacţii consulare, deci nici taxe şi impuneri conexe, în legătură cu importul oricărei mărfi a celeilalte părţi.

Articolul 24

Mărfuri reparate

(1) Niciuna dintre părţi nu aplică taxe vamale pentru o marfă, indiferent de originea acesteia, care reintră pe teritoriul părţii după ce a fost exportată temporar de pe teritoriul său către teritoriul celeilalte părţi pentru reparaţii.

(2) Alineatul (1) nu se aplică unei mărfi importate sub control vamal, în zone de liber schimb sau cu un statut similar, care este exportată ulterior pentru reparaţii şi nu este reimportată cu depunerea unei garanţii, în zone de liber schimb sau cu un statut similar.

(3) Niciuna dintre părţi nu aplică taxe vamale pentru o marfă, indiferent de originea acesteia, care este importată temporar de pe teritoriul celeilalte părţi pentru reparaţii.

Articolul 25

Mărfuri reprelucrate

(1) Niciuna dintre părţi nu acordă mărfurilor reprelucrate ale celeilalte părţi un tratament mai puţin favorabil decât cel pe care îl acordă mărfurilor echivalente în stare nouă.

(2) Articolul 26 se aplică interdicţiilor de import şi export sau restricţiilor privind mărfurile reprelucrate. Dacă una dintre părţi adoptă sau menţine interdicţii de import şi export sau restricţii privind mărfuri care au fost deja utilizate, partea respectivă nu aplică aceste măsuri mărfurilor reprelucrate.

(3) Oricare dintre părţi poate solicita ca mărfurile reprelucrate să fie identificate ca atare pentru distribuţie sau vânzare pe teritoriul său şi ca acestea să îndeplinească toate cerinţele tehnice în vigoare aplicabile mărfurilor echivalente în stare nouă.

Articolul 26

Restricţii la import şi la export

(1) Niciuna dintre părţi nu adoptă şi nu menţine interdicţii sau restricţii privind importul oricărei mărfi provenite din cealaltă parte sau privind exportul sau vânzarea pentru export a oricărei mărfi destinate teritoriului celeilalte părţi decât în conformitate cu articolul XI din GATT 1994, inclusiv cu notele explicative şi dispoziţiile suplimentare ale acestuia. În acest scop, articolul XI din GATT 1994 şi notele explicative şi dispoziţiile suplimentare ale acestuia sunt încorporate în prezentul acord şi devin parte integrantă din acesta, mutatis mutandis.

(2) Niciuna dintre părţi nu adoptă şi nu menţine:

(a) cerinţe privind preţurile la export şi la import, cu excepţia cazurilor permise în executarea ordinelor şi a angajamentelor privind taxele antidumping şi compensatorii; sau

(b) licenţe de import condiţionate de îndeplinirea unei cerinţe de performanţă.

Articolul 27

Monopoluri la import şi la export

Niciuna dintre părți nu stabilește și nu menține un monopol la import sau la export. În sensul prezentului articol, monopol la import sau la export înseamnă dreptul exclusiv sau autorizația exclusivă, acordată de una dintre părți unei entități, de a importa o marfă din cealaltă parte sau de a exporta o marfă către cealaltă parte.

Articolul 28

Proceduri de acordare a licențelor de import

(1) Fiecare parte se asigură că toate procedurile de acordare a licențelor de import aplicabile comerțului cu mărfuri între părți sunt neutre în ceea ce privește aplicarea și sunt gestionate într-un mod corect, echitabil, nediscriminatoriu și transparent.

(2) Oricare dintre părți adoptă sau menține proceduri de acordare a licențelor ca o condiție pentru importul pe teritoriul său de pe teritoriul celeilalte părți numai în cazul în care nu sunt disponibile în mod rezonabil alte proceduri adecvate care să servească unui scop administrativ.

(3) Niciuna dintre părți nu adoptă și nu menține nicio procedură neautomată de acordare a licențelor de import, cu excepția cazului în care o astfel de procedură este necesară pentru punerea în aplicare a unei măsuri compatibile cu prezentul acord. Partea care adoptă o astfel de procedură neautomată de acordare a licențelor de import indică în mod clar măsura care este pusă în aplicare prin intermediul procedurii respective.

(4) Fiecare parte introduce și administrează orice procedură de acordare a licențelor de import în conformitate cu articolele 1-3 din Acordul OMC privind procedurile de acordare a licențelor de import (denumit în continuare „Acordul privind procedurile de acordare a licențelor de import"). În acest scop, articolele 1-3 din Acordul privind procedurile de acordare a licențelor de import sunt încorporate în prezentul acord și fac parte integrantă din acesta, mutatis mutandis.

(5) Orice parte care introduce sau modifică orice procedură de acordare a licențelor de import pune la dispoziție toate informațiile relevante online, pe o pagină de internet oficială. Aceste informații sunt puse la dispoziție, ori de câte ori este posibil, cu cel puțin 21 de zile înainte de data de aplicare a procedurii noi sau modificate de acordare a licențelor și, în orice caz, nu mai târziu de data cererii. Informațiile respective conțin datele prevăzute la articolul 5 din Acordul privind procedurile de acordare a licențelor de import.

(6) La cererea celeilalte părți, una dintre părți furnizează prompt orice informații relevante privind orice proceduri de acordare a licențelor de import pe care intenționează să le adopte sau pe care le menține, inclusiv informațiile menționate la articolele 1-3 din Acordul privind procedurile de acordare a licențelor de import.

(7) Pentru mai multă certitudine, nicio dispoziție a prezentului articol nu impune unei părți să acorde o licență de import și nici nu împiedică niciuna dintre părți să pună în aplicare obligațiile sau angajamentele care îi revin în temeiul rezoluțiilor Consiliului de Securitate al Organizației Națiunilor Unite sau al regimurilor multilaterale de neproliferare și al aranjamentelor de control al importurilor.

Articolul 29

Proceduri de acordare a licențelor de export

(1) Fiecare parte publică orice procedură nouă de acordare a licențelor de export sau orice modificare a unei proceduri existente de acordare a licențelor de export, astfel încât să permită guvernelor, comercianților și altor părți interesate să ia cunoștință de acestea. Această publicare are loc, ori de câte ori este posibil, cu 45 de zile înainte ca procedura sau modificarea să intre în vigoare și, în orice caz, nu mai târziu de data la care o astfel de procedură sau modificare intră în vigoare și, dacă este cazul, publicarea are loc pe orice pagină de internet guvernamentală relevantă.

(2) Publicarea procedurilor de acordare a licențelor de export conține următoarele informații:

(a) textele procedurilor de acordare a licențelor de export ale părții sau ale eventualelor modificări pe care partea le aduce procedurilor în cauză;

(b) mărfurile care fac obiectul fiecărei proceduri de acordare a licenței;

(c) pentru fiecare procedură, descrierea procesului de solicitare a unei licențe și a criteriilor pe care trebuie să le îndeplinească un solicitant pentru a fi eligibil să solicite o licență, cum ar fi deținerea unei licențe de activitate, efectuarea sau menținerea unei investiții sau operarea într-o anumită formă de constituire pe teritoriul unei părți;

(d) punctul sau punctele de contact de unde persoanele interesate pot obține mai multe informații referitoare la condițiile pentru obținerea unei licențe de export;

(e) organul sau organele administrative la care se depune cererea sau alte documente pertinente;

(f) descrierea oricărei măsuri sau a oricăror măsuri puse în aplicare prin procedura de acordare a licenței de export;

(g) perioada în care fiecare procedură de acordare a licențelor de export va fi în vigoare, cu excepția cazului în care procedura rămâne în vigoare până la retragerea sau revizuirea sa printr-o nouă publicare;

(h) dacă partea intenționează să utilizeze o procedură de acordare a licențelor pentru a administra un contingent la export, cantitatea totală și, dacă este cazul, valoarea contingentului și datele de deschidere și de închidere a acestuia și

(i) orice scutiri sau excepții care înlocuiesc cerința de a obține o licență de export, modul de solicitare sau utilizare a respectivelor scutiri sau excepții și criteriile de acordare a acestora.

(3) În termen de 45 de zile de la data intrării în vigoare a prezentului acord, fiecare parte îi notifică celeilalte părți procedurile proprii existente de acordare a licențelor de export. Fiecare parte îi notifică celeilalte părți toate procedurile noi de acordare a licențelor de export și toate modificările procedurilor existente de acordare a licențelor de export în termen de 60 de zile de la publicare. Notificarea include o trimitere la sursele unde sunt publicate informațiile necesare în temeiul alineatului (2) și include, după caz, adresa paginilor de internet guvernamentale relevante.

(4) Pentru mai multă certitudine, nicio dispoziție a prezentului articol nu impune unei părți să acorde o licență de export și nu împiedică una dintre părți să își pună în aplicare angajamentele asumate în temeiul rezoluțiilor Consiliului de Securitate al Organizației Națiunilor Unite, precum și al regimurilor multilaterale de neproliferare și al aranjamentelor de control al exporturilor, inclusiv al Aranjamentului de la Wassenaar pentru controlul exporturilor de arme convenționale și produse și tehnologii cu dublă utilizare, al Grupului Australia, al Grupului furnizorilor nucleari și al Regimului de control al tehnologiilor pentru rachete, și nici să adopte, să mențină sau să pună în aplicare regimuri de sancțiuni independente.

Articolul 30

Determinarea valorii în vamă

Fiecare parte determină valoarea în vamă a mărfurilor celeilalte părți importate pe teritoriul său în conformitate cu articolul VII din GATT 1994 și cu Acordul privind determinarea valorii în vamă. În acest scop, articolul VII din GATT 1994 și notele explicative și dispozițiile suplimentare ale acestuia, precum și articolele 1-17 din Acordul privind determinarea valorii în vamă, inclusiv notele explicative ale acestuia, sunt încorporate în prezentul acord și devin parte integrantă din acesta, mutatis mutandis.

Articolul 31

Utilizarea preferințelor

(1) În scopul de a monitoriza funcționarea prezentului acord și de a calcula ratele de utilizare a preferințelor, părțile fac schimb anual de statistici în materie de importuri pentru o perioadă de 10 ani începând de la un an după intrarea în vigoare a prezentului acord. Cu excepția cazului în care Comitetul de parteneriat pentru comerț decide altfel, această perioadă se prelungește automat cu cinci ani, iar ulterior Comitetul de parteneriat pentru comerț poate decide să o prelungească în continuare.

(2) Schimbul de statistici în materie de importuri cuprinde datele referitoare la cel mai recent an disponibil, inclusiv valoarea și, dacă este cazul, volumul la nivelul liniei tarifare pentru importuri de mărfuri provenite de la cealaltă parte care beneficiază de un tratament preferențial privind taxele vamale în temeiul prezentului acord, precum și pentru cele care nu beneficiază de un tratament preferențial.

Articolul 32

Instrumente de apărare comercială

(1) Părțile își afirmă drepturile și obligațiile care le revin în temeiul articolului VI din GATT 1994, al Acordului antidumping, al Acordului SMC, al articolului XIX din GATT 1994, al Acordului privind măsurile de salvgardare și al articolului 5 din Acordul privind agricultura.

(2) Capitolul 2 din prezentul titlu nu se aplică anchetelor și măsurilor antidumping, compensatorii și de salvgardare.

(3) Fiecare parte aplică măsuri antidumping și compensatorii în conformitate cu cerințele Acordului antidumping și ale Acordului SMC și în conformitate cu un proces echitabil și transparent.

(4) Cu condiția ca acest lucru să nu întârzie în mod inutil desfășurarea anchetei, fiecărei părți interesate într-o anchetă privind măsurile antidumping sau măsurile compensatorii ([1]) i se acordă ocazia de a-și apăra interesele.

(5) Autoritatea de anchetă a fiecărei părți poate, în conformitate cu legislația părții respective, să analizeze dacă valoarea taxei antidumping care urmează să fie aplicată trebuie să fie marja de dumping totală sau o valoare mai scăzută.

(6) Autoritatea de anchetă a fiecărei părți ia în considerare, în conformitate cu legislația părții respective, informațiile furnizate pentru a stabili dacă aplicarea unei taxe antidumping sau a unei taxe compensatorii nu ar fi în interesul public.

(7) Niciuna dintre părți nu adoptă și nu menține în mod simultan, cu privire la aceeași marfă:

(a) o măsură în conformitate cu articolul 5 din Acordul privind agricultura; și

(b) o măsură în conformitate cu articolul XIX din GATT 1994 și Acordul privind măsurile de salvgardare.

(8) Titlul I din partea a șasea nu se aplică în ceea ce privește alineatele (1)-(6) de la prezentul articol.

Articolul 33

Utilizarea contingentelor tarifare existente în cadrul OMC

(1) Produsele originare din una dintre părți nu sunt eligibile pentru import în cealaltă parte în temeiul contingentelor tarifare existente în cadrul OMC, astfel cum sunt definite la alineatul (2). Acestea cuprind contingentele tarifare, astfel cum se repartizează între părți în cadrul negocierilor în temeiul articolului XXVIII din GATT inițiate de către Uniunea Europeană în documentul G/SECRET/42/Add.2 al OMC și de către Regatul Unit în documentul G/SECRET/44 al OMC și astfel cum sunt stabilite în dreptul intern al fiecărei părți. În sensul prezentului articol, caracterul originar al produselor se stabilește pe baza regulilor de origine nepreferențiale aplicabile în partea importatoare.

(2) În sensul alineatului (1), „contingente tarifare existente în cadrul OMC” înseamnă contingentele tarifare care reprezintă concesii acordate de Uniunea Europeană în cadrul OMC și sunt cuprinse în proiectul de listă de concesii și angajamente UE28, elaborat în temeiul GATT 1994 și înaintat OMC prin documentul G/MA/TAR/RS/506, astfel cum a fost modificat prin documentele G/MA/TAR/RS/506/Add.1 și G/MA/TAR/RS/506/Add.2.

Articolul 34

Măsuri în caz de încălcare sau circumvenție a legislației vamale

(1) Părțile cooperează pentru prevenirea, detectarea și combaterea încălcării sau a circumvenției legislației vamale, în conformitate cu obligațiile care le revin în temeiul capitolului 2 din prezentul titlu și al Protocolului privind asistența administrativă reciprocă în domeniul vamal. Fiecare parte ia măsuri adecvate și comparabile pentru protejarea propriilor interese financiare și pentru protejarea intereselor financiare ale celeilalte părți în ceea ce privește perceperea taxelor pe mărfurile care intră pe teritoriile vamale ale Regatului Unit sau ale Uniunii.

(2) Sub rezerva posibilității scutirii pentru comercianții care își respectă obligațiile în temeiul alineatului (7), oricare dintre părți poate suspenda temporar, în conformitate cu procedura prevăzută la alineatele (3) și (4), tratamentul preferențial relevant pentru produsul (produsele) vizat(e) în cazul în care:

(a) partea respectivă a constatat, pe baza unor informații obiective, incontestabile și verificabile, că au fost comise încălcări sau circumvenții sistematice și pe scară largă ale legislației vamale; și

(b) cealaltă parte refuză în mod repetat și nejustificat să respecte sau nu respectă în alt mod obligațiile menționate la alineatul (1).

(3) Partea care a făcut constatarea menționată la alineatul (2) trimite o notificare Comitetului de parteneriat pentru comerț și începe consultări cu cealaltă parte în cadrul Comitetului de parteneriat pentru comerț pentru a ajunge la o soluție acceptabilă pentru ambele părți.

(4) Dacă părțile nu ajung la un acord cu privire la o soluție acceptabilă reciproc în termen de trei luni de la data notificării, partea care a făcut constatarea poate decide suspendarea temporară a tratamentului preferențial relevant pentru produsul sau produsele în cauză. În acest caz, partea care a făcut constatarea notifică fără întârziere Comitetului de parteneriat pentru comerț suspendarea temporară, inclusiv perioada în care intenționează să o aplice.

(5) Suspendarea temporară se aplică numai pe perioada necesară pentru a contracara încălcările sau circumvențiile și pentru a proteja interesele financiare ale părții în chestiune și, în orice caz, nu mai mult de șase luni. Partea în chestiune monitorizează situația și, în cazul în care decide că suspendarea temporară nu mai este necesară, îi pune capăt înainte de sfârșitul perioadei notificate Comitetului de parteneriat pentru comerț. În cazul în care condițiile care au condus la suspendare persistă la expirarea perioadei notificate Comitetului de parteneriat pentru comerț, partea în chestiune poate decide să reînnoiască suspendarea. Toate suspendările trebuie să facă obiectul unor consultări periodice în cadrul Comitetului de parteneriat pentru comerț.

(6) Fiecare parte publică, în conformitate cu procedurile sale interne, avize destinate importatorilor privind orice decizie referitoare la suspendările temporare menționate la alineatele (4) și (5).

(7) În pofida alineatului (4), în cazul în care un importator poate convinge autoritatea vamală a părții importatoare că produsele respective respectă pe deplin legislația vamală a părții importatoare, cerințele prezentului acord și orice altă condiție adecvată legată de suspendarea temporară instituită de către partea importatoare în conformitate cu actele sale cu putere de lege și normele sale administrative, partea importatoare permite importatorului să solicite tratamentul preferențial și să recupereze eventualele taxe plătite în plus față de nivelurile tarifare preferențiale aplicabile în momentul în care au fost importate produsele.

Articolul 35

Gestionarea erorilor administrative

În cazul unor erori sistematice ale autorităților competente sau al unor probleme în ceea ce privește gestionarea adecvată a sistemului preferențial la export, în special referitoare la aplicarea capitolului 2 din prezentul titlu și a Protocolului privind asistența administrativă reciprocă în domeniul vamal și dacă erorile sau problemele în cauză produc consecințe în ceea ce privește taxele la import, partea care se confruntă cu astfel de consecințe poate solicita Comitetului de parteneriat pentru comerț să examineze posibilitatea adoptării unor decizii corespunzătoare pentru soluționarea situației.

Articolul 36

Bunuri culturale

(1) Părțile cooperează pentru a facilita restituirea bunurilor culturale care au părăsit în mod ilicit teritoriul uneia dintre părți, având în vedere principiile consacrate în Convenția UNESCO privind mijloacele de interzicere și prevenire a importului, exportului și transferului ilicit de proprietate culturală, semnată la Paris la 17 noiembrie 1970.

(2) În sensul prezentului articol, se aplică următoarele definiții:

(a) „bun cultural” înseamnă un bun clasificat sau definit ca numărându-se printre bunurile de patrimoniu național cu valoare artistică, istorică sau arheologică, în conformitate cu normele și procedurile fiecărei părți; și

(b) „care au părăsit în mod ilicit teritoriul unei părți” înseamnă:

(i) care au părăsit teritoriul unei părți la 1 ianuarie 1993 sau după această dată cu încălcarea normelor părții respective privind protecția bunurilor de patrimoniu național sau cu încălcarea normelor acesteia privind exportul de bunuri culturale; sau

(ii) care nu au fost restituite la sfârșitul perioadei unei părăsiri temporare legale sau orice altă încălcare a unei alte condiții a unei astfel de părăsiri temporare, la 1 ianuarie 1993 sau ulterior acestei date.

(3) Autoritățile competente ale părților cooperează reciproc, în special prin:

(a) notificarea celeilalte părți atunci când un bun cultural este găsit pe teritoriul lor și există motive întemeiate să se considere că bunul cultural a părăsit în mod ilicit teritoriul celeilalte părți;

(b) transmiterea de cereri către cealaltă parte pentru restituirea bunurilor culturale care au părăsit în mod ilicit teritoriul părții în cauză;

(c) prevenirea, prin măsurile provizorii necesare, a oricărei acțiuni de sustragere a unor astfel de bunuri culturale de la procedura de restituire; și

(d) luarea oricăror măsuri necesare pentru conservarea fizică a bunurilor culturale care au părăsit în mod ilicit teritoriul celeilalte părți.

(4) Fiecare parte desemnează un punct de contact care răspunde de comunicările cu punctul de contact al celeilalte părți în orice chestiune care intră sub incidența prezentului articol, inclusiv cu privire la notificările și cererile menționate la alineatul (3) literele (a) și (b).

(5) Cooperarea preconizată între părți implică, dacă este adecvat și necesar, autoritățile vamale ale părților responsabile cu gestionarea procedurilor de export pentru bunuri culturale.

(6) Titlul I din partea a șasea nu se aplică în ceea ce privește prezentul articol.

CAPITOLUL 2

REGULI DE ORIGINE

SECȚIUNEA 1
REGULI DE ORIGINE

Articolul 37

Obiectiv

Obiectivul prezentului capitol îl constituie stabilirea dispozițiilor pentru determinarea originii mărfurilor în scopul aplicării tratamentului tarifar preferențial în temeiul prezentul acord și pentru stabilirea procedurilor aferente de determinare a originii.

Articolul 38

Definiții

În sensul prezentului capitol, se aplică următoarele definiții:

(a) „clasificare” înseamnă încadrarea unui produs sau a unui material la un capitol, o poziție sau o subpoziție anume din Sistemul armonizat;

(b) „transport” înseamnă produsele care fie sunt expediate simultan de la un exportator la un destinatar, fie sunt însoțite de un document de transport unic acoperind transportul lor de la exportator la destinatar sau, în absența unui astfel de document, de o factură unică;

(c) „exportator” înseamnă o persoană situată pe teritoriul unei părți care, în conformitate cu cerințele prevăzute de actele cu putere de lege și normele administrative ale acelei părți, exportă sau produce produsul originar și întocmește un atestat de origine;

(d) „importator” înseamnă o persoană care importă produsul originar și solicită tratament tarifar preferențial pentru acest produs;

(e) „material” înseamnă orice substanță utilizată la fabricarea unui produs, inclusiv orice componentă, ingredient, materie primă sau piesă;

(f) „material neoriginar” înseamnă un material care nu poate fi considerat originar în temeiul prezentului capitol, inclusiv un material al cărui caracter originar nu poate fi determinat;

(g) „produs” înseamnă produsul rezultat în urma fabricării, chiar dacă acesta este destinat utilizării ca material în fabricarea unui alt produs;

(h) „fabricare” înseamnă orice tip de prelucrare sau perfecționare, inclusiv asamblarea.

Articolul 39

Cerințe generale

(1) În scopul aplicării tratamentului tarifar preferențial de către una dintre părți pentru mărfurile originare din cealaltă parte, în conformitate cu prezentul acord, cu condiția ca produsele să satisfacă toate celelalte cerințe aplicabile prevăzute în prezentul capitol, se consideră ca fiind originare din cealaltă parte următoarele produse:

(a) produsele obținute în întregime în partea respectivă, în înțelesul articolului 41;

(b) produsele fabricate în partea respectivă exclusiv din materiale originare din partea respectivă; și

(c) produsele fabricate în partea respectivă prin încorporarea de materiale neoriginare, cu condiția ca acestea să îndeplinească cerințele prevăzute în anexa 3.

(2) În cazul în care un produs a dobândit caracterul originar, materialele neoriginare utilizate la fabricarea produsului respectiv nu sunt considerate ca fiind neoriginare atunci când produsul respectiv este încorporat ca material într-un alt produs.

(3) Cerințele pentru dobândirea caracterului originar trebuie să fie îndeplinite fără întrerupere în Regatul Unit sau în Uniune.

Articolul 40

Cumul de origine

(1) Un produs originar din una dintre părți este considerat ca fiind originar din cealaltă parte dacă produsul respectiv este utilizat ca material în fabricarea unui alt produs pe teritoriul celeilalte părți.

(2) Fabricarea dintr-un material neoriginar realizată pe teritoriul uneia dintre părți poate fi luată în considerare pentru a stabili dacă un produs este originar din cealaltă parte.

(3) Alineatele (1) și (2) nu se aplică dacă fabricarea realizată pe teritoriul celeilalte părți nu depășește operațiunile menționate la articolul 43.

(4) Pentru ca un exportator să completeze atestatul de origine menționat la articolul 54 alineatul (2) litera (a) pentru un produs menționat la alineatul (2) de la prezentul articol, exportatorul trebuie să obțină de la furnizorul său declarația furnizorului prevăzută în anexa 6 sau un document echivalent care conține aceleași informații care descriu materialele neoriginare în cauză cu suficiente detalii pentru identificarea lor.

Articolul 41

Produse obținute în întregime

(1) Se consideră ca fiind obținute în întregime pe teritoriul uneia dintre părți următoarele produse:

(a) produsele minerale extrase sau obținute din solul părții respective sau de pe fundul său marin;

(b) plantele și produsele vegetale cultivate sau recoltate pe teritoriul părții respective;

(c) animalele vii, născute și crescute pe teritoriul părții respective;

(d) produsele obținute de la animale vii crescute pe teritoriul părții respective;

(e) produsele obținute de la animale sacrificate născute și crescute pe teritoriul părții respective;

(f) produsele obținute prin activități de vânătoare sau de pescuit efectuate pe teritoriul părții respective;

(g) produsele obținute din acvacultură pe teritoriul părții respective, dacă organismele acvatice, inclusiv pește, moluște, crustacee, alte nevertebrate acvatice și plante acvatice sunt născute și crescute din stocuri de reproducere, cum ar fi ouă, icre, pești mici, puiet sau larve, puiet de somon, somon tânăr sau alți pești tineri în stadiul post-larvar prin intervenție în procesul de creștere sau de dezvoltare în scopul îmbunătățirii producției, precum popularea periodică, hrănirea și protejarea împotriva prădătorilor;

(h) produsele de pescuit maritim și alte produse obținute de o navă a uneia dintre părți dincolo de limitele exterioare ale oricăror ape teritoriale;

(i) produsele obținute la bordul unui vas-fabrică al uneia dintre părți exclusiv din produsele menționate la litera (h);

(j) produsele extrase de pe fundul marin sau din subsolul marin dincolo de limitele oricăror ape teritoriale, cu condiția ca partea respectivă să aibă drepturi de exploatare sau de prelucrare a fundului marin sau a subsolului marin în chestiune;

(k) deșeurile și resturile provenite din operațiunile de fabricare efectuate pe teritoriul părții respective;

(l) deșeurile și resturile provenite de la produsele uzate colectate pe teritoriul părții respective, cu condiția ca produsele în chestiune să servească doar la recuperarea materiilor prime;

(m) produsele fabricate pe teritoriul părții respective exclusiv din produsele menționate la literele (a)-(l).

(2) Termenii „nava uneia dintre părți” și „vasul-fabrică al uneia dintre părți” de la alineatul (1) literele (h) și (i) înseamnă o navă sau un vas-fabrică care:

(a) este înregistrat(ă) într-un stat membru sau în Regatul Unit;

(b) arborează pavilionul unui stat membru sau al Regatului Unit; și

(c) îndeplinește una dintre următoarele condiții:

(i) este deținut(ă) în proporție de cel puțin 50 % de resortisanți ai unui stat membru sau ai Regatului Unit; sau

(ii) este deținut(ă) de persoane juridice, iar fiecare dintre acestea:

(A) își are sediul social și locul principal de desfășurare a activității economice în Uniune sau în Regatul Unit; și

(B) este deținută în proporție de cel puțin 50 % de entități publice, persoane juridice sau resortisanți ai unui stat membru sau ai Regatului Unit.

Articolul 42

Toleranțe

(1) Dacă un produs nu îndeplinește cerințele prevăzute în anexa 3 ca urmare a utilizării unui material neoriginar în procesul său de fabricare, se consideră totuși că produsul respectiv este originar din una dintre părți, cu condiția ca:

(a) greutatea totală a materialelor neoriginare utilizate în procesul de fabricare a produselor încadrate la capitolul 2 și la capitolele 4-24 din Sistemul armonizat, altele decât produsele pescărești prelucrate încadrate la capitolul 16, să nu depășească 15 % din greutatea produsului;

(b) pentru toate celelalte produse, cu excepția produselor încadrate la capitolele 50-63 din Sistemul armonizat, valoarea totală a materialelor neoriginare să nu depășească 10 % din prețul franco fabrică al produsului; sau

(c) în cazul unui produs încadrat la capitolele 50-63 din Sistemul armonizat, să se aplice toleranțele prevăzute în notele 7 și 8 din anexa 2.

(2) Alineatul (1) nu se aplică dacă valoarea sau greutatea materialelor neoriginare utilizate pentru fabricarea unui produs depășește oricare dintre procentele stabilite pentru valoarea sau greutatea maximă a materialelor neoriginare, astfel cum se precizează în cerințele stabilite în anexa 3.

(3) Alineatul (1) de la prezentul articol nu se aplică produselor obținute în întregime pe teritoriul uneia dintre părți în înțelesul articolului 41. Dacă anexa 3 prevede ca materialele utilizate pentru fabricarea unui produs să fie obținute în întregime, se aplică alineatele (1) și (2) de la prezentul articol.

Articolul 43

Producție insuficientă

(1) În pofida articolului 39 alineatul (1) litera (c), nu se consideră că un produs este originar din una dintre părți dacă fabricarea respectivului produs pe teritoriul părții respective constă exclusiv în una sau mai multe dintre următoarele operațiuni efectuate asupra materialelor neoriginare:

(a) operațiuni de conservare, cum ar fi uscarea, congelarea, păstrarea în saramură și alte operațiuni similare în cazul în care scopul lor unic este de a asigura că produsele se mențin în stare bună pe durata transportului și a depozitării ; ([2])

(b) desfacerea sau asamblarea coletelor;

(c) spălare, curățare; îndepărtarea prafului, a oxidului, a uleiului, a vopselei sau a altor straturi acoperitoare;

(d) călcarea sau presarea textilelor și a articolelor textile;

(e) operațiuni simple de vopsire și lustruire;

(f) decorticarea și măcinarea parțială sau totală a orezului; lustruirea și glasarea cerealelor și a orezului; albirea orezului;

(g) operațiuni de colorare sau de aromatizare a zahărului sau de formare a bucăților de zahăr; măcinarea totală sau parțială a zahărului în stare solidă;

(h) înlăturarea pieliței, scoaterea sâmburilor și decojirea fructelor, a fructelor cu coajă lemnoasă și a legumelor;

(i) ascuțire, operațiuni simple de măcinare sau de tăiere;

(j) cernere, triere, sortare, clasificare, aranjare pe categorii, aranjare pe sortimente, inclusiv alcătuirea de seturi de articole;

(k) simpla punere în sticle, doze, flacoane, saci, lăzi, cutii, simpla fixare pe cartoane sau planșete și toate celelalte operațiuni simple de ambalare;

(l) aplicarea sau imprimarea direct pe produse sau pe ambalajele lor a mărcilor, a etichetelor, a logourilor sau a altor semne distinctive similare;

(m) simpla amestecare a produselor, din aceeași categorie sau din categorii diferite; amestecarea zahărului cu orice alt material;

(n) simpla adăugare de apă sau diluare cu apă sau cu o altă substanță care nu modifică în mod semnificativ caracteristicile produsului sau deshidratarea ori denaturarea produselor;

(o) simpla asamblare a părților de articole în vederea constituirii unui articol complet sau demontarea produselor în părți componente;

(p) sacrificarea animalelor.

(2) În sensul alineatului (1), operațiunile sunt considerate simple dacă pentru realizarea lor nu sunt necesare nici calificări speciale, nici mașini, aparate sau echipamente produse sau instalate în mod special.

Articolul 44

Unitatea de luat în considerare

(1) În sensul dispozițiilor prezentului capitol, unitatea de luat în considerare este produsul specific considerat ca unitate de bază pentru clasificarea produsului în conformitate cu Sistemul armonizat.

(2) Pentru un transport care constă într-un număr de produse identice încadrate la aceeași poziție din Sistemul armonizat, fiecare produs trebuie luat în considerare în mod individual atunci când se aplică dispozițiile prezentului capitol.

Articolul 45

Ambalaje și containere pentru transport

Ambalajele și containerele pentru transport care sunt utilizate pentru a proteja un produs în timpul transportului nu sunt luate în considerare când se determină dacă un produs este originar.

Articolul 46

Ambalaje și containere pentru comerțul cu amănuntul

Ambalajele și containerele în care este ambalat produsul în vederea comerțului cu amănuntul, dacă sunt încadrate împreună cu produsul, nu sunt luate în considerare la determinarea originii produsului, exceptând în scopul de a calcula valoarea materialelor neoriginare, atunci când produsului i se aplică o valoarea maximă a materialelor neoriginare, în conformitate cu anexa 3.

Articolul 47

Accesorii, piese de schimb și unelte

(1) Accesoriile, piesele de schimb, uneltele, instrucțiunile și alte materiale informative sunt considerate parte integrantă din echipamentul, mașina, aparatura sau vehiculul în chestiune dacă:

(a) sunt încadrate și livrate împreună cu produsul, dar nu sunt facturate separat de acesta; și

(b) sunt de tipul, în cantitatea și la valoarea uzuale pentru respectivul produs.

(2) Accesoriile, piesele de schimb, uneltele, instrucțiunile și alte materiale informative menționate la alineatul (1) nu sunt luate în considerare la determinarea originii produsului, exceptând în scopul de a calcula valoarea materialelor neoriginare, atunci când unui produs i se aplică o valoare maximă a materialelor neoriginare stabilite în anexa 3.

Articolul 48

Seturi

Seturile, astfel cum sunt definite în regula generală 3 pentru interpretarea Sistemului armonizat, sunt considerate originare din una dintre părți dacă toate componentele lor sunt originare. În cazul în care un set este alcătuit din componente originare și neoriginare, setul, în ansamblul său, este considerat originar din una dintre părți dacă valoarea componentelor neoriginare nu depășește 15 % din prețul franco fabrică al setului.

Articolul 49

Elemente neutre

Pentru a se determina dacă un produs este originar din una dintre părți, nu este necesar să se determine originea următoarelor elemente care ar putea fi utilizate la fabricarea sa:

(a) combustibili, energie, catalizatori și solvenți;

(b) instalații, echipamente, piese de schimb și materiale folosite la întreținerea echipamentelor și a clădirilor;

(c) mașini, unelte, matrițe și tipare;

(d) lubrifianți, grăsimi, materiale pentru amestecuri și alte materiale utilizate în fabricare sau pentru funcționarea echipamentelor și a clădirilor;

(e) mănuși, ochelari, încălțăminte, îmbrăcăminte, echipament de protecție și furnituri;

(f) echipamente, dispozitive și furnituri utilizate pentru testarea sau inspecția produsului; și

(g) alte materiale utilizate în fabricare, care nu sunt încorporate în produs și nici nu sunt destinate să fie încorporate în compoziția finală a produsului.

Articolul 50

Separarea contabilă

(1) Materialele fungibile originare și neoriginare sau produsele fungibile se separă fizic pe timpul depozitării pentru a-și menține caracterul originar sau neoriginar.

(2) În sensul alineatului (1), „materiale fungibile" sau „produse fungibile" înseamnă materiale sau produse de același tip și de aceeași calitate comercială, care au aceleași caracteristici tehnice și fizice și care nu pot fi diferențiate unele de altele în scopul stabilirii originii.

(3) În pofida alineatului (1), materialele fungibile originare și neoriginare pot fi utilizate la fabricarea unui produs fără a fi separate fizic pe timpul depozitării dacă se utilizează o metodă de separare contabilă.

(4) În pofida alineatului (1), produsele fungibile originare și neoriginare încadrate la capitolele 10, 15, 27, 28, 29, la pozițiile 3201-3207 sau la pozițiile 3901-3914 din Sistemul armonizat pot fi stocate pe teritoriul uneia dintre părți înainte de a fi exportate către cealaltă parte fără a fi separate fizic, cu condiția să se utilizeze o metodă de separare contabilă.

(5) Metoda separării contabile menționată la alineatele (3) și (4) se aplică cu respectarea unei metode de gestionare a stocurilor în conformitate cu principiile contabile general acceptate pe teritoriul părții.

(6) Metoda separării contabile este orice metodă care garantează că, în orice moment, numărul de materiale cărora li se conferă caracterul originar nu este mai mare decât ar fi în cazul în care materialele ar fi fost separate fizic.

(7) Oricare dintre părți poate solicita, în condițiile prevăzute în actele sale cu putere de lege sau actele sale administrative, ca utilizarea unei metode de separare contabilă să facă obiectul unei autorizări prealabile de către autoritățile sale vamale. Autoritățile vamale ale părții respective monitorizează utilizarea unor astfel de autorizații și pot retrage o autorizație în cazul în care titularul utilizează în mod necorespunzător metoda separării contabile sau în cazul în care nu îndeplinește oricare dintre celelalte condiții stabilite în prezentul capitol.

Articolul 51

Produse returnate

Dacă un produs originar din una dintre părți exportat din această parte către o țară terță este returnat părții respective, el se consideră ca fiind un produs neoriginar, cu excepția cazului în care se poate demonstra, într-un mod considerat satisfăcător de autoritatea vamală a părții respective, că produsul returnat:

(a) este identic cu cel exportat; și

(b) nu a fost supus niciunei alte operațiuni în afara celor necesare păstrării sale în stare bună în perioada în care s-a aflat pe teritoriul țării terțe sau pe durata exportului.

Articolul 52

Nemodificare

(1) Un produs originar declarat pentru consum intern în partea importatoare nu trebuie să fi fost, după export și înainte de a fi declarat pentru consum intern, modificat, transformat în vreun fel sau supus altor operațiuni în afara celor necesare păstrării lui în stare bună sau în afara adăugării sau aplicării de mărci, etichete, sigilii sau alte documente necesare pentru a asigura respectarea cerințelor interne specifice ale părții importatoare.

(2) Depozitarea sau expunerea unui produs poate avea loc într-o țară terță cu condiția ca produsul să rămână sub supraveghere vamală în țara terță respectivă.

(3) Divizarea transporturilor într-o țară terță este permisă dacă este efectuată de către exportator sau sub răspunderea exportatorului și cu condiția ca transporturile să rămână sub supraveghere vamală în țara terță respectivă.

(4) În cazul în care are îndoieli cu privire la respectarea cerințelor prevăzute la alineatele (1)-(3), autoritatea vamală a părții importatoare poate solicita importatorului să facă dovada conformității cu cerințele respective, care poate fi prezentată prin orice mijloace, inclusiv documente contractuale de transport, precum conosamente ori dovezi faptice sau concrete bazate pe marcarea sau numerotarea coletelor sau prin orice altă dovadă care are legătură cu produsul în sine.

Articolul 53

Reexaminarea rambursării taxelor vamale sau a scutirii de acestea

În cel puțin doi ani de la intrarea în vigoare a prezentului acord, la solicitarea oricăreia dintre părți, Comitetul specializat în comerț privind cooperarea vamală și regulile de origine reexaminează sistemele de rambursare a taxelor vamale și de perfecționare activă ale fiecărei părți. În acest scop, la cererea uneia dintre părți, în termen de cel mult 60 de zile de la solicitare, cealaltă parte furnizează părții solicitante informațiile disponibile și statistici detaliate referitoare la perioada scursă de la intrarea în vigoare a prezentului acord sau la cei cinci ani anteriori dacă această perioadă este mai scurtă, cu privire la funcționarea sistemului său de rambursare a taxelor vamale și de perfecționare activă. Din perspectiva acestei reexaminări, Comitetul specializat în comerț privind cooperarea vamală și regulile de origine poate adresa recomandări Consiliului de parteneriat în vederea modificării dispozițiilor prezentului capitol și a anexelor la acesta, în scopul de a introduce limitări sau restricții în ceea ce privește rambursarea taxelor vamale sau scutirea de acestea.

SECȚIUNEA 2
PROCEDURILE DE DETERMINARE A ORIGINII

Articolul 54

Cererea de tratament tarifar preferențial

(1) La import, partea importatoare acordă un tratament tarifar preferențial unui produs originar din cealaltă parte, în înțelesul prezentului capitol, pe baza unei cereri de tratament tarifar preferențial introduse de importator. Importatorul este responsabil pentru corectitudinea cererii de tratament tarifar preferențial și pentru respectarea cerințelor prevăzute în prezentul capitol.

(2) O cerere de tratament tarifar preferențial se întemeiază pe:

(a) un atestat de origine în care exportatorul certifică faptul că produsul este un produs originar; sau

(b) informațiile pe care le deține importatorul conform cărora produsul este un produs originar.

(3) Importatorul care introduce o cerere de tratament tarifar preferențial în temeiul atestatului de origine menționat la alineatul (2) litera (a) păstrează atestatul de origine și, atunci când i se solicită de către autoritatea vamală a părții importatoare, pune la dispoziția autorității vamale menționate o copie a acestuia.

Articolul 55

Momentul introducerii cererii de tratament tarifar preferențial

(1) Cererea de tratament tarifar preferențial, împreună cu motivele pe care se întemeiază, astfel cum se menționează la articolul 54 alineatul (2), se include în declarația vamală de import în conformitate cu actele cu putere de lege și normele administrative ale părții importatoare.

(2) Prin derogare de la alineatul (1) de la prezentul articol, dacă importatorul nu a introdus o cerere de tratament tarifar preferențial în momentul importului, partea importatoare acordă un tratament tarifar preferențial și rambursează sau remite orice taxă vamală achitată în plus, cu condiția ca:

(a) cererea de tratament tarifar preferențial să fie introdusă în termen de cel mult trei ani de la data importului sau într-un termen mai lung prevăzut în actele cu putere de lege și normele administrative ale părții importatoare;

(b) importatorul să prezinte motivele pe care se întemeiază cererea, astfel cum se menționează la articolul 54 alineatul (2); și

(c) produsul să fi fost considerat originar și să fi respectat toate celelalte cerințe aplicabile în înțelesul secțiunii 1 din prezentul capitol în cazul în care tratamentul ar fi fost solicitat de importator în momentul importului.

Toate celelalte obligații aplicabile importatorului în conformitate cu articolul 54 rămân neschimbate.

Articolul 56

Atestatul de origine

(1) Atestatul de origine se întocmește de către exportatorul unui produs pe baza informațiilor care demonstrează că produsul este originar, inclusiv a informațiilor privind caracterul originar al materialelor utilizate în producerea produsului. Exportatorul este responsabil pentru corectitudinea atestatului de origine și a informațiilor furnizate.

(2) Atestatul de origine se întocmește utilizându-se una dintre versiunile lingvistice prevăzute în anexa 7, pe o factură sau pe orice alt document care descrie produsul originar într-o manieră suficient de detaliată pentru a permite identificarea produsului respectiv. Exportatorul este responsabil pentru furnizarea unor detalii suficiente care să permită identificarea produsului originar. Partea importatoare nu solicită importatorului să prezinte o traducere a atestatului de origine.

(3) Un atestat de origine este valabil timp de 12 luni de la data întocmirii sale sau pentru o perioadă mai lungă, astfel cum a fost prevăzută de partea importatoare, de maximum 24 de luni.

(4) Un atestat de origine se poate aplica în cazul:

(a) unui singur transport al unuia sau mai multor produse importate pe teritoriul unei părți; sau

(b) transporturilor multiple de produse identice importate pe teritoriul unei părți în cursul perioadei specificate în atestatul de origine, care nu poate depăși 12 luni.

(5) În cazul în care, la cererea importatorului, produsele neasamblate sau demontate, în înțelesul regulii generale 2 litera (a) pentru interpretarea Sistemului armonizat, care se încadrează la secțiunile XV-XXI din Sistemul armonizat, sunt importate eșalonat, pentru astfel de produse se poate utiliza un singur atestat de origine în conformitate cu cerințele stabilite de autoritatea vamală a părții importatoare.

Articolul 57

Neconcordanțe

Autoritatea vamală a părții importatoare nu respinge o cerere de tratament tarifar preferențial din cauza unor erori minore sau a unor neconcordanțe minore în atestatul de origine sau pentru simplul motiv că o factură a fost emisă într-o țară terță.

Articolul 58

Informațiile pe care le deține importatorul

(1) În scopul unei cereri de tratament tarifar preferențial introduse în temeiul articolului 54 alineatul (2) litera (b), informațiile pe care le deține importatorul conform cărora un produs este originar din partea exportatoare se bazează pe informații care demonstrează că produsul este originar și îndeplinește cerințele prevăzute în prezentul capitol.

(2) Înainte de a solicita tratamentul preferențial, în cazul în care un importator nu poate obține informațiile menționate la alineatul (1) de la prezentul articol deoarece exportatorul le consideră informații confidențiale sau din orice alt motiv, exportatorul poate furniza un atestat de origine, astfel încât importatorul să poată solicita tratamentul tarifar preferențial în temeiul articolului 54 alineatul (2) litera (a).

Articolul 59

Cerințe privind păstrarea evidențelor

(1) Un importator care introduce o cerere de tratament tarifar preferențial pentru un produs importat pe teritoriul părții importatoare păstrează timp de cel puțin trei ani de la data importării produsului:

(a) în cazul în care cererea s-a bazat pe un atestat de origine, atestatul de origine întocmit de exportator; sau

(b) în cazul în care cererea s-a bazat pe informațiile pe care le deține importatorul, toate evidențele care demonstrează că produsul îndeplinește cerințele pentru a dobândi caracterul originar.

(2) Un exportator care a întocmit un atestat de origine păstrează, timp de cel puțin patru ani de la data întocmirii atestatului de origine respectiv, o copie a atestatului de origine, precum și toate celelalte evidențe care demonstrează că produsul îndeplinește cerințele pentru a dobândi caracterul originar.

(3) Evidențele care trebuie păstrate în conformitate cu prezentul articol pot fi păstrate în format electronic.

Articolul 60

Transporturi mici

(1) Prin derogare de la articolele 54-58, cu condiția ca produsul să fi fost declarat ca îndeplinind cerințele din prezentul capitol, iar autoritatea vamală a părții importatoare să nu aibă îndoieli cu privire la veridicitatea respectivei declarații, partea importatoare acordă tratament tarifar preferențial:

(a) unui produs expediat într-un colet mic de către persoane fizice către persoane fizice;

(b) unui produs care face parte din bagajul personal al unui călător; și

(c) pentru Regatul Unit, în plus față de literele (a) și (b) de la prezentul articol, altor transporturi cu valoare scăzută.

(2) Sunt excluse de la aplicarea alineatului (1) de la prezentul articol următoarele produse:

(a) produsele al căror import face parte dintr-o serie de importuri care pot fi considerate în mod rezonabil a fi fost efectuate separat în scopul de a se evita cerințele articolului 54;

(b) pentru Uniune:

(i) un produs al cărui import are caracter comercial; importurile al căror caracter este ocazional și care constau numai în produse pentru uzul personal al destinatarilor, al călătorilor sau al familiilor acestora sunt considerate importuri lipsite de caracter comercial dacă, prin natura și cantitatea produselor, este evident că acestea nu sunt destinate comercializării; și

(ii) produsele a căror valoare totală depășește 500 EUR pentru produse expediate în colete mici sau 1 200 EUR pentru produse care fac parte din bagajul personal al unui călător. Valorile exprimate într-o monedă națională dată reprezintă contravaloarea în respectiva monedă a valorilor exprimate în euro în prima zi lucrătoare din luna octombrie. Valorile aferente cursului de schimb sunt cele publicate pentru ziua respectivă de către Banca Centrală Europeană, cu excepția cazului în care o altă valoare este comunicată Comisiei Europene până la data de 15 octombrie și sunt aplicabile de la data de 1 ianuarie a anului următor. Comisia Europeană notifică Regatului Unit valorile aplicabile. Uniunea poate stabili alte limite pe care le va comunica Regatului Unit; și

(c) pentru Regatul Unit, produsele a căror valoare totală depășește limitele stabilite în temeiul dreptului intern al Regatului Unit. Regatul Unit va comunica aceste limite Uniunii.

(3) Importatorul este responsabil pentru corectitudinea declarației și pentru respectarea cerințelor prevăzute în prezentul capitol. Cerințele privind păstrarea evidențelor prevăzute la articolul 59 nu se aplică importatorului care intră sub incidența prezentului articol.

Articolul 61

Verificare

(1) Autoritatea vamală a părții importatoare poate efectua o verificare pentru a determina dacă un produs este originar sau dacă sunt respectate celelalte cerințe din prezentul capitol, utilizând metode de evaluare a riscurilor, care pot include selecția aleatorie. Astfel de verificări pot fi efectuate, prin solicitarea de informații de la importatorul care a introdus cererea menționată la articolul 54, în momentul prezentării declarației de import, înainte de acordarea liberului de vamă pentru produse sau după acordarea liberului de vamă pentru produse.

(2) Informațiile solicitate în temeiul alineatului (1) vizează doar următoarele elemente:

(a) în cazul în care cererea s-a bazat pe un atestat de origine, atestatul de origine respectiv; și

(b) informații cu privire la îndeplinirea criteriilor de origine, și anume:

(i) atunci când criteriul de origine este „obținut în întregime”, categoria aplicabilă (cum ar fi recoltare, extracție, pescuit) și locul de fabricare;

(ii) atunci când criteriul de origine se bazează pe o modificare a clasificării tarifare, o listă a tuturor materialelor neoriginare, inclusiv clasificarea tarifară a acestora (în format cu 2, 4 sau 6 cifre, în funcție de criteriul de origine);

(iii) atunci când criteriul de origine se bazează pe o metodă care utilizează valoarea, valoarea produsului final, precum și valoarea tuturor materialelor neoriginare utilizate la fabricarea produsului respectiv;

(iv) atunci când criteriul de origine se bazează pe greutate, greutatea produsului final, precum și greutatea materialelor neoriginare relevante utilizate în produsul final;

(v) atunci când criteriul de origine se bazează pe un proces de fabricație specific, o descriere a respectivului proces specific.

(3) Atunci când furnizează informațiile solicitate, importatorul poate adăuga orice altă informație pe care o consideră relevantă în scopul verificării.

(4) În cazul în care cererea de tratament tarifar preferențial se bazează pe un atestat de origine, importatorul prezintă respectivul atestat de origine, dar poate răspunde autorității vamale a părții importatoare că importatorul nu este în măsură să furnizeze informațiile menționate la alineatul (2) litera (b).

(5) În cazul în care cererea de tratament tarifar preferențial se bazează pe informațiile pe care le deține importatorul, după ce a solicitat mai întâi informații în conformitate cu alineatul (1), autoritatea vamală a părții importatoare care efectuează verificarea îi poate solicita importatorului să furnizeze informații suplimentare dacă autoritatea vamală respectivă consideră că sunt necesare informații suplimentare în scopul verificării caracterului originar al produsului sau pentru a stabili dacă sunt respectate celelalte cerințe ale prezentului capitol. Autoritatea vamală a părții importatoare poate solicita importatorului documente și informații specifice, dacă este cazul.

(6) În cazul în care decide să suspende acordarea tratamentului tarifar preferențial pentru produsul în cauză, în așteptarea rezultatelor verificării, autoritatea vamală a părții importatoare îi acordă importatorului liberul de vamă pentru produse, sub rezerva unor măsuri de precauție adecvate, inclusiv garanții. Oricărei suspendări a tratamentului tarifar preferențial i se pune capăt cât mai curând posibil după ce autoritatea vamală a părții importatoare a confirmat caracterul originar al produselor în cauză sau îndeplinirea celorlalte cerințe prevăzute în prezentul capitol.

Articolul 62

Cooperare administrativă

(1) Pentru a asigura aplicarea adecvată a prezentului capitol, părțile cooperează, prin intermediul autorităților lor vamale, pentru a verifica dacă un produs este originar și dacă respectă celelalte cerințe prevăzute în prezentul capitol.

(2) În cazul în care cererea de tratament tarifar preferențial s-a întemeiat pe un atestat de origine, dacă este cazul după ce a solicitat mai întâi informații în conformitate cu articolul 61 alineatul (1) și pe baza răspunsului primit din partea importatorului, autoritatea vamală a părții importatoare care efectuează verificarea poate, de asemenea, să solicite informații din partea autorității vamale a părții exportatoare, în termen de doi ani de la importul produselor sau de la momentul introducerii cererii în temeiul articolului 55 alineatul (2) litera (a) dacă autoritatea vamală a părții importatoare care efectuează verificarea consideră că sunt necesare informații suplimentare în scopul verificării caracterului originar al produsului sau al verificării respectării celorlalte cerințe prevăzute în prezentul capitol. Solicitarea de informații include următoarele elemente:

(a) atestatul de origine;

(b) identitatea autorității vamale care emite solicitarea;

(c) numele exportatorului;

(d) obiectul și sfera de aplicare a verificării; și

(e) orice alt document relevant.

În plus, autoritatea vamală a părții importatoare poate solicita autorității vamale a părții exportatoare să furnizeze documente și informații specifice, dacă este cazul.

(3) Autoritatea vamală a părții exportatoare poate, în conformitate cu actele sale cu putere de lege și normele sale administrative, să ceară documente sau o examinare, solicitând orice element de probă sau vizitând sediul exportatorului pentru a verifica evidențele și pentru a inspecta instalațiile utilizate la fabricarea produsului.

(4) Fără a aduce atingere alineatului (5), autoritatea vamală a părții exportatoare care primește solicitarea menționată la alineatul (2) furnizează autorității vamale a părții importatoare următoarele informații:

(a) documentele solicitate, dacă sunt disponibile;

(b) un aviz cu privire la caracterul originar al produsului;

(c) descrierea produsului care face obiectul examinării și clasificarea tarifară care prezintă relevanță pentru aplicarea prezentului capitol;

(d) o descriere și o explicare a procesului de fabricare, suficiente pentru a susține caracterul originar al produsului;

(e) informații cu privire la modul în care a fost efectuată examinarea produsului; și

(f) după caz, documente justificative.

(5) Autoritatea vamală a părții exportatoare nu furnizează autorității vamale a părții importatoare informațiile menționate la alineatul (4) literele (a), (d) și (f) dacă respectivele informații sunt considerate confidențiale de către exportator.

(6) Fiecare parte îi notifică celeilalte părți datele de contact ale autorităților vamale și orice modificare referitoare la datele de contact respective în termen de 30 de zile de la data modificării.

Articolul 63

Refuzul acordării tratamentului tarifar preferențial

(1) Fără a aduce atingere alineatului (3), autoritatea vamală a părții importatoare poate refuza acordarea tratamentului tarifar preferențial, dacă:

(a) în termen de trei luni de la data unei solicitări de informații în temeiul articolului 61 alineatul (1):

(i) importatorul nu a oferit niciun răspuns;

(ii) atunci când cererea de tratament tarifar preferențial s-a întemeiat pe un atestat de origine, nu a fost furnizat niciun atestat de origine; sau

(iii) atunci când cererea de tratament tarifar preferențial s-a întemeiat pe informațiile pe care le deține importatorul, informațiile furnizate de importator sunt inadecvate pentru a se putea confirma caracterul originar al produsului;

(b) în termen de trei luni de la data unei solicitări de informații suplimentare în temeiul articolului 61 alineatul (5):

(i) importatorul nu a oferit niciun răspuns; sau

(ii) informațiile furnizate de importator sunt inadecvate pentru a se putea confirma caracterul originar al produsului;

(c) în termen de 10 luni ([3]) de la data unei solicitări de informații în temeiul articolului 62 alineatul (2):

(i) autoritatea vamală a părții exportatoare nu a oferit niciun răspuns; sau

(ii) informațiile furnizate de autoritatea vamală a părții exportatoare sunt inadecvate pentru a se putea confirma caracterul originar al produsului.

(2) Autoritatea vamală a părții importatoare poate refuza acordarea tratamentului tarifar preferențial unui produs pentru care un importator solicită un tratament tarifar preferențial în cazul în care importatorul nu respectă cerințele prevăzute în prezentul capitol, altele decât cele referitoare la caracterul originar al produselor.

(3) Dacă autoritatea vamală a părții importatoare are motive suficiente pentru a refuza acordarea tratamentului tarifar preferențial în temeiul alineatului (1) de la prezentul articol, în cazurile în care autoritatea vamală a părții exportatoare a furnizat un aviz în temeiul articolului 62 alineatul (4) litera (b) prin care confirmă caracterul originar al produselor, autoritatea vamală a părții importatoare notifică autorității vamale a părții exportatoare intenția sa de a refuza tratamentul tarifar preferențial în termen de două luni de la data primirii avizului respectiv.

Dacă o astfel de notificare este efectuată, se organizează consultări, la cererea oricăreia dintre cele două părți, în termen de trei luni de la data notificării. Perioada de consultare poate fi prelungită de la caz la caz, de comun acord, de către autoritățile vamale ale părților. Consultarea poate avea loc în conformitate cu procedura stabilită de Comitetul specializat în comerț privind cooperarea vamală și regulile de origine.

La încheierea perioadei de consultare, în cazul în care nu poate confirma caracterul originar al produsului, autoritatea vamală a părții importatoare poate refuza acordarea tratamentului tarifar preferențial dacă are motive suficiente în acest sens și după ce a acordat importatorului dreptul de a fi ascultat. Cu toate acestea, atunci când autoritatea vamală a părții exportatoare confirmă caracterul originar al produselor și oferă motivele pentru o astfel de concluzie, autoritatea vamală a părții importatoare nu poate refuza acordarea tratamentului tarifar preferențial unui produs numai pentru motivul că s-a aplicat articolul 62 alineatul (5).

(4) În toate cazurile, soluționarea diferențelor dintre importator și autoritatea vamală a părții importatoare este reglementată de legislația părții importatoare.

Articolul 64

Confidențialitate

(1) Fiecare parte păstrează, în conformitate cu actele sale cu putere de lege și normele sale administrative, confidențialitatea oricărei informații care îi este furnizată de către cealaltă parte în temeiul prezentului capitol și protejează informațiile respective împotriva oricărei divulgări.

(2) Atunci când, în pofida articolului 62 alineatul (5), informațiile comerciale confidențiale au fost obținute de la exportator de către autoritatea vamală a părții exportatoare sau a părții importatoare în aplicarea articolelor 61 și 62, informațiile respective nu se divulgă.

(3) Fiecare parte se asigură că informațiile confidențiale colectate în temeiul prezentului capitol nu sunt utilizate în alte scopuri decât administrarea și asigurarea executării deciziilor care privesc și stabilesc originea și aspectele vamale, cu excepția cazului în care persoana sau partea care a furnizat informațiile confidențiale și-a dat acordul în acest sens.

(4) În pofida alineatului (3), orice parte poate permite ca informațiile colectate în temeiul prezentului capitol să fie utilizate în cadrul oricărei proceduri administrative, judiciare sau cvasijudiciare inițiate pentru nerespectarea legislației vamale de transpunere a prezentului capitol. Oricare dintre părți informează persoana sau partea care a furnizat informațiile înainte de o astfel de utilizare.

Articolul 65

Măsuri și sancțiuni administrative

Fiecare parte asigură executarea efectivă a prezentului capitol. Fiecare parte se asigură că autoritățile competente sunt în măsură să aplice măsuri administrative și, după caz, sancțiuni, în conformitate cu actele sale cu putere de lege și normele sale administrative, oricărei persoane care întocmește un document sau permite întocmirea unui document care conține informații inexacte furnizate în scopul obținerii unui tratament tarifar preferențial pentru un produs, care nu respectă cerințele prevăzute la articolul 59 sau care nu furnizează elementele de probă sau refuză să primească o vizită, astfel cum se menționează la articolul 62 alineatul (3).

SECȚIUNEA 3
ALTE DISPOZIȚII

Articolul 66

Ceuta și Melilla

(1) În sensul prezentului capitol, în cazul Uniunii, termenul „parte” nu include Ceuta și Melilla.

(2) Produsele originare din Regatul Unit, atunci când sunt importate în Ceuta și Melilla, beneficiază, în temeiul prezentului acord, în toate privințele, de același tratament vamal care se aplică produselor originare de pe teritoriul vamal al Uniunii în temeiul Protocolului nr. 2 din Actul de aderare a Regatului Spaniei și a Republicii Portugheze la Uniunea Europeană. Regatul Unit acordă importurilor de produse reglementate de prezentul acord și originare din Ceuta și Melilla același tratament vamal pe care îl acordă produselor importate și originare din Uniune.

(3) Regulile de origine și procedurile de determinare a originii menționate în prezentul capitol se aplică mutatis mutandis produselor exportate din Regatul Unit în Ceuta și Melilla și produselor exportate din Ceuta și Melilla în Regatul Unit.

(4) Ceuta și Melilla sunt considerate un singur teritoriu.

(5) Articolul 40 se aplică importurilor și exporturilor de produse efectuate între Uniune, Regatul Unit și Ceuta și Melilla.

(6) Exportatorii introduc „Regatul Unit” sau „Ceuta și Melilla” la rubrica 3 din textul atestatului de origine, în funcție de originea produsului.

(7) Autoritatea vamală a Regatului Spaniei răspunde de executarea și punerea în aplicare a prezentului capitol în Ceuta și Melilla.

Articolul 67

Dispoziții tranzitorii referitoare la produsele aflate în tranzit sau în antrepozit

Dispozițiile prezentului acord pot fi aplicate produselor care respectă dispozițiile prevăzute în prezentul capitol și care, la data intrării în vigoare a prezentului acord, fie se află în tranzit din partea exportatoare către partea importatoare, fie se află sub control vamal în partea importatoare, fără să fi avut loc plata taxelor la import și a altor taxe, sub rezerva introducerii unei cereri de tratament tarifar preferențial, menționate la articolul 54, la autoritatea vamală a părții importatoare în termen de 12 luni de la data respectivă.

Articolul 68

Modificarea prezentului capitol și a anexelor la acesta

Consiliul de parteneriat poate modifica prezentul capitol și anexele la acesta.

CAPITOLUL 3

MĂSURI SANITARE ŞI FITOSANITARE

Articolul 69

Obiective

Obiectivele prezentului capitol sunt următoarele:

(a) protejarea vieții sau a sănătății oamenilor, animalelor și plantelor pe teritoriile părților, facilitându-se totodată comerțul dintre părți;

(b) promovarea punerii în aplicare a Acordului SPS;

(c) asigurarea faptului că măsurile sanitare și fitosanitare (denumite în continuare „măsuri SPS") ale părților nu creează bariere inutile în calea comerțului;

(d) promovarea îmbunătățirii transparenței și a înțelegerii privind aplicarea măsurilor SPS ale fiecărei părți;

(e) îmbunătățirea cooperării între părți în ceea ce privește combaterea rezistenței la antimicrobiene, promovarea unor sisteme alimentare durabile, protejarea bunăstării animalelor și certificarea electronică;

(f) îmbunătățirea cooperării în organizațiile internaționale relevante în vederea dezvoltării unor standarde, orientări și recomandări internaționale cu privire la sănătatea animalelor, siguranța alimentară și sănătatea plantelor; și

(g) promovarea punerii în aplicare de către fiecare parte a standardelor, orientărilor și recomandărilor internaționale.

Articolul 70

Domeniu de aplicare

(1) Prezentul capitol se aplică tuturor măsurilor SPS luate de una dintre părți care pot avea efecte directe sau indirecte asupra comerțului dintre părți.

(2) Prezentul capitol prevede, de asemenea, dispoziții separate cu privire la cooperarea în domeniul bunăstării animalelor, al rezistenței la antimicrobiene și al sistemelor alimentare durabile.

Articolul 71

Definiții

(1) În sensul prezentului capitol, se aplică următoarele definiții:

(a) definițiile din anexa A la Acordul SPS;

(b) definițiile adoptate sub auspiciile Comisiei Codex Alimentarius (denumită în continuare „Codex");

(c) definițiile adoptate sub auspiciile Organizației Mondiale pentru Sănătatea Animalelor (denumită în continuare „OIE"); și

(d) definițiile adoptate sub auspiciile Convenției internaționale pentru protecția plantelor (denumită în continuare „CIPP").

(2) În sensul prezentului capitol, se aplică următoarele definiții:

(a) „condiții de import" înseamnă orice măsură SPS care trebuie îndeplinită pentru importul produselor; și

(b) „zonă protejată" pentru un organism dăunător plantelor reglementat specificat înseamnă o arie geografică delimitată oficial în care respectivul organism dăunător nu este stabilit în ciuda condițiilor favorabile și a prezenței sale în alte părți ale teritoriului părții și în care nu este permisă introducerea respectivului organism dăunător.

(3) Comitetul specializat în comerț privind măsurile sanitare și fitosanitare poate adopta alte definiții în sensul prezentului capitol, luând în considerare glosarele și definițiile furnizate de organizațiile internaționale relevante, precum Codex, OIE și CIPP.

(4) Definițiile prevăzute în Acordul SPS prevalează în măsura în care există o contradicție între definițiile adoptate de Comitetul specializat în comerț privind măsurile sanitare și fitosanitare sau sub auspiciile Codex, OIE și CIPP și definițiile prevăzute în Acordul SPS. În cazul unei neconcordanțe între definițiile adoptate de Comitetul specializat în comerț privind măsurile sanitare și fitosanitare și definițiile stabilite în Codex, OIE sau CIPP, prevalează definițiile stabilite în Codex, OIE sau CIPP.

Articolul 72

Drepturi și obligații

Părțile își reafirmă drepturile și obligațiile care le revin în temeiul Acordului SPS. Acestea includ dreptul de a adopta măsuri în conformitate cu articolul 5 alineatul (7) din Acordul SPS.

Articolul 73

Principii generale

(1) Pentru a atinge nivelul de protecție adecvat, părțile aplică măsuri SPS bazate pe evaluările riscurilor în conformitate cu dispozițiile relevante, inclusiv cu articolul 5 din Acordul SPS.

(2) Părțile nu utilizează măsuri SPS pentru a crea bariere nejustificate în calea comerțului.

(3) În ceea ce privește procedurile și aprobările SPS legate de comerț și stabilite în temeiul prezentului capitol, fiecare parte se asigură că respectivele proceduri și măsuri SPS conexe:

(a) sunt inițiate și încheiate fără întârzieri nejustificate;

(b) nu cuprind cereri de informații inutile, nejustificate din punct de vedere științific și tehnic sau excesiv de împovărătoare care ar putea întârzia accesul unei părți pe piețele celeilalte părți;

(c) nu sunt aplicate într-o manieră care ar constitui o discriminare arbitrară sau nejustificată față de întreg teritoriul celeilalte părți sau față de părți din teritoriul celeilalte părți unde există condiții SPS identice sau similare; și

(d) sunt proporționale cu riscurile identificate și nu sunt mai restrictive pentru comerț decât este necesar pentru atingerea nivelului adecvat de protecție al părții importatoare.

(4) Părțile nu recurg la procedurile menționate la alineatul (3) și nici la cereri de informații suplimentare pentru a întârzia accesul la piețele lor fără justificări științifice și tehnice.

(5) Fiecare parte se asigură că orice procedură administrativă pe care o impune în ceea ce privește condițiile de import privind siguranța alimentară, sănătatea animalelor sau sănătatea plantelor nu este mai împovărătoare sau mai restrictivă pentru comerț decât este necesar pentru a oferi părții importatoare o garanție adecvată că aceste condiții sunt îndeplinite. Fiecare parte se asigură că efectele negative ale oricăror proceduri administrative asupra comerțului sunt menținute la minimum și că procesele de vămuire rămân simple și rapide, îndeplinind totodată condițiile părții importatoare.

(6) Partea importatoare nu introduce sisteme sau proceduri administrative suplimentare care împiedică inutil comerțul.

Articolul 74

Certificare oficială

(1) În cazul în care partea importatoare solicită certificate oficiale, modelele de certificate:

(a) se stabilesc în concordanță cu principiile prevăzute în standardele internaționale elaborate de Codex, CIPP și OIE; și

(b) se aplică importurilor din toate părțile teritoriului părții exportatoare.

(2) Comitetul specializat în comerț privind măsurile sanitare și fitosanitare poate conveni asupra unor cazuri specifice în care modelele de certificate menționate la alineatul (1) ar urma să fie stabilite doar pentru o parte sau anumite părți ale teritoriului părții exportatoare. Părțile promovează punerea în aplicare a certificării electronice și a altor tehnologii de facilitare a comerțului.

Articolul 75

Condiții și proceduri de import

(1) Fără a aduce atingere drepturilor și obligațiilor care îi revin fiecărei părți în temeiul Acordului SPS și al prezentului capitol, condițiile de import ale părții importatoare se aplică în mod omogen pe întregul teritoriu al părții exportatoare.

(2) Partea exportatoare se asigură că produsele exportate în cealaltă parte, precum animale și produse de origine animală, plante și produse vegetale sau alte articole conexe, îndeplinesc cerințele SPS ale părții importatoare.

(3) Partea importatoare poate solicita ca importurile de anumite produse să facă obiectul unei autorizații. O astfel de autorizație se acordă atunci când autoritatea competentă relevantă a părții exportatoare prezintă o cerere care demonstrează în mod obiectiv, într-un mod satisfăcător pentru partea importatoare, că sunt îndeplinite cerințele de autorizare ale părții importatoare. Autoritatea

competentă relevantă a părții exportatoare poate prezenta o cerere de autorizare pentru întregul teritoriu al părții exportatoare. Partea importatoare aprobă astfel de cereri pe această bază, atunci când acestea îndeplinesc cerințele de autorizare ale părții importatoare, astfel cum se prevede în prezentul alineat.

(4) Partea importatoare nu introduce cerințe de autorizare suplimentare față de cele care se aplică la încheierea perioadei de tranziție, cu excepția cazului în care aplicarea unor astfel de cerințe în cazul altor produse este justificată pentru a atenua un risc semnificativ pentru sănătatea oamenilor, a animalelor sau a plantelor.

(5) Partea importatoare stabilește și comunică celeilalte părți condițiile de import pentru toate produsele. Partea importatoare se asigură că aplicarea condițiilor sale de import se face în mod proporțional și nediscriminatoriu.

(6) Fără a aduce atingere măsurilor provizorii de la articolul 5 alineatul (7) din Acordul SPS, în cazul produselor sau al articolelor conexe în cazul cărora există o preocupare fitosanitară, condițiile de import sunt restricționate, în cazul părții importatoare, la măsuri de protecție împotriva dăunătorilor reglementați și se aplică pe tot teritoriul părții exportatoare.

(7) În pofida alineatelor (1) și (3), în cazul cererilor de autorizație de import pentru un anumit produs, în cadrul cărora partea exportatoare a solicitat să fie examinată numai pentru o parte sau anumite părți ale teritoriului său (în cazul Uniunii, state membre individuale), partea importatoare procedează cu promptitudine la examinarea cererii respective. Atunci când partea importatoare primește cereri cu privire la produsul specific din partea mai multor părți ale părții exportatoare sau atunci când se primesc cereri suplimentare cu privire la un produs care a fost deja autorizat, partea importatoare accelerează finalizarea procedurii de autorizare, ținând seama de regimul SPS identic sau similar aplicabil în diferitele părți ale părții exportatoare.

(8) Fiecare parte se asigură că toate procedurile de control, inspecție și aprobare SPS sunt inițiate și finalizate fără întârzieri nejustificate. Cerințele privind informațiile se limitează la ceea ce este necesar pentru ca procesul de aprobare să țină seama de informațiile de care partea importatoare dispune deja, cum ar fi cadrul legislativ și rapoartele de audit ale părții exportatoare.

(9) Cu excepția unor circumstanțe întemeiate care privesc nivelul său de protecție, fiecare parte prevede o perioadă de tranziție între publicarea oricăror modificări ale procedurilor sale de aprobare și aplicarea acestora, pentru a permite celeilalte părți să se familiarizeze cu respectivele modificări și să se adapteze la acestea. Niciuna dintre părți nu prelungește în mod nejustificat procesul de aprobare a cererilor depuse înainte de publicarea modificărilor.

(10) În legătură cu procesele prevăzute la alineatele (3)-(8), se iau următoarele măsuri:

(a) de îndată ce își încheie pozitiv evaluarea, partea importatoare ia cu promptitudine toate măsurile legislative și administrative necesare pentru a permite desfășurarea schimburilor comerciale fără întârzieri nejustificate;

(b) partea exportatoare:

  (i) furnizează toate informațiile relevante solicitate de partea importatoare; și

  (ii) oferă acces rezonabil părții importatoare pentru a realiza audituri și alte proceduri relevante.

(c) partea importatoare întocmește o listă a dăunătorilor reglementați pentru produse sau alte articole conexe în cazul cărora există o preocupare fitosanitară. Această listă include:

  (i) dăunătorii a căror prezență nu a fost constatată în nicio parte a teritoriului său;

  (ii) dăunătorii a căror prezență a fost constatată pe teritoriul său și care sunt sub control oficial;

  (iii) dăunătorii a căror prezență a fost constatată în anumite părți ale teritoriului său și pentru care sunt stabilite zone indemne de dăunători sau zone protejate; și

  (iv) dăunătorii care nu sunt de carantină și a căror prezență a fost constatată pe teritoriul său și care sunt sub control oficial pentru material de plantare determinat.

(11) Partea importatoare acceptă transporturile fără a impune părții importatoare să verifice conformitatea respectivelor transporturi înainte de plecarea lor de pe teritoriul părții exportatoare.

(12) Oricare dintre părți poate percepe taxe care să acopere costurile suportate pentru efectuarea de controale SPS specifice la frontieră, fără ca taxele respective să depășească recuperarea costurilor.

(13) Partea importatoare are dreptul să efectueze controale la importul de produse importate din partea exportatoare în scopul asigurării conformității cu cerințele sale SPS de import.

(14) Controalele la importul de produse importate din partea exportatoare se bazează pe riscul SPS asociat unor astfel de importuri. Controalele la import se efectuează numai în măsura necesară pentru protecția vieții și a sănătății oamenilor, a animalelor sau a plantelor, fără întârzieri nejustificate și cu un efect minim asupra comerțului dintre părți.

(15) Informațiile privind proporția produselor din partea exportatoare care sunt controlate la import se pun la dispoziție de către partea importatoare la cererea părții exportatoare.

(16) În cazul în care controalele la import indică existența unei neconformități cu condițiile aplicabile importurilor, măsurile luate de partea importatoare trebuie să se bazeze pe o evaluare a riscurilor implicate și să nu fie mai restrictive pentru comerț decât este necesar pentru atingerea nivelului adecvat de protecție SPS al părții.

Articolul 76

Listele unităților autorizate

(1) Ori de câte ori există motive, partea importatoare poate menține o listă a unităților autorizate care îndeplinesc cerințele sale de import, ca o condiție pentru a permite importurile de produse de origine animală din respectivele unități.

(2) Cu excepția cazului în care există motive pentru a atenua un risc semnificativ pentru sănătatea oamenilor sau a animalelor, listele unităților autorizate sunt necesare numai în cazul produselor pentru care acestea erau necesare la încheierea perioadei de tranziție.

(3) Partea exportatoare informează partea importatoare cu privire la lista sa de unități care îndeplinesc condițiile părții importatoare, bazate pe garanții oferite de partea exportatoare.

(4) La cererea părții exportatoare, partea importatoare autorizează unitățile situate pe teritoriul părții exportatoare pe baza unor garanții oferite de partea exportatoare, fără inspecția prealabilă a unităților individuale.

(5) Cu excepția cazului în care partea importatoare solicită informații suplimentare și sub rezerva garanțiilor oferite de partea exportatoare, partea importatoare ia măsurile legislative sau administrative necesare, în conformitate cu procedurile sale legale aplicabile, pentru a permite importurile din aceste unități fără întârzieri nejustificate.

(6) Partea importatoare face publică lista unităților autorizate.

(7) Dacă decide să respingă cererea părții exportatoare de a accepta adăugarea unei unități pe lista unităților autorizate, partea importatoare informează fără întârziere partea exportatoare și transmite un răspuns, inclusiv informații despre neconformitățile care au condus la respingerea autorizării unității.

Articolul 77

Transparență și schimb de informații

(1) Fiecare parte asigură transparența în ceea ce privește măsurile SPS aplicabile comerțului și, în acest sens, întreprinde următoarele acțiuni:

(a) comunică cu promptitudine celeilalte părți orice modificare a măsurilor sale SPS și a procedurilor de aprobare, inclusiv modificările care îi pot afecta capacitatea de a îndeplini cerințele de import SPS ale celeilalte părți pentru anumite produse;

(b) îmbunătățește înțelegerea reciprocă a măsurilor sale SPS și a aplicării acestora;

(c) face schimb de informații cu cealaltă parte în chestiuni legate de elaborarea și aplicarea măsurilor SPS, inclusiv progresele în ceea ce privește noi dovezi științifice disponibile care au sau pot avea implicații asupra comerțului dintre părți, în vederea minimizării efectelor comerciale negative;

(d) la cererea celeilalte părți, comunică, în termen de 20 de zile lucrătoare, condițiile care se aplică importului de produse specifice;

(e) la cererea celeilalte părți, comunică, în termen de 20 de zile lucrătoare, situația actuală a procedurii de autorizare pentru produse specifice;

(f) comunică celeilalte părți orice modificare semnificativă în structura sau organizarea autorității competente a unei părți;

(g) la cerere, comunică rezultatele controlului oficial al unei părți și un raport privind rezultatele controlului efectuat;

(h) la cerere, comunică rezultatele unui control la import prevăzut în cazul unui transport respins sau neconform; și

(i) la cerere, comunică, fără întârzieri nejustificate, o evaluare a riscurilor sau un aviz științific emis(ă) de o parte care este relevant(ă) pentru prezentul capitol.

(2) În situația în care una dintre părți a pus la dispoziție informațiile menționate la alineatul (1) prin intermediul notificării către Registrul central de notificări al OMC sau către organismul internațional de standardizare relevant, în conformitate cu normele sale aplicabile, cerințele de la alineatul (1), în măsura în care se aplică informațiilor respective, sunt respectate.

Articolul 78

Adaptarea la condițiile regionale

(1) Părțile recunosc conceptul de zonare care include zone indemne de dăunători și boli, zone protejate și zone cu prevalență redusă a dăunătorilor sau bolilor și îl aplică în comerțul dintre părți, în conformitate cu Acordul SPS, inclusiv cu orientările pentru punerea în practică a articolului 6 din Acordul SPS (Decizia G/SPS/48 a Comitetului pentru măsuri sanitare și fitosanitare al OMC) și cu recomandările, standardele și orientările relevante ale OIE și CIPP. Comitetul specializat în comerț privind măsurile sanitare și fitosanitare poate defini detalii suplimentare pentru aceste proceduri, ținând seama de orice acord SPS, standarde, orientări sau recomandări relevante ale OIE și CIPP.

(2) Părțile pot conveni, de asemenea, să coopereze cu privire la conceptul de compartimentare menționat în capitolele 4.4 și 4.5 din Codul sanitar pentru animale terestre al OIE și în capitolele 4.1 și 4.2 din Codul sanitar pentru animale acvatice al OIE.

(3) Atunci când stabilesc sau mențin zonele menționate la alineatul (1), părțile iau în considerare factori precum amplasarea geografică, ecosistemele, supravegherea epidemiologică și eficacitatea controalelor SPS.

(4) În ceea ce privește animalele și produsele de origine animală, la stabilirea sau menținerea condițiilor de import la cererea părții exportatoare, partea importatoare recunoaște zonele indemne de boli stabilite de partea exportatoare ca bază de examinare pentru a determina autorizarea sau menținerea importului, fără a aduce atingere alineatelor (8) și (9).

(5) Partea exportatoare identifică părțile din teritoriul său menționate la alineatul (4) și furnizează, la cerere, explicații detaliate și date justificative bazate pe standardele OIE sau prin alte modalități stabilite de către Comitetul specializat în comerț privind măsurile sanitare și fitosanitare, pe baza cunoștințelor dobândite din experiența acumulată de autoritățile relevante ale părții exportatoare.

(6) În ceea ce privește plantele, produsele vegetale și alte articole conexe, la stabilirea sau menținerea condițiilor de import fitosanitare la cererea părții exportatoare, partea importatoare recunoaște zonele indemne de dăunători, locurile de producție indemne de dăunători, siturile de producție indemne de dăunători, zonele cu o prevalență redusă a dăunătorilor și zonele protejate stabilite de partea exportatoare ca bază de examinare pentru a determina autorizarea sau menținerea importului, fără a aduce atingere alineatelor (8) și (9).

(7) Partea exportatoare își identifică zonele indemne de dăunători, locurile de producție indemne de dăunători, siturile de producție indemne de dăunători și zonele cu o prevalență redusă a dăunătorilor sau zonele protejate. La cererea părții importatoare, partea exportatoare furnizează explicații detaliate și date justificative bazate pe Standardele internaționale pentru măsuri fitosanitare elaborate în cadrul CIPP sau prin alte modalități stabilite de către Comitetul specializat în comerț privind măsurile sanitare și fitosanitare, pe baza cunoștințelor dobândite din experiența acumulată de autoritățile fitosanitare relevante ale părții exportatoare.

(8) Părțile recunosc zonele indemne de boli și zonele protejate care sunt în vigoare la încheierea perioadei de tranziție.

(9) Alineatul (8) se aplică, de asemenea, adaptărilor ulterioare ale zonelor indemne de boli și ale zonelor protejate (în cazul Regatului Unit, ale zonelor indemne de dăunători), cu excepția cazurilor de modificări semnificative ale situațiilor în materie de boli sau de dăunători.

(10) Părțile pot efectua audituri și verificări în temeiul articolului 79 pentru a pune în aplicare alineatele (4)-(9) de la prezentul articol.

(11) Părțile pun în practică o cooperare strânsă, cu obiectivul de a menține încrederea în procedurile legate de stabilirea zonelor indemne de boli sau de dăunători, a locurilor de producție indemne de dăunători, a siturilor de producție indemne de dăunători și a zonelor cu o prevalență redusă a dăunătorilor sau a bolilor și a zonelor protejate, cu scopul de a minimiza întreruperea schimburilor comerciale.

(12) Determinarea, de către partea importatoare, a stării de sănătate a plantelor sau animalelor de pe teritoriul părții exportatoare sau din părți ale acestuia se bazează pe informațiile furnizate de partea exportatoare, în conformitate cu Acordul SPS și standardele OIE și CIPP, și ține seama de orice determinare efectuată de partea exportatoare.

(13) În cazul în care partea importatoare respinge determinarea făcută de partea exportatoare, astfel cum se menționează la alineatul (12) de la prezentul articol, partea importatoare prezintă motivele obiective și explică părții exportatoare motivele respingerii și, la cerere, au loc consultări în conformitate cu articolul 80 alineatul (2).

(14) Fiecare parte se asigură că obligațiile prevăzute la alineatele (4)-(9), (12) și (13) sunt executate fără întârzieri nejustificate. Partea importatoare va accelera recunoașterea statutului în materie de boli sau de dăunători atunci când statutul a fost restabilit după apariția unui focar.

(15) Atunci când una dintre părți consideră că o anumită regiune are un statut special în ceea ce privește o anumită boală, statut care îndeplinește criteriile prevăzute în capitolul 1.2 din Codul sanitar pentru animale terestre al OIE sau în capitolul 1.2 din Codul sanitar pentru animale acvatice al OIE, partea respectivă poate solicita recunoașterea acestui statut. Partea importatoare poate să solicite garanții suplimentare, conforme cu statutul convenit, pentru importurile de animale vii și de produse de origine animală.

Articolul 79

Audituri și verificări

(1) Partea importatoare poate efectua audituri și verificări cu privire la:

(a) întregul sistem de inspecție și certificare al autorităților celeilalte părți sau o parte din acesta;

(b) rezultatele controalelor efectuate în cadrul sistemului de inspecție și de certificare al părții exportatoare.

(2) Părțile efectuează aceste audituri și verificări în conformitate cu dispozițiile Acordului SPS, ținând seama de standardele, orientările și recomandările internaționale relevante ale Codex, OIE sau CIPP.

(3) În scopul efectuării unor astfel de audituri și verificări, partea importatoare poate efectua audituri și verificări prin intermediul cererilor de informații adresate părții exportatoare sau al vizitelor de audit și de verificare efectuate în partea exportatoare, care pot include:

(a) o evaluare integrală sau parțială a programului de control total al autorităților responsabile, inclusiv, dacă este cazul, analize ale activităților de inspecție și audit prevăzute în reglementări;

(b) controale la fața locului; și

(c) colectarea de informații și date pentru evaluarea cauzelor problemelor recurente sau nou-apărute în legătură cu exporturile de produse.

(4) Partea importatoare comunică părții exportatoare rezultatele și concluziile auditurilor și ale verificărilor efectuate în temeiul alineatului (1). Partea importatoare poate să facă publice aceste rezultate.

(5) Înainte de începerea unui audit sau a unei verificări, părțile discută obiectivele și sfera auditului sau ale verificării, criteriile sau cerințele pe baza cărora va fi evaluată partea exportatoare, precum și itinerarul și procedurile de efectuare a auditului sau a verificării, care vor fi prevăzute într-un plan de audit sau de verificare. Cu excepția cazului în care părțile convin altfel, partea importatoare furnizează părții exportatoare un plan de audit sau de verificare cu cel puțin 30 de zile înainte de începerea auditului sau a verificării.

(6) Partea importatoare oferă părții exportatoare posibilitatea de a prezenta observații cu privire la proiectul de raport de audit sau de verificare. Partea importatoare prezintă părții exportatoare un raport final în scris, în mod normal în termen de două luni de la data primirii observațiilor respective.

(7) Fiecare parte suportă propriile cheltuieli asociate unui astfel de audit sau unei astfel de verificări.

Articolul 80

Notificare și consultare

(1) Fiecare parte notifică celeilalte părți, fără întârzieri nejustificate:

(a) orice modificare semnificativă a statutului privind dăunătorii sau bolile;

(b) apariția unei noi boli a animalelor;

(c) orice constatare de importanță epidemiologică în ceea ce privește o boală a animalelor;

(d) orice aspect semnificativ de siguranță alimentară identificat de una dintre părți;

(e) orice măsură suplimentară care depășește cadrul cerințelor de bază corespunzător măsurilor sale SPS, adoptată pentru a controla sau pentru a eradica o boală a animalelor sau pentru a proteja sănătatea umană și orice modificare a politicilor preventive, inclusiv a politicilor de vaccinare;

(f) la cerere, rezultatele controlului oficial al unei părți și un raport privind rezultatele controlului efectuat; și

(g) orice modificare semnificativă a funcțiilor unui sistem sau ale unei baze de date.

(2) Dacă una dintre părți manifestă o preocupare importantă în ceea ce privește siguranța alimentară, sănătatea plantelor, sănătatea animalelor sau o măsură SPS pe care cealaltă parte a propus-o sau a pus-o în aplicare, partea respectivă poate solicita consultări tehnice cu cealaltă parte. Partea solicitată ar trebui să răspundă cererii fără întârzieri nejustificate. Fiecare parte depune eforturi să furnizeze informațiile necesare pentru a se evita o perturbare a comerțului și, după caz, pentru a se ajunge la o soluție reciproc acceptabilă.

(3) Consultările menționate la alineatul (2) pot fi organizate prin teleconferință, videoconferință sau orice alt mijloc de comunicare stabilit de comun acord de către părți.

Articolul 81

Măsuri de urgență

(1) În cazul în care consideră că există un risc grav pentru viața și sănătatea oamenilor, a animalelor sau a plantelor, partea importatoare poate lua, fără notificare prealabilă, măsurile necesare pentru protecția vieții și sănătății oamenilor, a animalelor sau a plantelor. Pentru transporturile aflate în tranzit între părți, partea importatoare ia în considerare soluția cea mai convenabilă și proporțională pentru evitarea perturbărilor inutile ale comerțului.

(2) Partea care ia măsurile notifică celeilalte părți eventuala măsură SPS de urgență în cel mai scurt timp posibil de la decizia sa de a pune în aplicare măsura respectivă și în termen de maximum 24 de ore de la luarea deciziei. În cazul în care una dintre părți solicită consultări tehnice în legătură cu măsura SPS de urgență, consultările tehnice trebuie să aibă loc în termen de 10 zile de la notificarea măsurii SPS de urgență. Părțile iau în considerare orice informație furnizată prin intermediul consultărilor tehnice. Aceste consultări se desfășoară pentru a se evita perturbările inutile ale comerțului. Părțile pot lua în considerare opțiuni pentru facilitarea punerii în aplicare sau înlocuirea măsurilor.

(3) Partea importatoare examinează cu promptitudine informațiile care au fost furnizate de partea exportatoare atunci când ia o decizie cu privire la transporturile care, la momentul adoptării măsurii SPS de urgență, sunt transportate între părți, pentru a evita perturbări inutile ale comerțului.

(4) Partea importatoare se asigură că nicio măsură de urgență luată din motivele menționate la alineatul (1) de la prezentul articol nu este menținută fără dovezi științifice sau, în cazurile în care dovezile științifice sunt insuficiente, că măsura de urgență respectivă este adoptată în conformitate cu articolul 5 alineatul (7) din Acordul SPS.

Articolul 82

Foruri internaționale multilaterale

Părțile convin să coopereze în cadrul forurilor internaționale multilaterale pentru elaborarea unor standarde, orientări și recomandări internaționale în domeniile care intră sub incidența prezentului capitol.

Articolul 83

Punere în aplicare și autorități competente

(1) În scopul punerii în aplicare a prezentului capitol, fiecare dintre părți ia în considerare toate elementele următoare:

(a) deciziile Comitetului pentru măsuri sanitare și fitosanitare al OMC;

(b) activitatea organismelor care stabilesc standardele internaționale relevante;

(c) toate cunoștințele și experiențele anterioare pe care le are în ceea ce privește schimburile comerciale cu partea exportatoare; și

(d) informațiile furnizate de cealaltă parte.

(2) Părțile își transmit reciproc, fără întârziere, o descriere a autorităților părților care sunt competente pentru punerea în aplicare a prezentului capitol. Părțile își notifică reciproc orice modificare semnificativă referitoare la aceste autorități competente.

(3) Fiecare parte se asigură că autoritățile sale competente dispun de resursele necesare pentru a pune efectiv în aplicare prezentul capitol.

Articolul 84

Cooperare privind bunăstarea animalelor

(1) Părțile recunosc că animalele sunt ființe sensibile. De asemenea, părțile recunosc legătura dintre bunăstarea îmbunătățită a animalelor și sistemele durabile de producție alimentară.

(2) Părțile se angajează să coopereze în cadrul forurilor internaționale pentru a promova dezvoltarea celor mai bune practici posibile de asigurare a bunăstării animalelor și punerea în aplicare a respectivelor practici. Părțile cooperează în special pentru a consolida și a extinde domeniul de aplicare al standardelor OIE privind bunăstarea animalelor, precum și punerea lor în aplicare, cu accent pe animalele de fermă.

(3) Părțile fac schimb de informații, cunoștințe și competențe de specialitate și experiență în domeniul bunăstării animalelor, în principal cu privire la creșterea, ținerea, manipularea, transportul și sacrificarea animalelor de la care se obțin produse alimentare.

(4) Părțile își consolidează cooperarea privind cercetarea în domeniul bunăstării animalelor în legătură cu creșterea animalelor și tratarea animalelor în ferme, în timpul transportului și la sacrificare.

Articolul 85

Cooperare privind rezistența la antimicrobiene

(1) Părțile asigură un cadru pentru dialog și cooperare în vederea consolidării luptei împotriva dezvoltării rezistenței la antimicrobiene.

(2) Părțile recunosc că rezistența la antimicrobiene reprezintă o amenințare gravă pentru sănătatea oamenilor și a animalelor. Utilizarea greșită a antimicrobienelor în producția animalieră, inclusiv utilizarea nonterapeutică, poate contribui la rezistența la antimicrobiene care poate reprezenta un risc pentru viața oamenilor. Părțile recunosc că natura amenințării necesită o abordare transnațională și de tip „O singură sănătate”.

(3) În vederea combaterii rezistenței la antimicrobiene, părțile depun eforturi pentru a coopera la nivel internațional cu programe de lucru regionale sau multilaterale pentru a reduce utilizarea inutilă a antibioticelor în producția animalieră și pentru a promova încetarea, la nivel internațional, a utilizării antibioticelor ca produse de stimulare a creșterii, cu scopul de a combate rezistența la antimicrobiene în concordanță cu abordarea de tip „O singură sănătate” și în conformitate cu Planul de acțiune global.

(4) Părțile colaborează la elaborarea, în cadrul organizațiilor internaționale relevante, a unor orientări, standarde, recomandări și acțiuni internaționale care urmăresc să promoveze utilizarea prudentă și responsabilă a antibioticelor în practicile de creștere a animalelor și practicile veterinare.

(5) Dialogul menționat la alineatul (1) vizează, printre altele:

(a) colaborarea pentru monitorizarea orientărilor, a standardelor, a recomandărilor și a acțiunilor existente și viitoare elaborate în cadrul organizațiilor internaționale relevante, al inițiativelor existente și viitoare și al planurilor naționale care urmăresc să promoveze utilizarea prudentă și responsabilă a antibioticelor și care au legătură cu practicile de producție animalieră și practicile veterinare;

(b) colaborarea privind punerea în aplicare a recomandărilor OIE, OMS și Codex, în special CAC-RCP61/2005;

(c) schimbul de informații privind bunele practici în materie de creștere a animalelor;

(d) promovarea cercetării, a inovării și a dezvoltării;

(e) promovarea abordărilor multidisciplinare pentru combaterea rezistenței la antimicrobiene, inclusiv a abordării de tip „O singură sănătate” a OMS, OIE și Codex.

Articolul 86

Sisteme alimentare durabile

Fiecare dintre părți încurajează serviciile sale de siguranță alimentară, sănătate a animalelor și sănătate a plantelor să coopereze cu omoloagele lor din cealaltă parte, cu scopul de a promova metode durabile de producție alimentară și sisteme alimentare durabile.

Articolul 87

Comitetul specializat în comerț privind măsurile sanitare și fitosanitare

Comitetul specializat în comerț privind măsurile sanitare și fitosanitare supraveghează punerea în aplicare și executarea prezentului capitol și are următoarele funcții:

(a) clarificarea și găsirea promptă a unei soluții, dacă este posibil, pentru orice problemă invocată de una dintre părți în legătură cu elaborarea, adoptarea sau aplicarea cerințelor, a standardelor și a recomandărilor sanitare și fitosanitare prevăzute în prezentul capitol sau în Acordul SPS;

(b) discutarea proceselor în curs privind elaborarea de noi reglementări;

(c) discutarea cât mai rapid posibil a preocupărilor exprimate de una dintre părți cu privire la condițiile și procedurile de import SPS aplicate de cealaltă parte;

(d) revizuirea periodică a măsurilor SPS ale părților, inclusiv a cerințelor de certificare și a proceselor de vămuire la frontieră, precum și a aplicării acestora, pentru a facilita comerțul dintre părți, în conformitate cu principiile, obiectivele și procedurile prevăzute la articolul 5 din Acordul SPS. Fiecare parte identifică măsurile adecvate pe care le va lua, inclusiv în ceea ce privește frecvența controalelor de identitate și a controalelor fizice, luând în considerare rezultatele acestei revizuiri și pe baza criteriilor stabilite în anexa 10 la prezentul acord;

(e) schimbul de opinii, de informații și de experiență cu privire la activitățile de cooperare referitoare la protecția bunăstării animalelor și la combaterea rezistenței la antimicrobiene desfășurate în temeiul articolelor 84 și 85;

(f) la cererea unei părți, analizarea a ce anume constituie o modificare semnificativă a situației în materie de boli sau de dăunători menționate la articolul 78 alineatul (9);

(g) adoptarea de decizii pentru:

(i) a adăuga definițiile menționate la articolul 71;

(ii) a determina cazurile specifice menționate la articolul 74 alineatul (2);

(iii) a stabili detaliile pentru procedurile menționate la articolul 78 alineatul (1);

(iv) a stabili alte modalități pentru a susține explicațiile menționate la articolul 78 alineatele (5) și (7).

CAPITOLUL 4
BARIERELE TEHNICE ÎN CALEA COMERȚULUI

Articolul 88

Obiectiv

Obiectivul prezentului capitol îl constituie facilitarea comerțului cu mărfuri între părți prin prevenirea, identificarea și eliminarea barierelor tehnice inutile în calea comerțului.

Articolul 89

Domeniu de aplicare

(1) Prezentul capitol se aplică pentru elaborarea, adoptarea și aplicarea tuturor standardelor, reglementărilor tehnice și procedurilor de evaluare a conformității care pot avea un impact asupra comerțului cu mărfuri între părți.

(2) Prezentul capitol nu se aplică:

(a) specificațiilor pentru achiziții elaborate de organismele guvernamentale pentru nevoile de producție sau de consum ale acestor organisme; sau

(b) măsurilor SPS care intră sub incidența capitolului 3 din prezentul titlu.

(3) Anexele la prezentul capitol se aplică, în plus față de prezentul capitol, produselor care intră sub incidența anexelor respective. Orice dispoziție dintr-o anexă la prezentul capitol conform căreia un standard internațional sau un organism internațional ori o organizație internațională trebuie să fie considerat(ă) sau recunoscut(ă) ca fiind relevant(ă) nu împiedică posibilitatea ca un standard elaborat de orice alt organism sau orice altă organizație să fie considerat standard internațional relevant în temeiul articolului 91 alineatele (4) și (5).

Articolul 90

Relația cu Acordul BTC

(1) Articolele 2-9 din Acordul BTC și anexele 1 și 3 la Acordul BTC sunt încorporate în prezentul acord și devin parte integrantă din acesta, mutatis mutandis.

(2) Termenii menționați în prezentul capitol și în anexele la acesta au același înțeles ca în Acordul BTC.

Articolul 91

Reglementări tehnice

(1) Fiecare parte efectuează analize cu privire la impactul reglementărilor tehnice planificate în conformitate cu normele și procedurile sale. Normele și procedurile menționate la prezentul alineat și la alineatul (8) pot să prevadă excepții.

(2) Fiecare parte evaluează soluțiile cu sau fără caracter de reglementare disponibile ca alternativă pentru reglementarea tehnică propusă, care pot îndeplini obiectivele legitime ale părții, în conformitate cu articolul 2.2 din Acordul BTC.

(3) Fiecare parte utilizează standardele internaționale relevante ca bază pentru reglementările sale tehnice, cu excepția cazului în care poate demonstra că respectivele standarde internaționale ar constitui mijloace ineficace sau inadecvate de îndeplinire a obiectivelor legitime urmărite.

(4) Standardele internaționale elaborate de Organizația Internațională de Standardizare (ISO), Comisia Electrotehnică Internațională (IEC), Uniunea Internațională a Telecomunicațiilor (UIT) și Comisia Codex Alimentarius (Codex) sunt standardele internaționale relevante în înțelesul articolului 2, al articolului 5 și al anexei 3 la Acordul BTC.

(5) Un standard elaborat de alte organizații internaționale poate fi considerat, de asemenea, ca fiind un standard internațional relevant în înțelesul articolului 2, al articolului 5 și al anexei 3 la Acordul BTC, cu condiția ca:

(a) acesta să fi fost elaborat de un organism de standardizare care urmărește să se ajungă la un consens:

   (i) între delegațiile naționale ale membrilor OMC participanți care reprezintă toate organismele naționale de standardizare de pe teritoriul lor care au adoptat sau urmează să adopte standarde în domeniul vizat de activitatea de standardizare internațională; sau

   (ii) între organismele guvernamentale ale membrilor OMC participanți; și

(b) acesta să fi fost elaborat în conformitate cu Decizia privind principiile aplicabile elaborării standardelor, orientărilor și recomandărilor internaționale în legătură cu articolele 2 și 5 și anexa 3 la Acordul BTC, adoptată de Comitetul OMC privind barierele tehnice în calea comerțului .

(6) În cazul în care una dintre părți nu utilizează standarde internaționale ca bază pentru o reglementare tehnică, la cererea celeilalte părți, aceasta identifică orice abatere substanțială de la standardul internațional relevant, explică motivele pentru care astfel de standarde au fost apreciate ca fiind inadecvate sau ineficace pentru obiectivul urmărit și furnizează dovezile științifice sau tehnice pe care s-a bazat această apreciere.

(7) Fiecare parte își reexaminează reglementările tehnice pentru a spori convergența reglementărilor tehnice respective cu standardele internaționale relevante, luând în considerare, printre altele, orice nouă evoluție a standardelor internaționale relevante sau orice modificare a împrejurărilor care au condus la divergențe față de un standard internațional relevant.

(8) În conformitate cu normele și procedurile proprii și fără a aduce atingere titlului X din prezenta rubrică, atunci când elaborează o reglementare tehnică majoră care poate avea un efect semnificativ asupra comerțului, fiecare parte se asigură că există proceduri care permit persoanelor să își exprime opiniile în cadrul unei consultări publice, cu excepția cazurilor în care apar sau riscă să apară probleme urgente de siguranță, de sănătate, de mediu sau de securitate națională. Fiecare parte permite persoanelor celeilalte părți să participe la astfel de consultări în condiții nu mai puțin favorabile decât cele acordate propriilor resortisanți și face publice rezultatele respectivelor consultări.

Articolul 92

Standarde

(1) Fiecare parte încurajează organismele de standardizare stabilite pe teritoriul său, precum și organismele regionale de standardizare în care una dintre părți sau organismele de standardizare stabilite pe teritoriul său sunt membre:

(a) să participe, în limita resurselor de care dispun, la elaborarea standardelor internaționale de către organismele internaționale de standardizare relevante;

(b) să utilizeze standardele internaționale relevante ca bază pentru standardele pe care le elaborează, exceptând cazurile în care standardele internaționale respective sunt ineficace sau inadecvate, de exemplu din cauza unui nivel de protecție insuficient, a unor factori climatici sau geografici fundamentali sau a unor probleme tehnologice fundamentale;

(c) să evite duplicarea activităților organismelor internaționale de standardizare sau suprapunerile cu acestea;

(d) să reexamineze cu regularitate standardele naționale și regionale care nu au la bază standarde internaționale relevante, pentru a spori convergența standardelor respective cu standardele internaționale relevante;

(e) să coopereze cu organismele de standardizare relevante ale celeilalte părți în cadrul activităților internaționale de standardizare, inclusiv prin cooperarea în cadrul organismelor internaționale de standardizare sau la nivel regional;

(f) să promoveze cooperarea bilaterală cu organismele de standardizare ale celeilalte părți; și

(g) să facă schimb de informații cu alte organisme de standardizare.

(2) Părțile fac schimb de informații cu privire la:

(a) utilizarea de către ele a standardelor în sprijinul reglementărilor tehnice; și

(b) procesele lor de standardizare și măsura în care utilizează standardele internaționale, regionale sau subregionale ca bază pentru standardele lor naționale.

(3) Atunci când standardele devin obligatorii într-un proiect de reglementare tehnică sau într-o procedură de evaluare a conformității, prin încorporare sau trimiteri, se respectă obligațiile de transparență prevăzute la articolul 94 și la articolul 2 sau 5 din Acordul BTC.

Articolul 93

Evaluarea conformității

(1) Articolul 91 privind elaborarea, adoptarea și aplicarea reglementărilor tehnice, se aplică, de asemenea, mutatis mutandis, pentru procedurile de evaluare a conformității.

(2) În cazul în care una dintre părți solicită o evaluare a conformității ca mijloc de asigurare pozitivă că un produs respectă o reglementare tehnică, partea respectivă:

(a) selectează proceduri de evaluare a conformității care să fie proporționale cu riscurile implicate, astfel cum au fost stabilite pe baza unei evaluări a riscurilor;

(b) consideră ca dovadă a respectării reglementărilor tehnice utilizarea unei declarații de conformitate a furnizorului, și anume o declarație de conformitate emisă de producător pe răspunderea exclusivă a producătorului fără o evaluare obligatorie de către o parte terță, ca certificare a conformității printre opțiunile de demonstrare a conformității cu reglementările tehnice;

(c) la cererea celeilalte părți, furnizează informații cu privire la criteriile utilizate pentru selectarea procedurilor de evaluare a conformității pentru anumite produse.

(3) În cazul în care una dintre părți solicită evaluarea conformității de către o parte terță ca asigurare pozitivă că un produs respectă o reglementare tehnică și nu a rezervat această sarcină unei autorități guvernamentale, astfel cum se prevede la alineatul (4), partea respectivă:

(a) utilizează acreditarea, după caz, ca mijloc de a demonstra competența tehnică de a califica organismele de evaluare a conformității. Fără a aduce atingere dreptului său de a stabili cerințe pentru organismele de evaluare a conformității, fiecare parte recunoaște rolul important pe care acreditarea acordată cu autoritatea conferită de guvern și pe bază necomercială îl poate avea la calificarea organismelor de evaluare a conformității;

(b) utilizează standarde internaționale relevante pentru acreditare și evaluarea conformității;

(c) încurajează organismele de acreditare și organismele de evaluare a conformității situate pe teritoriul său să participe în cadrul oricărui acord sau aranjament internațional relevant pentru armonizarea sau facilitarea acceptării rezultatelor evaluărilor conformității;

(d) în cazul în care două sau mai multe organisme de evaluare a conformității sunt autorizate de una dintre părți să aplice procedurile de evaluare a conformității necesare pentru introducerea unui produs pe piață, se asigură că operatorii economici au posibilitatea de a alege dintre organismele de evaluare a conformității desemnate de autoritățile uneia dintre părți pentru un anumit produs sau set de produse;

(e) se asigură că organismele de evaluare a conformității sunt independente de producători, importatori și operatorii economici în general și că nu există conflicte de interese între organismele de acreditare și organismele de evaluare a conformității;

(f)

permite organismelor de evaluare a conformității să utilizeze subcontractanți pentru efectuarea de teste și inspecții în legătură cu evaluarea conformității, inclusiv subcontractanți situați pe teritoriul celeilalte părți, și poate impune subcontractanților să îndeplinească aceleași cerințe pe care trebuie să le îndeplinească organismul de evaluare a conformității pentru a putea efectua el însuși astfel de teste sau inspecții; și

(g) publică pe o pagină de internet unică o listă a organismelor pe care le-a desemnat să efectueze evaluarea conformității și informații relevante cu privire la domeniul de aplicare al desemnării fiecărui astfel de organism.

(4) Nicio dispoziție a prezentului articol nu împiedică una dintre părți să impună ca evaluarea conformității pentru anumite produse să fie efectuată de autoritățile guvernamentale desemnate de aceasta. Dacă una dintre părți impune ca evaluarea conformității să fie efectuată de autoritățile guvernamentale desemnate de ea, partea respectivă:

(a) limitează taxele de evaluare a conformității la costul aproximativ al serviciilor furnizate și, la cererea solicitantului unei evaluări a conformității, explică modul în care taxele pe care le percepe pentru acea evaluare a conformității sunt limitate la costul aproximativ al serviciilor furnizate; și

(b) face publice taxele de evaluare a conformității.

(5) În pofida alineatelor (2)-(4), fiecare parte acceptă declarația de conformitate a furnizorului ca dovadă a respectării reglementărilor sale tehnice în cazul categoriilor de produse în care procedează în acest mod la data intrării în vigoare a prezentului acord.

(6) Fiecare parte publică și menține o listă a categoriilor de produse menționate la alineatul (5), în scop informativ, alături de trimiterile la reglementările tehnice aplicabile.

(7) În pofida alineatului (5), oricare dintre părți poate introduce cerințe privind testarea sau certificarea obligatorie de către o parte terță a categoriilor de produse menționate la alineatul respectiv, cu condiția ca astfel de cerințe să fie justificate de obiective legitime și să fie proporționale cu scopul de a oferi părții importatoare o garanție suficientă că produsele sunt conforme cu reglementările tehnice sau standardele aplicabile, luându-se în considerare riscurile care ar putea fi create de neconformitatea respectivă.

(8) Partea care propune introducerea procedurilor de evaluare a conformității menționate la alineatul (7) notifică acest lucru celeilalte părți într-un stadiu incipient și ține seama de observațiile celeilalte părți la conceperea unor astfel de proceduri de evaluare a conformității.

Articolul 94

Transparență

(1) Cu excepția cazurilor în care apar sau riscă să apară probleme urgente de siguranță, de sănătate, de protecție a mediului sau de securitate națională, fiecare parte îi permite celeilalte părți să prezinte observații scrise cu privire la propunerile de reglementări tehnice și proceduri de evaluare a conformității notificate, în termen de cel puțin 60 de zile de la data transmiterii notificării reglementărilor sau procedurilor respective către Registrul central de notificări al OMC. Fiecare parte examinează într-un spirit pozitiv cererile rezonabile de prelungire a perioadei respective de prezentare de observații.

(2) Fiecare parte furnizează versiunea electronică a întregului text notificat împreună cu notificarea. În cazul în care textul notificat nu este redactat în una dintre limbile oficiale ale OMC, partea care a transmis notificarea furnizează o descriere detaliată și cuprinzătoare a conținutului măsurii în formatul OMC pentru notificări.

(3) Dacă una dintre părți primește de la cealaltă parte observații scrise privind propunerea sa de reglementare tehnică sau de procedură de evaluare a conformității, aceasta:

(a) la cererea celeilalte părți, discută observațiile scrise cu participarea autorității sale de reglementare competente, într-un moment în care acestea pot fi luate în considerare; și

(b) răspunde în scris la observații până cel târziu la data publicării reglementării tehnice sau a procedurii de evaluare a conformității.

(4) Fiecare parte face eforturi pentru a publica pe o pagină de internet răspunsurile sale la observațiile pe care le primește în urma notificării menționate la alineatul (1), până cel târziu la data publicării reglementării tehnice sau a procedurii de evaluare a conformității adoptate.

(5) Fiecare parte oferă, la cererea celeilalte părți, informații privind obiectivele, temeiul juridic și motivele oricărei reglementări tehnice sau proceduri de evaluare a conformității pe care partea a adoptat-o sau își propune să o adopte.

(6) Fiecare parte se asigură că reglementările tehnice și procedurile de evaluare a conformității pe care le-a adoptat sunt publicate pe o pagină de internet care poate fi accesată în mod gratuit.

(7) Fiecare parte oferă informații referitoare la adoptarea și intrarea în vigoare a reglementărilor tehnice sau a procedurilor de evaluare a conformității și la textele finale adoptate printr-un addendum la notificarea inițială transmisă către OMC.

(8) Fiecare parte să prevadă o perioadă rezonabilă între publicarea reglementărilor tehnice și intrarea acestora în vigoare, pentru a acorda operatorilor economici ai celeilalte părți timpul de adaptare necesar. „Perioadă rezonabilă" înseamnă o perioadă de cel puțin șase luni, cu excepția cazului în care această perioadă ar fi ineficace pentru îndeplinirea obiectivelor legitime urmărite.

(9) Fiecare parte examinează într-un spirit pozitiv cererile rezonabile, primite de la cealaltă parte înainte de sfârșitul perioadei de prezentare a observațiilor menționate la alineatul (1), de a prelungi perioada între adoptarea reglementării tehnice și intrarea în vigoare a acesteia, cu excepția cazului în care întârzierea ar fi ineficace pentru îndeplinirea obiectivelor legitime urmărite.

(10) Fiecare parte se asigură că punctul de informare stabilit în conformitate cu articolul 10 din Acordul BTC oferă informații și răspunsuri în una dintre limbile oficiale ale OMC la cererile rezonabile de informații primite de la cealaltă parte sau de la persoanele interesate ale celeilalte părți privind reglementările tehnice și procedurile de evaluare a conformității adoptate.

Articolul 95

Marcare și etichetare

(1) Reglementările tehnice ale unei părți pot include sau reglementa exclusiv cerințe obligatorii de marcare sau etichetare. În astfel de cazuri, acestor reglementări tehnice li se aplică principiile menționate la articolul 2.2 din Acordul BTC.

(2) În cazul în care una dintre părți impune marcarea sau etichetarea obligatorie a produselor, se aplică cumulativ condițiile următoare:

(a) partea respectivă impune numai precizarea informațiilor relevante pentru consumatorii sau utilizatorii produsului sau a informațiilor din care să reiasă faptul că produsul este conform cu cerințele tehnice obligatorii;

(b) partea respectivă nu impune aprobarea, înregistrarea sau certificarea prealabilă a etichetelor sau marcajelor produselor și nici achitarea vreunei taxe ca o condiție prealabilă pentru introducerea pe piața sa a produselor care altfel respectă cerințele sale tehnice obligatorii, cu excepția cazului în care acest lucru este necesar pentru îndeplinirea obiectivelor sale legitime;

(c) în cazul în care impune operatorilor economici utilizarea unui număr unic de identificare, partea respectivă eliberează un astfel de număr operatorilor economici ai celeilalte părți fără întârzieri nejustificate și în mod nediscriminatoriu;

(d) cu excepția cazului în care informațiile enumerate la punctul (i), (ii) sau (iii) ar induce în eroare, ar fi contradictorii sau ar crea confuzie în ceea ce privește informațiile pe care partea importatoare le impune cu privire la mărfuri, partea importatoare permite:

(i) informații furnizate în alte limbi, pe lângă limba obligatorie pe teritoriul părții care importă mărfurile;

(ii) nomenclaturi, pictograme, simboluri sau grafice acceptate la nivel internațional; și

(iii) informații suplimentare, pe lângă cele obligatorii pe teritoriul părții care importă mărfurile;

(e) partea respectivă acceptă ca etichetarea, inclusiv etichetarea suplimentară sau corectarea etichetării, să se realizeze în antrepozite vamale sau în alte zone desemnate din țara importatoare, ca alternativă la etichetarea în țara de origine, cu excepția cazului în care se prevede ca etichetarea respectivă să fie realizată, din motive de sănătate publică sau de siguranță, de către persoane autorizate; și

(f) cu excepția cazului în care consideră că obiectivele legitime pot fi subminate, partea respectivă depune eforturi să accepte utilizarea etichetelor nepermanente sau detașabile ori marcarea sau etichetarea inclusă în documentația care însoțește produsul, în locul să impună ca etichetele și marcajele să fie atașate în mod fizic pe produs.

Articolul 96

Cooperarea privind supravegherea pieței și siguranța și conformitatea produselor nealimentare

(1) Părțile recunosc importanța cooperării în ceea ce privește supravegherea pieței, conformitatea și siguranța produselor nealimentare pentru facilitarea comerțului și protecția consumatorilor și a altor utilizatori, precum și importanța consolidării încrederii reciproce pe baza schimbului de informații.

(2) Pentru a garanta funcționarea independentă și imparțială a supravegherii pieței, părțile asigură:

(a) separarea funcțiilor de supraveghere a pieței de funcțiile de evaluare a conformității; și

(b) absența oricăror interese care ar afecta imparțialitatea autorităților de supraveghere a pieței în efectuarea controlului sau a supravegherii operatorilor economici.

(3) Părțile cooperează și fac schimb de informații în domeniul siguranței și conformității produselor nealimentare, care poate cuprinde, în special:

(a) activități și măsuri de supraveghere a pieței și de asigurare a aplicării legii;

(b) metode de evaluare a riscurilor și testarea produselor;

(c) rechemări coordonate ale produselor sau alte măsuri similare;

(d) chestiuni științifice, tehnice și de reglementare, cu scopul de a îmbunătăți siguranța și conformitatea produselor nealimentare;

(e) aspecte nou-apărute de relevanță considerabilă pentru sănătate și siguranță;

(f) activități legate de standardizare;

(g) schimb de funcționari.

(4) Consiliul de parteneriat depune toate eforturile pentru a stabili în anexa 16, cât mai curând posibil și de preferință în termen de șase luni de la intrarea în vigoare a prezentului acord, un sistem de schimb periodic de informații privind siguranța produselor de consum nealimentare și măsurile preventive, restrictive sau corective conexe între Sistemul de alertă rapidă pentru produse nealimentare periculoase (RAPEX) sau între sistemul care îi succedă acestuia și baza de date referitoare la supravegherea pieței și siguranța produselor, constituită în temeiul Reglementărilor din 2005 privind siguranța generală a produselor, sau baza de date care îi succedă acesteia.

Prin sistemul respectiv se prevăd modalitățile în care:

(a) Uniunea urmează să furnizeze Regatului Unit informații selectate din sistemul său de alertă RAPEX, sau din sistemul care îi succedă acestuia, astfel cum se menționează în Directiva 2001/95/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 3 decembrie 2001 privind siguranța generală a produselor sau în actul care îi succedă acesteia;

(b) Regatul Unit urmează să furnizeze Uniunii informații selectate din baza sa de date referitoare la supravegherea pieței și siguranța produselor constituită în temeiul Reglementărilor din 2005 privind siguranța generală a produselor, sau din baza de date care îi succedă acesteia; și

(c) părțile urmează să se informeze reciproc cu privire la orice acțiune și măsură ulterioară întreprinsă ca răspuns la informațiile transmise.

(5) Consiliul de parteneriat poate stabili în anexa 17 un sistem de schimb periodic de informații, care poate avea loc inclusiv prin mijloace electronice, cu privire la măsurile luate în legătură cu produsele nealimentare neconforme, altele decât cele care intră sub incidența alineatului (4).

(6) Fiecare parte utilizează informațiile obținute în temeiul alineatelor (3), (4) și (5) exclusiv în scopul protecției consumatorilor, a sănătății, a siguranței sau a mediului.

(7) Fiecare parte tratează drept confidențiale informațiile obținute în temeiul alineatelor (3), (4) și (5).

(8) În sistemele menționate la alineatele (4) și (5) se precizează tipul de informații care urmează să facă obiectul schimbului de informații, modalitățile de efectuare a schimbului de informații și de aplicare a normelor de confidențialitate și de protecție a datelor cu caracter personal. Consiliul de parteneriat are competența de a adopta decizii în vederea stabilirii sau modificării sistemelor prevăzute în anexele 16 și 17.

(9) În sensul prezentului articol, „supravegherea pieței” înseamnă activitățile desfășurate și măsurile întreprinse de autoritățile de supraveghere a pieței și de aplicare a legii, inclusiv activitățile desfășurate și măsurile întreprinse în cooperare cu operatori economici, pe baza procedurilor uneia dintre părți, pentru a permite părții respective să monitorizeze sau să trateze aspecte legate de siguranța produselor și de conformitatea acestora cu cerințele prevăzute în actele cu putere de lege și normele sale administrative.

(10) Fiecare parte se asigură că orice măsură luată de autoritățile sale de supraveghere a pieței sau de aplicare a legii pentru a retrage sau a rechema de pe piața sa sau pentru a interzice sau a restricționa punerea la dispoziție pe piața sa a unui produs importat de pe teritoriul celeilalte părți, din motive legate de neconformitatea cu legislația aplicabilă, precizează motivele exacte pe care se bazează măsura și este comunicată fără întârziere operatorului economic relevant.

Articolul 97

Discuții tehnice

(1) Dacă una dintre părți consideră că un proiect sau o propunere de reglementare tehnică sau de procedură de evaluare a conformității a celeilalte părți ar putea avea un efect important asupra comerțului dintre părți, partea respectivă poate solicita discuții tehnice cu privire la acest aspect. Cererea se adresează celeilalte părți în scris și conține:

(a) măsura în cauză;

(b) dispozițiile prezentului capitol sau ale anexei la acesta care suscită preocupările; și

(c) motivele cererii, inclusiv o descriere a preocupărilor părții solicitante cu privire la măsura în cauză.

(2) Partea transmite cererea la punctul de contact al celeilalte părți, desemnat în temeiul articolului 99.

(3) La cererea oricăreia dintre părți, părțile se întrunesc pentru a discuta preocupărilor menționate în cerere, față în față sau prin videoconferință sau teleconferință, în termen de 60 de zile de la data cererii și depun eforturi pentru soluționarea cât mai rapidă a chestiunii. În cazul în care consideră că respectiva chestiune este urgentă, partea solicitantă poate cere ca întrunirea să aibă loc într-un termen mai scurt. În astfel de cazuri, partea solicitată examinează cererea într-un spirit pozitiv.

Articolul 98

Cooperarea

(1) Părțile cooperează în domeniul reglementărilor tehnice, al standardelor și al procedurilor de evaluare a conformității, în cazul în care acest lucru este în interesul lor reciproc și fără a aduce atingere autonomiei propriilor lor procese decizionale și ordini juridice. Comitetul specializat în comerț privind barierele tehnice în calea comerțului poate face schimb de opinii cu privire la activitățile de cooperare desfășurate în temeiul prezentului articol sau al anexelor la prezentul capitol.

(2) În sensul alineatului (1), părțile urmăresc să identifice, să dezvolte și să promoveze activitățile de cooperare de interes reciproc. Aceste activități pot viza cu precădere:

(a) schimbul de informații, de experiență și de date referitoare la reglementările tehnice, standarde și procedurile de evaluare a conformității;

(b) asigurarea unei interacțiuni și a unei cooperări eficiente între autoritățile lor de reglementare la nivel internațional, regional sau național;

(c) schimbul de informații, în măsura în care este posibil, cu privire la acordurile și aranjamentele internaționale privind barierele tehnice în calea comerțului la care una sau ambele părți au aderat; și

(d) stabilirea unor inițiative de facilitare a comerțului sau participarea la astfel de inițiative.

(3) În sensul prezentului articol și al dispozițiilor privind cooperarea prevăzute în anexele la prezentul capitol, Comisia Europeană acționează în numele Uniunii.

Articolul 99

Puncte de contact

(1) La intrarea în vigoare a prezentului acord, fiecare parte desemnează un punct de contact pentru punerea în aplicare a prezentului capitol și notifică celeilalte părți datele de contact ale punctului de contact, inclusiv informații cu privire la funcționarii relevanți. Părțile își notifică reciproc, cu promptitudine, orice modificare a respectivelor date de contact.

(2) Punctul de contact furnizează toate informațiile sau explicațiile solicitate de punctul de contact al celeilalte părți cu privire la punerea în aplicare a prezentului capitol într-un termen rezonabil și, dacă este posibil, în termen de 60 de zile de la data primirii cererii.

Articolul 100

Comitetul specializat în comerț privind barierele tehnice în calea comerțului

Comitetul specializat în comerț privind barierele tehnice în calea comerțului supraveghează punerea în aplicare și funcționarea prezentului capitol și a anexelor la acesta și clarifică și abordează cu promptitudine, atunci când este posibil, orice aspect ridicat de una dintre părți cu privire la elaborarea, adoptarea sau aplicarea reglementărilor tehnice, a standardelor și a procedurilor de evaluare a conformității prevăzute în prezentul capitol sau în Acordul BTC.

CAPITOLUL 5
REGIMUL VAMAL ȘI FACILITAREA COMERȚULUI

Articolul 101

Obiectiv

Prezentul capitol are ca obiective:

(a) consolidarea cooperării dintre părți în domeniul vamal și a facilitării comerțului și sprijinirea sau menținerea, după caz, a unor niveluri adecvate de compatibilitate a legislației și practicilor vamale ale acestora pentru a se asigura că legislația și procedurile relevante, precum și capacitatea administrativă a administrațiilor relevante îndeplinesc obiectivele de promovare a facilitării comerțului și de asigurare, în același timp, a unor controale vamale eficace și a aplicării eficace a legislației vamale și a actelor cu putere de lege și normelor administrative din domeniul comerțului, protecția corespunzătoare a securității și siguranței cetățenilor și respectarea interdicțiilor, a restricțiilor și a intereselor financiare ale părților;

(b) consolidarea cooperării administrative dintre părți în domeniul TVA și asistența reciprocă în materie de recuperare a creanțelor legate de taxe și impozite;

(c) asigurarea faptului că legislația fiecărei părți are un caracter nediscriminatoriu și că regimurile vamale se bazează pe utilizarea unor metode moderne și pe controale eficace în vederea combaterii fraudei și a promovării comerțului legitim; și

(d) asigurarea faptului că obiectivele legitime de politică publică, inclusiv cele legate de siguranță, de securitate și de lupta împotriva fraudei, nu sunt compromise în niciun fel.

Articolul 102

Definiții

În sensul prezentului capitol, al anexei 18, al Protocolului privind asistența administrativă reciprocă în domeniul vamal și al Protocolului privind cooperarea administrativă și combaterea fraudelor în domeniul taxei pe valoarea adăugată și privind asistența reciprocă în materie de recuperare a creanțelor legate de taxe și impozite, se aplică următoarele definiții:

(a) „Acordul privind inspecția înainte de expediere” înseamnă Acordul privind inspecția înainte de expediere din anexa 1A la Acordul OMC;

(b) „Convenția ATA și Convenția de la Istanbul” înseamnă Convenția vamală privind carnetul ATA pentru admiterea temporară de mărfuri, încheiată la Bruxelles la 6 decembrie 1961 și Convenția de la Istanbul privind admiterea temporară, încheiată la 26 iunie 1990;

(c) „Convenția privind un regim de tranzit comun” înseamnă Convenția din 20 mai 1987 privind un regim de tranzit comun;

(d) „Modelul de date vamale al OMV” înseamnă colecția de componente de date și de formulare electronice pentru schimbul de date comerciale și compilația de standarde internaționale privind datele și informațiile folosite la aplicarea regimurilor de facilitare și de control prevăzute în reglementări în ceea ce privește comerțul mondial, astfel cum sunt publicate periodic de echipa de proiect responsabilă pentru Modelul de date al OMV.

(e) „legislație vamală” înseamnă orice act cu putere de lege și orice normă administrativă aplicabilă pe teritoriul oricăreia dintre părți care reglementează intrarea sau importul mărfurilor, ieșirea sau exportul mărfurilor, tranzitul mărfurilor și plasarea mărfurilor sub orice alt regim sau procedură vamală, inclusiv măsurile de interdicție, de restricție și de control;

(f) „informație” înseamnă orice date, document, imagine, raport, comunicare sau copie autentificată, în orice format, inclusiv în format electronic, care a făcut sau nu obiectul unei operațiuni de prelucrare sau analiză;

(g) „persoană” înseamnă orice persoană astfel cum este definită la articolul 512 litera (l) ;

(h) „Cadrul SAFE” înseamnă Cadrul de standarde pentru securizarea și facilitarea comerțului mondial, adoptat la sesiunea din iunie 2005 a Organizației Mondiale a Vămilor de la Bruxelles și actualizat periodic; și

(i) „Acordul OMC privind facilitarea comerțului” înseamnă Acordul privind facilitarea comerțului anexat la Protocolul de modificare a Acordului OMC (decizia din 27 noiembrie 2014).

Articolul 103

Cooperare vamală

(1) Autoritățile relevante ale părților cooperează în domeniul vamal cu scopul de a sprijini îndeplinirea obiectivelor prevăzute la articolul 101, ținând seama de resursele autorităților lor respective. În sensul prezentului titlu, se aplică dispozițiile Convenției din 20 mai 1987 privind simplificarea formalităților în comerțul cu mărfuri.

(2) Părțile dezvoltă cooperarea, inclusiv în următoarele domenii:

(a) schimbul de informații privind legislația vamală, punerea în aplicare a legislației vamale și regimurile vamale, în principal în următoarele domenii:

(i) simplificarea și modernizarea regimurilor vamale;

(ii) facilitarea operațiunilor de tranzit și de transbordare;

(iii) relațiile cu mediul de afaceri; și

(iv) securitatea lanțului de aprovizionare și gestionarea riscurilor;

(b) colaborarea cu privire la aspectele vamale legate de securizarea și facilitarea lanțului de aprovizionare al comerțului internațional în conformitate cu cadrul SAFE;

(c) analizarea posibilității de elaborare a unor inițiative comune cu privire la regimurile de import și de export și la alte regimuri vamale, inclusiv asistență tehnică, precum și în vederea asigurării unor servicii eficace pentru mediul de afaceri;

(d) consolidarea cooperării dintre ele în domeniul vamal în cadrul unor organizații internaționale precum OMC și OMV și asigurarea schimbului de informații sau organizarea de discuții pentru a se stabili, în măsura în care este posibil, poziții comune în cadrul acestor organizații internaționale, precum și în cadrul UNCTAD și CEE-ONU;

(e) depunerea de eforturi pentru armonizarea cerințelor în materie de date pentru regimurile de import și de export și pentru alte regimuri vamale, prin implementarea de standarde și elemente de date comune, în conformitate cu Modelul de date vamale al OMV;

(f) consolidarea cooperării dintre ele privind tehnicile de gestionare a riscurilor, inclusiv schimbul de bune practici și, dacă este cazul, de informații referitoare la riscuri și de rezultate ale controalelor. Atunci când este relevant și adecvat, părțile pot lua în considerare și recunoașterea reciprocă a tehnicilor de gestionare a riscurilor, a standardelor și controalelor în materie de riscuri și a măsurilor de securitate vamală; părțile pot lua în considerare, de asemenea, atunci când este relevant și adecvat, elaborarea unor criterii și standarde de risc, a unor măsuri de control și a unor domenii de control prioritare compatibile;

(g) stabilirea recunoașterii reciproce a programelor pentru operatorii economici autorizați pentru a securiza și a facilita comerțul;

(h) promovarea cooperării dintre autoritățile vamale și alte autorități sau agenții guvernamentale în ceea ce privește programele pentru operatorii economici autorizați, care poate fi realizată, printre altele, prin convenirea asupra celor mai înalte standarde, prin facilitarea accesului la avantaje și prin reducerea la minimum a suprapunerilor inutile;

(i) asigurarea respectării drepturilor de proprietate intelectuală de către autoritățile vamale, inclusiv schimbul de informații și de bune practici în materie de operațiuni vamale, cu un accent special pe asigurarea respectării drepturilor de proprietate intelectuală;

(j) menținerea unor proceduri vamale compatibile, atunci când acest lucru este adecvat și fezabil, inclusiv aplicarea unui document administrativ unic pentru declarația vamală; și

(k) schimbul, atunci când este relevant și adecvat și conform unor modalități care urmează să fie convenite, de anumite categorii de informații din domeniul vamal între autoritățile vamale ale părților, printr-o comunicare structurată și recurentă, în scopul de a îmbunătăți gestionarea riscurilor și eficacitatea controalelor vamale, de a viza mărfurile supuse riscului din punctul de vedere al colectării veniturilor sau al siguranței și securității și de a facilita comerțul legitim; astfel de schimburi pot include date din declarațiile de export și de import privind comerțul dintre părți, cu posibilitatea de a explora, prin inițiative-pilot, dezvoltarea unor mecanisme interoperabile pentru a evita duplicarea comunicării acestor informații. Schimburile de informații prevăzute la prezenta literă nu aduc atingere schimburilor de informații care pot avea loc între părți în temeiul Protocolului privind asistența administrativă reciprocă în domeniul vamal.

(3) Fără a aduce atingere altor forme de cooperare prevăzute în prezentul acord, autoritățile vamale ale părților își acordă asistență administrativă reciprocă în chestiunile care intră sub incidența prezentului capitol în conformitate cu Protocolul privind asistența administrativă reciprocă în domeniul vamal.

(4) Orice schimb de informații între părți prevăzut în prezentul capitol se realizează, mutatis mutandis, sub rezerva confidențialității și a protecției informațiilor prevăzute la articolul 12 din Protocolul privind asistența administrativă reciprocă în domeniul vamal și a oricăror cerințe privind confidențialitatea prevăzute în legislația părților.

Articolul 104

Legislație și regimuri în domeniul vamal și în alte domenii legate de comerț

(1) Fiecare parte se asigură că dispozițiile și regimurile sale vamale:

(a) sunt compatibile cu instrumentele și standardele internaționale aplicabile în domeniul vamal și comercial, inclusiv Acordul OMC privind facilitarea comerțului, elementele de fond ale Convenției de la Kyoto revizuite pentru simplificarea și armonizarea regimurilor vamale, Convenția internațională privind Sistemul armonizat de denumire și codificare a mărfurilor, precum și Cadrul SAFE și Modelul de date vamale al OMV;

(b) asigură protecția și facilitarea comerțului legitim, ținând seama de evoluția practicilor comerciale, prin măsuri eficace de aplicare a legii, inclusiv în cazuri de încălcare a actelor sale cu putere de lege și a normelor sale administrative, de sustragere de la vămuire și de contrabandă, și prin asigurarea conformității cu cerințele legislative;

(c) sunt întemeiate pe acte legislative proporționale și nediscriminatorii, nu creează sarcini inutile pentru operatorii economici, asigură o facilitare sporită pentru operatorii cu niveluri ridicate de conformare, inclusiv un tratament favorabil în ceea ce privește controalele vamale înainte de acordarea liberului de vamă pentru mărfuri, și oferă garanții împotriva fraudei și a activităților ilicite sau prejudiciabile, asigurând un nivel înalt de protecție a securității și siguranței cetățenilor, precum și respectarea interdicțiilor, a restricțiilor și a intereselor financiare ale părților; și

(d) conțin norme prin care se asigură că orice sancțiune impusă care se aplică pentru încălcarea reglementărilor vamale sau a cerințelor procedurale este proporțională și nediscriminatorie și că impunerea unor astfel de sancțiuni nu produce întârzieri nejustificate.

Fiecare parte ar trebui să își revizuiască periodic legislația și regimurile vamale. De asemenea, regimurile vamale ar trebui să fie aplicate într-un mod predictibil, consecvent și transparent.

(2) Pentru a îmbunătăți metodele de lucru și a garanta respectarea principiilor de nediscriminare, transparență, eficiență, integritate și responsabilitate cu privire la operațiunile efectuate, fiecare parte:

(a) simplifică și revizuiește, ori de câte ori este posibil, cerințele și formalitățile, pentru a asigura acordarea rapidă a liberului de vamă și vămuirea rapidă a mărfurilor;

(b) depune eforturi în vederea simplificării și a standardizării în continuare a datelor și a documentației cerute de autoritățile vamale și de alte agenții; și

(c) promovează coordonarea între toate agențiile de frontieră, atât pe teritoriul național, cât și transfrontalier, pentru a facilita procesul de trecere a frontierei și a îmbunătăți controlul, ținând seama de controalele comune la frontieră, atunci când este fezabil și adecvat.

Articolul 105

Acordarea liberului de vamă

(1) Fiecare parte adoptă sau menține regimuri vamale care:

(a) prevăd acordarea rapidă a liberului de vamă pentru mărfuri într-o perioadă care nu depășește durata necesară pentru a asigura respectarea actelor sale cu putere de lege și a normelor sale administrative;

(b) prevăd transmiterea și prelucrarea în prealabil, pe cale electronică, a documentelor și a oricăror alte informații necesare înainte de sosirea mărfurilor, pentru a permite acordarea liberului de vamă imediat după sosire, dacă nu s-a identificat niciun risc printr-o analiză a riscurilor sau dacă nu trebuie să se efectueze verificări aleatorii sau alte verificări;

(c) prevăd posibilitatea, atunci când este adecvat și dacă sunt îndeplinite condițiile necesare, de a pune mărfurile în liberă circulație la primul punct de sosire; și

(d) permit acordarea liberului de vamă pentru mărfuri fie înainte de stabilirea finală a taxelor vamale, a impozitelor și a altor taxe și impuneri, în cazul în care această stabilire nu are loc înainte de sosire sau la sosire, fie cât mai repede posibil după sosire, cu condiția respectării tuturor celorlalte cerințe reglementare.

(2) Fiecare parte poate condiționa acordarea liberului de vamă în acest mod de furnizarea unei garanții pentru orice sumă încă nestabilită, sub formă de cauțiune, depozit sau un alt instrument adecvat prevăzut în actele sale cu putere de lege și normele sale administrative. O astfel de garanție nu poate fi mai mare decât suma pe care partea o solicită pentru a asigura plata taxelor vamale, a impozitelor și a altor taxe și impuneri datorate, în cele din urmă, pentru mărfurile acoperite de garanție. Garanția este eliberată în momentul în care nu mai este necesară.

(3) Părțile se asigură că autoritățile vamale și alte autorități responsabile de controalele la frontieră și de procedurile privind importul, exportul și tranzitul mărfurilor cooperează între ele și își coordonează activitățile pentru a facilita comerțul și a accelera acordarea liberului de vamă pentru mărfuri.

Articolul 106

Regimuri vamale simplificate

(1) Fiecare parte depune eforturi pentru simplificarea cerințelor și formalităților sale cu privire la regimurile vamale, în vederea reducerii duratei și costurilor acestora pentru comercianți sau operatori, inclusiv pentru întreprinderile mici și mijlocii.

(2) Fiecare parte adoptă sau menține măsuri care permit comercianților sau operatorilor care îndeplinesc criteriile specificate în actele sale cu putere de lege și în normele sale administrative să beneficieze de o simplificare sporită a regimurilor vamale. Aceste măsuri pot include, printre altele:

(a) declarații vamale care conțin un set redus de date sau de documente justificative;

(b) declarații vamale periodice pentru stabilirea și plata taxelor vamale și a impozitelor legate de importuri multiple în decursul unei perioade date, după acordarea liberului de vamă pentru respectivele mărfuri importate;

(c) autoevaluarea taxelor și a altor impuneri vamale și amânarea plății acestora până după acordarea liberului de vamă pentru mărfurile importate respective; și

(d) utilizarea unei garanții cu valoare redusă sau a unei scutiri de obligația de a constitui o garanție.

(3) Atunci când alege să adopte una dintre aceste măsuri, orice parte va oferi, atunci când consideră că este adecvat și posibil și conform actelor sale cu putere de lege și normelor sale administrative, aceste simplificări tuturor comercianților care îndeplinesc criteriile relevante.

Articolul 107

Tranzit și transbordare

(1) În sensul articolului 20, se aplică Convenția privind un regim de tranzit comun.

(2) Fiecare parte asigură facilitarea și controlul efectiv al operațiunilor de transbordare și al celor de tranzit pe teritoriul său.

(3) Fiecare parte promovează și pune în aplicare regimuri de tranzit regionale în vederea facilitării comerțului, cu respectarea Convenției privind un regim de tranzit comun.

(4) Fiecare parte asigură cooperarea și coordonarea între toate autoritățile și agențiile implicate de pe teritoriul său, pentru a facilita traficul în tranzit.

(5) Fiecare parte permite ca mărfurile destinate importului să fie deplasate pe teritoriul său, sub control vamal, de la un birou vamal de intrare către alt birou vamal situat pe teritoriul său, de unde mărfurile urmează să primească liber de vamă sau să fie vămuite.

Articolul 108

Gestionarea riscurilor

(1) Fiecare parte adoptă sau menține un sistem de gestionare a riscurilor cu privire la controalele vamale, pentru a reduce probabilitatea apariției și efectele unui eveniment care ar împiedica aplicarea corectă a legislației vamale, ar compromite interesul financiar al părților sau ar constitui o amenințare pentru securitatea și siguranța părților și a rezidenților acestora, pentru sănătatea oamenilor, a animalelor sau a plantelor, pentru mediu sau pentru consumatori.

(2) Controalele vamale, altele decât verificările aleatorii, se bazează în primul rând pe analiza riscurilor cu ajutorul tehnicilor de prelucrare electronică a datelor.

(3) Fiecare parte concepe și aplică gestionarea riscurilor astfel încât să evite discriminarea arbitrară ori nejustificată sau restricțiile disimulate asupra comerțului internațional.

(4) Fiecare parte își concentrează controalele vamale și alte controale relevante la frontieră asupra transporturilor care prezintă un risc ridicat și accelerează acordarea liberului de vamă pentru transporturile care prezintă un risc redus. De asemenea, fiecare parte poate selecta, în mod aleatoriu, transporturile pentru astfel de verificări în cadrul propriului său sistem de gestionare a riscurilor.

(5) Fiecare parte își bazează gestionarea riscurilor pe evaluarea riscurilor realizată cu ajutorul unor criterii de selecție adecvate.

Articolul 109

Audit postvămuire

(1) În vederea accelerării acordării liberului de vamă pentru mărfuri, fiecare parte adoptă sau menține un audit postvămuire pentru a asigura respectarea actelor sale cu putere de lege și normelor sale administrative din domeniul vamal și din alte domenii conexe.

(2) Fiecare parte selectează persoane și transporturi pentru audituri postvămuire într-un mod bazat pe riscuri, care poate include utilizarea unor criterii de selecție corespunzătoare. Fiecare parte efectuează auditurile postvămuire într-o manieră transparentă. În cazul în care o persoană participă la procesul de audit și au fost obținute rezultate concludente, partea respectivă îi notifică fără întârziere persoanei ale cărei documente sunt auditate rezultatele, drepturile și obligațiile sale, precum și motivarea rezultatelor.

(3) Informațiile obținute în cadrul auditurilor postvămuire pot fi utilizate în cadrul unor proceduri administrative sau judiciare ulterioare.

(4) Ori de câte ori este posibil, părțile utilizează rezultatele auditului postvămuire în scopul gestionării riscurilor.

Articolul 110

Operatori economici autorizați

(1) Fiecare parte menține un program de parteneriat pentru operatorii care îndeplinesc criteriile prevăzute în anexa 18.

(2) Părțile își recunosc programele fiecăreia pentru operatorii economici autorizați în conformitate cu anexa 18.

Articolul 111

Publicarea și disponibilitatea informațiilor

(1) Fiecare parte se asigură că legislația sa vamală și alte acte cu putere de lege și norme administrative în domeniul comerțului, precum și procedurile administrative și informațiile relevante general aplicabile în ceea ce privește comerțul sunt publicate și ușor accesibile oricărei persoane interesate, inclusiv, după caz, prin intermediul internetului.

(2) Fiecare parte publică imediat actele legislative și procedurile generale noi referitoare la aspecte privind domeniul vamal și facilitarea comerțului, cu cât mai mult timp înainte de intrarea în vigoare a respectivelor acte legislative sau proceduri, și publică imediat eventualele modificări și interpretări ale respectivelor acte legislative și proceduri. Se publică:

(a) anunțurile relevante de natură administrativă;

(b) regimurile de import, de export și de tranzit (inclusiv procedurile portuare și aeroportuare și alte proceduri privind punctele de intrare), precum și formularele și documentele necesare;

(c) nivelul taxelor și al impozitelor de orice natură impuse pentru importuri sau exporturi ori în legătură cu acestea;

(d) taxele și impunerile prevăzute de către organismele guvernamentale sau pentru acestea asupra importului, exportului sau tranzitului ori în legătură cu acestea;

(e) normele pentru clasificarea produselor în scopuri vamale sau determinarea valorii lor în vamă;

(f) actele cu putere de lege, normele administrative și deciziile administrative general aplicabile cu privire la regulile de origine;

(g) restricțiile sau interdicțiile la import, export sau tranzit;

(h) dispozițiile privind sancțiunile pentru încălcarea formalităților în materie de import, export sau tranzit;

(i) procedurile de introducere a căilor de atac

(j) acordurile sau părți ale acestora cu orice țară sau țări referitoare la import, export sau tranzit;

(k) procedurile referitoare la administrarea contingentelor tarifare;

(l) orarul și modul de funcționare al birourilor vamale situate în porturi și în punctele de trecere a frontierei; și

(m) punctele de contact pentru cererile de informații.

(3) Fiecare parte se asigură că există o perioadă de timp rezonabilă între publicarea și intrarea în vigoare a actelor legislative, a regimurilor și a taxelor ori impunerilor noi sau modificate.

(4) Fiecare parte pune la dispoziție pe internet următoarele:

(a) o descriere a regimurilor sale de import, de export și de tranzit, inclusiv a procedurilor de introducere a căilor de atac, prezentând informații privind etapele practice necesare pentru import, export și tranzit;

(b) formularele și documentele necesare pentru importul pe teritoriul părții respective, exportul de pe acesta și tranzitul prin acesta; și

(c) datele de contact referitoare la punctele de informare.

Fiecare parte se asigură că descrierile, formularele, documentele și informațiile menționate la literele (a), (b) și (c) de la primul paragraf sunt actualizate.

(5) Fiecare parte stabilește sau menține unul sau mai multe puncte de informare pentru a răspunde, într-un termen rezonabil, la cererile de informații adresate de administrații publice, comercianți și alte părți interesate cu privire la chestiuni vamale și alte aspecte legate de comerț. Părțile nu impun plata niciunei taxe pentru primirea unui răspuns la cererile de informații.

Articolul 112

Decizii anticipate

(1) La cererea operatorilor economici, fiecare parte emite, prin intermediul autorităților sale vamale, decizii anticipate care definesc tratamentul care urmează să fie acordat mărfurilor în cauză. Astfel de decizii se emit în scris sau în format electronic, într-un termen dat și conțin toate informațiile necesare în conformitate cu legislația părții emitente.

(2) Deciziile anticipate sunt valabile timp de cel puțin trei ani de la data de începere a valabilității lor, cu excepția cazului în care nu mai sunt conforme cu legea sau a cazului în care faptele sau împrejurările care au stat la baza deciziei inițiale s-au modificat.

(3) Orice parte poate refuza emiterea unei decizii anticipate în cazul în care chestiunea la care se referă cererea face obiectul unui control jurisdicțional necontencios sau contencios sau în cazul în care cererea nu are legătură cu utilizarea prevăzută a deciziei anticipate sau cu utilizarea prevăzută a unui regim vamal. În cazul în care una dintre părți refuză să emită o decizie anticipată, partea respectivă îi notifică imediat acest lucru solicitantului, în scris, precizând faptele relevante și temeiul deciziei sale.

(4) Fiecare parte publică cel puțin:

(a) cerințele pentru solicitarea unei decizii anticipate, inclusiv informațiile care trebuie furnizate și formatul;

(b) termenul în care aceasta va emite o decizie anticipată; și

(c) perioada de valabilitate a deciziei anticipate.

(5) Dacă una dintre părți revocă, modifică, invalidează sau anulează o decizie anticipată, partea respectivă îi notifică acest lucru solicitantului, în scris, precizând faptele relevante și temeiul deciziei sale. Oricare dintre părți revocă, modifică, invalidează sau anulează o decizie anticipată cu efect retroactiv numai dacă decizia s-a întemeiat pe informații incomplete, incorecte, false sau înșelătoare.

(6) O decizie anticipată emisă de una dintre părți este obligatorie pentru partea respectivă în ceea ce privește solicitantul care a cerut emiterea deciziei. Partea poate să prevadă ca decizia anticipată să fie obligatorie pentru solicitant.

(7) La cererea scrisă a titularului, fiecare parte asigură reexaminarea deciziei anticipate sau a deciziei de modificare, de revocare sau de invalidare a unei decizii anticipate.

(8) Fiecare parte pune la dispoziția publicului informații privind deciziile anticipate, luând în considerare necesitatea de a proteja datele cu caracter personal și informațiile comerciale confidențiale.

(9) Deciziile anticipate se emit cu privire la:

(a) clasificarea tarifară a mărfurilor;

(b) originea mărfurilor; și

(c) orice altă chestiune, în funcție de ceea ce convin părțile.

Articolul 113

Comisionari în vamă

Dispozițiile și regimurile vamale ale unei părți nu impun utilizarea obligatorie a comisionarilor în vamă sau altor agenți. Fiecare parte își publică măsurile cu privire la utilizarea comisionarilor în vamă. Fiecare parte aplică norme transparente, nediscriminatorii și proporționale în eventualitatea în care acordă licențe comisionarilor în vamă.

Articolul 114

Inspecții înainte de expediere

Niciuna dintre părți nu impune utilizarea obligatorie a inspecțiilor înainte de expediere, astfel cum sunt definite în Acordul OMC privind inspecția înainte de expediere, sau a altei activități de control efectuate la destinație de către societăți private, înainte de vămuire.

Articolul 115

Control și căi de atac

(1) Fiecare parte prevede proceduri eficace, rapide, nediscriminatorii și ușor accesibile care să garanteze dreptul de a contesta acțiunile, hotărârile și deciziile administrative ale autorităților vamale sau ale altor autorități competente cu implicații asupra importului sau exportului de mărfuri sau asupra mărfurilor aflate în tranzit.

(2) Procedurile menționate la alineatul (1) includ:

(a) controlul efectuat de o autoritate administrativă superioară funcționarului sau biroului care a emis decizia ori care este independentă de acesta sau o cale de atac introdusă în fața autorității respective; și

(b) o cale de atac jurisdicțională sau controlul jurisdicțional al deciziei.

(3) Fiecare parte se asigură că, în cazurile în care decizia privind calea de atac sau controlul menționate la alineatul (2) litera (a) nu este emisă în termenul prevăzut în actele cu putere de lege și normele administrative proprii sau nu este emisă fără întârzieri nejustificate, solicitantul are dreptul la o altă cale de atac sau control administrativ sau jurisdicțional sau la orice altă cale de atac prin care poate sesiza autoritatea judiciară în conformitate cu actele cu putere de lege și normele administrative ale părții în chestiune.

(4) Fiecare parte se asigură că solicitantului i se prezintă motivarea deciziei administrative, pentru a-i permite să recurgă la procedurile de a recurge la o cale de atac sau la controlul jurisdicțional, atunci când este necesar.

Articolul 116

Relațiile cu mediul de afaceri

(1) Fiecare parte desfășoară consultări organizate în timp util și cu regularitate cu reprezentanții sectorului comercial cu privire la propunerile legislative și procedurile generale referitoare la aspecte vamale și de facilitare a comerțului. În acest scop, fiecare parte menține consultări adecvate între administrații și mediul de afaceri.

(2) Fiecare parte se asigură că cerințele și regimurile sale vamale și conexe continuă să răspundă necesităților mediului de afaceri, sunt conforme cu bunele practici și cât mai puțin restrictive asupra comerțului.

Articolul 117

Admitere temporară

(1) În sensul prezentului articol, „admitere temporară” înseamnă regimul vamal conform căruia anumite mărfuri, inclusiv mijloace de transport, pot fi aduse pe un teritoriu vamal cu exonerare condiționată de plata taxelor la import și a altor taxe și fără aplicarea unor interdicții la import sau a unor restricții de ordin economic, cu condiția ca mărfurile să fie importate cu un scop precis și să fie destinate reexportului într-un termen stabilit, fără să fi suferit modificări, cu excepția deprecierii normale în urma utilizării.

(2) Fiecare parte acordă admitere temporară, cu exonerarea totală de plata taxelor la import și a altor taxe și fără aplicarea unor restricții la import sau a unor interdicții de ordin economic, conform dispozițiilor din actele sale cu putere de lege și normele sale administrative, pentru următoarele tipuri de mărfuri:

(a) mărfurile destinate prezentării sau utilizării la expoziții, târguri, reuniuni și manifestări similare (mărfurile care urmează să fie prezentate sau să facă obiectul unei demonstrații la o manifestare; mărfurile destinate utilizării pentru prezentarea unor produse străine la o manifestare; materialele, inclusiv instalațiile de interpretare, aparatele de înregistrare audio și video, precum și filmele cu caracter educativ, științific sau cultural, destinate utilizării la reuniuni, conferințe și congrese

internaționale); produsele auxiliare obținute din mărfurile importate temporar în timpul manifestării, cu ocazia demonstrațiilor cu mașinile sau aparatele expuse;

(b) materialul profesional (materialul de presă, de radiodifuziune și de televiziune necesar reprezentanților presei, radiodifuziunii și televiziunii care vizitează teritoriul unei alte țări în vederea realizării unor reportaje, înregistrări sau emisiuni în cadrul unor programe determinate; materialul cinematografic necesar unei persoane care se deplasează pe teritoriul unei alte țări în vederea realizării unui anumit film sau anumitor filme; orice alt material necesar exercitării meseriei sau profesiunii unei persoane care se deplasează pe teritoriul unei alte țări pentru a realiza o activitate anume, cu condiția ca materialele să nu fie utilizate în operațiunile industriale, pentru împachetarea mărfurilor sau (cu excepția uneltelor manuale) pentru exploatarea resurselor naturale, pentru construcția, reparația sau întreținerea imobilelor sau pentru execuția lucrărilor de terasament sau pentru lucrări similare; aparatele auxiliare ale materialelor menționate mai sus și accesoriile acestora; piesele componente importate în vederea reparării materialelor profesionale admise temporar;

(c) mărfurile importate în cadrul unei operațiuni comerciale fără ca importul lor să constituie în sine o operațiune comercială (ambalajele care sunt importate pline pentru a fi reexportate pline sau goale ori care sunt importate goale pentru a fi reexportate pline; containerele încărcate cu mărfuri sau goale și accesoriile și materialele containerelor admise temporar care fie sunt importate cu un container pentru a fi reexportate separat sau cu un alt container, fie sunt importate separat pentru a fi reexportate cu un alt container și piesele componente importate în vederea reparațiilor containerelor în regim de admitere temporară; paleții; eșantioanele; filmele publicitare; alte mărfuri importate în cadrul unei operațiuni comerciale);

(d) mărfurile importate în cadrul unei operațiuni de producție (matrițe, clișee, mulaje, schițe, proiecte, modele și alte obiecte similare; instrumentele de măsură, de control, de verificare și alte obiecte similare; unelte și instrumente speciale, care sunt importate pentru a fi utilizate în timpul unui proces de fabricație; mijloace de producție de înlocuire (instrumentele, aparatele și mașinile care sunt puse la dispoziția unui client de către furnizori sau de persoanele care se ocupă de reparații, până la livrarea sau repararea mărfurilor similare);

(e) mărfurile importate exclusiv în scop educativ, științific sau cultural (materiale științifice sau pedagogice, materiale pentru bunăstare destinate marinarilor, precum și orice altă marfă importată în cadrul unei activități educative, științifice sau culturale); piesele de schimb pentru materialele științifice și pedagogice în regim de admitere temporară; uneltele special proiectate pentru întreținerea, controlul, calibrarea sau repararea materialelor respective;

(f) efectele personale (toate articolele, noi sau uzate, de care poate avea nevoie un călător în mod rezonabil pentru uz personal în cursul călătoriei sale, ținând seama de toate aspectele acestei călătorii, cu excepția oricăror mărfuri importate în scopuri comerciale); mărfurile importate în scop sportiv (articole sportive și alte materiale destinate utilizării de către călători la competiții și demonstrații sportive sau în scopul antrenamentelor pe teritoriul de admitere temporară);

(g) materialul de publicitate turistică (mărfuri importate pentru încurajarea publicului să viziteze o țară străină, în special pentru a asista la reuniuni sau manifestări cu caracter cultural, religios, turistic, sportiv sau profesional care au loc în țara respectivă);

(h) mărfurile importate în scop umanitar (materialul medico-chirurgical și de laborator și transporturile de urgență, de exemplu vehicule sau alte mijloace de transport, pături, corturi, case prefabricate sau alte mărfuri de primă necesitate, expediate în vederea ajutorării celor afectați de catastrofe naturale și alte dezastre); și

(i) animalele importate în scopuri specifice – dresare, antrenament, reproducere, potcovire sau cântărire, tratament veterinar, teste (de exemplu, în vederea achiziționării), participare la manifestări publice, expoziții, concursuri, competiții sau demonstrații, spectacole (animale de circ etc.), deplasări turistice (inclusiv animalele de companie ale călătorilor), exercitarea unei activități (câini sau cai de poliție; câini de căutare, câini pentru nevăzători etc.), operațiuni de salvare, transhumanță sau pășunat, executarea unei lucrări sau a unui transport, uz medical (producție de venin etc.).

(3) Pentru admiterea temporară a mărfurilor menționate la alineatul (2) și indiferent de originea mărfurilor, fiecare parte acceptă un carnet, astfel cum este prevăzut în sensul Convenției ATA și al Convenției de la Istanbul, eliberat pe teritoriul celeilalte părți, aprobat pe respectivul teritoriu și garantat de o asociație care face parte din lanțul internațional de garanții, certificat de autoritățile competente și valabil pe teritoriul vamal al părții importatoare.

Articolul 118

Ghișeu unic

Fiecare parte depune eforturi pentru stabilirea unui ghișeu unic care să le permită comercianților să transmită autorităților sau organismelor participante documentele sau datele cerute pentru importul, exportul sau tranzitul mărfurilor prin intermediul unui singur punct de intrare.

Articolul 119

Facilitarea traficului „roll-on/roll-off”

(1) În semn de recunoaștere a volumului ridicat de traversări maritime și, în special, a volumului ridicat de trafic „roll-on/roll-off” între teritoriile lor vamale respective, părțile convin să coopereze pentru a facilita acest trafic, precum și alte moduri alternative de trafic.

(2) Părțile recunosc:

(a) dreptul fiecărei părți de a adopta, în cadrul său juridic, formalități și regimuri vamale de facilitare a comerțului pentru traficul dintre părți; și

(b) dreptul porturilor, al autorităților portuare și al operatorilor de a acționa, în cadrul ordinii juridice a părților lor respective, în conformitate cu normele lor și cu modelele lor de funcționare și de afaceri.

(3) În acest scop, părțile:

(a) adoptă sau mențin proceduri care permit depunerea documentelor de import și a altor informații necesare, inclusiv manifeste, în scopul începerii prelucrării înainte de sosirea mărfurilor cu scopul de a accelera acordarea liberului de vamă la sosire; și

(b) se angajează să faciliteze utilizarea de către operatori a regimului de tranzit, inclusiv simplificări ale regimului de tranzit, astfel cum se prevede în Convenția privind un regim de tranzit comun.

(4) Părțile convin să încurajeze cooperarea între autoritățile lor vamale pe rutele bilaterale de traversare maritimă și să facă schimb de informații cu privire la funcționarea porturilor care gestionează traficul dintre ele și cu privire la normele și procedurile aplicabile. Părțile vor face publice informațiile referitoare la măsurile pe care le au în vigoare și la formalitățile stabilite de porturi pentru a facilita acest trafic și vor promova cunoașterea de către operatori a informațiilor respective.

Articolul 120

Cooperare administrativă în materie de TVA și asistență reciprocă pentru recuperarea taxelor și impozitelor

Autoritățile competente ale părților cooperează pentru a asigura respectarea legislației privind TVA și pentru recuperarea creanțelor legate de taxe și impozite, în conformitate cu Protocolul privind cooperarea administrativă și combaterea fraudelor în domeniul taxei pe valoarea adăugată și privind asistența reciprocă pentru recuperarea creanțelor legate de impozite și taxe.

Articolul 121

Comitetul specializat în comerț privind cooperarea vamală și regulile de origine

(1) Comitetul specializat în comerț privind cooperarea vamală și regulile de origine:

(a) organizează consultări periodice; și

(b) în ceea ce privește revizuirea dispozițiilor anexei 18:

(i) validează în comun membrii programelor pentru a identifica punctele forte și deficiențele punerii în aplicare a anexei 18; și

(ii) face schimb de opinii cu privire la datele care urmează să fie partajate și la tratamentul operatorilor.

(2) Comitetul specializat în comerț privind cooperarea vamală și regulile de origine poate adopta decizii sau recomandări:

(a) referitoare la schimbul de informații din domeniul vamal, la recunoașterea reciprocă a tehnicilor de gestionare a riscurilor, a standardelor și controalelor privind riscurile, a măsurilor de securitate vamală, la deciziile anticipate, la abordările comune privind determinarea valorii în vamă și la alte aspecte legate de punerea în aplicare a prezentului capitol;

(b) referitoare la sistemele privind schimbul automat de informații menționate la articolul 10 din Protocolul privind asistența administrativă reciprocă în domeniul vamal, precum și la alte aspecte legate de punerea în aplicare a protocolului respectiv;

(c) referitoare la orice aspecte legate de punerea în aplicare a anexei 18; și

(d) referitoare la procedurile de consultare stabilite la articolul 63 și cu privire la orice aspecte tehnice sau administrative legate de punerea în aplicare a capitolului 2 din prezentul titlu, inclusiv cu privire la notele interpretative menite să asigure administrarea uniformă a regulilor de origine.

Articolul 122

Modificări

(1) Consiliul de parteneriat poate modifica:

(a) anexa 18, Protocolul privind asistența administrativă reciprocă în domeniul vamal și lista mărfurilor prevăzută la articolul 117 alineatul (2); și

(b) Protocolul privind cooperarea administrativă și combaterea fraudelor în domeniul taxei pe valoarea adăugată și privind asistența reciprocă în materie de recuperare a creanțelor legate de taxe și impozite.

(2) Comitetul specializat în comerț privind cooperarea administrativă în domeniul TVA și privind recuperarea impozitelor și a taxelor poate modifica valoarea menționată la articolul 33 alineatul (4) din Protocolul privind cooperarea administrativă și combaterea fraudelor în domeniul taxei pe valoarea adăugată și privind asistența reciprocă în materie de recuperare a creanțelor legate de taxe și impozite.

TITLUL II
SERVICIILE ȘI INVESTIȚIILE

CAPITOLUL 1
DISPOZIȚII GENERALE

Articolul 123

Obiectiv și domeniu de aplicare

(1) Părțile își afirmă angajamentul de a crea între ele un climat favorabil pentru dezvoltarea comerțului și a investițiilor.

(2) Părțile își reafirmă dreptul de reglementare pe teritoriile lor, în vederea realizării unor obiective politice legitime, cum ar fi: protecția sănătății publice, serviciile sociale, educația publică, siguranța, mediul, inclusiv schimbările climatice, moralitatea publică, protecția socială sau a consumatorilor, protecția vieții private și a datelor sau promovarea și protejarea diversității culturale,

(3) Prezentul titlu nu se aplică măsurilor care au efecte asupra persoanelor fizice ale uneia dintre părți care doresc să intre pe piața forței de muncă a celeilalte părți și nici măsurilor privind naționalitatea, cetățenia, reședința sau încadrarea în muncă pe bază de contract pe durată nedeterminată.

(4) Prezentul titlu nu împiedică niciuna dintre părți să aplice măsuri pentru reglementarea admiterii sau a șederii temporare a persoanelor fizice pe teritoriul său, inclusiv măsurile necesare pentru protejarea integrității frontierelor sale și pentru asigurarea trecerii ordonate a acestora de către persoanele fizice, cu condiția ca măsurile respective să nu fie aplicate într-o manieră care să anuleze sau să reducă avantajele care decurg pentru cealaltă parte din dispozițiile prezentului titlu. Simpla impunere a unei vize pentru resortisanții persoane fizice ai anumitor țări, fără a impune același lucru și pentru resortisanții altor țări, nu se consideră ca fiind o anulare sau o reducere a avantajelor care decurg din prezentul titlu.

(5) Prezentul titlu nu se aplică:

(a) serviciilor aeriene sau serviciilor conexe în sprijinul serviciilor aeriene , altele decât:

  (i) serviciile de reparații și întreținere a aeronavelor;

  (ii) serviciile privind sistemele informatizate de rezervare;

  (iii) serviciile de handling la sol;

  (iv) următoarele servicii furnizate cu ajutorul unei aeronave cu echipaj, sub rezerva respectării actelor cu putere de lege și a normelor administrative ale părților care reglementează accesul aeronavelor pe teritoriul lor, plecarea aeronavelor de pe acesta și operarea aeronavelor pe acesta: zborurile de stingere a incendiilor pregătirea pentru zbor, pulverizarea, supravegherea, cartografierea, fotografierea și alte servicii aeriene agricole, industriale și de inspecție; și

  (v) vânzarea și comercializarea serviciilor de transport aerian;

(b) serviciilor audiovizuale;

(c) cabotajului maritim național ([4]); și

(d) transportului pe căile navigabile interioare.

(6) Prezentul titlu nu se aplică măsurilor luate de una dintre părți cu privire la achiziția publică a unui bun sau serviciu cumpărat în scopuri guvernamentale, nu în vederea revânzării comerciale sau a utilizării pentru furnizarea unui bun sau furnizarea unui serviciu destinat vânzării comerciale, indiferent dacă achiziția respectivă este o „achiziție reglementată” în înțelesul articolului 277.

(7) Cu excepția articolului 132, prezentul titlu nu se aplică subvențiilor sau granturilor acordate de către părți, incluzându-se aici împrumuturile, garanțiile și asigurările care beneficiază de sprijin guvernamental.

Articolul 124

Definiții

În sensul prezentului titlu, se aplică următoarele definiții:

(a) „activități desfășurate în exercitarea autorității guvernamentale” înseamnă activitățile, inclusiv serviciile furnizate, care nu sunt efectuate nici pe bază comercială, nici în concurență cu unul sau mai mulți operatori economici ; ([5])

(b) „servicii de reparare și întreținere a aeronavelor” înseamnă activități de acest fel atunci când sunt efectuate asupra unei aeronave sau a unei părți dintr-o aeronavă retrasă din serviciu și nu includ așa-numita întreținere la linie;

(c) „servicii privind sistemele informatizate de rezervare” înseamnă serviciile furnizate de sisteme informatizate care conțin informații despre orarele transportatorilor aerieni, locurile disponibile, tarife și regulile de stabilire a prețurilor, prin intermediul cărora pot fi făcute rezervări sau pot fi eliberate bilete;

(d) „întreprindere vizată” înseamnă o întreprindere de pe teritoriul uneia dintre părți, stabilită în conformitate cu litera (h) de un investitor al celeilalte părți, în conformitate cu legislația aplicabilă, care există la data intrării în vigoare a prezentului acord sau care este stabilită după această dată;

(e) „comerț transfrontalier cu servicii” înseamnă furnizarea unui serviciu:

(i) de pe teritoriul unei părți pe teritoriul celeilalte părți; sau

(ii) pe teritoriul unei părți către un consumator de servicii al celeilalte părți;

(f) „activitate economică” înseamnă orice activitate cu caracter industrial, comercial sau profesional sau orice activitate artizanală, inclusiv furnizarea de servicii, cu excepția activităților desfășurate în exercitarea autorității guvernamentale;

(g) „întreprindere” înseamnă o persoană juridică sau o sucursală ori o reprezentanță a unei persoane juridice;

(h) „stabilire” înseamnă înființarea sau achiziționarea unei persoane juridice, inclusiv prin participare la capital, sau înființarea unei sucursale sau a unei reprezentanțe pe teritoriul uneia dintre părți, în vederea creării sau menținerii unor legături economice de durată;

(i) „servicii de handling la sol” înseamnă furnizarea la un aeroport, pe bază de comision sau contract, a următoarelor servicii: reprezentarea, administrarea și supravegherea companiei aeriene; handlingul pasagerilor; handlingul bagajelor; servicii la rampă; servicii de catering; handlingul mărfurilor și al poștei aeriene; alimentarea cu combustibil a unei aeronave; întreținerea și curățarea aeronavelor; transport de suprafață și operațiunile de zbor, administrarea echipajului și planificarea zborurilor; serviciile de handling la sol nu includ: handlingul propriu; securitatea; repararea și întreținerea aeronavelor sau gestionarea ori exploatarea infrastructurii aeroportuare centralizate esențiale, cum ar fi instalațiile pentru degivrare, sistemele de distribuție a combustibilului, sistemele de handling al bagajelor și sistemele fixe de transport din interiorul aeroportului;

(j) „investitor al unei părți” înseamnă o persoană fizică sau juridică a unei părți care dorește să stabilească, stabilește sau a stabilit o întreprindere în conformitate cu litera (h) pe teritoriul celeilalte părți;

(k) „persoană juridică a unei părți” ([6]) înseamnă:

(i) pentru Uniune:

(A) o persoană juridică constituită sau organizată în conformitate cu dreptul Uniunii sau cel puțin cel al unuia dintre statele sale membre și care este implicată, pe teritoriul Uniunii, în activități comerciale substanțiale, înțelese de Uniune, în conformitate cu notificarea Tratatului de instituire a Comunității Europene către OMC (WT/REG39/1), ca fiind echivalente cu conceptul de „legătură efectivă și continuă” cu economia unui stat membru, consacrat la articolul 54 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE); și

(B) companiile de transport maritim stabilite în afara Uniunii și controlate de persoane fizice ale unui stat membru, ale căror nave sunt înregistrate într-un stat membru și arborează pavilionul acestuia;

(ii) pentru Regatul Unit:

(A) o persoană juridică constituită sau organizată în conformitate cu dreptul Regatului Unit și implicată în activități comerciale substanțiale pe teritoriul Regatului Unit; și

(B) companiile de transport maritim stabilite în afara Regatului Unit și controlate de persoane fizice din Regatul Unit, ale căror nave sunt înregistrate în Regatul Unit și arborează pavilionul Regatului Unit;

(l) „exploatare" înseamnă conducerea, administrarea, menținerea, folosirea, beneficierea și vânzarea sau o altă formă de cedare a unei întreprinderi;

(m) „calificări profesionale" înseamnă calificări demonstrate prin titluri de calificare, experiență profesională sau alte atestate de competențe;

(n) „vânzarea și comercializarea serviciilor de transport aerian" înseamnă posibilitățile pe care le are transportatorul aerian în cauză de a-și vinde și de a-și comercializa liber serviciile de transport aerian, inclusiv toate aspectele comercializării, cum ar fi cercetarea de piață, publicitatea și distribuția, dar excluzând stabilirea prețurilor serviciilor de transport aerian și condițiile aplicabile;

(o) „serviciu" înseamnă orice serviciu, indiferent de sector, cu excepția serviciilor furnizate în exercitarea autorității guvernamentale;

(p) „serviciu furnizat în exercitarea autorității guvernamentale" înseamnă orice serviciu care nu este furnizat nici pe bază comercială, nici în concurență cu unul sau mai mulți furnizori de servicii;

(q) „furnizor de servicii" înseamnă orice persoană fizică sau juridică care intenționează să furnizeze sau furnizează un serviciu;

(r) „furnizor de servicii al unei părți" înseamnă o persoană fizică sau juridică a unei părți care intenționează să furnizeze sau furnizează un serviciu.

Articolul 125

Refuzul acordării de avantaje

(1) Oricare dintre părți poate refuza acordarea avantajelor care decurg din prezentul titlu și din titlul IV de la prezenta rubrică unui investitor sau unui furnizor de servicii al celeilalte părți sau unei întreprinderi vizate dacă partea respectivă adoptă sau menține măsuri legate de menținerea păcii și securității internaționale, inclusiv de protecția drepturilor omului, care:

(a) interzic tranzacțiile cu investitorul, furnizorul de servicii sau întreprinderea vizată în cauză; sau

(b) ar fi încălcate sau eludate dacă avantajele care decurg din prezentul titlu și din titlul IV de la prezenta rubrică ar fi acordate investitorului, furnizorului de servicii sau întreprinderii în cauză, inclusiv atunci când măsurile interzic tranzacțiile cu o persoană fizică sau juridică care îi deține sau îi controlează pe oricare dintre aceștia.

(2) Pentru mai multă certitudine, alineatul (1) se aplică titlului IV de la prezenta rubrică în măsura în care se referă la servicii sau investiții în legătură cu care una dintre părți a refuzat să acorde avantajele care decurg din prezentul titlu.

Articolul 126

Revizuire

(1) În vederea introducerii unor posibile îmbunătățiri ale dispozițiilor din prezentul titlu și în concordanță cu angajamentele pe care și le-au asumat în cadrul acordurilor internaționale, părțile își revizuiesc cadrul juridic referitor la comerțul cu servicii și investiții, inclusiv prezentul acord, în conformitate cu articolul 776.

(2) Părțile depun eforturi, atunci când este cazul, să revizuiască măsurile neconforme și rezervele stabilite în anexele 19, 20, 21 și 22 și activitățile pentru persoanele aflate în vizită de afaceri pe termen scurt stabilite în anexa 21, cu scopul de a conveni posibile îmbunătățiri în interes reciproc.

(3) Prezentul articol nu se aplică în ceea ce privește serviciile financiare.

CAPITOLUL 2

LIBERALIZAREA INVESTIȚIILOR

Articolul 127

Domeniu de aplicare

Prezentul capitol se aplică măsurilor luate de una dintre părți care au efecte asupra stabilirii unei întreprinderi în vederea desfășurării de activități economice și asupra exploatării unei astfel de întreprinderi de către:

(a) investitori ai celeilalte părți;

(b) întreprinderi vizate; și

(c) în sensul articolului 132, orice întreprindere de pe teritoriul părții care adoptă sau menține măsura respectivă.

Articolul 128

Accesul pe piață

Niciuna dintre părți nu adoptă și nu menține, în ceea ce privește stabilirea unei întreprinderi de către un investitor al celeilalte părți sau de către o întreprindere vizată sau exploatarea unei întreprinderi vizate, la nivelul întregului său teritoriu sau la nivelul unei subdiviziuni teritoriale, măsuri care:

(a) impun limitări cu privire la:

(i) numărul de întreprinderi care pot desfășura o anumită activitate economică, sub formă de contingente numerice, monopoluri sau drepturi exclusive sau sub forma cerinței de efectuare a unui test privind necesitățile economice;

(ii) valoarea totală a tranzacțiilor sau a activelor sub formă de contingente numerice sau sub forma cerinței de efectuare a unui test privind necesitățile economice;

(iii) numărul total de operațiuni sau cantitatea totală a producției, exprimate în unități numerice determinate, sub formă de contingente numerice sau sub forma cerinței de efectuare a unui test privind necesitățile economice [7] ; [8]

(iv) participarea capitalului străin exprimat sub forma unei limite procentuale maxime a participației străine sau valoarea totală a investițiilor străine individuale sau cumulate; sau

(v) numărul total de persoane fizice care pot fi angajate într-un anumit sector sau pe care le poate angaja o întreprindere și care sunt necesare pentru și direct legate de desfășurarea unei activități economice, sub formă de contingente numerice sau sub forma cerinței de efectuare a unui test privind necesitățile economice; sau

(b) restricționează sau impun anumite tipuri de entitate juridică sau de întreprindere comună prin care un investitor al celeilalte părți poate desfășura o activitate economică.

Articolul 129

Tratamentul național

(1) Fiecare parte acordă investitorilor celeilalte părți și întreprinderilor vizate un tratament nu mai puțin favorabil decât cel pe care îl acordă, în situații similare, propriilor investitori și întreprinderilor acestora, în ceea ce privește stabilirea și exploatarea acestora pe teritoriul său.

(2) Tratamentul acordat de una dintre părți în temeiul alineatului (1) înseamnă:

(a) în ceea ce privește o administrație de nivel regional sau local din Regatul Unit, un tratament nu mai puțin favorabil decât tratamentul cel mai favorabil acordat, în situații similare, de către nivelul respectiv al administrației pentru investitorii Regatului Unit și pentru întreprinderile acestora pe teritoriul său; și

(b) în ceea ce privește o administrație a unui stat membru sau dintr-un stat membru, un tratament nu mai puțin favorabil decât tratamentul cel mai favorabil acordat, în situații similare, de către administrația respectivă pentru investitorii statului membru respectiv și pentru întreprinderile acestora pe teritoriul său.

Articolul 130

Clauza națiunii celei mai favorizate

(1) Fiecare parte acordă investitorilor celeilalte părți și întreprinderilor vizate un tratament nu mai puțin favorabil decât cel pe care îl acordă, în situații similare, investitorilor unei țări terțe și întreprinderilor acestora, în ceea ce privește stabilirea pe teritoriul său.

(2) Fiecare parte acordă investitorilor celeilalte părți și întreprinderilor vizate un tratament nu mai puțin favorabil decât cel pe care îl acordă, în situații similare, investitorilor unei țări terțe și întreprinderilor acestora, în ceea ce privește funcționarea pe teritoriul său.

(3) Alineatele (1) și (2) nu se interpretează ca impunând unei părți să acorde investitorilor celeilalte părți sau întreprinderilor vizate avantajul unui tratament care decurge:

(a) dintr-un acord internațional pentru evitarea dublei impuneri sau dintr-un alt acord sau aranjament internațional care se referă în întregime sau în principal la fiscalitate; sau

(b) din măsuri care prevăd recunoașterea, inclusiv recunoașterea standardelor sau a criteriilor pentru acordarea de autorizații, licențe sau certificate unei persoane fizice sau unei întreprinderi în vederea desfășurării unei activități economice sau din recunoașterea măsurilor prudențiale menționate la alineatul (3) din anexa privind serviciile financiare la Acordul GATS.

(4) Pentru mai multă certitudine, „tratamentul” menționat la alineatele (1) și (2) nu include procedurile de soluționare a litigiilor dintre investitori și stat, prevăzute în alte acorduri internaționale.

(5) Pentru mai multă certitudine, existența unor dispoziții de fond în alte acorduri internaționale încheiate de una dintre părți cu o țară terță sau simpla transpunere formală a dispozițiilor respective în dreptul intern, în măsura în care acest lucru este necesar pentru încorporarea acestora în ordinea juridică internă, nu constituie în sine „tratamentul” menționat la alineatele (1) și (2). Măsurile luate de una dintre părți în temeiul dispozițiilor respective pot constitui un astfel de tratament și, prin urmare, pot conduce la o încălcare a prezentului articol.

Articolul 131

Membrii echipei de conducere și consiliile de administrație

Niciuna dintre părți nu impune unei întreprinderi vizate să numească persoane fizice de o anumită cetățenie în calitate de cadre de conducere, directori sau membri ai consiliilor de administrație.

Articolul 132

Cerințe de performanță

(1) În legătură cu stabilirea sau exploatarea oricărei întreprinderi pe teritoriul lor, niciuna dintre părți nu impune și nu aplică nicio cerință și nu cere executarea niciunui angajament:

(a) de a exporta un anumit nivel sau procent de bunuri sau servicii;

(b) de a atinge un anumit nivel sau procent de conținut intern;

(c) de a achiziționa, a utiliza sau a acorda o preferință pentru bunurile produse sau serviciile furnizate pe teritoriul lor sau de a achiziționa bunuri sau servicii de la persoane fizice sau juridice sau de la alte entități de pe teritoriul său;

(d) de a corela în orice fel volumul sau valoarea importurilor cu volumul sau valoarea exporturilor sau cu valoarea fluxurilor de intrări de valută străină asociate cu întreprinderea respectivă;

(e) de a restricționa vânzările pe teritoriul său a bunurilor produse sau a serviciilor furnizate de întreprindere, prin corelarea în orice mod a vânzărilor respective cu volumul sau cu valoarea exporturilor sau a fluxurilor intrărilor de valută străină ale întreprinderii;

(f) de a transfera unei persoane fizice sau juridice sau oricărei alte entități de pe teritoriul său o tehnologie, un proces de producție sau alte cunoștințe care constituie obiectul unui drept de proprietate ([9]);

(g) de a furniza exclusiv de pe teritoriul său un bun produs sau un serviciu furnizat de întreprindere pe o anumită piață regională sau pe piața mondială;

(h) de a stabili pe teritoriul său sediul pentru o anumită regiune a lumii mai vastă decât teritoriul lor sau pentru piața mondială;

(i) de a angaja un anumit număr sau procent de persoane fizice ale părții respective;

(j) de a atinge un anumit nivel sau o anumită valoare a cercetării și dezvoltării pe teritoriul său;

(k) de a restricționa exportul sau vânzarea în vederea exportului; sau

(l) în ceea ce privește contractele de licență existente în momentul în care este impusă sau aplicată cerința sau este cerută executarea angajamentului ori în ceea ce privește eventualele contracte de licență viitoare încheiate în mod liber între întreprindere și o persoană fizică sau juridică sau orice altă entitate de pe teritoriul său, dacă cerința este impusă sau aplicată

ori dacă executarea angajamentului este cerută într-un mod care interferează direct cu contractul de licență respectiv prin exercitarea autorității guvernamentale extrajudiciare a unei părți, de a adopta:

(i) o rată sau un cuantum al redevenței sub un anumit nivel; sau

(ii) o anumită durată a unui contract de licență.

Prezenta literă nu se aplică atunci când contractul de licență se încheie între întreprindere și partea respectivă. În sensul prezentei litere, un „contract de licență" înseamnă orice contract privind acordarea de licențe pentru o tehnologie, un proces de producție sau alte cunoștințe care constituie obiectul unui drept de proprietate.

(2) Niciuna dintre părți nu condiționează primirea sau continuarea primirii unui avantaj, în legătură cu stabilirea sau exploatarea unei întreprinderi pe teritoriul său, de respectarea niciuneia dintre următoarele cerințe:

(a) de a atinge un anumit nivel sau procent de conținut intern;

(b) de a achiziționa, a utiliza sau a acorda o preferință pentru bunurile produse sau serviciile furnizate pe teritoriul său sau de a achiziționa bunuri sau servicii de la persoane fizice sau juridice sau de la alte entități de pe teritoriul său;

(c) de a corela în orice fel volumul sau valoarea importurilor cu volumul sau valoarea exporturilor sau cu valoarea fluxurilor de intrări de valută străină asociate cu întreprinderea respectivă;

(d) de a restricționa vânzările pe teritoriul său a bunurilor produse sau a serviciilor furnizate de întreprinderea respectivă, prin corelarea în orice mod a vânzărilor respective cu volumul sau cu valoarea exporturilor sau a fluxurilor intrărilor de valută străină ale întreprinderii; sau

(e) de a restricționa exportul sau vânzarea în vederea exportului.

(3) Alineatul (2) nu se interpretează ca împiedicând oricare dintre părți să condiționeze primirea sau continuarea primiri unui avantaj, în legătură cu stabilirea sau exploatarea unei întreprinderi pe teritoriul său, de respectarea unei cerințe de a amplasa producția, de a furniza un serviciu, de a forma sau de a angaja lucrători, de a construi sau de a extinde anumite instalații sau de a desfășura activități de cercetare și dezvoltare pe teritoriul lor.

(4) Alineatul (1) literele (f) și (l) de la prezentul articol nu se aplică atunci când:

(a) cerința este impusă sau aplicată ori angajamentul este executat de către o instanță judecătorească, un tribunal administrativ sau o autoritate de concurență, în temeiul legislației concurenței a unei părți, pentru a împiedica sau a remedia o restricționare sau o denaturare a concurenței; sau

(b) oricare dintre părți autorizează utilizarea unui drept de proprietate intelectuală în conformitate cu articolul 31 sau 31bis din Acordul TRIPS ori adoptă sau menține măsuri care impun divulgarea unor date sau informații proprietare care intră sub incidența articolului 39 alineatul (3) din Acordul TRIPS și sunt compatibile cu acesta.

(5) Alineatul (1) literele (a)-(c) și alineatul (2) literele (a) și (b) nu se aplică cerințelor pe care trebuie să le îndeplinească bunurile sau serviciile pentru a putea fi incluse în programe de promovare a exportului și de ajutor extern.

(6) Pentru mai multă certitudine, prezentul articol nu împiedică executarea de către autoritățile competente ale unei părți a oricărui angajament asumat între alte persoane decât una dintre părți, care nu a fost impus sau solicitat în mod direct sau indirect de partea respectivă.

(7) Pentru mai multă certitudine, alineatul (2) literele (a) și (b) nu se aplică cerințelor impuse de partea importatoare cu privire la conținutul pe care trebuie să îl aibă bunurile pentru a beneficia de tarife preferențiale sau de contingente preferențiale.

(8) Alineatul (1) litera (l) nu se aplică în cazul în care cerința este impusă sau aplicată ori executarea angajamentului este cerută de către o instanță, cu titlu de remunerație echitabilă, în temeiul legislației privind drepturile de autor a părții.

(9) Niciuna dintre părți nu impune și nu aplică nicio măsură incompatibilă cu obligațiile care îi revin în temeiul Acordului privind măsurile investiționale legate de comerț (TRIMs), chiar dacă o astfel de măsură a fost inclusă de partea respectivă în anexa 19 sau 20.

(10) Pentru mai multă certitudine, prezentul articol nu se interpretează ca impunând unei părți să permită furnizarea transfrontalieră a unui anumit serviciu atunci când partea respectivă adoptă sau menține, în legătură cu furnizarea serviciului în chestiune, restricții sau interdicții care sunt compatibile cu rezervele, condițiile sau calificările specificate cu privire la un sector, un subsector sau o activitate dintre cele enumerate în anexa 19 sau 20.

(11) O condiție care prevede primirea sau continuarea primii unui avantaj menționat la alineatul (2) nu constituie o cerință sau un angajament în sensul alineatului (1).

Articolul 133

Măsuri neconforme și excepții

(1) Articolele 128, 129, 130, 131 și 132 nu se aplică:

(a) oricărei măsuri neconforme existente luate de una dintre părți la nivelul:

(i) pentru Uniune:

(A) Uniunii, astfel cum se prevede în lista Uniunii din anexa 19;

(B) administrației centrale a unui stat membru, astfel cum se prevede în lista Uniunii din anexa 19;

(C) administrației regionale a unui stat membru, astfel cum se prevede în lista Uniunii din anexa 19; sau

(D) unei administrații locale diferite de cea menționată la subpunctul (C); și

(ii) pentru Regatul Unit:

(A) administrației centrale, astfel cum se prevede în lista Regatului Unit din anexa 19;

(B) unei administrației regionale, astfel cum se prevede în lista Regatului Unit din anexa 19;

sau

(C) unei administrații locale;

(b) continuării sau reînnoirii imediate a unei măsuri neconforme menționate la litera (a) de la prezentul alineat; sau

(c) unei modificări aduse oricăreia dintre măsurile neconforme menționate la literele (a) și (b) de la prezentul alineat, cu condiția ca aceasta să nu reducă nivelul prezentat de respectiva măsură, imediat înainte de modificare, în ceea ce privește conformitatea sa cu articolul 128, 129, 130, 131 sau 132.

(2) Articolele 128, 129, 130, 131 și 132 nu se aplică măsurilor luate de una dintre părți care sunt compatibile cu rezervele, condițiile sau calificările specificate cu privire la un sector, un subsector sau o activitate dintre cele enumerate în anexa 20.

(3) Articolele 129 și 130 din prezentul acord nu se aplică unei măsuri care constituie o excepție sau o derogare de la articolul 3 sau 4 din Acordul TRIPS, astfel cum se prevede expres la articolele 3-5 din respectivul acord.

(4) Pentru mai multă certitudine, articolele 129 și 130 nu se interpretează ca împiedicând oricare dintre părți să impună cerințe privind informațiile, inclusiv în scopuri statistice, în legătură cu stabilirea sau cu exploatarea de către investitori ai celeilalte părți sau de întreprinderi vizate, cu condiția ca acest lucru să nu reprezinte o modalitate de eludare a obligațiilor care îi revin părții respective în temeiul articolelor menționate.

CAPITOLUL 3
COMERȚUL TRANSFRONTALIER CU SERVICII

Articolul 134

Domeniu de aplicare

Prezentul capitol se aplică măsurilor luate de oricare dintre părți care au efecte asupra comerțului transfrontalier cu servicii desfășurat de furnizorii de servicii ai celeilalte părți.

Articolul 135

Accesul pe piață

Niciuna dintre părți nu adoptă și nu menține, la nivelul întregului său teritoriu sau la nivelul unei subdiviziuni teritoriale, măsuri care:

(a) impun limitări cu privire la:

(i) numărul de furnizori de servicii care pot furniza un anumit serviciu, sub formă de contingente numerice, monopoluri, furnizori exclusivi de servicii sau sub forma cerinței de efectuare a unui test privind necesitățile economice;

(ii) valoarea totală a tranzacțiilor cu servicii sau a activelor sub formă de contingente numerice sau sub forma cerinței de efectuare a unui test privind necesitățile economice; sau

(iii)

numărul total de operațiuni de servicii sau cantitatea totală de servicii furnizate exprimată în unități numerice determinate sub formă de contingente sau sub forma cerinței de efectuare a unui test privind necesitățile economice ([10]) ; sau

(b) restricționează sau impun anumite tipuri de entitate juridică sau de întreprindere comună prin care un furnizor de servicii poate furniza un serviciu.

Articolul 136

Prezența locală

Niciuna dintre părți nu impune unui furnizor de servicii al celeilalte părți să stabilească sau să mențină o întreprindere sau să fie rezident pe teritoriul său ca o condiție pentru furnizarea transfrontalieră a serviciilor.

Articolul 137

Tratamentul național

(1) Fiecare parte acordă serviciilor și furnizorilor de servicii ai celeilalte părți un tratament nu mai puțin favorabil decât cel pe care îl acordă, în situații similare, propriilor servicii și propriilor furnizori de servicii.

(2) Oricare dintre părți poate să îndeplinească cerința de la alineatul (1) acordând serviciilor și furnizorilor de servicii ai celeilalte părți un tratament identic din punct de vedere formal cu cel acordat propriilor servicii și furnizori de servicii sau diferit din punct de vedere formal de tratamentul acordat propriilor servicii și furnizori de servicii.

(3) Se consideră că un tratament identic din punct de vedere formal sau diferit din punct de vedere formal este mai puțin favorabil atunci când modifică condițiile de concurență în favoarea serviciilor sau a furnizorilor de servicii ai părții respective în comparație cu serviciile sau furnizorii de servicii ai celeilalte părți.

(4) Nicio dispoziție a prezentului articol nu se interpretează ca impunând unei părți să compenseze dezavantajele concurențiale inerente care decurg din caracterul străin al serviciilor relevante sau al furnizorilor de servicii relevanți.

Articolul 138

Clauza națiunii celei mai favorizate

(1) Fiecare parte acordă serviciilor și furnizorilor de servicii ai celeilalte părți un tratament nu mai puțin favorabil decât cel pe care îl acordă, în situații similare, serviciilor și furnizorilor de servicii dintr-o țară terță.

(2) Alineatul (1) nu se interpretează ca obligând oricare dintre părți să acorde serviciilor și furnizorilor de servicii ai celeilalte părți avantajul unui tratament care decurge:

(a) dintr-un acord internațional pentru evitarea dublei impuneri sau dintr-un alt acord sau aranjament internațional care se referă în întregime sau în principal la fiscalitate; sau

(b) din măsuri care prevăd recunoașterea, inclusiv a standardelor sau a criteriilor pentru acordarea de autorizații, licențe sau certificate unei persoane fizice sau unei întreprinderi în vederea desfășurării unei activități economice sau din măsurile prudențiale menționate la alineatul (3) din anexa privind serviciile financiare la Acordul GATS.

(3) Pentru mai multă certitudine, existența unor dispoziții de fond în alte acorduri internaționale încheiate de una dintre părți cu o țară terță sau simpla transpunere formală a dispozițiilor respective în dreptul intern, în măsura în care acest lucru este necesar pentru încorporarea acestora în ordinea juridică internă, nu constituie în sine „tratamentul” menționat la alineatul (1). Măsurile luate de oricare dintre părți în temeiul dispozițiilor respective pot constitui un astfel de tratament și, prin urmare, pot conduce la o încălcare a prezentului articol.

Articolul 139

Măsuri neconforme

(1) Articolele 135, 136, 137 și 138 nu se aplică:

(a) oricărei măsuri neconforme existente luate de una dintre părți la nivelul:

(i) pentru Uniune:

(A) Uniunii, astfel cum se prevede în lista Uniunii din anexa 19;

(B) administrației centrale a unui stat membru, astfel cum se prevede în lista Uniunii din anexa 19;

(C) administrației regionale a unui stat membru, astfel cum se prevede în lista Uniunii din anexa 19; sau

(D) unei administrații locale diferite de cea menționată la subpunctul (C) ;și

(ii) pentru Regatul Unit:

(A) administrației centrale, astfel cum se prevede în lista Regatului Unit din anexa 19;

(B) administrației regionale, astfel cum se prevede în lista Regatului Unit din anexa 19; sau

(C) unei administrații locale;

(b) continuării sau reînnoirii imediate a unei măsuri neconforme menționate la litera (a) de la prezentul alineat; sau

(c) unei modificări aduse oricăreia dintre măsurile neconforme menționate la literele (a) și (b) de la prezentul alineat, în măsura în care aceasta nu reduce nivelul prezentat de respectiva măsură imediat înainte de modificare în ceea ce privește conformitatea sa cu articolele 135, 136, 137 și 138.

(2) Articolele 135, 136, 137 și 138 nu se aplică oricărei măsuri luate de una dintre părți care este compatibilă cu rezervele, condițiile sau calificările specificate cu privire la un sector, un subsector sau o activitate dintre cele enumerate în anexa 20.

CAPITOLUL 4

INTRAREA ȘI ȘEDEREA TEMPORARĂ A PERSOANELOR FIZICE ÎN SCOPURI PROFESIONALE

Articolul 140

Domeniu de aplicare și definiții

(1) Prezentul capitol se aplică măsurilor luate de oricare dintre părți care au efecte asupra desfășurării activităților economice prin intrarea și șederea temporară pe teritoriul părții respective a unor persoane fizice ale celeilalte părți, care sunt persoane aflate în vizită de afaceri în vederea stabilirii, furnizori de servicii pe bază de contract, profesioniști independenți, persoane transferate în cadrul aceleiași companii și persoane aflate în vizită de afaceri pe termen scurt.

(2) În măsura în care în prezentul capitol nu sunt asumate angajamente, toate cerințele prevăzute în legislația unei părți cu privire la intrarea și șederea temporară a persoanelor fizice continuă să se aplice, inclusiv actele cu putere de lege și normele administrative privind perioada de ședere.

(3) În pofida dispozițiilor prezentului capitol, toate cerințele prevăzute în legislația unei părți privind munca și măsurile de securitate socială continuă să se aplice, inclusiv actele cu putere de lege și normele administrative privind salariile minime și acordurile salariale colective.

(4) Angajamentele privind intrarea și șederea temporară a persoanelor fizice în scopuri profesionale nu se aplică în cazurile în care intenția sau efectul intrării și al șederii temporare este de a perturba sau de a influența în alt mod rezultatul oricărui litigiu sau al oricărei negocieri în materie de muncă sau de gestionare sau angajarea oricărei persoane fizice care este implicată în acel litigiu.

(5) În sensul prezentului capitol:

(a) „persoane aflate în vizită de afaceri în scopul stabilirii” înseamnă persoane fizice care lucrează într-o poziție de conducere în cadrul unei persoane juridice a unei părți și care:

(i) au sarcina de a înființa o întreprindere a persoanei juridice respective pe teritoriul celeilalte părți;

(ii) nu oferă și nu furnizează servicii și nici nu se implică în altă activitate economică decât cea care este necesară în scopul stabilirii întreprinderii; și

(iii) nu primesc remunerație de la o sursă situată pe teritoriul celeilalte părți;

(b) „furnizori de servicii pe bază de contract” înseamnă persoane fizice angajate de o persoană juridică a unei părți (în alt mod decât printr-o agenție de servicii de plasare și furnizare de personal) care nu sunt stabilite pe teritoriul celeilalte părți și care au încheiat un contract de bună-credință, al cărui termen nu depășește 12 luni, în vederea furnizării de servicii pentru un consumator final din cealaltă parte, contract care necesită prezența temporară a unor angajați care:

(i)

au oferit același tip de servicii în calitate de angajați ai persoanei juridice timp de cel puțin un an imediat înainte de data la care au solicitat intrarea și ședereа temporară;

(ii) dețin, la data respectivă, o experiență profesională de cel puțin trei ani, dobândită după atingerea vârstei majoratului, în sectorul de activitate care face obiectul contractului, o diplomă universitară sau o calificare care atestă cunoștințe de un nivel echivalent și calificările profesionale prevăzute de lege pentru exercitarea activității respective pe teritoriul celeilalte părți ([11]); și

(iii) nu primesc remunerație de la o sursă situată pe teritoriul celeilalte părți;

(c) „profesioniști independenți" înseamnă persoane fizice implicate în furnizarea unui serviciu și stabilite ca persoane care desfășoară activități independente pe teritoriul unei părți și care:

(i) nu s-au stabilit pe teritoriul celeilalte părți;

(ii) au încheiat un contract de bună-credință (în alt mod decât printr-o agenție de servicii de plasare și furnizare de personal), al cărui termen nu depășește 12 luni, în vederea furnizării de servicii pentru un consumator final din cealaltă parte, contract care necesită prezența temporară a acestora; și

(iii) dețin, la data la care solicită intrarea și ședereа temporară, o experiență profesională de cel puțin șase ani în activitatea relevantă, o diplomă universitară sau o calificare care atestă cunoștințe de un nivel echivalent și calificările profesionale prevăzute de lege pentru exercitarea activității respective pe teritoriul celeilalte părți ([12]);

(d) „persoane transferate în cadrul aceleiași companii" înseamnă persoane fizice care:

(i) au fost angajate de o persoană juridică a unei părți sau au deținut calitatea de asociați în aceasta pe o durată, calculată imediat înainte de data transferului în cadrul aceleiași companii, de cel puțin un an în cazul directorilor și al specialiștilor și de cel puțin șase luni în cazul angajaților stagiari;

(ii) la data cererii au reședința în afara teritoriului celeilalte părți;

(iii) sunt transferate temporar la o întreprindere a persoanei juridice de pe teritoriul celeilalte părți care face parte din același grup ca și persoana juridică de origine, care poate fi o reprezentanță, o filială, o sucursală sau societatea-mamă a acesteia ([13]); și

(iv) aparțin uneia dintre următoarele categorii:

(A) directori : ([14])

(B) specialiști; sau

(C) angajați stagiari;

(e) „director" înseamnă o persoană fizică ce lucrează într-o funcție de conducere, care conduce în primul rând gestionarea întreprinderii de pe teritoriul celeilalte părți, beneficiind de supraveghere generală sau de îndrumare în principal din partea consiliului de administrație sau a acționarilor întreprinderii ori a echivalentului acestora, și ale cărei atribuții includ:

(i) conducerea întreprinderii sau a unui departament sau a unei subdiviziuni a acesteia;

(ii) supravegherea și controlul activității desfășurate de alți membri ai personalului care exercită funcții de supraveghere, de specialitate sau de management; și

(iii) deținerea autorității de a recomanda angajarea, concedierea sau alte acțiuni în domeniul resurselor umane;

(f) „specialist" înseamnă o persoană fizică care deține cunoștințe specializate, esențiale pentru domeniile de activitate, tehnicile sau gestionarea întreprinderii, care urmează să fie evaluată nu doar pe baza cunoștințelor specifice întreprinderii, ci și verificându-se dacă persoana respectivă are un nivel înalt de calificare, inclusiv experiență profesională adecvată pentru un anumit tip de muncă sau activitate care necesită cunoștințe tehnice specifice, inclusiv o eventuală apartenență la o profesie acreditată; și

(g) „angajat stagiar" înseamnă o persoană fizică ce deține o diplomă universitară și care este transferată temporar în scopul dezvoltării carierei sau pentru a beneficia de formare profesională în ceea ce privește tehnicile sau metodele de afaceri și care este plătită pe perioada transferului . ([15])

(6) Contractul de servicii menționat la alineatul (5) literele (b) și (c) trebuie să respecte cerințele legislației părții pe teritoriul căreia se execută contractul.

Articolul 141

Persoane transferate în cadrul aceleiași companii și persoane aflate în vizită de afaceri în scopul stabilirii

(1) Sub rezerva condițiilor și a calificărilor relevante precizate în anexa 21:

(a) fiecare parte permite:

(i) intrarea și șederea temporară a persoanelor transferate în cadrul aceleiași companii;

(ii) intrarea și șederea temporară a persoanelor aflate în vizită de afaceri în scopul stabilirii fără cerința deținerii unui permis de muncă și fără alte proceduri de aprobare prealabilă cu intenție similară; și

(iii) angajarea pe teritoriul său a persoanelor transferate în cadrul aceleiași companii ale celeilalte părți;

(b) niciuna dintre părți nu menține și nu adoptă limitări sub forma contingentelor numerice sau a cerinței de efectuare a unui test privind necesitățile economice cu privire la numărul total de persoane fizice dintr-un anumit sector cărora li se permite intrarea în calitate de persoane aflate în vizită de afaceri în scopul stabilirii sau pe care un investitor al celeilalte părți le poate angaja ca persoane transferate în cadrul aceleiași companii, nici pentru o subdiviziune teritorială, nici pentru întregul său teritoriu; și

(c) fiecare parte acordă persoanelor transferate în cadrul aceleiași companii și persoanelor aflate în vizită de afaceri în scopul stabilirii ale celeilalte părți, pe perioada ședерii temporare a acestora pe teritoriul său, un tratament nu mai puțin favorabil decât cel acordat, în situații similare, propriilor persoane fizice.

(2) Durata permisă a ședерii este de maximum trei ani pentru directori și specialiști, de maximum un an pentru angajații stagiari și de maximum 90 de zile în cursul unei perioade de șase luni pentru persoanele aflate în vizită de afaceri în scopul stabilirii.

Articolul 142

Persoane aflate în vizită de afaceri pe termen scurt

(1) Sub rezerva condițiilor și a calificărilor relevante precizate în anexa 21, fiecare parte permite intrarea și șederea temporară a persoanelor aflate în vizită de afaceri pe termen scurt ale celeilalte părți în scopul derulării activităților enumerate în anexa 21, cu condiția ca:

(a) persoanele aflate în vizită de afaceri pe termen scurt să nu fie implicate în vânzarea de bunuri proprii sau în furnizarea de servicii către publicul larg;

(b) persoanele aflate în vizită de afaceri pe termen scurt să nu primească, în nume propriu, o remunerație de pe teritoriul părții în care se află temporar; și

(c) persoanele aflate în vizită de afaceri pe termen scurt să nu fie implicate în furnizarea unui serviciu în cadrul unui contract încheiat între o persoană juridică care nu este stabilită pe teritoriul părții în care se află temporar și un consumator de pe teritoriul respectiv, cu excepția celor prevăzute în anexa 21.

(2) În absența unor dispoziții contrare în anexa 21, oricare dintre părți permite intrarea persoanelor aflate în vizită de afaceri pe termen scurt fără cerința deținerii unui permis de muncă, fără efectuarea unui test privind necesitățile economice și fără alte proceduri de aprobare prealabilă cu intenție similară.

(3) Dacă persoanele aflate în vizită de afaceri pe termen scurt ale unei părți sunt implicate în furnizarea unui serviciu către un consumator pe teritoriul părții în care se află temporar în conformitate cu anexa 21, partea respectivă le acordă, în ceea ce privește furnizarea serviciului respectiv, un tratament nu mai puțin favorabil decât cel pe care îl acordă, în situații similare, propriilor furnizori de servicii.

(4) Durata permisă a ședерii este de maximum 90 de zile în cursul unei perioade de șase luni.

Articolul 143

Furnizori de servicii pe bază de contract și profesioniști independenți

(1) În sectoarele, subsectoarele și activitățile specificate în anexa 22 și sub rezerva condițiilor și a calificărilor relevante specificate în aceasta:

(a) fiecare parte permite intrarea și șederea temporară pe teritoriul său a furnizorilor de servicii pe bază de contract și a profesioniștilor independenți;

(b) niciuna dintre părți nu adoptă și nu menține limitări cu privire la numărul total de furnizori de servicii pe bază de contract și de profesioniști independenți ai celeilalte părți cărora li se permite intrarea și șederea temporară, sub formă de contingente numerice sau sub forma cerinței de efectuare a unui test privind necesitățile economice; și

(c) fiecare parte acordă furnizorilor de servicii pe bază de contract și profesioniștilor independenți ai celeilalte părți, în ceea ce privește furnizarea serviciilor acestora pe teritoriul său, un tratament nu mai puțin favorabil decât cel pe care îl acordă, în situații similare, propriilor furnizori de servicii.

(2) Accesul acordat în temeiul prezentului articol se referă numai la serviciul care face obiectul contractului și nu poate conferi dreptul de a utiliza gradul profesional al părții pe teritoriul căreia este furnizat serviciul.

(3) Numărul de persoane vizate de contractul de servicii nu poate fi mai mare decât numărul necesar pentru executarea contractului, în conformitate cu legislația părții pe teritoriul căreia este furnizat serviciul.

(4) Durata permisă a ședерii este o perioadă cumulată de 12 luni sau durata contractului, oricare dintre aceste perioade este mai scurtă.

Articolul 144

Măsuri neconforme

În limitele în care măsura relevantă are efecte asupra ședерii temporare a persoanelor fizice în scopuri profesionale, articolul 141 alineatul (1) literele (b) și (c), articolul 142 alineatul (3) și articolul 143 alineatul (1) literele (b) și (c) nu se aplică:

(a) oricărei măsuri neconforme existente luate de una dintre părți la nivelul:

(i) pentru Uniune:

(A) Uniunii, astfel cum se prevede în lista Uniunii din anexa 19;

(B) administrației centrale a unui stat membru, astfel cum se prevede în lista Uniunii din anexa 19;

(C) administrației regionale a unui stat membru, astfel cum se prevede în lista Uniunii din anexa 19; sau

(D) unei administrații locale diferite de cea menționată la subpunctul (C); și

(ii) pentru Regatul Unit:

(A) administrației centrale, astfel cum se prevede în lista Regatului Unit din anexa 19;

(B) unei subdiviziuni regionale, astfel cum se prevede în lista Regatului Unit din anexa 19; sau

(C) unei administrații locale;

(b) continuării sau reînnoirii imediate a unei măsuri neconforme menționate la litera (a) de la prezentul articol;

(c) unei modificări a oricăreia dintre măsurile neconforme menționate la literele (a) și (b) de la prezentul articol, cu condiția ca aceasta să nu reducă nivelul prezentat de respectiva măsură, imediat înainte de modificare, în ceea ce privește conformitatea sa cu articolul 141 alineatul (1) literele (b) și (c), cu articolul 142 alineatul (3) și cu articolul 143 alineatul (1) literele (b) și (c); sau

(d) oricărei măsuri luate de una dintre părți, care este compatibilă cu o condiție sau calificare prevăzută în anexa 20.

Articolul 145

Transparență

(1) Fiecare parte pune la dispoziția publicului informații despre măsurile relevante referitoare la intrarea și șederea temporară a persoanelor fizice ale celeilalte părți, menționate la articolul 140 alineatul (1).

(2) Informațiile menționate la alineatul (1) includ, în măsura în care este posibil, următoarele informații referitoare la intrarea și șederea temporară a persoanelor fizice:

(a) categoriile de vize, permise sau orice tip similar de autorizație privind intrarea și șederea temporară;

(b) documentația necesară și condițiile care trebuie îndeplinite;

(c) metoda de depunere a cererii și opțiuni pentru locul de depunere a acesteia, precum oficiile consulare sau online;

(d) taxele și un calendar orientativ pentru prelucrarea cererilor;

(e) durata maximă de ședere pentru fiecare tip de autorizație descrisă la litera (a);

(f) condițiile pentru orice prelungire sau reînnoire posibilă;

(g) regulile referitoare la însoțitori aflați în întreținere;

(h) procedurile de control sau căile de atac disponibil(e); și

(i) legislația de aplicare generală cu privire la intrarea și șederea temporară a persoanelor fizice în scopuri profesionale.

(3) În ceea ce privește informațiile menționate la alineatele (1) și (2), fiecare parte depune eforturi pentru a informa prompt cealaltă parte cu privire la introducerea oricăror noi cerințe și proceduri sau la modificările cerințelor și procedurilor care au efecte asupra eficacității cererilor de acordare a intrării, a șederii temporare și, atunci când este cazul, a permisiunii de a lucra pe teritoriul părții respective.

CAPITOLUL 5
CADRUL DE REGLEMENTARE

SECȚIUNEA 1
REGLEMENTAREA INTERNĂ

Articolul 146

Domeniu de aplicare și definiții

(1) Prezenta secțiune se aplică măsurilor adoptate de părți cu privire la cerințele și procedurile în materie de acordare a licențelor, la cerințele și procedurile în materie de calificare, la formalitățile și la standardele tehnice care vizează:

(a) comerțul transfrontalier cu servicii;

(b) stabilirea sau funcționarea; sau

(c) furnizarea unui serviciu prin prezența unei persoane fizice a unei părți pe teritoriul celeilalte părți, astfel cum se prevede la articolul 140.

În ceea ce privește măsurile referitoare la standardele tehnice, prezenta secțiune se aplică numai măsurilor care au efecte asupra comerțului cu servicii. În sensul prezentei secțiuni, termenul „standarde tehnice” nu include standardele tehnice de reglementare sau de punere în aplicare pentru serviciile financiare.

(2) Prezenta secțiune nu se aplică cerințelor și procedurilor în materie de acordare a licențelor, cerințelor și procedurilor în materie de calificare, formalităților și standardelor tehnice în temeiul unei măsuri:

(a) care nu este conformă cu articolul 128 sau 129 și este menționată la articolul 133 alineatul (1) literele (a)-(c), nu este conformă cu articolul 135, 136 sau 137 și este menționată la articolul 139 alineatul (1) literele (a)-(c) sau nu este conformă cu articolul 141 alineatul (1) literele (b) și (c), cu articolul 142 alineatul (3) sau cu articolul 143 alineatul (1) literele (b) și (c) și este menționată la articolul 144; sau

(b) care este menționată la articolul 133 alineatul (2) sau la articolul 139 alineatul (2).

(3) În sensul prezentei secțiuni, se aplică următoarele definiții:

(a) „autorizație” înseamnă permisiunea de a desfășura oricare dintre activitățile menționate la alineatul (1) literele (a)-(c), permisiune care rezultă în urma unei proceduri pe care o persoană fizică sau juridică trebuie să o respecte pentru a demonstra îndeplinirea cerințelor în materie de acordare a licențelor, a cerințelor în materie de calificare, a standardelor tehnice sau a formalităților în scopul obținerii, menținerii sau reînnoirii permisiunii respective; și

(b) „autoritate competentă” înseamnă o administrație sau autoritate centrală, regională sau locală ori un organism neguvernamental, în exercitarea competențelor care îi sunt delegate de o administrație sau o autoritate centrală, regională sau locală, care este abilitat(ă) să ia decizii privind autorizarea menționată la litera (a).

Articolul 147

Depunerea cererilor

În măsura în care acest lucru este realizabil, fiecare parte evită să impună unui solicitant să se adreseze mai multor autorități competente pentru fiecare cerere de autorizare. În cazul în care o activitate pentru care se prevede autorizarea este de competența mai multor autorități, pot fi necesare mai multe cereri de autorizare.

Articolul 148

Termene pentru depunerea cererilor

Dacă una dintre părți prevede obligația deținerii unei autorizații, aceasta se asigură că, în măsura în care acest lucru este realizabil, autoritățile sale competente permit depunerea unei cereri în orice moment al anului. În cazul în care există un termen o determinat pentru depunerea cererilor de autorizare, partea se asigură că autoritățile competente acordă un termen rezonabil pentru depunerea cererii.

Articolul 149

Cereri în format electronic și acceptarea copiilor

Dacă una dintre părți prevede obligația deținerii unei autorizații, aceasta se asigură că autoritățile sale competente:

(a) în măsura în care este posibil, prevăd ca cererile să fie completate prin mijloace electronice, inclusiv de pe teritoriul celeilalte părți; și

(b) acceptă copii ale documentelor care sunt autentificate în conformitate cu dreptul intern al părții în cauză, în locul documentelor în original, cu excepția cazului în care autoritățile competente solicită documente în original pentru a proteja integritatea procesului de autorizare.

Articolul 150

Prelucrarea cererilor

(1) Dacă una dintre părți prevede obligația deținerii unei autorizații, aceasta se asigură că autoritățile sale competente:

(a) prelucrează cererile pe tot parcursul anului. Atunci când acest lucru nu este posibil, aceste informații ar trebui făcute publice în prealabil, în măsura în care acest lucru este realizabil;

(b) furnizează un calendar orientativ pentru prelucrarea unei cereri, în măsura în care acest lucru este realizabil. Acest calendar trebuie să fie rezonabil, în măsura în care acest lucru este realizabil;

(c) la cererea solicitantului, furnizează, fără întârzieri nejustificate, informații referitoare la stadiul cererii;

(d) în măsura în care acest lucru este realizabil, confirmă, fără întârzieri nejustificate, că o cerere este completă în vederea prelucrării în temeiul actelor cu putere de lege și al normelor administrative interne ale părții în cauză;

(e) în cazul în care consideră că o cerere este completă în scopul prelucrării în temeiul actelor cu putere de lege și al normelor administrative interne ale părții în cauză ([16]), asigură, într-un termen rezonabil după depunerea cererii, că:

(i) prelucrarea cererii este finalizată; și

(ii) solicitantul este informat cu privire la decizia referitoare la cerere în scris, în măsura în care acest lucru este posibil ; ([17])

(f) în cazul în care consideră că o cerere este incompletă în scopul prelucrării în temeiul actelor cu putere de lege și al normelor administrative interne ale părții în cauză, atunci, într-un termen rezonabil, în măsura în care acest lucru este realizabil:

(i) informează solicitantul că cererea este incompletă;

(ii) la cererea solicitantului, identifică informațiile suplimentare necesare pentru completarea cererii sau oferă în alt mod îndrumări privind motivul pentru care cererea este considerată incompletă; și

(iii) oferă solicitantului posibilitatea de a furniza informațiile suplimentare care sunt necesare pentru completarea cererii ; ([18])

cu toate acestea, dacă niciuna dintre acțiunile menționate la punctele (i), (ii) și (iii) nu este realizabilă, iar cererea este respinsă deoarece este incompletă, autoritățile competente se asigură că informează solicitantul într-un termen rezonabil; și

(g) dacă o cerere este respinsă, informează solicitantul, fie din proprie inițiativă, fie la cererea solicitantului, cu privire la motivele respingerii cererii, cu privire la termenul în care solicitantul poate exercita o cale de atac împotriva deciziei respective și, dacă este cazul, cu privire la procedurile de redepunere a cererii; un solicitant nu este împiedicat să depună o altă cerere pe baza simplului motiv că o cerere anterioară a fost respinsă.

(2) Părțile se asigură că autoritățile lor competente acordă o autorizație de îndată ce se stabilește, pe baza unei examinări corespunzătoare, că solicitantul îndeplinește condițiile necesare pentru obținerea acesteia.

(3) Părțile se asigură că, odată acordată, autorizația intră în vigoare fără întârzieri nejustificate, sub rezerva clauzelor și condițiilor aplicabile . ([19])

Articolul 151

Taxe

(1) Pentru toate activitățile economice, cu excepția serviciilor financiare, fiecare parte se asigură că taxele de autorizare percepute de autoritățile sale competente sunt rezonabile și transparente și nu restricționează în sine furnizarea serviciului relevant sau desfășurarea oricărei alte activități economice. Având în vedere costurile și sarcina administrativă, fiecare parte este încurajată să accepte plata taxelor de autorizare prin mijloace electronice.

(2) În ceea ce privește serviciile financiare, fiecare parte se asigură că autoritățile sale competente furnizează solicitanților, în legătură cu taxele de autorizare pe care le percep, o listă a taxelor sau informații privind modul în care sunt stabilite cuantumurile acestora și nu utilizează taxele ca mijloc de evitare a angajamentelor sau a obligațiilor părții în cauză.

(3) Taxele de autorizare nu includ taxele pentru utilizarea resurselor naturale, plățile pentru licitații, proceduri de ofertare sau alte mijloace nediscriminatorii de atribuire a concesiunilor sau contribuțiile obligatorii la furnizarea serviciului universal.

Articolul 152

Evaluarea calificărilor

Dacă una dintre părți impune o examinare pentru evaluarea calificărilor unui solicitant de autorizare, aceasta se asigură că autoritățile sale competente programează respectiva examinare la intervale cu o frecvență rezonabilă și acordă un termen rezonabil pentru a permite solicitanților să depună cererea de susținere a examinării. În măsura în care acest lucru este realizabil, fiecare parte acceptă cereri în format electronic pentru susținerea respectivelor examene și ia în considerare utilizarea mijloacelor electronice în alte aspecte ale procesului de examinare.

Articolul 153

Publicare și informații disponibile

(1) Dacă una dintre părți prevede obligația deținerii unei autorizații, partea în cauză publică informațiile necesare pentru ca persoanele care desfășoară sau care solicită să desfășoare activitățile menționate la articolul 146 alineatul (1) pentru care se prevede autorizarea să respecte cerințele, formalitățile, standardele tehnice și procedurile pentru obținerea, menținerea, modificarea și reînnoirea autorizației respective. Aceste informații includ, în măsura în care există:

(a) cerințele, procedurile și formalitățile în materie de acordare de licențe și de calificare;

(b) datele de contact ale autorităților competente relevante;

(c) taxele de autorizare;

(d) standardele tehnice aplicabile;

(e) procedurile de contestare sau de control al deciziilor referitoare la cereri;

(f) procedurile de monitorizare sau de asigurare a respectării clauzelor și condițiilor pentru licențe sau calificări;

(g) posibilitățile de implicare a publicului, cum ar fi prin intermediul audierilor sau al observațiilor; și

(h) calendare orientative pentru prelucrarea unei cereri.

În sensul prezentei secțiuni, „a publica” înseamnă a include într-o publicație oficială, cum ar fi un jurnal oficial sau o pagină de internet oficială. Părțile consolidează publicațiile electronice pe un portal online unic sau se asigură în alt mod că autoritățile competente permit accesul cu ușurință la aceste publicații prin mijloace electronice alternative.

(2) Fiecare parte impune autorităților sale competente să răspundă oricărei solicitări de informații sau de asistență, în măsura în care acest lucru este realizabil.

Articolul 154

Standarde tehnice

Fiecare parte își încurajează autoritățile competente ca, atunci când adoptă standarde tehnice, să adopte standarde tehnice elaborate prin proceduri deschise și transparente și încurajează orice organism desemnat pentru a elabora standarde tehnice, inclusiv organizațiile internaționale relevante, să facă acest lucru prin proceduri deschise și transparente.

Articolul 155

Condiții de autorizare

(1) Fiecare parte se asigură că măsurile referitoare la autorizare se bazează pe criterii care împiedică autoritățile competente să își exercite puterea de evaluare în mod arbitrar și pot include, printre altele, competența și capacitatea de a furniza un serviciu sau orice altă activitate economică, inclusiv în conformitate cu cerințele de reglementare ale unei părți, cum ar fi cerințele în materie de sănătate și de mediu. Pentru a evita orice îndoială, părțile înțeleg că, atunci când ia decizii, o autoritate competentă poate asigura un echilibru între criterii.

(2) Criteriile menționate la alineatul (1) trebuie să fie:

(a) clare și lipsite de ambiguități;

(b) obiective și transparente;

(c) prestabilite;

(d) făcute publice în prealabil;

(e) imparțiale; și

(f) accesibile cu ușurință.

(3) Dacă una dintre părți adoptă sau menține o măsură referitoare la autorizare, aceasta se asigură că:

(a) autoritatea competentă în cauză prelucrează cererile și adoptă și administrează deciziile în acest sens, cu obiectivitate și imparțialitate și într-un mod independent de influența necuvenită a oricărei persoane care desfășoară activitatea economică pentru care se solicită autorizarea; și

(b) procedurile în sine nu împiedică îndeplinirea cerințelor.

Articolul 156

Limitarea numărului de licențe

În cazul în care numărul licențelor disponibile pentru o anumită activitate este limitat din cauza cantității reduse de resurse naturale disponibile sau din cauza capacității tehnice reduse, partea aplică o procedură de selecție a potențialilor candidați care să ofere garanții depline în ceea ce privește imparțialitatea, obiectivitatea și transparența, inclusiv, în special, comunicarea către public de informații adecvate privind lansarea, desfășurarea și încheierea procedurii. La stabilirea normelor pentru procedura de selecție, partea poate lua în considerare obiective de politică legitime, inclusiv considerente de sănătate, de siguranță, de protecție a mediului și de conservare a patrimoniului cultural.

SECȚIUNEA 2
DISPOZIȚII DE APLICARE GENERALĂ

Articolul 157

Proceduri de control al deciziilor administrative

Fiecare dintre părți dispune de instanțe sau proceduri judiciare, de arbitraj sau administrative care asigură, la cererea unui investitor sau furnizor de servicii prejudiciat al celeilalte părți, controlul prompt și, în cazuri justificate, luarea unor măsuri corective corespunzătoare în cazul unor decizii administrative care afectează stabilirea sau funcționarea, comerțul transfrontalier cu servicii sau furnizarea unui serviciu prin intermediul prezenței unei persoane fizice a uneia dintre părți pe teritoriul celeilalte părți. În sensul prezentei secțiuni, „decizie administrativă” înseamnă o decizie sau o acțiune cu efect juridic care se aplică unei anumite persoane, unui anumit bun sau unui anumit serviciu într-un caz individual și include neadoptarea unei decizii administrative sau neîntreprinderea unei astfel de acțiuni atunci când acest lucru este impus de legislația uneia dintre părți. În cazul în care aceste proceduri nu sunt independente de autoritatea competentă însărcinată să adopte decizia administrativă în cauză, partea se asigură că procedurile respective permit un control obiectiv și imparțial.

Articolul 158

Calificări profesionale

(1) Nicio dispoziție a prezentului articol nu împiedică oricare dintre părți să impună ca persoanele fizice să dețină calificările profesionale necesare specificate pe teritoriul pe care se desfășoară activitatea, pentru sectorul de activitate în cauză ([20]).

(2) Organismele sau autoritățile profesionale relevante pentru sectorul de activitate în cauză pe teritoriile lor respective pot elabora și furniza Consiliului de parteneriat recomandări comune privind recunoașterea calificărilor profesionale. Aceste recomandări comune trebuie să fie sprijinite de o evaluare bazată pe date concrete:

(a) a valorii economice a unui acord preconizat privind recunoașterea calificărilor profesionale; și

(b) a compatibilității regimurilor respective, și anume a măsurii în care cerințele aplicate de fiecare parte pentru autorizare, acordare de licențe, funcționare și certificare sunt compatibile.

(3) La primirea unei recomandări comune, Consiliul de parteneriat analizează, într-un termen rezonabil, coerența acesteia cu prezentul titlu. În urma analizei sale, Consiliul de parteneriat poate elabora și adopta un acord privind condițiile de recunoaștere a calificărilor profesionale printr-o decizie sub forma unei anexe la prezentul acord, care se consideră parte integrantă a prezentului titlu ([21])

(4) Un acord dintre cele menționate la alineatul (3) prevede condițiile de recunoaștere a calificărilor profesionale dobândite în Uniune și a calificărilor profesionale obținute în Regatul Unit în legătură cu o activitate care intră sub incidența prezentului titlu și a titlului III din cadrul prezentei rubrici.

(5) Orientările referitoare la acordurile privind recunoașterea calificărilor profesionale prevăzute în anexa 24 se iau în considerare la elaborarea recomandărilor comune menționate la alineatul (2) de la prezentul articol și de către Consiliul de parteneriat atunci când analizează oportunitatea adoptării unui astfel de acord, astfel cum se menționează la alineatul (3) de la prezentul articol.

SECȚIUNEA 3
SERVICIILE DE LIVRARE

Articolul 159

Domeniu de aplicare și definiții

(1) Prezenta secțiune se aplică măsurilor luate de una dintre părți care afectează furnizarea de servicii de livrare, în plus față de capitolele 1, 2, 3 și 4 din prezentul titlu și față de secțiunile 1 și 2 din prezentul capitol.

(2) În sensul prezentei secțiuni, se aplică următoarele definiții:

(a) „servicii de livrare” înseamnă servicii poștale, servicii de curierat, servicii de curierat rapid sau servicii de curier rapid internațional, care includ următoarele activități: colectarea, sortarea, transportul și livrarea de trimiteri poștale;

(b) „servicii de curierat rapid” înseamnă colectarea, sortarea, transportul și livrarea de trimiteri poștale cu o viteză mai mare și cu mai multă fiabilitate și pot include elemente de valoare adăugată, cum ar fi colectarea de la punctul de origine, livrarea personală la destinatar, posibilitatea de urmărire a trimiterilor poștale, posibilitatea schimbării destinației și a destinatarului în timpul tranzitului sau confirmarea de primire;

(c) „servicii de curier rapid internațional” înseamnă servicii de curierat rapid internațional prin intermediul Cooperativei EMS, care este asociația voluntară a operatorilor poștali desemnați în cadrul Uniunii Poștale Universale (UPU);

(d) „licență” înseamnă autorizația pe care o autoritate de reglementare a unei părți o poate cere unui furnizor individual pentru ca respectivul furnizor să ofere servicii poștale sau de curierat;

(e) „trimitere poștală” înseamnă o trimitere cu o greutate de până la 31,5 kg adresată în forma finală în care trebuie să fie transportată de către orice tip de furnizor de servicii de livrare, public sau privat, și poate include trimiteri precum scrisori, colete, ziare sau cataloage;

(f) „monopol poștal” înseamnă dreptul exclusiv de a furniza servicii de livrare specificate pe teritoriul unei părți sau al unei subdiviziuni a acesteia în temeiul legislației părții respective; și

(g) „serviciu universal” înseamnă furnizarea permanentă a unui serviciu de livrare de calitate specificată, pe întregul teritoriu al unei părți sau al unei subdiviziuni a acesteia, la prețuri accesibile pentru toți utilizatorii.

Articolul 160

Serviciu universal

(1) Fiecare parte are dreptul să definească tipul de obligație de serviciu universal pe care dorește să o mențină și să decidă asupra domeniului său de aplicare și a punerii sale în aplicare. Orice obligație de serviciu universal este gestionată într-un mod transparent, nediscriminatoriu și neutru în raport cu toți furnizorii care trebuie să o respecte.

(2) Dacă oricare dintre părți impune ca serviciile de curier rapid internațional la intrare să fie furnizate pe bază de serviciu universal, partea respectivă nu acordă tratament preferențial serviciilor respective în comparație cu alte servicii de curierat rapid internațional.

Articolul 161

Finanțarea serviciului universal

Niciuna dintre părți nu aplică taxe sau alte impuneri pentru furnizarea unui serviciu de livrare care nu este un serviciu universal în scopul finanțării furnizării unui serviciu universal. Prezentul articol nu se aplică măsurilor de impozitare sau taxelor administrative general aplicabile.

Articolul 162

Prevenirea practicilor care denaturează piața

Fiecare parte se asigură că furnizorii de servicii de livrare cărora li se aplică o obligație de serviciu universal sau monopoluri poștale nu recurg la practici care denaturează piața, cum ar fi:

(a) utilizarea veniturilor provenite din furnizarea serviciului care face obiectul unei obligații de serviciu universal sau dintr-un monopol poștal pentru subvenționarea încrucișată a furnizării unui serviciu de curierat rapid sau a oricărui serviciu de livrare care nu face obiectul obligației de serviciu universal; sau

(b) diferențierea nejustificată între consumatori în ceea ce privește tarifele sau alte clauze și condiții pentru furnizarea unui serviciu care face obiectul unui serviciu universal sau al unui monopol poștal.

Articolul 163

Licențe

(1) Dacă oricare dintre părți prevede obligația deținerii unei licențe pentru furnizarea serviciilor de livrare, aceasta pune la dispoziția publicului:

(a) toate cerințele în materie de acordare a licenței și perioada de timp necesară în mod normal pentru luarea unei decizii cu privire la o cerere de licență; și

(b) clauzele și condițiile pentru licențe.

(2) Procedurile, obligațiile și cerințele pentru obținerea unei licențe trebuie să fie transparente, nediscriminatorii și bazate pe criterii obiective.

(3) Dacă autoritatea competentă respinge o cerere de licență, aceasta informează solicitantul în scris cu privire la motivele respingerii. Fiecare dintre părți stabilește o procedură de exercitare a căilor de atac prin intermediul unui organism independent la care pot recurge solicitanții a căror cerere de licență a fost respinsă. Organismul respectiv poate fi o instanță judecătorească.

Articolul 164

Independența organismului de reglementare

(1) Fiecare dintre părți stabilește sau menține un organism de reglementare care trebuie să fie distinct din punct de vedere juridic și independent din punct de vedere operațional de orice furnizor de servicii de livrare. Dacă oricare dintre părți deține sau controlează un furnizor de servicii de livrare, aceasta asigură separarea structurală efectivă a funcției de reglementare de activitățile aferente dreptului de proprietate sau controlului.

(2) Organismele de reglementare își îndeplinesc sarcinile în mod transparent și cu promptitudine și dispun de resurse financiare și umane adecvate pentru îndeplinirea sarcinilor care le-au fost atribuite. Deciziile acestora sunt imparțiale față de toți participanții de pe piață.

SECȚIUNEA 4
SERVICIILE DE TELECOMUNICAȚII

Articolul 165

Domeniu de aplicare

Prezenta secțiune se aplică măsurilor luate de oricare dintre părți care afectează furnizarea de servicii de telecomunicații în plus față de capitolele 1, 2, 3 și 4 din prezentul titlu și față de secțiunile 1 și 2 din prezentul capitol.

Articolul 166

Definiții

În sensul prezentei secțiuni, se aplică următoarele definiții:

(a) „infrastructură asociată” înseamnă serviciile, infrastructura fizică și alte instalații sau elemente asociate cu o rețea de telecomunicații sau cu un serviciu de telecomunicații care permit sau sprijină furnizarea de servicii prin rețeaua sau serviciul respectiv sau care pot face acest lucru;

(b) „utilizator final” înseamnă un consumator final sau un abonat al unui serviciu public de telecomunicații, inclusiv un alt furnizor de servicii decât un furnizor de servicii de telecomunicații publice;

(c) „infrastructură esențială” înseamnă infrastructura unei rețele publice de telecomunicații sau a unui serviciu public de telecomunicații care:

(i) este furnizată exclusiv sau predominant de un singur furnizor sau de un număr limitat de furnizori; și

(ii) nu poate fi înlocuită din punct de vedere economic sau tehnic pentru furnizarea unui serviciu;

(d) „interconectare” înseamnă legătura rețelelor publice de telecomunicații utilizate de aceiași furnizori sau de furnizori diferiți de rețele sau servicii de telecomunicații pentru a permite utilizatorilor unui furnizor să comunice cu utilizatorii aceluiași furnizor sau ai unui alt furnizor ori să aibă acces la serviciile oferite de un alt furnizor, indiferent dacă serviciile sunt furnizate de către furnizorii implicați în rețea sau de către orice alt furnizor care are acces la aceasta;

(e) „serviciu de roaming internațional” înseamnă un serviciu mobil comercial furnizat în temeiul unui acord comercial între furnizorii de servicii publice de telecomunicații care îi permite unui utilizator final să își utilizeze telefonul mobil sau un alt dispozitiv din țara sa de origine pentru servicii de voce, de date sau de mesagerie în afara teritoriului pe care se află rețeaua publică de telecomunicații din țara de origine a utilizatorul final;

(f) „serviciu de acces la internet” înseamnă un serviciu public de telecomunicații care asigură accesul la internet și, astfel, conectivitatea dintre, teoretic, toate punctele terminale conectate la internet, indiferent de tehnologia de rețea și de echipamentele terminale utilizate;

(g) „circuit închiriat” înseamnă servicii sau infrastructură de telecomunicații, inclusiv cele de natură virtuală, care rezervă capacitate pentru utilizarea exclusivă de către un utilizator între două sau mai multe puncte desemnate sau pentru punerea lor exclusiv la dispoziția acestuia;

(h) „furnizor principal” înseamnă un furnizor de rețele de telecomunicații sau de servicii de telecomunicații care are capacitatea de a influența în mod considerabil condițiile de participare, în ceea ce privește prețul și oferta, pe o piață relevantă a rețelelor de telecomunicații sau a serviciilor de telecomunicații, ca urmare a controlului pe care îl deține asupra infrastructurii esențiale sau a utilizării poziției sale pe piața în cauză;

(i) „element de rețea” înseamnă o infrastructură sau un echipament utilizat pentru furnizarea unui serviciu de telecomunicații, inclusiv caracteristicile, funcțiile și capacitățile oferite prin intermediul infrastructurii sau echipamentului în cauză;

(j) „portabilitate a numerelor” înseamnă capacitatea tuturor abonaților de a păstra, la cerere, aceleași numere de telefon, în același loc geografic în cazul liniilor fixe, fără a pierde din calitate, fiabilitate sau comoditate în caz de transfer de la un furnizor de servicii publice de telecomunicații la un alt furnizor din aceeași categorie;

(k) „rețea publică de telecomunicații” înseamnă orice rețea de telecomunicații utilizată în întregime sau în principal pentru furnizarea de servicii publice de telecomunicații care asigură transferul de informații între punctele terminus ale rețelei;

(l) „serviciu public de telecomunicații” înseamnă orice serviciu de telecomunicații care este oferit publicului larg;

(m)

„abonat” înseamnă orice persoană fizică sau juridică care este parte la un contract încheiat cu un furnizor de servicii publice de telecomunicații pentru furnizarea serviciilor respective;

(n) „telecomunicații” înseamnă transmisia și recepția de semnale prin mijloace electromagnetice;

(o) „rețea de telecomunicații” înseamnă sisteme de transmisie și, după caz, echipamente de comutare sau de rutare și alte resurse, inclusiv elemente de rețea inactive, care permit transmisia și recepția semnalelor prin fir, prin radio, prin mijloace optice sau prin alte mijloace electromagnetice;

(p) „autoritate de reglementare din sectorul telecomunicațiilor” înseamnă organismul sau organismele însărcinate de una dintre părți cu reglementarea rețelelor de telecomunicații și a serviciilor de telecomunicații aflate sub incidența prezentei secțiuni;

(q) „serviciu de telecomunicații” înseamnă un serviciu care constă în întregime sau în principal în transmisia și recepția de semnale, inclusiv semnale de radiodifuziune, prin rețele de telecomunicații, inclusiv cele utilizate pentru radiodifuziune, însă nu un serviciu care oferă conținut transmis cu ajutorul rețelelor de telecomunicații și al serviciilor de telecomunicații sau care exercită responsabilitate editorială asupra unui astfel de conținut;

(r) „serviciu universal” înseamnă ansamblul minim de servicii de o anumită calitate care trebuie puse la dispoziția tuturor utilizatorilor sau a unui ansamblu de utilizatori, pe teritoriul unei părți sau al unei subdiviziuni a acesteia, indiferent de situarea lor geografică, la un preț accesibil; și

(s) „utilizator” înseamnă orice persoană fizică sau juridică care utilizează un serviciu public de telecomunicații.

Articolul 167

Autoritatea de reglementare din sectorul telecomunicațiilor

(1) Fiecare parte stabilește sau menține o autoritate de reglementare în sectorul telecomunicațiilor care:

(a) este distinctă din punct de vedere juridic și independentă din punct de vedere operațional de orice furnizor de rețele de telecomunicații, de servicii de telecomunicații sau de echipamente de telecomunicații;

(b) utilizează proceduri și emite decizii care sunt imparțiale față de toți participanții de pe piață;

(c) acționează independent și nici nu solicită, nici nu acceptă instrucțiuni de la niciun alt organism în legătură cu exercitarea sarcinilor care îi sunt atribuite prin lege pentru a asigura respectarea obligațiilor prevăzute la articolele 169, 170, 171, 173 și 174;

(d) are competența de reglementare, precum și resursele financiare și umane adecvate pentru îndeplinirea sarcinilor menționate la litera (c) de la prezentul articol;

(e) are competența de a asigura faptul că furnizorii de rețele de telecomunicații sau de servicii de telecomunicații îi furnizează cu promptitudine, la cerere, toate informațiile ([22]), inclusiv informații financiare, care sunt necesare pentru a-i permite să îndeplinească sarcinile menționate la litera (c) de la prezentul articol; și

(f) își exercită competențele în mod transparent și cu promptitudine.

(2) Fiecare parte se asigură că sarcinile atribuite autorității de reglementare din sectorul telecomunicațiilor sunt făcute publice într-o formă ușor accesibilă și clară, în special în cazul în care respectivele sarcini sunt încredințate mai multor organisme.

(3) Partea care păstrează proprietatea sau controlul asupra unor furnizori de rețele de telecomunicații sau de servicii de telecomunicații asigură separarea structurală efectivă a funcției de reglementare de activitățile aferente dreptului de proprietate sau controlului.

(4) Fiecare parte se asigură că un utilizator sau furnizor de rețele de telecomunicații sau de servicii de telecomunicații afectat de o decizie a autorității de reglementare din sectorul telecomunicațiilor are dreptul la o cale de atac în fața unui organism competent pentru soluționarea căilor de atac care este independent de autoritatea de reglementare și de celelalte părți afectate. Până la soluționarea căii de atac, decizia rămâne în vigoare, cu excepția cazului în care sunt acordate măsuri provizorii în conformitate cu legislația părții în cauză.

Articolul 168

Autorizația de a furniza rețele sau servicii de telecomunicații

(1) Fiecare parte permite furnizarea de rețele de telecomunicații sau de servicii de telecomunicații fără o autorizație formală prealabilă.

(2) Fiecare parte pune la dispoziția publicului toate criteriile, procedurile aplicabile, precum și clauzele și condițiile conform cărora furnizorii au permisiunea de a furniza rețele de telecomunicații sau servicii de telecomunicații.

(3) Toate criteriile de autorizare și procedurile aplicabile trebuie să fie cât mai simple posibil, obiective, transparente, nediscriminatorii și proporționale. Toate obligațiile și condițiile impuse pentru autorizare sau aferente acesteia trebuie să fie nediscriminatorii, transparente și proporționale și trebuie să privească serviciile sau rețelele furnizate.

(4) Fiecare parte se asigură că solicitantul unei autorizații primește în scris motivele pentru respingerea sau revocarea unei autorizații sau pentru aplicarea unor condiții specifice furnizorului. În aceste cazuri, solicitantul are dreptul la o cale de atac în fața unui organism competent pentru soluționarea căilor de atac.

(5) Taxele administrative care se aplică furnizorilor trebuie să fie obiective, transparente, nediscriminatorii și proporționale cu costurile administrative generate în mod rezonabil de gestionarea, controlul și asigurarea respectării obligațiilor prevăzute în prezenta secțiune ([23]).

Articolul 169

Interconectare

Fiecare parte se asigură că un furnizor de rețele publice de telecomunicații sau de servicii publice de telecomunicații are dreptul și, la cererea altui furnizor de rețele publice de telecomunicații sau de servicii publice de telecomunicații, obligația de a negocia interconectarea în scopul furnizării de rețele publice de telecomunicații sau de servicii publice de telecomunicații.

Articolul 170

Acces și utilizare

(1) Fiecare parte se asigură că oricărei întreprinderi vizate sau oricărui furnizor de servicii al celeilalte părți i se acordă acces la rețelele publice de telecomunicații sau la serviciile publice de telecomunicații și dreptul de utilizare a acestora conform unor clauze și condiții rezonabile și nediscriminatorii ([24]). Această obligație se aplică, printre altele, alineatelor (2)-(5).

(2) Fiecare parte se asigură că întreprinderile vizate sau furnizorii de servicii ai celeilalte părți pot să acceseze și să utilizeze orice rețea publică de telecomunicații sau serviciu public de telecomunicații oferit(ă) în interiorul sau în afara granițelor sale, inclusiv circuite închiriate private, și în acest scop se asigură, sub rezerva alineatului (5), că întreprinderilor și furnizorilor respectivi li se permite:

(a) să achiziționeze sau să închirieze și să racordeze echipamente terminale sau alte echipamente care sunt conectate la rețea și care sunt necesare pentru desfășurarea operațiunilor lor;

(b) să interconecteze circuitele închiriate sau deținute de către sectorul privat cu rețelele publice de telecomunicații ori cu circuitele închiriate sau deținute de către o altă întreprindere vizată sau un alt furnizor de servicii; și

(c) să utilizeze protocoalele de exploatare alese de ei în operațiunile lor, altele decât cele necesare pentru ca serviciile de telecomunicații să fie disponibile publicului larg.

(3) Fiecare parte se asigură că întreprinderile vizate și furnizorii de servicii ai celeilalte părți pot utiliza rețelele publice de telecomunicații și serviciile publice de telecomunicații pentru transferul informațiilor în interiorul și în afara granițelor sale, inclusiv pentru comunicațiile interne ale acestora și pentru accesul la informațiile cuprinse în baze de date sau stocate sub altă formă care poate fi citită automat pe teritoriul oricărei părți.

(4) În pofida alineatului (3), oricare dintre părți poate lua măsurile necesare pentru a asigura securitatea și confidențialitatea comunicațiilor, sub rezerva cerinței ca respectivele măsuri să nu fie aplicate într-o manieră care ar constitui o restricție disimulată asupra comerțului cu servicii sau un mijloc de discriminare arbitrară sau nejustificabilă ori de anulare sau pierdere a beneficiilor care decurg din prezentul titlu.

(5) Fiecare parte se asigură că accesul la rețelele și serviciile publice de telecomunicații și utilizarea acestora nu sunt supuse niciunei alte condiții în afara celor necesare:

(a) pentru a salvgarda responsabilitățile de serviciu public ale furnizorilor de rețele publice de telecomunicații sau de servicii publice de telecomunicații, în special capacitatea acestora de a-și pune serviciile la dispoziția publicului larg; sau

(b) pentru a proteja integritatea tehnică a rețelelor sau a serviciilor publice de telecomunicații.

Articolul 171

Soluționarea litigiilor în materie de telecomunicații

(1) Fiecare parte se asigură că, în caz de litigiu între furnizorii de rețele de telecomunicații sau de servicii de telecomunicații în legătură cu drepturile și obligațiile care decurg din prezenta secțiune și la cererea oricăreia dintre părțile la litigiu, autoritatea de reglementare din sectorul telecomunicațiilor emite, într-un termen rezonabil, o decizie cu caracter obligatoriu pentru a soluționa litigiul.

(2) Decizia autorității de reglementare din sectorul telecomunicațiilor se pune la dispoziția publicului, ținând seama totuși de cerințele secretelor comerciale. Părțile în cauză primesc o expunere completă a motivelor pe care se bazează decizia și au dreptul la o cale de atac în conformitate cu articolul 167 alineatul (4).

(3) Procedura menționată la alineatele (1) și (2) nu împiedică niciuna dintre părțile în cauză să introducă o acțiune în fața unei autorități judiciare.

Articolul 172

Garanții concurențiale aplicate furnizorilor principali

Fiecare parte introduce sau menține măsuri corespunzătoare pentru a nu permite furnizorilor de rețele de telecomunicații sau de servicii de telecomunicații care, separat sau împreună, constituie un furnizor principal să adopte sau să mențină practici anticoncurențiale. Astfel de practici anticoncurențiale constă, în special, în:

(a) practicarea unei subvenționări încrucișate anticoncurențiale;

(b) utilizarea informațiilor obținute de la concurenți în scopuri anticoncurențiale; și

(c) nepunerea la timp la dispoziția altor furnizori de servicii a informațiilor tehnice privind infrastructura esențială și a informațiilor relevante din punct de vedere comercial care le sunt necesare acestora pentru furnizarea de servicii.

Articolul 173

Interconectare cu furnizorii principali

(1) Fiecare parte se asigură că furnizorii principali de rețele publice de telecomunicații sau de servicii publice de telecomunicații asigură interconectarea în orice punct posibil tehnic din cadrul rețelei. O astfel de interconectare se asigură:

(a) în baza unor clauze și condiții (inclusiv în ceea ce privește tarifele, standardele tehnice, specificațiile, calitatea și întreținerea) nediscriminatorii și la o calitate care să nu fie mai puțin favorabilă decât cea asigurată pentru propriile servicii similare ale unui astfel de furnizor principal sau pentru servicii similare ale filialelor sale ori ale altor întreprinderi afiliate;

(b) cu promptitudine, potrivit unor clauze și condiții (inclusiv în ceea ce privește tarifele, standardele tehnice, specificațiile, calitatea și întreținerea) transparente și rezonabile, care țin seama de fezabilitatea economică și sunt suficient de degrupate pentru ca furnizorul să nu fie nevoit să plătească pentru elemente sau instalații ale rețelei care nu sunt necesare pentru furnizarea serviciului; și

(c) la cerere, în alte puncte decât punctele terminus ale rețelei oferite majorității utilizatorilor, cu perceperea unor tarife care reflectă costul construirii instalațiilor suplimentare necesare.

(2) Procedurile aplicabile interconectării cu un furnizor principal sunt făcute publice.

(3) Furnizorii principali își fac publice acordurile de interconectare sau ofertele de interconectare de referință, după caz.

Articolul 174

Acces la infrastructura esențială a furnizorilor principali

Fiecare parte se asigură că furnizorii principali de pe teritoriul său își pun infrastructura esențială la dispoziția furnizorilor de rețele de telecomunicații sau de servicii de telecomunicații conform unor clauze și condiții rezonabile, transparente și nediscriminatorii în scopul furnizării de servicii publice de telecomunicații, cu excepția cazului în care acest lucru nu este necesar pentru realizarea unei concurențe efective pe baza faptelor colectate și a evaluării pieței desfășurate de către autoritatea de reglementare din sectorul telecomunicațiilor. Infrastructura esențială a furnizorului principal poate include elemente de rețea, servicii de circuite închiriate și infrastructura asociată.

Articolul 175

Resurse limitate

(1) Fiecare parte se asigură că alocarea și acordarea drepturilor de utilizare a resurselor limitate, inclusiv a spectrului de frecvențe radio, a numerelor și a drepturilor de trecere, se efectuează într-un mod deschis, obiectiv, prompt, transparent, nediscriminatoriu și proporțional și ținând seama de obiectivele de interes general. Procedurile, condițiile și obligațiile aferente drepturilor de utilizare se bazează pe criterii obiective, transparente, nediscriminatorii și proporționale.

(2) Informațiile privind utilizarea actuală a benzilor de frecvență alocate se pun la dispoziția publicului, dar nu este obligatoriu să se furnizeze identificarea detaliată a spectrului de frecvențe radio alocat pentru utilizări specifice cu caracter guvernamental.

(3) Pentru a aloca spectrul de frecvențe radio pentru uz comercial, părțile pot utiliza abordări bazate pe piață, cum ar fi procedurile de cereri de oferte.

(4) Părțile înțeleg că măsurile luate de oricare dintre părți în ceea ce privește alocarea și atribuirea spectrului și gestionarea frecvențelor nu sunt, în sine, incompatibile cu articolele 128 și 135. Fiecare parte își rezervă dreptul de a stabili și a aplica măsuri de gestionare a spectrului și a frecvențelor care pot avea drept efect limitarea numărului de furnizori de servicii de telecomunicații, cu condiția să ia măsurile respective într-un mod compatibil cu prezentul acord. Acest drept include posibilitatea de a aloca benzi de frecvență ținând seama de necesitățile actuale și viitoare și de disponibilitatea spectrului.

Articolul 176

Serviciu universal

(1) Fiecare parte are dreptul să definească tipul de obligații de serviciu universal pe care dorește să le mențină și să decidă asupra domeniului lor de aplicare și a punerii lor în aplicare.

(2) Fiecare parte gestionează obligațiile de serviciu universal într-un mod proporțional, transparent, obiectiv și nediscriminatoriu, care este neutru din punctul de vedere al concurenței și care nu creează sarcini mai mari decât este necesar pentru tipul de serviciu universal definit de partea respectivă.

(3) Fiecare parte se asigură că procedurile pentru desemnarea furnizorilor serviciului universal sunt deschise tuturor furnizorilor de rețele publice de telecomunicații sau de servicii publice de telecomunicații. Această desemnare se face printr-un mecanism eficient, transparent și nediscriminatoriu.

(4) Dacă oricare dintre părți decide să compenseze furnizorii de serviciu universal, aceasta se asigură că respectiva compensare nu depășește costul net determinat de obligația de serviciu universal.

Articolul 177

Portabilitatea numerelor

Fiecare parte se asigură că furnizorii de servicii publice de telecomunicații asigură portabilitatea numerelor conform unor clauze și condiții rezonabile.

Articolul 178

Accesul la internet deschis

(1) Fiecare parte se asigură că, în conformitate cu actele sale cu putere de lege și normele sale administrative, furnizorii de servicii de acces la internet permit utilizatorilor serviciilor în cauză:

(a) să acceseze și să distribuie informații și conținut, să utilizeze și să furnizeze aplicații și servicii alese de ei, sub rezerva unei gestionări nediscriminatorii, rezonabile, transparente și proporționale a rețelei; și

(b) să utilizeze dispozitive la alegere, cu condiția ca aceste dispozitive să nu afecteze securitatea altor dispozitive, a rețelei sau a serviciilor furnizate prin intermediul rețelei.

(2) Pentru mai multă certitudine, nicio dispoziție a prezentului articol nu împiedică părțile să adopte măsuri cu scopul de a proteja siguranța publică în ceea ce privește utilizatorii în mediul online.

Articolul 179

Confidențialitatea informațiilor

(1) Fiecare parte se asigură că furnizorii care obțin informații de la un alt furnizor în cadrul negocierii de aranjamente în temeiul articolelor 169, 170, 173 și 174 utilizează respectivele informații doar în scopul pentru care acestea au fost oferite și respectă întotdeauna confidențialitatea informațiilor transmise sau păstrate.

(2) Fiecare parte asigură confidențialitatea comunicărilor și a datelor privind traficul aferent transmise în cursul utilizării rețelelor publice de telecomunicații sau a serviciilor publice de telecomunicații, sub rezerva cerinței ca măsurile aplicate în acest scop să nu constituie un mijloc de discriminare arbitrară sau nejustificabilă ori o restricție disimulată asupra comerțului cu servicii.

Articolul 180

Participație străină

În ceea ce privește furnizarea de rețele de telecomunicații sau de servicii de telecomunicații prin stabilire și în pofida articolului 133, niciuna dintre părți nu impune cerințe cu privire la întreprinderi comune și nu limitează participarea capitalului străin sub forma unei limite procentuale maxime a participației străine sau a valorii totale a investițiilor străine individuale sau cumulate.

Articolul 181

Roaming internațional ([25])

(1) Părțile depun eforturi pentru a coopera în vederea promovării unor tarife transparente și rezonabile pentru serviciile de roaming internațional în așa fel încât să poată contribui la promovarea dezvoltării comerțului între părți și la creșterea bunăstării consumatorilor.

(2) Părțile pot alege să ia măsuri în vederea sporirii transparenței și a concurenței în ceea ce privește tarifele de roaming internațional și alternativele tehnologice la serviciile de roaming, precum:

(a) asigurarea faptului că utilizatorii finali au acces cu ușurință la informațiile privind tarifele cu amănuntul; și

(b) reducerea la minimum a obstacolelor din calea utilizării unor alternative tehnologice la serviciile de roaming, care să le permită utilizatorilor finali, atunci când vizitează teritoriul unei părți venind de pe teritoriul celeilalte părți, să aibă acces la servicii de telecomunicații utilizând orice dispozitiv doresc.

(3) Fiecare parte încurajează furnizorii de servicii publice de telecomunicații de pe teritoriul său să pună la dispoziția publicului informații despre tarifele cu amănuntul aferente serviciilor de roaming internațional pentru apeluri, date și SMS-uri pe care le oferă utilizatorilor finali, atunci când aceștia vizitează teritoriul celeilalte părți.

(4) Nicio dispoziție a prezentului articol nu impune unei părți obligația de a reglementa tarifele sau condițiile aplicabile serviciilor de roaming internațional.

SECȚIUNEA 5
SERVICII FINANCIARE

Articolul 182

Domeniu de aplicare

(1) Prezenta secțiune se aplică măsurilor luate de oricare dintre părți care afectează furnizarea de servicii financiare, în plus față de capitolele 1, 2, 3 și 4 din prezentul titlu și față de secțiunile 1 și 2 din prezentul capitol.

(2) În sensul prezentei secțiuni, termenul „activități desfășurate în exercitarea autorității guvernamentale” menționat la articolul 124 litera (f) înseamnă următoarele ([26]):

(a) activități desfășurate de o bancă centrală sau de o autoritate monetară sau de o altă entitate publică în cadrul politicii monetare sau al politicii cursului de schimb;

(b) activități care se înscriu într-un sistem reglementat de securitate socială sau în sisteme publice de pensii; și

(c) alte activități desfășurate de către o entitate publică în contul sau cu garanția sau cu utilizarea resurselor financiare ale unei părți sau ale entităților publice ale acesteia.

(3) În scopul aplicării articolului 124 litera (f) în cazul prezentei secțiuni, dacă una dintre părți permite ca oricare dintre activitățile menționate în prezentul articol alineatul (2) litera (b) sau (c) să fie desfășurată de către furnizorii săi de servicii financiare în concurență cu o entitate publică sau un furnizor public de servicii financiare, termenul „activități desfășurate în exercitarea autorității guvernamentale” nu include activitățile respective.

(4) Articolul 124 litera (a) nu se aplică serviciilor care intră sub incidența prezentei secțiuni.

Articolul 183

Definiții

În sensul prezentului titlu, se aplică următoarele definiții:

(a) „serviciu financiar” înseamnă orice serviciu cu caracter financiar oferit de un furnizor de servicii financiare al unei părți și include următoarele activități:

(i) servicii de asigurări și servicii conexe asigurărilor:

(A) asigurări directe (inclusiv coasigurări):

(aa) asigurări de viață;

(bb) asigurări generale;

(B) reasigurări și retrocesiuni;

(C) activitățile de intermediere a asigurărilor, precum activități de brokeraj și de agenție; și

(D) serviciile auxiliare asigurărilor, cum ar fi serviciile de consultanță, de actuariat, de evaluare a riscurilor și de soluționare a cererilor de despăgubire;

(ii) servicii bancare și alte servicii financiare (cu excepția asigurărilor):

(A) acceptarea depozitelor și a altor fonduri rambursabile de la public;

(B) acordarea de împrumuturi de orice tip, inclusiv credite de consum, credite ipotecare, factoring și finanțarea tranzacțiilor comerciale;

(C) leasingul financiar;

(D) toate serviciile de plăți și transferuri monetare, inclusiv cărți de credit, carduri de cumpărături și cărți de debit, cecuri de călătorie și cecuri bancare;

(E) garanțiile și angajamentele;

(F) tranzacționarea, în cont propriu sau în contul clienților, pe o piață valutară, o piață extrabursieră sau de alt tip, a următoarelor:

(aa) instrumente ale pieței monetare (inclusiv cecuri, efecte de comerț, certificate de depozit);

(bb) valută;

(cc) instrumente derivate, inclusiv, dar nelimitându-se la futures și opțiuni;

(dd) instrumente pe cursul de schimb și pe rata dobânzii, inclusiv produse cum ar fi swapuri și contracte forward pe rata dobânzii;

(ee) valori mobiliare; și

(ff) alte instrumente negociabile și active financiare, inclusiv lingouri;

(G) participarea la emisiunile de orice tipuri de titluri de valoare, inclusiv subscrierea și plasarea (publică sau privată) în calitate de agent și furnizarea de servicii legate de aceste emisiuni;

(H) intermedierea pe piețele interbancare;

(I) gestionarea activelor, precum gestionarea numerarului sau a portofoliului, toate formele de gestionare a plasamentelor colective, gestionarea fondurilor de pensii, servicii de custodie, de depozitare și fiduciare;

(J) serviciile de decontare și compensare a activelor financiare, inclusiv a titlurilor de valoare, a instrumentelor derivate și a altor instrumente negociabile;

(K) furnizarea și transferul de informații financiare, prelucrarea datelor financiare și software-ul aferent; și

(L) serviciile de consultanță, de intermediere și alte servicii financiare auxiliare privind toate activitățile enumerate la subpunctele (A)-(K), inclusiv furnizarea de informații privind creditele și evaluarea dosarelor de credit, cercetări și consultanță privind investițiile și portofoliile de investiții, consultanță privind achizițiile, restructurările și strategiile societăților comerciale;

(b) „furnizor de servicii financiare” înseamnă orice persoană fizică sau juridică a unei părți care intenționează să furnizeze sau furnizează servicii financiare și nu include o entitate publică;

(c) „serviciu financiar nou” înseamnă un serviciu de natură financiară, inclusiv orice serviciu referitor la produse existente și noi sau la modul în care este livrat un produs, care nu este furnizat de niciun furnizor de servicii financiare pe teritoriul unei părți, dar care este furnizat pe teritoriul celeilalte părți;

(d) „entitate publică” înseamnă:

(i) o autoritate publică, o bancă centrală sau o autoritate monetară a unei părți sau o entitate deținută ori controlată de către una dintre părți, care este însărcinată în principal cu exercitarea unor funcții publice sau a unor activități desfășurate în scopuri publice, cu excepția unei entități însărcinate în principal cu furnizarea unor servicii financiare în condiții comerciale; sau

(ii) o entitate privată care îndeplinește funcții ce îi revin în mod normal unei bănci centrale sau unei autorități monetare, atunci când exercită respectivele funcții;

(e) „organism de autoreglementare” înseamnă un organism neguvernamental, inclusiv o bursă sau o piață de valori mobiliare sau futures, o agenție de compensare sau o altă organizație sau asociație care exercită autoritatea de reglementare sau de supraveghere asupra furnizorilor de servicii financiare prin lege sau prin delegare din partea unor administrații sau autorități centrale, regionale sau locale, după caz.

Articolul 184

Excepție prudențială

(1) Nicio dispoziție a prezentului acord nu împiedică niciuna dintre părți să adopte sau să mențină măsuri din motive prudențiale ([27]) precum:

(a) protecția investitorilor, a deponenților, a deținătorilor de polițe sau a persoanelor față de care furnizorii de servicii financiare au obligații fiduciare; sau

(b) asigurarea integrității și a stabilității sistemului financiar al unei părți.

(2) În cazul în care astfel de măsuri nu sunt compatibile cu dispozițiile prezentului acord, acestea nu pot fi utilizate de niciuna dintre părți ca mijloc de a se sustrage de la angajamentele sau obligațiile sale care decurg din prezentul acord.

Articolul 185

Informații confidențiale

Fără a aduce atingere părții a treia, nicio dispoziție a prezentului acord nu se interpretează ca impunând oricăreia dintre părți obligația de a divulga informații referitoare la afacerile și la conturile unor consumatori individuali sau vreo informație confidențială sau proprietară deținută de entități publice.

Articolul 186

Standarde internaționale

Părțile depun toate eforturile pentru a asigura introducerea și aplicarea pe teritoriul lor a standardelor convenite la nivel internațional în sectorul serviciilor financiare privind reglementarea și supravegherea, combaterea spălării banilor și a finanțării terorismului și combaterea evaziunii fiscale și a evitării obligațiilor fiscale. Aceste standarde convenite la nivel internațional sunt, printre altele, standardele adoptate: de G20, de Consiliul pentru Stabilitate Financiară, de Comitetul de la Basel pentru supraveghere bancară, în special „Principiile de bază Basel pentru supravegherea eficientă a sectorului bancar”, de Asociația internațională a organismelor de supraveghere a asigurărilor, în special „Principiile de bază în asigurări”, de Organizația Internațională a Comisiilor de Valori Mobiliare, în special „Obiectivele și principiile de reglementare a valorilor mobiliare”, de Grupul de Acțiune Financiară Internațională și de Forumul mondial privind transparența și schimburile de informații în scopuri fiscale al Organizației pentru Cooperare și Dezvoltare Economică.

Articolul 187

Servicii financiare noi pentru teritoriul unei părți

(1) Fiecare parte autorizează un furnizor de servicii financiare din cealaltă parte, stabilit pe teritoriul său, să furnizeze orice serviciu financiar nou pe care partea respectivă l-ar autoriza în cazul furnizorilor săi proprii de servicii financiare în conformitate

cu legislația sa în situații similare, cu condiția ca introducerea serviciilor financiare noi să nu necesite adoptarea unui nou act legislativ sau modificarea unui act legislativ existent. Acest lucru nu se aplică sucursalelor celeilalte părți înființate pe teritoriul unei părți.

(2) Fiecare parte poate stabili forma instituțională și juridică prin care serviciul poate fi furnizat și poate să prevadă obligația deținerii unei autorizații pentru furnizarea serviciului în cauză. În cazul în care este necesară o astfel de autorizație, se adoptă o decizie într-un termen rezonabil, iar autorizația respectivă poate fi refuzată doar din motive prudențiale.

Articolul 188

Organisme de autoreglementare

Atunci când una dintre părți impune apartenența, participarea sau accesul la orice organism de autoreglementare drept condiție pentru ca furnizorii de servicii financiare ai celeilalte părți să furnizeze servicii financiare pe teritoriul său, partea asigură respectarea de către organismul de autoreglementare în cauză a obligațiilor prevăzute la articolele 129, 130, 137 și 138.

Articolul 189

Sisteme de compensare și de plăți

În temeiul clauzelor și condițiilor prin care se acordă tratament național, fiecare parte acordă furnizorilor de servicii financiare ai celeilalte părți stabiliți pe teritoriul său acces la sistemele de plăți și de compensare operate de entități publice, precum și la facilitățile oficiale de finanțare și refinanțare disponibile în cursul activităților comerciale obișnuite. Prezentul articol nu acordă acces la facilitățile de creditor de ultimă instanță ale părții.

SECȚIUNEA 6
SERVICII ÎN DOMENIUL TRANSPORTULUI MARITIM INTERNAȚIONAL

Articolul 190

Domeniu de aplicare și definiții

(1) Prezenta secțiune se aplică măsurilor luate de oricare dintre părți care afectează furnizarea de servicii în domeniul transportului maritim internațional în plus față de capitolele 1, 2, 3 și 4 și față de secțiunea 1 din prezentul capitol.

(2) În sensul prezentei secțiuni și al capitolelor 1, 2, 3 și 4 din prezentul titlu, se aplică următoarele definiții:

(a) „servicii de transport maritim internațional” înseamnă transportul de pasageri sau de mărfuri cu nave maritime între un port al unei părți și un port al celeilalte părți sau al unei țări terțe ori între porturi ale diferitelor state membre, inclusiv încheierea de contracte directe cu furnizorii altor servicii de transport, astfel încât operațiunile de transport de la ușă la ușă sau multimodal să fie cuprinse în cadrul unui document de transport unic, dar nu includ dreptul de a furniza astfel de alte servicii de transport;

(b) „operațiuni de transport de la ușă la ușă sau multimodal” înseamnă transportul de mărfuri internaționale prin intermediul mai multor moduri de transport, care include un parcurs maritim internațional, pe baza unui document de transport unic;

(c) „mărfuri internaționale” înseamnă mărfurile transportate între un port al unei părți și un port al celeilalte părți sau al unei țări terțe sau între porturi ale diferitelor state membre;

(d) „servicii auxiliare maritime” înseamnă servicii de manipulare a încărcăturilor maritime, servicii de vămuire, servicii de staționare și depozitare a containerelor, servicii de agenții maritime, servicii maritime de expediere de mărfuri și servicii de depozitare și de antrepozitare;

(e) „servicii de manipulare a încărcăturilor maritime” înseamnă activități desfășurate de operatori portuari, inclusiv operatorii de terminale, cu excepția activităților directe ale docherilor, în cazul în care această forță de muncă este organizată independent de operatorii portuari sau de operatorii de terminale; activitățile vizate includ organizarea și supravegherea următoarelor operațiuni:

(i) încărcarea sau descărcarea mărfurilor pe sau de pe o navă;

(ii) amararea sau dezamararea mărfurilor; și

(iii) recepționarea sau livrarea și depozitarea în siguranță a mărfurilor înainte de expediere sau după descărcare;

(f) „servicii de vămuire” înseamnă activități care constau în îndeplinirea, în numele unei alte părți, a formalităților vamale privind importul, exportul sau transportul direct al mărfurilor, indiferent dacă aceste servicii reprezintă principala activitate a furnizorului de servicii sau o completare obișnuită a activității sale principale;

(g) „servicii de staționare și depozitare a containerelor” înseamnă activități care constau în depozitarea, umplerea, golirea sau repararea containerelor și punerea acestora la dispoziție pentru transport, fie în porturi, fie în interiorul țării;

(h) „servicii de agenții maritime” înseamnă activități care constau în reprezentarea, într-o zonă geografică dată, în calitate de agent, a intereselor comerciale ale uneia sau mai multor companii maritime de linie sau companii de transport maritim, în următoarele scopuri:

(i) comercializarea și vânzarea serviciilor de transport maritim și a serviciilor conexe, de la ofertare până la facturare, precum și emisiunea de conosamente în numele companiilor, achiziționarea și revânzarea serviciilor conexe necesare, întocmirea documentelor și furnizarea de informații comerciale; și

(ii) reprezentarea companiilor, organizarea escalei navei sau preluarea controlului asupra mărfurilor, atunci când este necesar;

(i) „servicii de legătură” înseamnă, fără a aduce atingere sferei activităților care pot fi considerate activități de cabotaj în conformitate cu dreptul intern aplicabil, transportul prealabil și continuarea transportului pe mare al mărfurilor internaționale, inclusiv al mărfurilor containerizate, al mărfurilor generale sau al mărfurilor uscate sau lichide în vrac, între porturile situate pe teritoriul unei părți, cu condiția ca respectivele mărfuri internaționale să fie „în tranzit”, și anume să se îndrepte către o destinație sau să vină dintr-un port de încărcare din afara teritoriului părții în cauză;

(j) „servicii maritime de expediere de mărfuri” înseamnă activitatea care constă în organizarea și monitorizarea operațiunilor de transport în numele expeditorilor, prin organizarea serviciilor de transport și a serviciilor conexe, întocmirea documentelor și furnizarea de informații comerciale;

(k) „servicii portuare” înseamnă servicii furnizate în interiorul unei zone portuare maritime sau pe căile navigabile de acces la o astfel de zonă de către organismul de administrare a portului, subcontractanții acestuia sau alți furnizori de servicii pentru sprijinirea transportului de mărfuri sau de pasageri; și

(l) „servicii de depozitare și de antrepozitare” înseamnă servicii de depozitare a produselor congelate sau refrigerate, servicii de depozitare în vrac a lichidelor sau a gazelor și alte servicii de depozitare sau de antrepozitare.

Articolul 191

Obligații

(1) Fără a aduce atingere măsurilor neconforme sau altor măsuri menționate la articolele 133 și 139, fiecare parte pune în aplicare principiul accesului nerestricționat la piețele și schimburile comerciale maritime internaționale pe bază comercială și în mod nediscriminatoriu prin:

(a) acordarea către navele care arborează pavilionul celeilalte părți sau care sunt operate de furnizori de servicii ai celeilalte părți a unui tratament nu mai puțin favorabil decât cel acordat propriilor nave în ceea ce privește, între altele:

(i) accesul la porturi;

(ii) utilizarea infrastructurii portuare;

(iii) utilizarea serviciilor maritime auxiliare; și

(iv) instalațiile vamale și alocarea danelor și a instalațiilor de încărcare și descărcare, inclusiv taxele și impunerile aferente;

(b) punerea la dispoziția furnizorilor de servicii de transport maritim internațional ai celeilalte părți, conform unor clauze și condiții rezonabile și nu mai puțin favorabile decât cele aplicabile propriilor furnizori sau nave ori navelor sau furnizorilor unei țări terțe (inclusiv taxele și impunerile, specificațiile și calitatea serviciilor care urmează să fie furnizate), a următoarelor servicii portuare: pilotaj, asistență la remorcare și tracțiune, aprovizionare, alimentare cu combustibil și cu apă, colectarea gunoiului și eliminarea apei de balast, servicii de căpitănie, asistență la navigație, instalații pentru reparații de urgență, servicii de ancorare, dane, servicii de acostare și de plecare, precum și servicii operaționale la țărm esențiale pentru operarea navelor, inclusiv comunicații și aprovizionare cu apă și energie electrică;

(c) acordarea către furnizorii de servicii de transport maritim internațional ai celeilalte părți a permisiunii de reamplasa, sub rezerva autorizării de către autoritatea competentă, dacă este cazul, containerele goale proprii sau închiriate, care nu sunt transportate ca marfă contra cost, între porturile Regatului Unit sau între porturile unui stat membru; și

(d)

acordarea către furnizorii de servicii de transport maritim internațional ai celeilalte părți a permisiunii de furniza servicii de legătură între porturile Regatului Unit sau între porturile unui stat membru, sub rezerva autorizării de către autoritatea competentă, dacă este cazul.

(2) La aplicarea principiului menționat la alineatul (1), o parte:

(a) nu introduce, în viitoarele acorduri cu țări terțe privind serviciile de transport maritim internațional, clauze de partajare a încărcăturilor, inclusiv în ceea ce privește mărfurile uscate și lichide în vrac și traficul de linie, și reziliază, într-un termen rezonabil, astfel de clauze de partajare a încărcăturilor, în cazul în care acestea există în acorduri precedente;

(b) nu adoptă și nu menține nicio măsură care prevede ca o încărcătură internațională să fie transportată, integral sau parțial, exclusiv de nave înregistrate pe teritoriul părții sau deținute ori controlate de persoane fizice ale părții în cauză;

(c) abrogă toate măsurile unilaterale și toate obstacolele administrative, tehnice și de alt tip care ar putea constitui o restricție disimulată sau ar putea avea efecte discriminatorii asupra libertății de a furniza servicii de transport maritim internațional și se abțin să introducă astfel de măsuri și obstacole; și

(d) nu împiedică furnizorii de servicii de transport maritim internațional ai celeilalte părți să încheie contracte direct cu alți furnizori de servicii de transport pentru operațiuni de transport de la ușă la ușă sau multimodal.

SECȚIUNEA 7
SERVICII JURIDICE

Articolul 192

Domeniu de aplicare

(1) Prezenta secțiune se aplică măsurilor luate de oricare dintre părți care afectează furnizarea de servicii juridice desemnate în plus față de capitolele 1, 2, 3 și 4 din prezentul titlu și față de secțiunile 1 și 2 din prezentul capitol.

(2) Nicio dispoziție a prezentei secțiuni nu aduce atingere dreptului oricărei părți de a reglementa și de a supraveghea furnizarea de servicii juridice desemnate pe teritoriul său în mod nediscriminatoriu.

Articolul 193

Definiții

În sensul prezentei secțiuni, se aplică următoarele definiții:

(a) „servicii juridice desemnate” înseamnă servicii juridice legate de dreptul jurisdicției de origine și de dreptul internațional public, cu excepția dreptului Uniunii;

(b) „jurisdicție de origine” înseamnă jurisdicția (sau o parte a jurisdicției) statului membru sau a Regatului Unit în care un jurist și-a dobândit gradul profesional din jurisdicția de origine sau, în cazul unui jurist care a dobândit un grad profesional din jurisdicția de origine în mai multe jurisdicții, oricare dintre aceste jurisdicții;

(c) „dreptul jurisdicției de origine” înseamnă dreptul din jurisdicția de origine a juristului ([28]);

(d) „grad profesional din jurisdicția de origine” înseamnă:

(i) pentru un jurist din Uniune, un grad profesional dobândit într-un stat membru care autorizează furnizarea de servicii juridice în statul membru respectiv; sau

(ii) pentru un jurist din Regatul Unit, gradul de advocate, barrister sau solicitor, care autorizează furnizarea de servicii juridice în orice parte a jurisdicției Regatului Unit;

(e) „jurist” înseamnă:

(i) o persoană fizică din Uniune care este autorizată într-un stat membru să furnizeze servicii juridice în temeiul unui grad profesional din jurisdicția de origine; sau

(ii) o persoană fizică din Regatul Unit care este autorizată în orice parte a jurisdicției Regatului Unit să furnizeze servicii juridice în temeiul unui grad profesional din jurisdicția de origine;

(f) „jurist al celeilalte părți” înseamnă:

(i) atunci când „cealaltă parte” este Uniunea, un jurist menționat la litera (e) punctul (i); sau

(ii) atunci când „cealaltă parte” este Regatul Unit, un jurist menționat la litera (e) punctul (ii); și

(g) „servicii juridice” înseamnă următoarele servicii:

(i) servicii de consultanță juridică; și

(ii) servicii de arbitraj, de conciliere și de mediere juridică (dar excluzând astfel de servicii atunci când sunt furnizate de persoane fizice, astfel cum se prevede la articolul 140). ([29])

„Serviciile juridice” nu includ reprezentarea juridică în fața agențiilor administrative, a instanțelor judecătorești și a altor instanțe oficiale ale unei părți, serviciile de consultanță juridică și de autorizare, de documentare și de certificare juridică furnizate de practicieni în domeniul dreptului cărora le-au fost încredințate funcții publice în administrarea justiției, cum ar fi notarii, „huissiers de justice” sau alți „officiers publics et ministériels”, și nici serviciile furnizate de executorii judecătorești numiți de autoritățile publice.

Articolul 194

Obligații

(1) Fiecare dintre părți îi permite unui jurist al celeilalte părți să furnizeze pe teritoriul său servicii juridice desemnate în temeiul gradului profesional din jurisdicția de origine a juristului respectiv, în conformitate cu articolele 128, 129, 135, 137 și 143.

(2) Atunci când una dintre părți („jurisdicția-gazdă”) condiționează furnizarea, de către un jurist al celeilalte părți, a unor servicii juridice desemnate în temeiul alineatului (1), de înregistrarea pe teritoriul său, cerințele și procesul de înregistrare:

(a) nu pot fi mai puțin favorabile decât cele care se aplică unei persoane fizice dintr-o țară terță care furnizează servicii juridice în legătură cu dreptul țării terțe sau cu dreptul internațional public în temeiul gradului profesional din țara terță al persoanei respective pe teritoriul jurisdicției-gazdă; și

(b) nu pot reprezenta sau fi echivalente cu vreo cerință de recalificare sau de admitere în profesia juridică a jurisdicției-gazdă.

(3) Alineatul (4) se aplică furnizării de servicii juridice desemnate în temeiul alineatului (1) prin stabilire.

(4) Fiecare parte permite unei persoane juridice a celeilalte părți să înființeze o sucursală pe teritoriul său prin care sunt furnizate servicii juridice desemnate ([30]) în temeiul alineatului (1), în conformitate cu condițiile prevăzute în capitolul 2 din prezentul titlu și sub rezerva acestor condiții. Această dispoziție nu aduce atingere cerințelor ca un anumit procent din acționarii, proprietarii, asociații sau directorii unei persoane juridice să îndeplinească condițiile pentru a practica sau să practice o anumită profesie, cum ar fi cea de jurist sau de contabil.

Articolul 195

Măsuri neconforme

(1) Articolul 194 nu se aplică:

(a) unei măsuri neconforme existente luate de oricare dintre părți la nivelul:

(i) pentru Uniune:

(A) Uniunii, astfel cum se prevede în lista Uniunii din anexa 19;

(B) administrației centrale a unui stat membru, astfel cum se prevede în lista Uniunii din anexa 19;

(C) administrației regionale a unui stat membru, astfel cum se prevede în lista Uniunii din anexa 19; sau

(D) unei administrații locale diferite de cea menționată la subpunctul (C); și

(ii) pentru Regatul Unit:

(A) administrației centrale, astfel cum se prevede în lista Regatului Unit din anexa 19;

(B) administrației regionale, astfel cum se prevede în lista Regatului Unit din anexa 19; sau

(C) unei administrații locale;

(b) continuării sau reînnoirii imediate a unei măsuri neconforme menționate la litera (a) de la prezentul alineat; sau

(c) unei modificări aduse oricăreia dintre măsurile neconforme menționate la literele (a) și (b) de la prezentul alineat, cu condiția ca aceasta să nu reducă nivelul prezentat de respectiva măsură, imediat înainte de modificare, în ceea ce privește conformitatea sa cu articolul 194.

(2) Articolul 194 nu se aplică măsurilor luate de oricare dintre părți care sunt compatibile cu rezervele, condițiile sau calificările specificate cu privire la un sector, un subsector sau o activitate dintre cele enumerate în anexa 20.

(3) Prezenta secțiune se aplică fără a aduce atingere anexei 22.

TITLUL III
COMERȚUL DIGITAL

CAPITOLUL 1
DISPOZIȚII GENERALE

Articolul 196

Obiectiv

Obiectivul prezentului titlu este de a facilita comerțul digital, de a înlătura barierele nejustificate din calea comerțului efectuat prin mijloace electronice și de a asigura un mediu online deschis, securizat și de încredere pentru întreprinderi și consumatori.

Articolul 197

Domeniu de aplicare

(1) Prezentul titlu se aplică măsurilor luate de oricare dintre părți care influențează comerțul efectuat prin mijloace electronice.

(2) Prezentul titlu nu se aplică serviciilor audiovizuale.

Articolul 198

Dreptul de reglementare

Părțile își reafirmă dreptul de reglementare pe teritoriile lor, în vederea realizării unor obiective politice legitime, cum ar fi protecția sănătății publice, serviciile sociale, educația publică, siguranța, mediul, inclusiv schimbările climatice, moralitatea publică, protecția socială sau a consumatorilor, protecția vieții private și a datelor sau promovarea și protejarea diversității culturale.

Articolul 199

Excepții

Pentru mai multă certitudine, nicio dispoziție a prezentului titlu nu împiedică părțile să adopte sau să mențină măsuri în conformitate cu articolele 184, 412 și 415 pentru motivele de interes public prevăzute la articolele respective.

Articolul 200

Definiții

(1) Definițiile de la articolul 124 se aplică în cadrul prezentului titlu.

(2) În sensul prezentului titlu, se aplică următoarele definiții:

(a) „consumator” înseamnă orice persoană fizică care utilizează un serviciu public de telecomunicații în scopuri diferite de scopurile profesionale;

(b) „comunicare de marketing direct” înseamnă orice formă de publicitate comercială prin care o persoană fizică sau juridică comunică mesaje de marketing în mod direct unui utilizator prin intermediul unui serviciu public de telecomunicații și cuprinde cel puțin mesajele transmise prin poștă electronică și mesajele text și multimedia (SMS și MMS);

(c) „autentificare electronică” înseamnă un proces electronic care permite confirmarea:

(i) identificării electronice a unei persoane fizice sau juridice; sau

(ii) a originii și integrității unor date în format electronic;

(d) „serviciu de distribuție electronică înregistrată” înseamnă un serviciu care permite transmiterea de date între părți terțe prin mijloace electronice și furnizează dovezi referitoare la manipularea datelor transmise, inclusiv dovezi privind trimiterea și primirea datelor și care protejează datele transmise împotriva riscului de pierdere, furt, deteriorare sau orice modificare neautorizată;

(e) „sigiliu electronic” înseamnă date în format electronic utilizate de o persoană juridică, care sunt atașate la alte date în format electronic sau asociate logic cu acestea pentru asigurarea originii și integrității acestora din urmă;

(f) „semnătură electronică” înseamnă date în format electronic, atașate la alte date în format electronic sau asociate logic cu acestea, care:

(i) sunt utilizate de o persoană fizică în scopul de a accepta datele în format electronic la care se raportează; și

(ii) sunt legate de datele în format electronic la care se raportează, astfel încât orice modificare ulterioară a datelor poate fi detectată;

(g) „marcă temporală electronică” înseamnă date în format electronic care leagă alte date în format electronic de un anumit moment, stabilind dovezi că acestea din urmă au existat la acel moment;

(h) „serviciu electronic de încredere” înseamnă un serviciu electronic care constă în:

(i) crearea, verificarea și validarea semnăturilor electronice, a sigiliilor electronice, a mărcilor temporale electronice, a serviciilor de distribuție electronică înregistrată și a certificatelor aferente serviciilor respective;

(ii) crearea, verificarea și validarea certificatelor pentru autentificarea unei pagini de internet; sau

(iii) păstrarea semnăturilor electronice, a sigiliilor sau a certificatelor aferente serviciilor respective;

(i) „date publice” înseamnă date aflate în proprietatea sau posesia oricărui nivel de guvernare și al organismelor neguvernamentale în exercitarea competențelor care le sunt conferite de orice nivel de guvernare;

(j) „serviciu public de telecomunicații” înseamnă orice serviciu de telecomunicații care este oferit publicului larg;

(k) „utilizator” înseamnă orice persoană fizică sau juridică care utilizează un serviciu public de telecomunicații.

CAPITOLUL 2

FLUXURI DE DATE ȘI PROTECȚIA DATELOR CU CARACTER PERSONAL

Articolul 201

Fluxurile transfrontaliere de date

(1) Părțile se angajează să asigure fluxurile transfrontaliere de date pentru a facilita comerțul în cadrul economiei digitale. În acest scop, niciuna dintre părți nu restricționează fluxurile transfrontaliere de date între părți prin:

(a) solicitarea de a utiliza instalații informatice sau elemente de rețea de pe teritoriul părții pentru prelucrare, inclusiv prin impunerea utilizării unor instalații informatice sau elemente de rețea care sunt certificate sau aprobate pe teritoriul unei părți;

(b) solicitarea de a localiza datele pe teritoriul părții pentru stocare sau prelucrare;

(c) interzicerea stocării sau a prelucrării pe teritoriul celeilalte părți; sau

(d) condiționarea transferului transfrontalier de date de utilizarea unor instalații informatice sau elemente de rețea de pe teritoriul părților sau de cerințe de localizare pe teritoriul părților.

(2) Părțile reexaminează punerea în aplicare a prezentei dispoziții și evaluează funcționarea acesteia în termen de trei ani de la data intrării în vigoare a prezentului acord. Oricare dintre părți îi poate propune în orice moment celeilalte părți să revizuiască lista restricțiilor enumerate la alineatul (1). O astfel de cerere trebuie să fie examinată cu atenție.

Articolul 202

Protecția datelor cu caracter personal și a vieții private

(1) Fiecare parte recunoaște că persoanele au dreptul la protecția datelor cu caracter personal și a vieții private și că standardele înalte în acest sens contribuie la încrederea în economia digitală și la dezvoltarea comerțului.

(2) Nicio dispoziție a prezentului acord nu împiedică oricare dintre părți să adopte sau să mențină măsuri privind protecția datelor cu caracter personal și a vieții private, inclusiv în ceea ce privește transferurile transfrontaliere de date, cu condiția ca

dreptul aplicabil părții respective să prevadă instrumente care să permită transferurile în condiții de aplicare generală ([31]) pentru protecția datelor transferate.

(3) Fiecare parte informează cealaltă parte cu privire la orice măsură menționată la alineatul (2) pe care o adoptă sau o menține.

CAPITOLUL 3
DISPOZIȚII SPECIFICE

Articolul 203

Taxe vamale asupra transmisiilor electronice

(1) Transmisiile electronice sunt considerate o furnizare a unui serviciu în înțelesul titlului II din prezenta rubrică.

(2) Părțile nu aplică taxe vamale pentru transmisiile electronice.

Articolul 204

Excluderea autorizării prealabile

(1) Niciuna dintre părți nu impune obligația autorizării prealabile pentru furnizarea unui serviciu prin mijloace electronice pentru simplul motiv că serviciul este furnizat online și nici nu adoptă sau menține orice altă cerință cu efect echivalent.

Un serviciu este furnizat online atunci când este furnizat prin mijloace electronice și nu presupune prezența simultană a părților.

(2) Alineatul (1) nu se aplică serviciilor de telecomunicații, serviciilor de radiodifuziune și televiziune, serviciilor de jocuri de noroc, serviciilor de reprezentare juridică sau serviciilor furnizate de notari sau de profesii echivalente în măsura în care acestea presupun o participare directă și specifică exercitării autorității publice.

Articolul 205

Încheierea de contracte prin mijloace electronice

(1) Fiecare parte se asigură că se pot încheia contracte prin mijloace electronice și că sistemul său juridic nu creează obstacole în calea utilizării contractelor electronice și nu conduce la lipsirea de efect și de validitate juridice pentru simplul motiv al încheierii contractelor prin mijloace electronice.

(2) Alineatul (1) nu se aplică în cazul:

(a) serviciilor de radiodifuziune și televiziune;

(b) serviciilor de jocuri de noroc;

(c) serviciilor de reprezentare juridică;

(d) serviciilor furnizate de notari sau de profesii echivalente în măsura în care acestea presupun o participare directă și specifică exercitării autorității publice;

(e) contractelor care necesită prezența în persoană;

(f) contractelor care creează sau transferă drepturi asupra unor bunuri imobile;

(g) contractelor pentru care legea impune intervenția instanțelor judecătorești, a autorităților publice sau a profesiilor care implică exercițiul autorității publice;

(h) contractelor de angajament privind garanțiile și contractelor asupra unor garanții colaterale oferite de persoane care acționează în scopuri care nu intră în cadrul activității lor comerciale sau profesionale; sau

(i) contractelor aflate sub incidența dreptului familiei sau a dreptului de succesiune.

Articolul 206

Autentificare electronică și servicii electronice de încredere

(1) Niciuna dintre părți nu contestă efectele juridice și admisibilitatea ca mijloc de probă în procedurile judiciare în cazul unui document electronic, al unei semnături electronice, unui sigiliu electronic, unei mărci temporale electronice sau al datelor transmise și primite prin utilizarea unui serviciu de distribuție electronică înregistrată pentru simplul motiv că acestea sunt în format electronic.

(2) Niciuna dintre părți nu adoptă și nu menține măsuri care:

(a) ar interzice părților la o tranzacție electronică să determine reciproc metodele corespunzătoare de autentificare electronică pentru tranzacția lor; sau

(b) ar împiedica părțile la o tranzacție electronică să dovedească autorităților judiciare și administrative că utilizarea autentificării electronice sau a unui serviciu electronic de încredere pentru derularea tranzacției respective este conformă cu cerințele legale aplicabile.

(3) În pofida alineatului (2), oricare dintre părți poate impune ca, pentru o anumită categorie de tranzacții, metoda de autentificare electronică sau serviciul de încredere să facă obiectul unei certificări de către o autoritate acreditată în conformitate cu legislația sa ori să îndeplinească anumite standarde de performanță, care să fie obiective, transparente și nediscriminatorii și să vizeze exclusiv caracteristicile specifice ale categoriei de tranzacții în cauză.

Articolul 207

Transferul codului sursă sau accesul la acesta

(1) Niciuna dintre părți nu prevede transferul codului sursă al software-ului deținut de o persoană fizică sau juridică a celeilalte părți și nici accesul la acesta.

(2) Pentru mai multă certitudine:

(a) excepțiile generale, excepțiile privind securitatea și excepția prudențială menționate la articolul 199 se aplică măsurilor pe care oricare dintre părți le-a adoptat sau le-a menținut în contextul unei proceduri de certificare; și

(b) alineatul (1) de la prezentul articol nu se aplică transferului voluntar al codului sursă sau acordării voluntare a accesului la acesta pe bază comercială de către o persoană fizică sau juridică a celeilalte părți, de exemplu în contextul unei tranzacții de achiziție publică sau al unui contract liber negociat.

(3) Nicio dispoziție a prezentului articol nu aduce atingere:

(a) unei cerințe impuse de către o instanță judecătorească, un tribunal administrativ sau o autoritate de concurență, în temeiul legislației unei părți în domeniul concurenței, pentru a împiedica sau a remedia o restricționare sau o denaturare a concurenței;

(b) unei cerințe impuse de către un organism de reglementare în temeiul actelor cu putere de lege sau al normelor administrative ale unei părți referitoare la protecția siguranței publice în ceea ce privește utilizatorii în mediul online, sub rezerva unor garanții împotriva divulgării neautorizate;

(c) protecției și asigurării respectării drepturilor de proprietate intelectuală; și

(d) dreptului oricărei părți de a lua măsuri în conformitate cu articolul III din AAP, astfel cum a fost încorporat prin articolul 277 din prezentul acord.

Articolul 208

Încrederea consumatorilor în mediul online

(1) Recunoscând importanța sporirii încrederii consumatorilor în comerțul digital, fiecare parte adoptă sau menține măsuri pentru a asigura protecția eficace a consumatorilor care efectuează tranzacții de comerț electronic, inclusiv, dar fără a se limita la acestea, măsuri care:

(a) interzic practicile comerciale frauduloase și înșelătoare;

(b) impun furnizorilor de bunuri și servicii să acționeze cu bună-credință și să respecte practicile comerciale loiale, inclusiv prin interzicerea obligării consumatorilor la plata bunurilor și serviciilor nesolicitate;

(c) impun furnizorilor de bunuri sau servicii să ofere consumatorilor informații clare și cuprinzătoare, inclusiv atunci când acționează prin furnizori intermediari de servicii, cu privire la identitatea și datele lor de contact, tranzacția în cauză,

inclusiv principalele caracteristici ale bunurilor sau serviciilor și prețul întreg cuprinzând toate taxele aplicabile, precum și la drepturile aplicabile ale consumatorilor (în cazul furnizorilor intermediari de servicii, este inclusă aici și crearea posibilității ca aceste informații să fie oferite de către furnizorul de bunuri sau servicii); și

(d) le oferă consumatorilor acces la acțiuni reparatorii pentru încălcarea drepturilor lor, inclusiv dreptul la despăgubiri în cazul în care bunurile sau serviciile, deși achitate, nu sunt livrate sau furnizate în maniera convenită.

(2) Părțile recunosc importanța de a încredința agențiilor lor de protecție a consumatorilor sau altor organisme relevante a unor competențe adecvate de aplicare a legii și a cooperării dintre aceste agenții pentru a proteja consumatorii și a spori încrederea consumatorilor online.

Articolul 209

Comunicări de marketing direct nesolicitate

(1) Fiecare parte se asigură că utilizatorii sunt protejați în mod eficace împotriva comunicărilor de marketing direct nesolicitate.

(2) Fiecare parte se asigură ca nu se trimit comunicări de marketing direct utilizatorilor care sunt persoane fizice, cu excepția cazului în care aceștia și-au dat consimțământul, în conformitate cu legislația fiecărei părți, de a primi astfel de comunicări.

(3) În pofida alineatului (2), fiecare parte permite persoanelor fizice sau juridice care au obținut, conform condițiilor prevăzute în legislația fiecărei părți, datele de contact ale unui utilizator în contextul furnizării de bunuri sau servicii, să îi transmită utilizatorului respectiv comunicări de marketing direct pentru propriile bunuri sau servicii similare.

(4) În ceea ce privește comunicările de marketing direct, fiecare parte se asigură că acestea sunt clar identificabile ca atare, prezintă în mod clar persoana în numele căreia au fost trimise și conțin toate informațiile necesare pentru a permite utilizatorilor să solicite încetarea primirii lor, în mod gratuit și în orice moment.

(5) Fiecare parte asigură utilizatorilor accesul la acțiuni reparatorii împotriva expeditorilor de comunicări de marketing direct care nu respectă măsurile adoptate sau menținute în temeiul alineatelor (1)-(4).

Articolul 210

Date publice deschise

(1) Părțile recunosc că facilitarea accesului public la datele administrației publice și a utilizării acestora contribuie la stimularea dezvoltării economice și sociale, a competitivității, a productivității și a inovării.

(2) În măsura în care oricare dintre părți alege să pună datele administrației publice la dispoziția publicului, aceasta depune eforturi pentru a se asigura, în măsura în care este realizabil, că datele:

(a) sunt într-un format care permite căutarea, recuperarea, utilizarea, reutilizarea și redistribuirea lor cu ușurință;

(b) sunt într-un format care poate fi citit automat și care are o componentă spațială;

(c) conțin metadate descriptive, care sunt cât mai standardizate posibil;

(d) sunt puse la dispoziție prin intermediul unor interfețe de programare a aplicațiilor fiabile, ușor de utilizat și disponibile gratuit;

(e) sunt actualizate cu regularitate;

(f) nu sunt supuse unor condiții de utilizare care sunt discriminatorii sau care restricționează în mod inutil reutilizarea; și

(g) sunt puse la dispoziție pentru reutilizare în deplină conformitate cu normele fiecărei părți în materie de protecție a datelor cu caracter personal.

(3) Părțile depun eforturi pentru a coopera în vederea identificării modalităților prin care fiecare parte poate extinde accesul la datele publice pe care partea le-a făcut publice și utilizarea acestor date, cu scopul de a consolida oportunitățile de afaceri și de a genera noi astfel de oportunități, dincolo de utilizarea datelor respective de către sectorul public.

Articolul 211

Cooperarea în materie de reglementare în ceea ce privește comerțul digital

(1) Părțile fac schimb de informații privind chestiunile de reglementare în contextul comerțului digital, care abordează următoarele aspecte:

(a) recunoașterea și facilitarea serviciilor electronice de autentificare interoperabile și a serviciilor electronice de încredere;

(b) tratamentul comunicărilor de marketing direct;

(c) protecția consumatorilor; și

(d) orice altă chestiune relevantă pentru dezvoltarea comerțului digital, tehnologiile emergente.

(2) Alineatul (1) nu se aplică normelor și garanțiilor unei părți pentru protecția datelor cu caracter personal și a vieții private, nici în ceea ce privește transferurile transfrontaliere de date cu caracter personal.

Articolul 212

Înțelegere privind serviciile informatice

(1) Părțile convin că, în scopul liberalizării comerțului cu servicii și a investițiilor în conformitate cu titlul II din prezenta rubrică, următoarele servicii sunt considerate servicii informatice și servicii conexe, indiferent dacă sunt sau nu furnizate prin intermediul unei rețele, inclusiv prin internet:

(a) consultare, adaptare, strategie, analiză, planificare, specificare, proiectare, dezvoltare, instalare, implementare, integrare, testare, corectarea erorilor, actualizare, suport tehnic, asistență tehnică sau administrare a computerelor sau a sistemelor informatice ori administrare destinată acestora;

(b) programe informatice, definite ca fiind ansambluri de instrucțiuni necesare pentru a permite computerelor să funcționeze și să comunice (în mod intrinsec), precum și consultare, strategie, analiză, planificare, specificare, proiectare, realizare, instalare, implementare, integrare, testare, corectarea erorilor, actualizare, adaptare, întreținere, suport tehnic, asistență tehnică, administrare sau utilizare a programelor informatice ori destinate acestora;

(c) prelucrarea datelor, stocarea datelor, găzduirea datelor sau servicii de gestionare a bazelor de date;

(d) servicii de întreținere și reparații pentru mașini și echipamente de birou, inclusiv computere; și

(e) servicii de formare destinate personalului clienților, legate de programe informatice, computere sau sisteme informatice și neclasificate în altă parte.

(2) Pentru mai multă certitudine, serviciile facilitate prin servicii informatice și servicii conexe, altele decât cele enumerate la alineatul (1), nu sunt considerate a fi servicii informatice și servicii conexe în sine.

TITLUL IV

CIRCULAȚIA CAPITALURILOR, PLĂȚI, TRANSFERURI ȘI MĂSURI DE SALVGARDARE TEMPORARE

Articolul 213

Obiective

Obiectivul prezentului titlu este de a permite libera circulație a capitalurilor și efectuarea plăților aferente tranzacțiilor liberalizate în temeiul prezentului acord.

Articolul 214

Cont curent

Fiecare parte autorizează, într-o monedă liber convertibilă și în conformitate cu Statutul Fondului Monetar Internațional, toate plățile și transferurile în ceea ce privește tranzacțiile aferente contului curent al balanței de plăți care intră în domeniul de aplicare al prezentului acord.

Articolul 215

Circulația capitalurilor

(1) Fiecare parte autorizează, în ceea ce privește tranzacțiile aferente contului de capital și contului financiar al balanței de plăți, libera circulație a capitalurilor în scopul liberalizării investițiilor și al altor tranzacții, astfel cum se prevede în titlul II din prezenta rubrică.

(2) Părțile se consultă în cadrul Comitetului specializat în comerț privind serviciile, investițiile și comerțul digital în vederea facilitării circulației capitalurilor între ele pentru a promova comerțul și investițiile.

Articolul 216

Măsuri care afectează circulația capitalurilor, plățile sau transferurile

(1) Articolele 214 și 215 nu se interpretează ca împiedicând oricare dintre părți să aplice propriile acte cu putere de lege și norme administrative referitoare la:

(a) faliment, insolvență sau protejarea drepturilor creditorilor;

(b) emiterea, comercializarea sau tranzacționarea de titluri de valoare, futures, opțiuni sau alte instrumente financiare;

(c) raportarea financiară sau înregistrarea contabilă a circulației capitalurilor, a plăților sau a transferurilor atunci când acest lucru este necesar pentru a veni în sprijinul autorităților de aplicare a legii sau al autorităților de reglementare financiară;

(d) infracțiuni ori practici înșelătoare sau frauduloase;

(e) asigurarea respectării ordinelor sau a hotărârilor pronunțate în cadrul procedurilor judiciare sau administrative; sau

(f) sistemele de securitate socială, sistemele publice de pensii sau sistemele de economisire obligatorie.

(2) Actele cu putere de lege și normele administrative menționate la alineatul (1) nu se aplică în mod arbitrar sau discriminatoriu și nu constituie în nici un alt mod o restricție disimulată a circulației capitalurilor, a plăților sau a transferurilor.

Articolul 217

Măsuri de salvgardare temporare

(1) În circumstanțe excepționale în care există sau riscă să apară dificultăți majore pentru funcționarea uniunii economice și monetare a Uniunii, Uniunea poate adopta sau menține măsuri de salvgardare cu privire la circulația capitalurilor, la plăți și la transferuri pentru o perioadă care nu depășește șase luni.

(2) Măsurile menționate la alineatul (1) se limitează la ceea ce este strict necesar.

Articolul 218

Restricții în caz de dificultăți în ceea ce privește balanța de plăți și finanțarea externă

(1) Dacă oricare dintre părți se confruntă sau riscă să se confrunte cu dificultăți majore în ceea ce privește balanța de plăți sau finanțarea externă, partea respectivă poate adopta sau menține măsuri restrictive în ceea ce privește circulația capitalurilor, plățile sau transferurile ([32]).

(2) Măsurile menționate la alineatul (1):

(a) trebuie să fie compatibile cu Statutul Fondului Monetar Internațional;

(b) nu depășesc ceea ce este necesar pentru a face față situațiilor descrise la alineatul (1);

(c) trebuie să fie temporare și să fie eliminate progresiv pe măsură ce situația specificată la alineatul (1) se ameliorează;

(d) evită afectarea inutilă a intereselor comerciale, economice și financiare ale celeilalte părți; și

(e) trebuie să fie nediscriminatorii față de țările terțe în situații similare.

(3) În cazul comerțului cu mărfuri, oricare dintre părți poate adopta sau menține măsuri restrictive pentru a-și proteja poziția financiară externă sau balanța de plăți. Respectivele măsuri trebuie să fie conforme cu GATT 1994 și cu Înțelegerea privind dispozițiile referitoare la balanța de plăți din Acordul general pentru tarife și comerț din 1994.

(4) În cazul comerțului cu servicii, fiecare parte poate adopta sau menține măsuri restrictive pentru a-și proteja poziția financiară externă sau balanța de plăți. Respectivele măsuri trebuie să fie conforme cu articolul XII din Acordul GATS.

(5) O parte care menține sau care a adoptat măsuri dintre menționate la alineatele (1) și (2) le notifică celeilalte părți cu promptitudine.

(6) Dacă una dintre părți adoptă sau menține restricții în temeiul prezentului articol, părțile se consultă în cel mai scurt timp în cadrul Comitetului specializat în comerț privind serviciile, investițiile și comerțul digital, cu excepția cazului în care au loc consultări în alte foruri. Comitetul menționat evaluează dificultățile în ceea ce privește balanța de plăți sau situația financiară externă care a condus la măsurile respective, luând în considerare, printre altele, factori precum:

(a) natura și amploarea dificultăților;

(b) mediul economic și comercial extern; și

(c) măsurile corective alternative care pot fi disponibile.

(7) În cadrul consultărilor menționate la alineatul (6) se examinează conformitatea măsurilor restrictive cu alineatele (1) și (2). Sunt acceptate toate constatările relevante de natură statistică sau factuală prezentate de Fondul Monetar Internațional în cazul în care sunt disponibile, iar concluziile iau în considerare evaluarea de către Fondul Monetar Internațional a balanței de plăți și a situației financiare externe a părții în cauză.

TITLUL V
PROPRIETATEA INTELECTUALĂ

CAPITOLUL 1
DISPOZIȚII GENERALE

Articolul 219

Obiective

Obiectivele prezentului titlu sunt:

(a) facilitarea producției, a furnizării și a comercializării de produse și servicii inovatoare și creative între părți prin reducerea denaturărilor comerțului cu astfel de produse și servicii și a obstacolelor din calea acestui comerț, contribuind astfel la o economie mai durabilă și favorabilă incluziunii; și

(b) atingerea unui nivel adecvat și eficace de protecție și de asigurare a respectării drepturilor de proprietate intelectuală.

Articolul 220

Domeniu de aplicare

(1) Prezentul titlu completează și precizează drepturile și obligațiile care le revin părților în temeiul Acordului TRIPS și al altor tratate internaționale în domeniul proprietății intelectuale la care sunt părți.

(2) Prezentul titlu nu împiedică niciuna dintre părți să introducă un nivel de protecție și de asigurare a respectării drepturilor de proprietate intelectuală mai extins decât cel prevăzut la prezentul titlu, cu condiția ca un astfel de nivel de protecție și de asigurare a respectării să nu încalce dispozițiile prezentului titlu.

Articolul 221

Definiții

În sensul prezentului titlu, se aplică următoarele definiții:

(a) „Convenția de la Paris” înseamnă Convenția de la Paris pentru protecția proprietății industriale din 20 martie 1883, astfel cum a fost revizuită ultima oară la Stockholm la 14 iulie 1967;

(b) „Convenția de la Berna” înseamnă Convenția de la Berna pentru protecția operelor literare și artistice din 9 septembrie 1886, astfel cum a fost revizuită la Paris la 24 iulie 1971 și modificată la 28 septembrie 1979;

(c) „Convenția de la Roma” înseamnă Convenția internațională pentru protecția artiștilor interpreți sau executanți, a producătorilor de fonograme și a organismelor de radiodifuziune, încheiată la Roma la 26 octombrie 1961;

(d) „OMPI” înseamnă Organizația Mondială a Proprietății Intelectuale;

(e)

„drepturi de proprietate intelectuală” înseamnă toate categoriile de proprietate intelectuală care intră sub incidența articolelor 225-255 din prezentul acord sau a secțiunilor 1-7 din partea a II-a din Acordul TRIPS. Protecția proprietății intelectuale include protecția împotriva concurenței neloiale, astfel cum se menționează la articolul 10bis din Convenția de la Paris;

(f) „resortisant” înseamnă, în privința dreptului de proprietate intelectuală relevant, o persoană a unei părți care ar îndeplini criteriile de eligibilitate pentru protecție prevăzute în Acordul TRIPS și în acordurile multilaterale încheiate și gestionate sub auspiciile OMPI, la care partea este parte contractantă.

Articolul 222

Acorduri internaționale

(1) Părțile își afirmă angajamentul de a respecta acordurile internaționale la care sunt parte:

(a) Acordul TRIPS;

(b) Convenția de la Roma;

(c) Convenția de la Berna;

(d) Tratatul OMPI privind dreptul de autor, adoptat la Geneva la 20 decembrie 1996;

(e) Tratatul OMPI privind interpretările și execuțiile și fonogramele, adoptat la Geneva la 20 decembrie 1996;

(f) Protocolul referitor la Aranjamentul de la Madrid privind înregistrarea internațională a mărcilor, adoptat la Madrid la 27 iunie 1989, astfel cum a fost modificat ultima dată la 12 noiembrie 2007;

(g) Tratatul privind dreptul mărcilor, adoptat la Geneva la 27 octombrie 1994;

(h) Tratatul de la Marrakesh pentru facilitarea accesului la operele publicate al persoanelor nevăzătoare, cu deficiențe de vedere sau cu dificultăți de citire a materialelor imprimate, adoptat la Marrakesh la 27 iunie 2013;

(i) Actul de la Geneva al Aranjamentului de la Haga privind înregistrarea internațională a desenelor și modelelor industriale, adoptat la Geneva la 2 iulie 1999.

(2) Fiecare parte depune toate eforturile rezonabile pentru ratificarea următoarelor acorduri internaționale sau pentru aderarea la acestea:

(a) Tratatul de la Beijing privind interpretările și execuțiile audiovizuale, adoptat la Beijing la 24 iunie 2012;

(b) Tratatul de la Singapore privind dreptul mărcilor, adoptat la Singapore la 27 martie 2006.

Articolul 223

Epuizare

Prezentul titlu nu afectează libertatea părților de a determina dacă și în ce condiții se aplică epuizarea drepturilor de proprietate intelectuală.

Articolul 224

Tratament național

(1) Pentru toate categoriile de proprietate intelectuală reglementate de prezentul titlu, fiecare parte acordă resortisanților celeilalte părți un tratament nu mai puțin favorabil decât tratamentul pe care îl acordă propriilor resortisanți în ceea ce privește protecția proprietății intelectuale, sub rezerva, atunci când este cazul, a excepțiilor care sunt deja prevăzute în Convenția de la Paris, în Convenția de la Berna, în Convenția de la Roma și, respectiv, în Tratatul asupra proprietății intelectuale în materie de circuite integrate, încheiat la Washington la 26 mai 1989. În privința artiștilor interpreți sau executanți, a producătorilor de fonograme și a organismelor de radiodifuziune, această obligație se aplică numai pentru drepturile prevăzute în prezentul acord.

(2) În sensul alineatului (1) de la prezentul articol, „protecție” include aspecte care au efecte asupra existenței, a dobândirii, a domeniului de aplicare, a păstrării și a asigurării respectării drepturilor de proprietate intelectuală, precum și aspecte care au efecte asupra utilizării drepturilor de proprietate intelectuală abordate în mod specific în prezentul titlu, inclusiv măsuri de prevenire a eludării măsurilor tehnologice eficace menționate la articolul 234 și măsuri privind informațiile referitoare la gestionarea drepturilor, menționate la articolul 235.

(3) O parte poate să se prevaleze de excepțiile permise în temeiul alineatului (1) în legătură cu procedurile sale judiciare și administrative, inclusiv să solicite unui resortisant al celeilalte părți să desemneze un domiciliu ales pe teritoriul său ori să numească un reprezentant pe teritoriul său, atunci când excepțiile invocate:

(a) sunt necesare pentru asigurarea respectării actelor cu putere de lege și a normelor administrative ale părții care nu sunt incompatibile cu prezentul titlu; sau

(b) nu sunt aplicate într-un mod care să constituie o restricție disimulată asupra comerțului.

(4) Alineatul (1) nu se aplică procedurilor prevăzute în acordurile multilaterale încheiate sub auspiciile OMPI referitoare la dobândirea sau păstrarea drepturilor de proprietate intelectuală.

CAPITOLUL 2

STANDARDELE PRIVIND DREPTURILE DE PROPRIETATE INTELECTUALĂ

SECȚIUNEA 1

DREPTURILE DE AUTOR ȘI DREPTURILE CONEXE

Articolul 225

Autori

Fiecare parte prevede dreptul exclusiv al autorilor de a autoriza sau de a interzice:

(a) reproducerea directă sau indirectă, temporară sau permanentă, totală sau parțială, prin orice mijloc și sub orice formă a operelor lor;

(b) orice formă de distribuire către public, prin vânzarea originalului sau a copiilor operelor lor ori prin alte mijloace;

(c) orice comunicare publică a operelor lor, prin mijloace cu fir sau fără fir, inclusiv punerea la dispoziția publicului a operelor lor, astfel încât oricine să poată avea acces la acestea din orice loc și în orice moment ales în mod individual;

(d) închirierea comercială către public a originalului sau a copiilor operelor lor; fiecare parte poate să prevadă că prezentul punct nu se aplică clădirilor sau operelor de artă aplicată.

Articolul 226

Artiști interpreți sau executanți

Fiecare parte prevede dreptul exclusiv al artiștilor interpreți sau executanți de a autoriza sau de a interzice:

(a) fixarea interpretărilor sau a execuțiilor lor;

(b) reproducerea directă sau indirectă, temporară sau permanentă, totală sau parțială, prin orice mijloc și sub orice formă, a fixărilor interpretărilor sau execuțiilor lor;

(c) distribuirea către public, prin vânzare sau prin alte mijloace, a fixărilor interpretărilor sau execuțiilor lor;

(d) punerea la dispoziția publicului a fixărilor interpretărilor sau execuțiilor lor, prin mijloace cu fir sau fără fir, astfel încât oricine să poată avea acces la acestea din orice loc și în orice moment ales în mod individual;

(e) radiodifuzarea fără fir și comunicarea publică a interpretărilor sau execuțiilor lor, cu excepția cazului în care interpretarea sau execuția este ea însăși deja o execuție sau interpretare radiodifuzată sau efectuată pornind de la o fixare;

(f) închirierea comercială către public a fixării interpretărilor sau execuțiilor lor.

Articolul 227

Producători de fonograme

Fiecare parte prevede dreptul exclusiv al producătorilor de fonograme de a autoriza sau de a interzice:

(a) reproducerea directă sau indirectă, temporară sau permanentă, totală sau parțială, prin orice mijloc și sub orice formă a fonogramelor lor;

(b) distribuirea către public, prin vânzare sau prin alte mijloace, a fonogramelor lor, inclusiv a copiilor acestora;

(c) punerea la dispoziția publicului a fonogramelor lor, prin mijloace cu fir sau fără fir, astfel încât oricine să poată avea acces la acestea din orice loc și în orice moment ales în mod individual;

(d) închirierea comercială către public a fonogramelor lor.

Articolul 228

Organisme de radiodifuziune

Fiecare parte asigură dreptul exclusiv al organismelor de radiodifuziune de a autoriza sau de a interzice:

(a) fixarea emisiunilor lor, indiferent dacă aceste emisiuni se transmit prin mijloace cu fir sau fără fir, inclusiv prin cablu sau satelit;

(b) reproducerea directă sau indirectă, temporară sau permanentă, prin orice mijloc și sub orice formă, totală sau parțială, a fixărilor emisiunilor lor, indiferent dacă aceste emisiuni se transmit prin mijloace cu fir sau fără fir, inclusiv prin cablu sau satelit;

(c) punerea la dispoziția publicului, prin mijloace cu fir sau fără fir, a fixărilor emisiunilor lor, indiferent dacă aceste emisiuni se transmit prin mijloace cu fir sau fără fir, inclusiv prin cablu sau prin satelit, astfel încât oricine să poată avea acces la acestea din orice loc și în orice moment ales în mod individual;

(d) distribuirea către public, prin vânzare sau în alt mod, a fixărilor emisiunilor lor, inclusiv a copiilor acestora, indiferent dacă emisiunile se transmit prin mijloace cu fir sau fără fir, inclusiv prin cablu sau satelit;

(e) redifuzarea prin mijloace fără fir a emisiunilor lor, precum și comunicarea publică a emisiunilor lor, dacă respectiva comunicare este făcută în locuri accesibile publicului prin plata unei taxe de intrare.

Articolul 229

Radiodifuzarea și comunicarea publică a fonogramelor publicate în scopuri comerciale

(1) Fiecare parte prevede un drept pentru a se asigura că utilizatorul plătește o remunerație echitabilă unică artiștilor interpreți sau executanți și producătorilor de fonograme atunci când o fonogramă publicată în scopuri comerciale sau o reproducere a unei astfel de fonograme este utilizată pentru radiodifuzare sau pentru orice comunicare publică.

(2) Fiecare parte se asigură că remunerația echitabilă unică este repartizată între artiștii interpreți sau executanți și producătorii de fonograme în cauză. În absența unui acord între artiștii interpreți sau executanți și producătorii de fonograme, fiecare parte poate adopta dispoziții legislative prin care să stabilească modalitățile de repartizare a remunerației echitabile unice între artiștii interpreți sau executanți și producătorii de fonograme.

(3) Fiecare parte poate acorda artiștilor interpreți sau executanți și producătorilor de fonograme drepturi mai extinse în ceea ce privește radiodifuzarea și comunicarea publică a fonogramelor publicate în scopuri comerciale.

Articolul 230

Durata protecției

(1) Drepturile unui autor asupra unei opere se aplică pe întreaga durată de viață a autorului și timp de 70 de ani după decesul autorului, indiferent de data la care opera a fost pusă în mod legal la dispoziția publicului.

(2) În scopul punerii în aplicare a alineatului (1), fiecare parte poate să prevadă norme specifice privind calcularea duratei protecției compozițiilor muzicale cu text, a operelor comune, precum și a operelor cinematografice sau audiovizuale. Fiecare parte poate să prevadă norme specifice privind calcularea duratei protecției operelor anonime sau publicate sub pseudonim.

(3) Drepturile organismelor de radiodifuziune expiră după 50 de ani de la prima difuzare a unei emisiuni, indiferent dacă această emisiune a fost difuzată prin mijloace cu fir sau fără fir, inclusiv prin cablu sau prin satelit.

(4) Drepturile artiștilor interpreți sau executanți asupra interpretărilor sau execuțiilor lor fixate altfel decât pe o fonogramă expiră după 50 de ani de la data fixării interpretării sau execuției sau, în cazul în care fixarea a făcut obiectul unei publicări legale sau al unei comunicări publice legale în decursul acestui termen, după 50 de ani de la prima astfel de publicare sau comunicare publică, oricare dintre acestea survine mai întâi.

(5) Drepturile artiștilor interpreți sau executanți asupra interpretărilor sau execuțiilor lor fixate în fonograme expiră după 50 de ani de la data fixării interpretării sau execuției sau, în cazul în care fixarea a făcut obiectul unei publicări legale sau al unei comunicări publice legale în decursul acestui termen, după 70 de ani de la acest act, oricare dintre acestea survine mai întâi.

(6) Drepturile producătorilor de fonograme expiră după 50 ani de la data fixării sau, în cazul în care fixarea se publică în mod legal în această perioadă, după 70 ani de la publicare. În absența unei publicări legale, dacă fonograma a fost comunicată public în mod legal în decursul acestui termen, durata protecției este de 70 ani de la acest act de comunicare. Fiecare parte poate prevedea măsuri eficace pentru a se asigura că profitul generat în cursul celor 20 de ani de protecție ulteriori perioadei de 50 de ani este repartizat în mod echitabil între artiștii interpreți sau executanți și producătorii de fonograme.

(7) Duratele prevăzute la prezentul articol se calculează începând cu data de 1 ianuarie a anului următor celui în care a avut loc faptul generator.

(8) Fiecare parte poate stabili durate de protecție mai îndelungate decât cele prevăzute în prezentul articol.

Articolul 231

Drept de suită

(1) Fiecare parte prevede, în beneficiul autorului unei opere originale de artă grafică sau plastică, un drept de suită, definit ca un drept inalienabil la care nu se poate renunța, nici chiar anticipat, de a încasa o redevență pe baza prețului de vânzare obținut la orice revânzare a operei, ulterioară primei înstrăinări a operei de către autor.

(2) Dreptul menționat la alineatul (1) se aplică tuturor actelor de revânzare care implică, în calitate de vânzători, cumpărători sau intermediari, profesioniști ai pieței obiectelor de artă, cum ar fi saloane, galerii de artă și, în general, orice comerciant de opere de artă.

(3) Fiecare parte poate prevedea că dreptul menționat la alineatul (1) nu se aplică actelor de revânzare atunci când vânzătorul a achiziționat opera direct de la autorul acesteia cu mai puțin de trei ani înainte de data revânzării în cauză și atunci când prețul de revânzare nu depășește o anumită sumă minimă.

(4) Procedura de colectare a redevențelor și de stabilire a cuantumului acestora se stabilește în conformitate cu legislația fiecărei părți.

Articolul 232

Gestiunea colectivă a drepturilor

(1) Părțile promovează cooperarea între societățile lor de gestiune colectivă, pentru a stimula disponibilitatea operelor și a altor obiecte protejate pe teritoriile lor și transferul veniturilor provenite din drepturi între societățile lor de gestiune colectivă pentru utilizarea operelor sau a altor obiecte protejate de acest fel.

(2) Părțile promovează transparența societăților de gestiune colectivă, în special cu privire la veniturile provenite din drepturi pe care le colectează, deducerile pe care le aplică asupra veniturilor provenite din drepturi pe care le colectează, utilizarea veniturilor provenite din drepturi pe care le colectează, politica de repartizare și repertoriul lor.

(3) Părțile depun eforturi pentru a facilita acordurile între societățile lor de gestiune colectivă privind tratamentul nediscriminatoriu al titularilor de drepturi ale căror drepturi sunt gestionate de aceste societăți în temeiul unor acorduri de reprezentare.

(4) Părțile cooperează pentru a sprijini societățile de gestiune colectivă care sunt stabilite pe teritoriul lor și reprezintă o altă societate de gestiune colectivă stabilită pe teritoriul celeilalte părți prin intermediul unui acord de reprezentare, cu scopul de a se asigura că acestea achită cu exactitate, cu regularitate și cu diligență sumele datorate organizațiilor de gestiune colectivă reprezentate și furnizează organizației de gestiune colectivă pe care o reprezintă informații privind cuantumul veniturilor provenite din drepturi pe care le colectează în numele acesteia și deducerile aplicate asupra acestor venituri provenite din drepturi.

Articolul 233

Excepții și limitări

Fiecare parte restrânge limitările sau excepțiile privind drepturile stabilite la articolele 225-229 la anumite cazuri speciale care nu aduc atingere exploatării normale a operei sau a altui obiect protejat și nici nu cauzează un prejudiciu nejustificat intereselor legitime ale titularului drepturilor.

Articolul 234

Protecția măsurilor tehnologice

(1) Fiecare parte prevede o protecție juridică adecvată împotriva eludării oricăror măsuri tehnologice eficace, pe care persoana respectivă o efectuează cu bună-știință sau având motive întemeiate să știe că urmărește acest obiectiv. Fiecare parte poate prevedea un regim specific de protecție juridică a măsurilor tehnologice utilizate pentru protecția programelor pentru calculator.

(2) Fiecare parte prevede o protecție juridică adecvată împotriva fabricării, importului, distribuirii, vânzării, închirierii, publicității în scopul vânzării sau închirierii ori posesiunii în scopuri comerciale a dispozitivelor, produselor sau componentelor ori împotriva furnizării de servicii care:

(a) fac obiectul unei promovări, publicități sau vânzări în scopul eludării

(b) au doar un scop sau o utilizare semnificativ(ă) din punct de vedere comercial limitat(ă), în afară de eludare; sau

(c) sunt proiectate, produse, adaptate sau realizate în principal în scopul de a permite și a facilita eludarea oricăror măsuri tehnologice eficace.

(3) În sensul prezentei secțiuni, sintagma „măsuri tehnologice" înseamnă orice tehnologie, dispozitiv sau componentă care, în cadrul funcționării sale normale, este proiectată pentru a preveni sau a limita, în ceea ce privește operele sau alte obiecte protejate, acte care nu sunt autorizate de titularul dreptului de autor sau al unui drept conex care intră sub incidența prezentei secțiuni. Măsurile tehnologice sunt considerate „eficace" dacă utilizarea unei opere protejate sau a unui alt obiect protejat este controlată de către titularii de drepturi prin aplicarea unui cod de acces sau a unui procedeu de protecție, cum ar fi criptarea, bruierea sau alte transformări ale operei ori ale altui obiect protejat, sau a unui mecanism de control al copierii, care îndeplinește obiectivul de protecție.

(4) În pofida protecției juridice prevăzute la alineatul (1) de la prezentul articol, fiecare parte poate lua măsuri corespunzătoare, dacă este necesar, pentru a se asigura că protecția juridică adecvată împotriva eludării măsurilor tehnologice eficace prevăzută în conformitate cu prezentul articol nu îi împiedică pe beneficiarii excepțiilor și limitărilor stabilite în conformitate cu articolul 233 să se bucure de respectivele excepții sau limitări.

Articolul 235

Obligații privind informațiile referitoare la gestionarea drepturilor

(1) Fiecare parte prevede o protecție juridică adecvată împotriva oricărei persoane care, în cunoştință de cauză, desfăşoară fără autorizație oricare dintre următoarele acte:

(a) eliminarea sau modificarea oricăror informații referitoare la gestionarea drepturilor în format electronic;

(b) distribuirea, importul în vederea distribuirii, radiodifuzarea, comunicarea publică sau punerea la dispoziția publicului a unor opere sau altor obiecte protejate în temeiul prezentei secțiuni, din care au fost eliminate sau modificate fără autorizație informații referitoare la gestionarea drepturilor în format electronic;

dacă persoana respectivă știe sau are motive întemeiate să știe că, făcând acest lucru, provoacă, permite, facilitează sau ascunde încălcarea unui drept de autor sau a oricăror drepturi conexe prevăzute în legislația unei părți.

(2) În sensul prezentului articol, sintagma „informații referitoare la gestionarea drepturilor" înseamnă orice informație furnizată de titularii drepturilor care identifică opera sau alt obiect protejat menționat în prezentul articol, autorul sau orice alt titular al drepturilor și informații despre clauzele și condițiile de utilizare a operei sau a altui obiect protejat, precum și orice număr sau cod care reprezintă astfel de informații.

(3) Alineatul (2) se aplică atunci când oricare dintre aceste informații este asociată unei copii a unei opere sau a altui obiect protejat menționat în prezentul articol ori apare în legătură cu o comunicare publică a operei sau a obiectului protejat respectiv.

SECȚIUNEA 2

MĂRCI

Articolul 236

Clasificarea mărcilor

Fiecare parte menține un sistem de clasificare a mărcilor compatibil cu Aranjamentul de la Nisa privind clasificarea internațională a produselor și serviciilor în vederea înregistrării mărcilor din 15 iunie 1957, astfel cum a fost modificat și revizuit.

Articolul 237

Semne care pot constitui o marcă

Pot constitui mărci toate semnele, în special cuvintele, inclusiv numele de persoane, sau desenele și modelele, literele, numerele, culorile, forma produsului sau a ambalajului produsului sau sunetele, cu condiția ca astfel de semne:

(a) să permită distingerea produselor sau serviciilor unei întreprinderi de cele ale altor întreprinderi; și

(b) să poată fi reprezentate, în registrul mărcilor ținut de fiecare parte, într-un mod care să permită autorităților competente și publicului să stabilească cu claritate și precizie obiectul protecției conferite titularului respectivei mărci.

Articolul 238

Drepturi conferite de o marcă

(1) Fiecare parte prevede că înregistrarea unei mărci îi conferă titularului drepturi exclusive asupra acesteia. Titularul are dreptul să împiedice orice terț să utilizeze, fără acordul său, în cadrul operațiunilor comerciale:

(a) orice semn identic cu marca înregistrată pentru bunuri sau servicii identice cu cele pentru care este înregistrată marca;

(b) orice semn în cazul căruia, din cauza identității sau a similitudinii sale cu marca înregistrată și din cauza identității sau a similitudinii produselor ori serviciilor aflate sub incidența mărcii respective și a semnului, există, din partea publicului, un risc de confuzie, inclusiv riscul de asociere între semn și marca înregistrată.

(2) Titularul unei mărci înregistrate are dreptul să interzică oricărui terț, să introducă produse, în contextul operațiunilor comerciale, pe teritoriul părții în care este înregistrată marca fără ca acestea să fie puse în liberă circulație pe teritoriul părții respective, atunci când produsele respective, inclusiv ambalajele, provin din alte țări terțe sau din cealaltă parte și poartă, fără a fi autorizate, o marcă care este identică cu marca înregistrată pentru produsele respective sau care nu poate fi diferențiată, în aspectele sale esențiale, de acea marcă.

(3) Dreptul titularului mărcii, prevăzut la alineatul (2), se stinge dacă, în cursul procedurilor de constatare a contrafacerii mărcii înregistrate, declarantul sau deținătorul produselor prezintă dovezi potrivit cărora titularul mărcii înregistrate nu este îndreptățit să interzică introducerea produselor pe piață în țara de destinație finală.

Articolul 239

Procedura de înregistrare

(1) Fiecare parte prevede un sistem pentru înregistrarea mărcilor, în care fiecare decizie negativă finală adoptată de autoritatea competentă în materie de mărci, inclusiv deciziile de refuz parțial al înregistrării, se motivează în mod corespunzător și se comunică în scris părții relevante, care are posibilitatea de a o contesta.

(2) Fiecare parte oferă terților posibilitatea de a se opune cererilor de înregistrare a mărcilor sau, după caz, înregistrărilor de mărci. Aceste proceduri de opoziție sunt contradictorii.

(3) Fiecare parte prevede o bază de date electronică publică cu cererile de înregistrare a mărcilor și cu înregistrările mărcilor.

(4) Fiecare parte depune toate eforturile pentru a pune la dispoziție un sistem electronic pentru depunerea și prelucrarea cererilor de înregistrare a mărcilor, precum și pentru înregistrarea și întreținerea mărcilor.

Articolul 240

Mărci notorii

Pentru a pune în aplicare protecția mărcilor notorii, astfel cum este menționată la articolul 6bis din Convenția de la Paris și la articolul 16 alineatele (2) și (3) din Acordul TRIPS, fiecare parte aplică Recomandarea comună referitoare la dispozițiile privind protecția mărcilor notorii, adoptată de Adunarea Uniunii de la Paris pentru Protecția Proprietății Industriale și de Adunarea generală a OMPI în cadrul celei de a treizeci și patra serii de sesiuni ale adunărilor statelor membre ale OMPI, care a avut loc în perioada 20-29 septembrie 1999.

Articolul 241

Excepții de la drepturile conferite de o marcă

(1) Fiecare parte prevede excepții limitate de la drepturile conferite de o marcă, cum ar fi utilizarea echitabilă a termenilor descriptivi, inclusiv a indicațiilor geografice, și poate să prevadă alte excepții limitate, cu condiția ca acestea să țină seama de interesele legitime ale titularului mărcii și ale terților.

(2) Dreptul conferit de marcă nu permite titularului său să interzică unui terț utilizarea, în cadrul operațiunilor comerciale:

(a) a numelui sau a adresei terțului, în cazul în care respectivul terț este o persoană fizică;

(b) a semnelor sau indicațiilor privind felul, calitatea, cantitatea, destinația, valoarea, proveniența geografică sau data fabricației produsului ori a furnizării serviciului sau a altor caracteristici ale produsului ori serviciului; sau

(c) a mărcii, dacă acest lucru este necesar pentru a identifica sau a face o trimitere la produse sau servicii ca fiind ale titularului respectivei mărci, mai ales atunci când utilizarea mărcii în cauză se impune pentru indicarea destinației unui produs sau a unui serviciu, în special când este vorba despre accesorii sau piese de schimb,

atât timp cât terțul le folosește conform practicilor loiale din domeniul industrial sau comercial.

(3) Dreptul conferit de marcă nu permite titularului său să interzică unui terț utilizarea, în cadrul operațiunilor comerciale, a unui drept anterior cu aplicabilitate locală dacă acest drept este recunoscut prin legislația părții în cauză și este utilizat în limita teritoriului pe care este recunoscut.

Articolul 242

Cauze de decădere

(1) Fiecare parte prevede că titularul unei mărci poate fi decăzut din drepturile sale dacă, în decursul unei perioade neîntrerupte de cinci ani, marca respectivă nu a făcut obiectul unei utilizări efective pe teritoriul relevant al unei părți de către proprietar sau cu consimțământul proprietarului în legătură cu produsele sau serviciile pentru care este înregistrată și dacă nu există motive întemeiate pentru neutilizare.

(2) De asemenea, fiecare parte prevede că titularul unei mărci poate fi decăzut din drepturile sale dacă, în decursul unei perioade de cinci ani de la data finalizării procedurii de înregistrare, marca respectivă nu a făcut obiectul unei utilizări efective pe teritoriul relevant de către proprietar sau cu consimțământul proprietarului în legătură cu produsele sau serviciile pentru care este înregistrată și dacă nu există motive întemeiate pentru neutilizare.

(3) Cu toate acestea, nicio persoană nu poate reclama decăderea din drepturi a titularului unei mărci dacă, între expirarea acestei perioade de cinci ani și prezentarea cererii de decădere, marca a început sau a reînceput să fie utilizată efectiv. Cu toate acestea, începerea sau reluarea utilizării făcută într-un interval de timp de trei luni înainte de prezentarea cererii de revocare, interval de timp care începe să curgă cel mai devreme la expirarea perioadei neîntrerupte de cinci ani de neutilizare, nu este luată în considerare atunci când pregătirile pentru începerea sau reluarea utilizării intervin doar după ce titularul a luat la cunoștință de eventuala depunere a cererii de revocare.

(4) Titularul unei mărci poate fi decăzut din drepturile sale, de asemenea, atunci când, după data înregistrării sale:

(a) în urma activității sau inactivității titularului său, marca a devenit denumirea comercială obișnuită a unui produs sau serviciu pentru care este înregistrată;

(b) în urma utilizării mărcii de către titularul acesteia sau cu consimțământul titularului pentru produsele sau serviciile pentru care este înregistrată, marca poate induce în eroare publicul, în special în ceea ce privește natura, calitatea sau proveniența geografică a acestor produse sau servicii.

Articolul 243

Dreptul de a interzice acțiunile pregătitoare în legătură cu utilizarea ambalajelor sau a altor suporturi

În cazul în care există riscul ca ambalajul, etichetele, elementele sau dispozitivele de securitate sau de autenticitate sau orice alte suporturi pe care se aplică marca să poată fi utilizate pentru produse sau servicii, iar utilizarea respectivă ar constitui o încălcare a drepturilor titularului mărcii, titularul mărcii respective are dreptul de a interzice, atunci când acestea sunt efectuate în cursul schimbului comercial, următoarele acțiuni:

(a) aplicarea unui semn identic sau similar cu marca pe ambalaje, etichete, elemente sau dispozitive de securitate sau de autenticitate sau pe orice alte suporturi pe care se poate aplica marca; sau

(b) oferirea, introducerea pe piață sau deținerea în aceste scopuri, precum și importul sau exportul ambalajelor, etichetelor, elementelor sau dispozitivelor de securitate sau de autenticitate sau a oricăror alte suporturi pe care se aplică marca.

Articolul 244

Cereri formulate cu rea-credință

O marcă poate fi declarată nulă în cazul în care cererea de înregistrare a mărcii a fost făcută cu rea-credință de către solicitant. Fiecare parte poate să prevadă că o astfel de marcă nu se înregistrează.

SECȚIUNEA 3
DESENELE ȘI MODELELE

Articolul 245

Protecția desenelor sau modelelor înregistrate

(1) Fiecare parte prevede protecția desenelor sau modelelor create în mod independent, care sunt noi și originale. Această protecție se obține prin înregistrare și conferă titularilor acestora drepturi exclusive în conformitate cu prezenta secțiune.

În sensul prezentului articol, o parte poate considera că un desen sau model care are un caracter individual este original.

(2) Titularul unui desen sau model industrial înregistrat are dreptul să împiedice terții care nu au consimțământul său cel puțin să fabrice, să ofere spre vânzare, să vândă, să importe, să exporte, să dețină produse care conțin sau sunt însoțite de desenul sau modelul protejat ori să utilizeze articole care poartă sau încorporează desenul sau modelul protejat, atunci când aceste acțiuni sunt întreprinse în scopuri comerciale.

(3) Un desen sau un model aplicat unui produs sau încorporat într-un produs care constituie o parte componentă a unui produs complex este considerat ca fiind nou și original:

(a) numai dacă, după încorporarea în produsul complex, partea componentă rămâne vizibilă în timpul unei utilizări normale a produsului; și

(b) numai în măsura în care caracteristicile vizibile ale părții componente îndeplinesc, în sine, cerințele în materie de noutate și de originalitate.

(4) În sensul alineatului (3) litera (a), sintagma „utilizare normală” înseamnă utilizarea de către utilizatorul final, excluzând lucrările de întreținere, de service sau de reparații.

Articolul 246

Durata protecției

Durata protecției pentru desenele și modelele înregistrate, incluzând reînnoirile desenelor și modelelor înregistrate, este de maximum 25 de ani de la data depunerii cererii ([33]).

Articolul 247

Protecția desenelor și modelelor neînregistrate

(1) Fiecare parte conferă titularilor unui desen sau model neînregistrat dreptul de a împiedica utilizarea acestuia de către orice terț care nu a obținut consimțământul titularului numai atunci când utilizarea contestată rezultă din copierea desenului sau a modelului neînregistrat pe teritoriul său ([34]). Această utilizare include cel puțin oferirea spre vânzare, introducerea pe piață, importul sau exportul produsului.

(2) Durata protecției prevăzută pentru desenele și modelele neînregistrate este de cel puțin trei ani de la data la care desenul sau modelul respectiv a fost făcut public pe teritoriul părții respective.

Articolul 248

Excepții și excluderi

(1) Fiecare parte poate să prevadă excepții limitate de la protecția desenelor sau modelelor, inclusiv a celor neînregistrate, cu condiția ca aceste excepții să nu intre în conflict în mod nerezonabil cu exploatarea normală a desenelor sau modelelor și să nu aducă prejudicii nerezonabile intereselor legitime ale titularului desenului sau modelului, ținând seama de interesele legitime ale terților.

(2) Protecția nu se extinde asupra desenelor și modelelor impuse în mod exclusiv de considerente tehnice sau funcționale. Un desen sau un model nu conferă drepturi asupra caracteristicilor aspectului unui produs care trebuie să fie reproduse obligatoriu în forma și dimensiunile lor exacte pentru ca produsul în care este încorporat sau căruia i se aplică desenul sau modelul să poată fi racordat mecanic la un alt produs, să poată fi plasat în interiorul sau în jurul unui alt produs sau pus în contact cu un alt produs, astfel încât fiecare dintre produse să își îndeplinească funcția proprie.

(3) Prin derogare de la alineatul (2) al prezentului articol, în conformitate cu condițiile stabilite la articolul 245 alineatul (1), un desen sau un model conferă drepturi asupra unui desen sau model care are drept obiectiv să permită asamblarea sau conectarea multiplă a unor produse interschimbabile în interiorul unui sistem modular.

Articolul 249

Relația cu drepturile de autor

Fiecare parte se asigură că desenele și modelele, inclusiv desenele și modelele neînregistrate, sunt eligibile, de asemenea, pentru a beneficia de protecția acordată în temeiul legislației privind drepturile de autor ale părții respective începând cu data la care desenul sau modelul a fost creat sau fixat sub orice formă. Fiecare parte stabilește măsura și condițiile în care se conferă o astfel de protecție, inclusiv gradul de originalitate necesar.

SECȚIUNEA 4
BREVETE

Articolul 250

Brevete și sănătate publică

(1) Părțile recunosc importanța Declarației privind Acordul TRIPS și sănătatea publică, adoptată la Doha la data de 14 noiembrie 2001 de Conferința ministerială a OMC („Declarația de la Doha”). În interpretarea și punerea în aplicare a drepturilor și obligațiilor care decurg din prezenta secțiune, fiecare parte asigură coerența cu Declarația de la Doha.

(2) Fiecare parte pune în aplicare articolul 31bis din Acordul TRIPS, precum și anexa la Acordul TRIPS și apendicele la anexa respectivă.

Articolul 251

Prelungirea perioadei de protecție conferite de un brevet medicamentelor și produselor de protecție a plantelor

(1) Părțile recunosc că medicamentele și produsele de protecție a plantelor ([35]) protejate de un brevet pe teritoriile lor respective pot să facă obiectul unei proceduri de autorizare administrativă înainte de introducerea pe piețele lor respective. Părțile recunosc că perioada cuprinsă între depunerea cererii de brevet și prima autorizare de introducere a produsului pe piață, astfel cum este definită în acest scop în legislația relevantă, poate să reducă perioada protecției efective conferite de brevet.

(2) Fiecare parte asigură protecție suplimentară, în conformitate cu actele sale cu putere de lege și normele sale administrative, pentru un produs care este protejat de un brevet și care a făcut obiectul procedurii de autorizare administrativă menționate la alineatul (1), pentru a compensa titularul unui brevet pentru reducerea protecției efective conferite de brevet. Clauzele și condițiile de asigurare a unei astfel de protecții suplimentare, inclusiv durata acesteia, se stabilesc în conformitate cu actele cu putere de lege și normele administrative ale părților.

(3) În sensul prezentului titlu, „medicament” înseamnă:

(a) orice substanță sau combinație de substanțe prezentată ca având proprietăți de tratare sau de prevenire a bolilor la oameni sau la animale; sau

(b) orice substanță sau combinație de substanțe care poate fi folosită sau administrată oamenilor sau animalelor fie pentru restabilirea, corectarea sau modificarea funcțiilor fiziologice prin exercitarea unei acțiuni farmacologice, imunologice sau metabolice, fie pentru stabilirea unui diagnostic medical.

SECȚIUNEA 5
PROTECȚIA INFORMAȚIILOR NEDIVULGATE

Articolul 252

Protecția secretelor comerciale

(1) Fiecare parte stabilește proceduri judiciare civile și măsuri reparatorii adecvate pentru orice deținător de secrete comerciale, cu scopul de a preveni dobândirea, utilizarea sau divulgarea unui secret comercial și de a obține despăgubiri pentru o astfel de acțiune ori de câte ori este efectuată într-un mod care contravine practicilor comerciale loiale.

(2) În sensul prezentei secțiuni, se aplică următoarele definiții:

(a) „secret comercial" înseamnă informațiile care îndeplinesc toate cerințele următoare:

(i) sunt secrete în sensul că nu sunt, ca întreg sau astfel cum se prezintă sau se articulează elementele acestora, cunoscute la nivel general sau ușor accesibile persoanelor din cercurile care se ocupă, în mod normal, de tipul de informații în cauză;

(ii) au valoare comercială prin faptul că sunt secrete; și

(iii) au făcut obiectul unor măsuri rezonabile, în circumstanțele date, luate de către persoana care deține în mod legal controlul asupra informațiilor respective, pentru a fi păstrate secrete;

(b) „deținătorul secretului comercial" înseamnă orice persoană fizică sau juridică ce deține controlul legal asupra unui secret comercial.

(3) În sensul prezentei secțiuni, cel puțin următoarele forme de comportament sunt considerate contrare practicilor comerciale loiale:

(a) dobândirea unui secret comercial fără acordul deținătorului secretului comercial, ori de câte ori acesta este obținut prin accesul neautorizat, însușirea sau copierea oricăror documente, obiecte, materiale, substanțe sau fișiere electronice care se află în mod legal sub controlul deținătorului secretului comercial și care conțin secretul comercial sau din care poate fi dedus secretul comercial;

(b) utilizarea sau divulgarea unui secret comercial ori de câte ori este săvârșită, fără consimțământul deținătorului secretului comercial, de o persoană despre care se constată că îndeplinește oricare dintre următoarele condiții:

(i) a dobândit secretul comercial într-un mod menționat la litera (a);

(ii) încalcă un acord de confidențialitate sau orice altă obligație de a nu divulga secretul comercial; sau

(iii) încalcă o obligație contractuală sau de altă natură care limitează utilizarea secretului comercial;

(c) dobândirea, utilizarea sau divulgarea unui secret comercial, ori de câte ori este săvârșită de o persoană care, în momentul dobândirii, utilizării sau divulgării, avea cunoștință sau ar fi trebuit să aibă cunoștință, în circumstanțele date, de faptul că secretul comercial a fost obținut, direct sau indirect, de la o altă persoană care a utilizat sau a divulgat secretul comercial în mod ilegal în înțelesul literei (b).

(4) Nicio dispoziție a prezentei secțiuni nu se interpretează ca impunând vreuneia dintre părți să considere oricare dintre următoarele comportamente contrare practicilor comerciale loiale:

(a) descoperirea sau crearea independentă;

(b) aplicarea operațiunilor de inginerie inversă asupra unui produs care a fost făcut public sau care se află în mod legal în posesia persoanei care a dobândit informațiile, atunci când persoanei care a dobândit informațiile nu i se aplică nicio obligație valabilă din punct de vedere legal de a limita dobândirea secretului comercial;

(c) dobândirea, utilizarea sau divulgarea unui secret comercial prevăzută sau permisă de legislația fiecărei părți;

(d) exercitarea dreptului lucrătorilor sau al reprezentanților lucrătorilor la informare și la consultare în conformitate cu actele cu putere de lege și normele administrative ale părții respective.

(5) Nicio dispoziție a prezentei secțiuni nu se interpretează ca afectând exercitarea dreptului la libertatea de exprimare și de informare, inclusiv libertatea și pluralismul mijloacelor de informare în masă, astfel cum sunt protejate în fiecare parte, ca restricționând mobilitatea angajaților sau ca aducând atingere autonomiei partenerilor sociali și dreptului acestora de a încheia contracte colective de muncă, în conformitate cu actele cu putere de lege și normele administrative ale părților.

Articolul 253

Protecția datelor prezentate pentru obținerea unei autorizații de introducere pe piață a unui medicament

(1) Fiecare parte protejează informațiile comerciale confidențiale prezentate în scopul obținerii unei autorizații de introducere a medicamentelor pe piață (denumită în continuare „autorizația de introducere pe piață") împotriva divulgării către terți, cu excepția cazului în care se iau măsuri pentru a se asigura că datele sunt protejate împotriva exploatării neloiale în comerț sau cu excepția cazului în care divulgarea este necesară în scopul unui interes public superior.

(2) Fiecare parte se asigură că, pentru o perioadă limitată care urmează să fie stabilită de legislația sa internă și în conformitate cu orice condiții prevăzute în legislația sa internă, autoritatea responsabilă cu acordarea unei autorizații de introducere pe piață nu acceptă nicio cerere ulterioară de autorizație de introducere pe piață care se bazează pe rezultatele testelor preclinice sau ale studiilor clinice intervenționale prezentate în cererea depusă la autoritatea respectivă privind prima autorizație de introducere pe piață, fără consimțământul explicit al titularului primei autorizații de introducere pe piață, cu excepția cazului în care acordurile internaționale la care ambele părți sunt parte cuprind dispoziții contrare.

(3) De asemenea, fiecare parte se asigură că, pentru o perioadă limitată care urmează să fie stabilită de legislația sa internă și în conformitate cu orice condiții prevăzute în legislația sa internă, un medicament autorizat ulterior de autoritatea respectivă pe baza rezultatelor testelor preclinice și ale studiilor clinice intervenționale menționate la alineatul (2) nu se introduce pe piață în absența consimțământului explicit al titularului primei autorizații de introducere pe piață, cu excepția cazului în care acordurile internaționale la care ambele părțile sunt parte cuprind dispoziții contrare.

(4) Prezentul articol nu aduce atingere perioadelor suplimentare de protecție pe care fiecare parte le poate prevedea în dreptul său intern.

Articolul 254

Protecția datelor prezentate pentru obținerea autorizației de introducere pe piață a produselor de protecție a plantelor sau a produselor biocide

(1) Fiecare parte recunoaște dreptul temporar al proprietarului unui raport de testare sau de studiu, prezentat pentru prima dată în vederea obținerii unei autorizații de introducere pe piață, referitor la siguranța și eficacitatea unei substanțe active, a unui produs de protecție a plantelor sau a unui produs biocid. Pe parcursul acestei perioade, raportul de testare sau de studiu nu se utilizează în beneficiul niciunei alte persoane care urmărește să obțină o autorizație de introducere pe piață a unei substanțe active, a unui produs de protecție a plantelor sau a unui produs biocid, cu excepția cazului în care s-a dovedit existența consimțământului explicit al primului proprietar. În sensul prezentului articol, dreptul respectiv este denumit protecția datelor.

(2) Raportul de testare sau de studiu prezentat în scopul obținerii autorizației de introducere pe piață a unei substanțe active sau a unui produs de protecție a plantelor ar trebui să îndeplinească următoarele condiții:

(a) să fie necesar pentru autorizare sau pentru modificarea unei autorizații pentru a permite utilizarea pe alte culturi; și

(b) să fie recunoscut drept conform cu principiile de bună practică de laborator sau de bună practică experimentală.

(3) Perioada de protecție a datelor este de cel puțin 10 ani de la acordarea primei autorizații de către o autoritate relevantă situată pe teritoriul părții.

(4) Fiecare parte se asigură că organismele publice responsabile pentru acordarea autorizației de introducere pe piață nu utilizează informațiile menționate la alineatele (1) și (2) în beneficiul unui solicitant ulterior al unei autorizații ulterioare de introducere pe piață, indiferent dacă aceste informații au fost sau nu făcute publice.

(5) Fiecare parte stabilește norme pentru a se evita repetarea testelor pe animale vertebrate.

SECȚIUNEA 6
SOIURILE DE PLANTE

Articolul 255

Protecția drepturilor de proprietate asupra soiurilor de plante

Fiecare parte protejează drepturile asupra soiurilor de plante în conformitate cu dispozițiile Convenției internaționale pentru protecția noilor soiuri de plante (UPOV), astfel cum a fost revizuită ultima oară la Geneva la 19 martie 1991. Părțile cooperează pentru promovarea și asigurarea respectării acestor drepturi.

CAPITOLUL 3

ASIGURAREA RESPECTĂRII DREPTURILOR DE PROPRIETATE INTELECTUALĂ

SECȚIUNEA 1
DISPOZIȚII GENERALE

Articolul 256

Obligații generale

(1) Fiecare parte prevede, în cadrul propriei legislații, măsurile, procedurile și măsurile reparatorii necesare pentru a asigura respectarea drepturilor de proprietate intelectuală.

În sensul secțiunilor 1, 2 și 4 din prezentul capitol, termenul „drepturi de proprietate intelectuală” nu include drepturile care intră sub incidența secțiunii 5 din capitolul 2.

(2) Măsurile, procedurile și căile de atac menționate la alineatul (1):

(a) trebuie să fie corecte și echitabile;

(b) nu trebuie să genereze o complexitate sau costuri inutile, termene nerezonabile sau întârzieri nejustificate;

(c) trebuie să fie eficace, proporționale și disuasive;

(d) trebuie să fie aplicate într-un mod care să evite crearea de obstacole în calea comerțului legitim și să ofere protecție împotriva folosirii lor abuzive.

Articolul 257

Persoane îndreptățite să solicite aplicarea măsurilor, a procedurilor și a măsurilor reparatorii

Fiecare parte recunoaște următoarele persoane ca fiind îndreptățite să solicite aplicarea măsurilor, a procedurilor și a măsurilor reparatorii menționate în secțiunile 2 și 4 din prezentul capitol:

(a) titularii de drepturi de proprietate intelectuală în conformitate cu legislația unei părți;

(b) toate celelalte persoane autorizate să utilizeze drepturile respective, în special deținătorii de licențe, în măsura în care acest lucru este permis de legislația unei părți și în conformitate cu aceasta; și

(c) federațiile și asociațiile ([36]), în măsura în care acest lucru este permis de legislația unei părți și în conformitate cu aceasta.

SECȚIUNEA 2
PROCEDURI CIVILE ȘI ADMINISTRATIVE PENTRU ASIGURAREA RESPECTĂRII NORMELOR

Articolul 258

Măsuri pentru conservarea dovezilor

(1) Fiecare parte se asigură că, încă înainte de începutul procedurilor de examinare pe fond a cauzei, la cererea unei părți care a prezentat mijloace de probă accesibile în mod rezonabil în sprijinul afirmației sale conform căreia dreptul său de proprietate intelectuală a fost încălcat sau este pe cale de a fi încălcat, autoritățile judiciare competente pot dispune adoptarea de măsuri provizorii prompte și eficace pentru a conserva mijloacele de probă relevante în ceea ce privește presupusa încălcare, sub rezerva unor garanții adecvate și a protejării informațiilor confidențiale.

(2) Astfel de măsuri pot să includă descrierea detaliată, cu sau fără prelevare de eșantioane, sau sechestrul fizic al mărfurilor care fac obiectul presupusei încălcări a drepturilor de proprietate intelectuală și, în cazurile corespunzătoare, a materialelor și a echipamentelor utilizate pentru a produce și/sau a distribui aceste mărfuri, precum și documentele care se referă la ele.

Articolul 259

Mijloace de probă

(1) Fiecare parte ia măsurile necesare pentru a permite autorităților judiciare competente ca, la cererea unei părți care a prezentat mijloace de probă accesibile în mod rezonabil și suficiente în sprijinul pretențiilor sale și a precizat că pretențiile respective se întemeiază pe mijloace de probă care se află sub controlul părții adverse, să dispună ca mijloacele de probă respective să fie prezentate de partea adversă, sub rezerva asigurării protecției informațiilor confidențiale.

(2) De asemenea, fiecare parte ia măsurile necesare pentru a permite autorităților judiciare competente să dispună, în cazurile în care un drept de proprietate intelectuală este încălcat la scară comercială, după caz, în aceleași condiții menționate la alineatul (1), comunicarea documentelor bancare, financiare sau comerciale aflate sub controlul părții adverse, sub rezerva asigurării protecției informațiilor confidențiale.

Articolul 260

Dreptul la informare

(1) Fiecare parte se asigură că, în contextul unei acțiuni civile referitoare la încălcarea unui drept de proprietate intelectuală și ca răspuns la o cerere justificată și proporțională a reclamantului, autoritățile judiciare competente pot dispune ca autorul încălcării sau orice altă persoană să furnizeze informațiile privind originea și rețelele de distribuție ale mărfurilor sau serviciilor care încalcă un drept de proprietate intelectuală.

(2) În sensul alineatului (1), „orice altă persoană” înseamnă o persoană despre care:

(a) s-a constatat că deține la scară comercială mărfuri care încalcă drepturi de proprietate intelectuală;

(b) s-a constatat că folosește la scară comercială servicii care încalcă drepturi de proprietate intelectuală;

(c) s-a constatat că furnizează la scară comercială servicii utilizate în activități care încalcă drepturi de proprietate intelectuală; sau

(d) persoana prevăzută la litera (a), (b) sau (c) a semnalat că este implicată în producerea, fabricarea sau distribuirea mărfurilor sau în furnizarea serviciilor.

(3) Informațiile menționate la alineatul (1) cuprind, după caz:

(a) numele și adresele producătorilor, ale fabricanților, ale distribuitorilor, ale furnizorilor și ale altor deținători anteriori ai mărfurilor sau ai serviciilor, precum și ale angrosiștilor și ale vânzătorilor cu amănuntul destinatari;

(b) informații privind cantitățile produse, fabricate, livrate, primite sau comandate, precum și prețul obținut pentru mărfurile sau serviciile respective.

(4) Alineatele (1) și (2) se aplică fără a aduce atingere altor acte legislative ale unei părți care:

(a) acordă titularului dreptul de a primi informații mai cuprinzătoare;

(b) reglementează utilizarea în acțiunile civile a informațiilor comunicate în temeiul prezentului articol;

(c) reglementează răspunderea pentru utilizarea abuzivă a dreptului la informare;

(d) dau posibilitatea de a refuza furnizarea de informații care ar constrânge persoana menționată la alineatul (1) să recunoască propria participare sau participarea rudelor apropiate la o încălcare a unui drept de proprietate intelectuală;

(e) reglementează protecția confidențialității surselor de informații sau prelucrarea datelor cu caracter personal.

Articolul 261

Măsuri provizorii și asigurătorii

(1) Fiecare parte se asigură că autoritățile sale judiciare pot, la cererea reclamantului, să emită împotriva presupusului autor al încălcării o ordonanță președințială menită să prevină orice încălcare iminentă a unui drept de proprietate intelectuală sau să interzică, cu titlu provizoriu și, sub rezerva, dacă este cazul, a plății unei daune cominatorii, atunci când legislația părții respective prevede acest lucru, continuarea presupuselor încălcări ale dreptului în cauză sau să subordoneze continuarea respectivă constituirii unor garanții destinate să asigure despăgubirea titularului dreptului. De asemenea, se poate emite o ordonanță președințială, în aceleași condiții, și împotriva unui intermediar ale cărui servicii sunt utilizate de către un terț pentru a încălca un drept de proprietate intelectuală.

(2) Fiecare parte se asigură că autoritățile sale judiciare pot dispune, la cererea reclamantului, sechestrarea sau predarea mărfurilor despre care se crede că ar aduce atingere unui drept de proprietate intelectuală, pentru a împiedica introducerea sau circulația lor în circuitele comerciale.

(3) În cazul unei presupuse încălcări săvârșite la scară comercială, fiecare parte se asigură că, dacă reclamantul dovedește că există circumstanțe care ar pune în pericol recuperarea prejudiciului, autoritățile judiciare pot dispune sechestrul asigurător asupra bunurilor mobile și imobile ale presupusului autor al încălcării, inclusiv blocarea conturilor sale bancare și a altor active. În acest scop, autoritățile competente pot dispune comunicarea unor documente bancare, financiare sau comerciale ori accesul corespunzător la informațiile relevante.

(4) Fiecare parte se asigură că autoritățile sale judiciare au competența, cu privire la măsurile menționate la alineatele (1), (2) și (3), de a obliga reclamantul să prezinte orice mijloc de probă accesibil în mod rezonabil, pentru a se convinge cu suficientă certitudine că acesta este titularul dreptului și că dreptul i-a fost încălcat sau că încălcarea respectivă este iminentă.

Articolul 262

Măsuri corective

(1) Fiecare parte se asigură că autoritățile sale judiciare pot dispune, la cererea reclamantului, fără a aduce atingere daunelor-interese datorate titularului dreptului ca urmare a încălcării săvârșite și fără despăgubiri de vreun fel, distrugerea mărfurilor despre care s-a constatat că încalcă un drept de proprietate intelectuală sau cel puțin scoaterea definitivă a mărfurilor respective din circuitele comerciale. Dacă este cazul, autoritățile judiciare pot, în aceleași condiții, să dispună și distrugerea materialelor și a echipamentelor utilizate cu preponderență pentru crearea sau fabricarea mărfurilor respective.

(2) Autoritățile judiciare ale fiecărei părți sunt abilitate să dispună ca măsurile respective să fie puse în aplicare pe cheltuiala autorului încălcării, cu excepția cazului în care se invocă motive speciale care să împiedice acest lucru.

Articolul 263

Ordonanțe președințiale

Fiecare parte se asigură că, atunci când s-a constatat printr-o hotărâre judecătorească o încălcare a unui drept de proprietate intelectuală, autoritățile judiciare pot pronunța împotriva autorului încălcării o ordonanță președințială prin care interzic continuarea încălcării. Fiecare parte se asigură, de asemenea, că autoritățile judiciare pot pronunța o ordonanță președințială împotriva intermediarilor ale căror servicii sunt folosite de către terți pentru a încălca un drept de proprietate intelectuală.

Articolul 264

Măsuri alternative

Fiecare parte poate să prevadă că, în cazurile în care este necesar și la cererea persoanei susceptibile să facă subiectul măsurilor prevăzute la articolul 262 sau 263, autoritățile judiciare pot dispune plata unei despăgubiri bănești în favoarea părții vătămate în locul aplicării măsurilor prevăzute la cele două articole menționate, dacă persoana respectivă a acționat fără intenție și fără neglijență, dacă aplicarea măsurilor în chestiune ar cauza persoanei respective un prejudiciu disproporționat și dacă despăgubirile bănești acordate părții vătămate par a fi, în mod rezonabil, satisfăcătoare.

Articolul 265

Daune-interese

(1) Fiecare parte se asigură că, la cererea părții vătămate, autoritățile sale judiciare dispun ca autorul încălcării care s-a angajat în cunoștință de cauză într-o activitate de încălcare sau care avea motive întemeiate pentru a fi în cunoștință de cauză să îi plătească titularului dreptului daune-interese corespunzătoare prejudiciului real suferit de titularul dreptului ca urmare a încălcării.

(2) Fiecare parte se asigură că, la stabilirea daunelor-interese, autoritățile judiciare:

(a) iau în considerare toate aspectele corespunzătoare, cum ar fi consecințele economice negative, inclusiv pierderea câștigurilor, suferite de partea vătămată, beneficiile realizate în mod necuvenit de către autorul încălcării și, după caz, și alte elemente decât factorii economici, cum ar fi prejudiciul moral cauzat titularului dreptului prin încălcarea respectivă; sau

(b) ca alternativă la litera (a), pot, atunci când este cazul, să stabilească o sumă forfetară pentru daune-interese, pe baza unor elemente cum ar fi cel puțin valoarea redevențelor sau a drepturilor care ar fi fost datorate dacă autorul încălcării ar fi cerut autorizația de a utiliza dreptul de proprietate intelectuală în cauză.

(3) În cazul în care autorul încălcării nu s-a angajat în activitatea de încălcare cu bună știință sau având motive întemeiate pentru a fi în cunoștință de cauză, fiecare parte poate prevedea ca autoritățile judiciare să poată dispune recuperarea beneficiilor sau plata unor daune-interese care pot fi prestabilite.

Articolul 266

Cheltuieli de judecată

Fiecare parte se asigură că, în general, partea care cade în pretenții suportă cheltuieli de judecată rezonabile și proporționale, precum și alte cheltuieli efectuate de partea care a avut câștig de cauză, cu excepția situației în care principiile de echitate nu permit acest lucru.

Articolul 267

Publicarea hotărârilor judecătorești

Fiecare parte se asigură că, în cadrul acțiunilor în justiție introduse ca urmare a încălcării unui drept de proprietate intelectuală, autoritățile judiciare pot dispune, la cererea reclamantului și pe cheltuiala autorului încălcării, măsuri corespunzătoare pentru difuzarea informațiilor cu privire la hotărâre, inclusiv afișarea hotărârii, precum și publicarea sa integrală sau parțială.

Articolul 268

Prezumția calității de autor sau de titular al dreptului

În scopul aplicării măsurilor, a procedurilor și a măsurilor repartorii prevăzute în capitolul 3:

(a) pentru ca autorul unei opere literare sau artistice să fie, până la proba contrară, considerat ca atare și îndreptățit, prin urmare, să introducă o acțiune în constatarea încălcării drepturilor, este suficient ca numele autorului să fie menționat pe operă în modul obișnuit; și

(b) litera (a) se aplică mutatis mutandis titularilor de drepturi conexe dreptului de autor în ceea ce privește obiectul protejat de acestea.

Articolul 269

Proceduri administrative

În măsura în care, ca urmare a unor proceduri administrative, poate fi dispusă orice acțiune reparatorie civilă pe fondul cauzei, aceste proceduri respectă principii echivalente, în esență, cu cele enunțate în prezenta secțiune.

SECȚIUNEA 3

PROCEDURI JUDICIARE CIVILE ȘI MĂSURI REPARATORII ÎN MATERIE DE SECRETE COMERCIALE

Articolul 270

Proceduri judiciare civile și măsuri reparatorii în materie de secrete comerciale

(1) Fiecare parte se asigură că orice persoană care participă la procedurile judiciare civile menționate la articolul 252 alineatul (1) sau care are acces la documente care fac parte din aceste proceduri nu are voie să folosească sau să divulge secrete comerciale sau presupuse secrete comerciale pe care autoritățile judiciare competente, ca răspuns la o cerere motivată corespunzător a unei părți interesate, le-au calificat drept confidențiale și de care au luat cunoștință în urma acestei participări sau a acestui acces.

(2) Fiecare parte se asigură că obligația menționată la alineatul (1) rămâne în vigoare atât timp cât este necesar după încheierea procedurilor judiciare civile.

(3) În cadrul procedurilor judiciare civile menționate la articolul 252 alineatul (1), fiecare parte se asigură că autoritățile sale judiciare sunt abilitate cel puțin:

(a) să dispună măsuri provizorii, în conformitate cu actele lor cu putere de lege și normele lor administrative, pentru încetarea și interzicerea utilizării sau divulgării secretului comercial într-un mod care contravine practicilor comerciale loiale;

(b) să dispună măsuri, în conformitate cu actele lor cu putere de lege și normele lor administrative, pentru încetarea sau, după caz, interzicerea utilizării sau divulgării secretului comercial într-un mod care contravine practicilor comerciale loiale;

(c) să dispună, în conformitate cu actele lor cu putere de lege și normele lor administrative, ca orice persoană care a dobândit, a utilizat sau a divulgat un secret comercial într-un mod care contravine practicilor comerciale loiale și care știa sau ar fi

trebuit să știe că se implică în dobândirea, utilizarea sau dezvăluirea unui secret comercial într-un mod care contravine practicilor comerciale loiale, să plătească deținătorul secretului comercial daune-interese proporționale cu prejudiciul real suferit ca urmare a dobândirii, utilizării sau divulgării secretului comercial;

(d) să dispună măsurile specifice necesare pentru păstrarea confidențialității oricăror secrete comerciale sau presupuse secrete comerciale utilizate sau menționate în cursul procedurilor menționate la articolul 252 alineatul (1). Astfel de măsuri specifice pot include, în conformitate cu actele cu putere de lege și normele administrative ale fiecărei părți, inclusiv cu privire la drepturile la apărare, posibilitatea de a restricționa, integral sau parțial, accesul la anumite documente, de a restricționa accesul la audieri și la înregistrările sau transcrierile aferente acestora și de a pune la dispoziție versiuni neconfidențiale ale unor hotărâri judecătorești, din care au fost eliminate sau ocultate pasajele care conțin secrete comerciale;

(e) să impună sancțiuni oricărei persoane care participă la procedurile judiciare și care nu respectă sau refuză să respecte hotărârile judecătorești privind protecția secretului comercial sau a presupusului secret comercial.

(4) Fiecare parte se asigură că solicitarea de aplicare a măsurilor, a procedurilor și a măsurilor reparatorii prevăzute în prezentul articol este respinsă în cazul în care presupusa dobândire, utilizare sau divulgare a secretului comercial contrară practicilor comerciale loiale a avut loc, în conformitate cu actele sale cu putere de lege și normele sale administrative:

(a) pentru dezvăluirea unei abateri, a unei fapte ilicite sau a unei activități ilegale, în scopul protejării interesului public general;

(b) în cursul divulgării de către angajați către reprezentanții acestora ca parte a exercitării legitime de către reprezentanții respectivi a funcțiilor lor, cu condiția ca divulgarea să fi fost necesară pentru această exercitare legitimă;

(c) în scopul protejării unui interes legitim recunoscut în actele cu putere de lege și normele administrative ale părții respective.

SECȚIUNEA 4
ASIGURAREA RESPECTĂRII LEGISLAȚIEI LA FRONTIERE

Articolul 271

Măsuri la frontieră

(1) În ceea ce privește mărfurile supuse controlului vamal, fiecare parte adoptă sau menține proceduri prin care un titular de drepturi poate cere unei autorități competente ([37]) să suspende eliberarea mărfurilor suspectate sau să rețină mărfurile suspectate. În sensul prezentei secțiuni, „mărfuri suspectate” înseamnă mărfuri suspectate de încălcarea unor mărci, drepturi de autor sau drepturi conexe, indicații geografice, brevete, modelele de utilitate, desene sau modele industriale, topografii de circuite integrate și drepturi de proprietate asupra soiurilor de plante.

(2) Fiecare parte dispune de sisteme electronice pentru gestionarea de către autoritatea vamală a cererilor aprobate sau înregistrate.

(3) Fiecare parte se asigură că autoritățile sale competente nu percep taxe pentru a-și acoperi cheltuielile administrative ocazionate de prelucrarea unei cereri sau a unei înregistrări.

(4) Fiecare parte se asigură că autoritățile sale competente decid cu privire la aprobarea sau înregistrarea cererilor într-un interval de timp rezonabil.

(5) Fiecare parte prevede că cererile menționate la alineatul (1) se aplică transporturilor multiple.

(6) În ceea ce privește mărfurile supuse controlului vamal, fiecare parte se asigură că autoritățile sale vamale pot acționa din proprie inițiativă pentru a suspenda eliberarea mărfurilor suspectate sau pentru a reține mărfurile suspectate.

(7) Fiecare parte se asigură că autoritățile sale vamale utilizează analiza riscurilor pentru a identifica mărfurile suspectate.

(8) Fiecare parte poate autoriza autoritatea sa vamală să furnizeze titularului dreptului, la cerere, informații cu privire la mărfuri, inclusiv o descriere și cantitățile reale sau estimate ale acestora și, dacă se cunosc, numele și adresa expeditorului, ale importatorului, ale exportatorului sau ale destinatarului, precum și țara de origine sau de proveniență a mărfurilor pentru care s-a suspendat acordarea liberului de vamă sau care au fost reținute.

(9) Fiecare parte trebuie să dispună de proceduri care permit distrugerea mărfurilor suspectate, fără a fi necesare proceduri administrative sau judiciare prealabile pentru stabilirea formală a încălcărilor, în cazul în care persoanele vizate sunt de acord cu distrugerea sau nu se opun acesteia. În cazul în care mărfurile suspectate nu sunt distruse, fiecare parte se asigură că, în afara circumstanțelor excepționale, mărfurile de acest fel sunt eliminate din circuitul comercial într-un mod prin care să se evite prejudicierea titularului de drepturi.

(10) Fiecare parte dispune de proceduri care permit distrugerea rapidă a mărcilor contrafăcute și a mărfurilor piratate transmise prin mesageria poștală sau prin serviciile de curierat.

(11) Fiecare parte prevede că, la cererea autorităților vamale, titularul cererii aprobate sau înregistrate este obligat să ramburseze costurile suportate de autoritățile vamale sau de alte părți care acționează în numele autorităților vamale, din momentul reținerii sau suspendării acordării liberului de vamă pentru mărfuri, inclusiv costurile aferente depozitării și manipulării, precum și orice costuri legate de distrugerea sau eliminarea mărfurilor.

(12) Fiecare parte poate decide să nu aplice prezentul articol în cazul importului de mărfuri introduse pe piață într-o altă țară de către titularul de drepturi sau cu consimțământul acestuia. Părțile pot exclude de la aplicarea prezentului articol mărfurile cu caracter necomercial aflate în bagajele personale ale călătorilor.

(13) Fiecare parte permite autorităților sale vamale să întrețină un dialog periodic și să promoveze cooperarea cu părțile interesate relevante și cu alte autorități cu atribuții în asigurarea aplicării legislației în domeniul drepturilor de proprietate intelectuală.

(14) Părțile cooperează în ceea ce privește comerțul internațional cu mărfuri suspectate. În special, în măsura în care este posibil, părțile fac schimb de informații relevante, cu privire la comerțul cu mărfuri suspectate care afectează una dintre părți.

(15) Fără a aduce atingere altor forme de cooperare, în ceea ce privește încălcarea legislației în materie de drepturi de proprietate intelectuală a cărei asigurare a respectării este de competența autorităților vamale ale părților în conformitate cu prezentul articol se aplică Protocolul privind asistența administrativă reciprocă în domeniul vamal.

Articolul 272

Coerența cu GATT 1994 și cu Acordul TRIPS

În vederea punerii în aplicare a măsurilor la frontieră pentru asigurarea respectării drepturilor de proprietate intelectuală de către autoritățile vamale, indiferent dacă acestea intră sau nu sub incidența prezentei secțiuni, părțile asigură coerența cu obligațiile care le revin în temeiul GATT 1994 și al Acordului TRIPS și, în special, cu articolul V din GATT 1994 și cu articolul 41 și secțiunea 4 din partea a III-a a Acordului TRIPS.

CAPITOLUL 4
ALTE DISPOZIȚII

Articolul 273

Cooperare

(1) Părțile cooperează în vederea sprijinirii punerii în aplicare a angajamentelor și obligațiilor asumate în temeiul prezentului titlu.

(2) Domeniile de cooperare includ următoarele activități, fără a se limita la acestea:

(a) schimbul de informații privind cadrul juridic referitor la drepturile de proprietate intelectuală și normele relevante în materie de protecție și de asigurare a respectării acestora;

(b) schimbul de experiență cu privire la evoluțiile legislative, la asigurarea respectării drepturilor de proprietate intelectuală și la aplicarea legii la nivel central și subcentral de către autoritățile vamale, polițienești, administrative și judiciare;

(c) coordonarea pentru prevenirea exporturilor de mărfuri contrafăcute, inclusiv coordonarea cu alte țări;

(d) asistență tehnică, consolidarea capacităților, schimburile de personal și formarea personalului;

(e) protejarea și apărarea drepturilor de proprietate intelectuală și difuzarea de informații în această privință, printre altele către mediul de afaceri și societatea civilă;

(f) sensibilizarea consumatorilor și a titularilor de drepturi;

(g) îmbunătățirea cooperării instituționale, în special între oficiile pentru proprietate intelectuală ale părților;

(h) educarea și sensibilizarea publicului larg în ceea ce privește politicile referitoare la protecția și asigurarea respectării drepturilor de proprietate intelectuală;

(i) promovarea protecției și a asigurării respectării drepturilor de proprietate intelectuală prin intermediul colaborării dintre sectorul public și cel privat, cu implicarea întreprinderilor mici și mijlocii;

(j) elaborarea unor strategii eficace de identificare a categoriilor de public și a programelor de comunicare pentru a sensibiliza într-o mai mare măsură consumatorii și mijloacele de informare în masă cu privire la impactul încălcării drepturilor de proprietate intelectuală, inclusiv riscul pentru sănătate și siguranță și legătura cu criminalitatea organizată.

(3) Părțile păstrează un contact permanent, fie în mod direct, fie prin intermediul Comitetului specializat în comerț privind proprietatea intelectuală, cu privire la toate aspectele legate de punerea în aplicare și funcționarea prezentului titlu.

Articolul 274

Inițiative voluntare ale părților interesate

Fiecare parte depune eforturi pentru a facilita inițiative voluntare ale părților interesate de reducere a încălcărilor drepturilor de proprietate intelectuală, inclusiv în mediul online și pe alte piețe, care să se axeze pe probleme concrete și să caute soluții practice realiste, echilibrate, proporționale și echitabile pentru toate părțile implicate, de exemplu în următoarele moduri:

(a) fiecare parte depune eforturi pentru reunirea consensuală a părților interesate pe teritoriul său, cu scopul de a facilita inițiativele voluntare pentru găsirea de soluții și eliminarea diferențelor în ceea ce privește protecția și asigurarea respectării drepturilor de proprietate intelectuală și reducerea încălcărilor;

(b) părțile se străduiesc să facă schimb de informații cu privire la eforturile de facilitare a inițiativelor voluntare ale părților interesate pe teritoriile lor; și

(c) părțile depun eforturi pentru a promova dialogul deschis și cooperarea între părțile interesate ale fiecăreia dintre ele și pentru a încuraja părțile interesate să caute soluții comune și să elimine împreună diferențele în ceea ce privește protecția și asigurarea respectării drepturilor de proprietate intelectuală și reducerea încălcărilor.

Articolul 275

Revizuirea legată de indicațiile geografice

Luând act de dispozițiile relevante ale oricărui acord bilateral anterior dintre Regatul Unit, pe de o parte, și Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice, pe de altă parte, părțile pot depune în comun eforturi rezonabile pentru a conveni asupra unor norme pentru protecția și asigurarea aplicării efective la nivel intern a indicațiilor lor geografice.

TITLUL VI
ACHIZIȚII PUBLICE

CAPITOLUL 1
DOMENIU DE APLICARE

Articolul 276

Obiectiv

Obiectivul prezentului titlu este de a garanta accesul furnizorilor fiecărei părți la oportunități sporite de participare la proceduri de achiziții publice și de a consolida transparența procedurilor de achiziții publice.

Articolul 277

Încorporarea anumitor dispoziții din AAP și achiziții publice reglementate

(1) Dispozițiile din AAP care sunt menționate în secțiunea A din anexa 25, inclusiv anexele fiecărei părți la apendicele I la AAP, se încorporează în prezentul titlu.

(2) În sensul prezentului titlu, „achiziții publice reglementate” înseamnă achizițiile publice cărora li se aplică dispozițiile articolului II din AAP și, în plus, achizițiile publice enumerate în secțiunea B din anexa 25.

(3) În ceea ce privește achizițiile publice reglementate, fiecare parte aplică, mutatis mutandis, dispozițiile din AAP menționate în secțiunea A din anexa 25 față de furnizorii, bunurile sau serviciile celeilalte părți.

CAPITOLUL 2

NORME SUPLIMENTARE PENTRU ACHIZIȚIILE PUBLICE REGLEMENTATE

Articolul 278

Utilizarea de mijloace electronice în procedurile de achiziții publice

(1) Fiecare parte se asigură că entitățile sale contractante efectuează procedurile de achiziții publice reglementate prin mijloace electronice, în cea mai mare măsură posibilă.

(2) Se consideră că o entitate contractantă efectuează achiziții publice reglementate prin mijloace electronice atunci când entitatea folosește mijloace electronice de informare și comunicare pentru:

(a) publicarea anunțurilor și a documentației de achiziție în cadrul procedurilor de achiziții publice; și

(b) depunerea cererilor de participare și a ofertelor.

(3) Cu excepția anumitor situații specifice, mijloacele electronice de informare și comunicare folosite trebuie să fie nediscriminatorii, general disponibile și interoperabile cu produsele tehnologiei informației și comunicațiilor de uz general și să nu limiteze accesul la procedura de achiziție publică.

(4) Fiecare parte se asigură că entitățile sale contractante primesc și procesează facturi electronice în conformitate cu legislația sa.

Articolul 279

Publicare electronică

În ceea ce privește achizițiile publice reglementate, toate anunțurile de achiziții publice, inclusiv anunțurile de intenție referitoare la contractele de achiziție publică, anunțurile sumare , anunțurile privind achizițiile planificate și anunțurile de atribuire a contractelor, trebuie să fie accesibile direct prin mijloace electronice, în mod gratuit, prin intermediul unui punct unic de acces pe internet.

Articolul 280

Documente justificative

Fiecare parte se asigură că, la momentul depunerii cererilor de participare sau la momentul depunerii ofertelor, entitățile contractante nu solicită furnizorilor să prezinte, integral sau parțial, documentele justificative care atestă că nu se află într-una dintre situațiile în care un furnizor poate fi exclus și că îndeplinesc condițiile de participare, cu excepția cazului în care acest lucru este necesar pentru a asigura buna desfășurare a procedurii de achiziții publice.

Articolul 281

Condiții de participare

Fiecare parte se asigură că, atunci când entitățile sale contractante impun unui furnizor condiția de a demonstra experiența anterioară pentru a putea participa la o achiziție publică reglementată, furnizorului nu i se impune ca respectiva experiență să fi fost dobândită pe teritoriul părții respective.

Articolul 282

Sisteme de înregistrare și proceduri de calificare

O parte care menține un sistem de înregistrare a furnizorilor se asigură că furnizorii interesați pot solicita înregistrarea în orice moment. Orice furnizor interesat care a făcut o cerere este informat într-un termen rezonabil cu privire la decizia de acceptare sau de respingere a cererii respective.

Articolul 283

Licitație restrânsă

Fiecare parte se asigură că, atunci când o entitate contractantă utilizează o procedură de licitație restrânsă, entitatea contractantă transmite invitații de participare la licitație unui număr suficient de furnizori pentru a asigura o concurență reală, fără a afecta eficiența operațională a sistemului de achiziții publice.

Articolul 284

Prețuri neobișnuit de scăzute

În conformitate cu articolul XV alineatul (6) din AAP, atunci când primește o ofertă care prevede un preț neobișnuit de scăzut față de prețurile prevăzute în celelalte oferte depuse, entitatea contractantă poate verifica cu furnizorul și dacă prețul ia în considerare acordarea de subvenții.

Articolul 285

Considerente de mediu, de ordin social și de muncă

Fiecare parte se asigură că entitățile sale contractante pot ține cont de considerente de mediu, de muncă și de ordin social pe toată durata procedurii de achiziții publice, cu condiția ca respectivele considerente să fie compatibile cu normele stabilite în capitolele 1 și 2 și să fie indicate în anunțul de intenție referitor la contractul de achiziție publică sau în alt anunț utilizat ca anunț de intenție referitor la contractul de achiziție publică sau în documentația de licitație.

Articolul 286

Procedurile de control interne

(1) În cazul în care o autoritate administrativă imparțială este desemnată de către una dintre părți în temeiul articolului XVIII alineatul (4) din AAP, partea respectivă se asigură că:

(a) membrii autorității desemnate sunt independenți, imparțiali și liberi de influențe externe pe durata mandatului;

(b) membrii autorității desemnate nu sunt revocați împotriva voinței lor pe durata mandatului, cu excepția cazului în care revocarea lor este impusă de dispozițiile care reglementează autoritatea desemnată; și

(c) președintele sau cel puțin un alt membru al autorității desemnate deține calificări juridice și profesionale echivalente cu cele necesare pentru judecători, juriști sau alți practicieni în domeniul dreptului calificați în conformitate cu actele cu putere de lege și normele administrative ale părții.

(2) Fiecare parte adoptă sau menține proceduri care prevăd măsuri provizorii prompte menite să îi permită furnizorului să participe în continuare la procedura de achiziții publice. Aceste măsuri provizorii, prevăzute la articolul XVIII alineatul (7) litera (a) din AAP, pot duce la suspendarea procesului de achiziție sau, în cazul în care a fost încheiat un contract de către entitatea contractantă și o parte a prevăzut astfel, la suspendarea executării contractului. Procedurile pot prevedea că se poate ține cont de consecințele negative majore asupra intereselor vizate, inclusiv asupra interesului public, atunci când se decide dacă ar trebui aplicate astfel de măsuri. Decizia de a nu acționa se motivează în scris.

(3) În cazul în care un furnizor interesat sau participant a depus o contestație la autoritatea desemnată menționată la alineatul (1), fiecare parte trebuie, în principiu, să asigure faptul că o entitate contractantă nu încheie contractul până când autoritatea în cauză nu ia o decizie sau formulează o recomandare cu privire la contestație referitoare la măsuri interimare, la acțiuni corective sau la o compensare pentru pierderea sau prejudiciile suferite, astfel cum se menționează la alineatele (2), (5) și (6), în conformitate cu normele, reglementările și procedurile sale. Fiecare parte poate să prevadă că, în circumstanțe justificate în mod corespunzător și inevitabile, contractul poate fi totuși încheiat.

(4) Fiecare parte poate să prevadă:

(a) o perioadă de așteptare între decizia de atribuire a contractului și încheierea contractului pentru a acorda suficient timp furnizorilor respinși să evalueze dacă este oportun să inițieze o procedură de control; sau

(b) o perioadă suficientă pentru ca un furnizor interesat să depună o contestație, ceea ce ar putea constitui un motiv de suspendare a executării unui contract.

(5) Acțiunile corective prevăzute la articolul XVIII alineatul (7) litera (b) din AAP pot include una sau mai multe dintre următoarele:

(a) eliminarea specificațiilor tehnice, economice sau financiare discriminatorii din invitația de participare la procedura de achiziție publică, din documentele contractului sau din orice alte document legat de procedura de achiziție și desfășurarea unor noi proceduri de achiziții publice;

(b) repetarea procedurii de achiziție fără modificarea condițiilor;

(c) anularea deciziei de atribuire a contractului și adoptarea unei noi decizii de atribuire a contractului;

(d) rezilierea unui contract sau declararea acestuia ca fiind lipsit de efecte; sau

(e) adoptarea altor măsuri cu scopul de a remedia o încălcare a capitolelor 1 și 2, de exemplu obligarea la plata unei penalități cominatorii până la remedierea efectivă a încălcării.

(6) În conformitate cu articolul XVIII alineatul (7) litera (b) din AAP, fiecare parte poate să prevadă acordarea de compensații pentru pierderile sau prejudiciile suferite. În această privință, în cazul în care organismul de soluționare a căilor de atac al părții nu este o instanță judecătorească și un furnizor consideră că a existat o încălcare a actelor cu putere de lege și a normelor administrative interne de punere în aplicare a obligațiilor prevăzute în capitolele 1 și 2 din prezentul titlu, furnizorul poate sesiza o instanță judecătorească, inclusiv în vederea obținerii unei compensații, în conformitate cu procedurile judiciare ale părții în cauză.

(7) Fiecare parte adoptă sau menține procedurile necesare prin care deciziile sau recomandările făcute de organismele de soluționare a căilor de atac să fie puse efectiv în aplicare sau deciziile organismelor de control jurisdicțional să fie executate efectiv.

CAPITOLUL 3

TRATAMENTUL NAȚIONAL CARE DEPĂȘEȘTE CADRUL ACHIZIȚIILOR PUBLICE REGLEMENTATE

Articolul 287

Definiții

(1) În sensul prezentului capitol, tratamentul acordat de una dintre părți în temeiul prezentului capitol înseamnă:

(a) cu privire la Regatul Unit, un tratament nu mai puțin favorabil decât cel mai favorabil tratament acordat, în situații similare, furnizorilor din Regatul Unit; și

(b) cu privire la un stat membru, un tratament nu mai puțin favorabil decât cel mai favorabil tratament acordat, în situații similare, pe teritoriul statului membru respectiv, furnizorilor din respectivul stat membru.

(2) În sensul prezentului capitol, furnizor al unei părți, care este persoană juridică, înseamnă:

(a) pentru Uniune, o persoană juridică constituită sau organizată în conformitate cu legislația Uniunii sau cel puțin a unui stat membru și implicată în activități comerciale substanțiale, înțelese de Uniune, în conformitate cu notificarea Tratatului de instituire a Comunității Europene către OMC (WT/REG39/1), ca fiind echivalente cu conceptul de „legătură efectivă și continuă” cu economia unui stat membru, consacrat la articolul 54 din TFUE, pe teritoriul Uniunii; și

(b) pentru Regatul Unit, o persoană juridică constituită sau organizată în conformitate cu legislația Regatului Unit și implicată în activități comerciale substanțiale pe teritoriul Regatului Unit.

Articolul 288

Tratamentul național aplicat furnizorilor stabiliți pe plan local

(1) În ceea ce privește achizițiile publice, o măsură luată de oricare dintre părți nu poate avea drept rezultat pentru furnizorii celeilalte părți stabiliți pe teritoriul său prin constituirea, achiziționarea sau menținerea unei persoane juridice un tratament mai puțin favorabil decât cel pe care partea respectivă îl acordă propriilor furnizori similari ([38]).

(2) Aplicarea obligației de tratament național prevăzută la prezentul articol continuă să se supună excepțiilor de securitate și de ordin general, astfel cum sunt definite la articolul III din AAP, chiar dacă achiziția publică nu face parte din categoria achizițiilor publice care intră sub incidența prezentului titlu.

CAPITOLUL 4

ALTE DISPOZIȚII

Articolul 289

Modificarea și rectificarea angajamentelor privind accesul pe piață

Fiecare parte își poate modifica sau rectifica angajamentele privind accesul pe piață, menționate în subsecțiunea care îi corespunde din anexa 25 secțiunea B, în conformitate cu procedurile prevăzute la articolele 290-293.

Articolul 290

Modificări

(1) Partea care intenționează să modifice o subsecțiune din secțiunea B a anexei 25:

(a) notifică acest lucru în scris celeilalte părți; și

(b) include în notificare o propunere de ajustări compensatorii adecvate pentru cealaltă parte, în vederea menținerii unui nivel al angajamentelor privind accesul pe piață comparabil cu cel existent anterior modificării.

(2) În pofida alineatului (1) litera (b), niciuna dintre părți nu este obligată să asigure ajustări compensatorii celeilalte părți dacă modificarea propusă vizează o entitate contractantă asupra căreia partea a renunțat efectiv să exercite control sau influență în ceea ce privește achizițiile publice reglementate.

Se prezumă că una dintre părți a renunțat efectiv să exercite control sau influență asupra achizițiilor publice reglementate ale entităților contractante dacă entitatea contractantă este expusă concurenței pe piețe pe care accesul nu este restricționat.

(3) Cealaltă parte se poate opune modificării menționate la alineatul (1) litera (a) în cazul în care contestă faptul că:

(a) ajustarea compensatorie propusă în conformitate cu alineatul (1) litera (b) este adecvată pentru menținerea unui nivel comparabil al angajamentelor privind accesul pe piață stabilite de comun acord; sau

(b) modificarea vizează o entitate contractantă asupra căreia partea a renunțat efectiv să exercite control sau influență, astfel cum se prevede la alineatul (2).

Cealaltă parte trebuie să obiecteze în scris în termen de 45 de zile de la primirea notificării menționate la alineatul (1) litera (a), în caz contrar considerându-se că a acceptat ajustarea compensatorie sau modificarea, inclusiv în sensul părții a șasea titlul I.

Articolul 291

Rectificări

(1) Partea care intenționează să rectifice o subsecțiune din secțiunea B a anexei 25 notifică acest lucru în scris celeilalte părți.

Următoarele modificări la o subsecțiune din secțiunea B a anexei 25 sunt considerate rectificări, cu condiția să nu afecteze angajamentele privind accesul pe piață stabilite de comun acord, astfel cum sunt prevăzute în prezentul titlu:

(a) o modificare a denumirii unei entități contractante;

(b) o fuziune a două sau mai multe entități contractante enumerate în respectiva subsecțiune; și

(c) divizarea unei entități contractante enumerate în respectiva subsecțiune în două sau mai multe entități contractante care sunt adăugate la entitățile contractante enumerate în aceeași subsecțiune.

(2) Oricare dintre părți poate notifica celeilalte părți o obiecție la o rectificare propusă în termen de 45 de zile de la data la care a primit notificarea. Partea care transmite o obiecție își prezintă motivele pentru care consideră că rectificarea propusă nu este o modificare prevăzută la alineatul (1) și descrie efectul rectificării propuse asupra angajamentelor privind accesul pe piață stabilite de comun acord, astfel cum sunt prevăzute în prezentul titlu. În cazul în care, în termen de 45 de zile de la primirea notificării, nu este depusă în scris nicio astfel de obiecție, se consideră că partea a fost de acord cu rectificarea propusă.

Articolul 292

Consultări și soluționarea litigiilor

Dacă una dintre părți formulează obiecții la modificarea propusă sau la ajustările compensatorii propuse, astfel cum sunt menționate la articolul 290, ori la rectificarea propusă, astfel cum este menționată la articolul 291, părțile încearcă să soluționeze chestiunea prin consultări. Dacă nu se ajunge la niciun acord în termen de 60 de zile de la primirea obiecției, partea care dorește să modifice sau să rectifice subsecțiunea care îi corespunde din secțiunea B a anexei 25 poate deferi chestiunea procedurii de soluționare a litigiilor, în conformitate cu titlul I din partea a șasea, pentru a se stabili dacă obiecția este justificată.

Articolul 293

Modificarea secțiunii B din anexa 25

Dacă niciuna dintre părți nu formulează obiecții la o modificare, în temeiul articolului 290 alineatul (3), sau la o rectificare, în temeiul articolului 291 alineatul (2), ori dacă modificările sau rectificările sunt convenite de părți prin intermediul consultărilor menționate la articolul 292 sau dacă respectiva chestiune este soluționată definitiv în temeiul părții a șasea titlul I, Consiliul de parteneriat modifică subsecțiunea relevantă din secțiunea B a anexei 25 pentru a reflecta modificările sau rectificările corespunzătoare sau ajustările compensatorii.

Articolul 294

Cooperare

(1) Părțile recunosc avantajele care pot rezulta din cooperarea pentru promovarea internațională a liberalizării reciproce a piețelor de achiziții publice.

(2) Sub rezerva disponibilității tehnice, părțile își pun reciproc la dispoziție date statistice anuale cu privire la achizițiile publice reglementate.

TITLUL VII
ÎNTREPRINDERILE MICI ȘI MIJLOCII (IMM)

Articolul 295

Obiectiv

Obiectivul prezentului titlu este de a consolida capacitatea întreprinderilor mici și mijlocii de a beneficia de prezenta rubrică.

Articolul 296

Schimb de informații

(1) Fiecare parte creează sau menține o pagină de internet accesibilă publicului, dedicată întreprinderilor mici și mijlocii, care cuprinde informații cu privire la prezenta rubrică, inclusiv:

(a) un rezumat al prezentei rubrici;

(b) o descriere a dispozițiilor cuprinse în prezenta rubrică, pe care fiecare parte le consideră relevante pentru întreprinderile mici și mijlocii ale ambelor părți; și

(c) orice informații suplimentare pe care fiecare parte le consideră potențial utile pentru întreprinderile mici și mijlocii interesate să beneficieze de prezenta rubrică.

(2) Fiecare parte include pe pagina de internet prevăzută la alineatul (1) un link de internet către:

(a) textul prezentei rubrici;

(b) pagina de internet echivalentă a celeilalte părți; și

(c) paginile de internet ale autorităților proprii despre care partea consideră că ar furniza informații utile persoanelor interesate să desfășoare activități comerciale și economice pe teritoriul său.

(3) Fiecare parte include pe pagina de internet menționată la alineatul (1) un link de internet către paginile de internet ale propriilor autorități care conțin informații cu privire la aspectele următoare:

(a) acte cu putere de lege și norme administrative în domeniul vamal, proceduri de import, export și tranzit, precum și formulare, documente și alte informații relevante necesare;

(b) acte cu putere de lege, norme administrative și proceduri privind drepturile de proprietate intelectuală, inclusiv indicațiile geografice;

(c) acte cu putere de lege și norme administrative de ordin tehnic, inclusiv, atunci când este necesar, proceduri obligatorii de evaluare a conformității și linkuri către liste de organisme de evaluare a conformității, în cazurile în care evaluarea conformității de către o terță parte este obligatorie, astfel cum se prevede în titlul I capitolul 4;

(d)

acte cu putere de lege și norme administrative privind măsurile sanitare și fitosanitare care vizează operațiunile de import și export, astfel cum se prevede în titlul I capitolul 3;

(e) acte cu putere de lege și norme administrative privind achizițiile publice, punctul unic de acces pe internet la anunțurile de achiziții publice, astfel cum se prevede în titlul VI și în alte dispoziții relevante cuprinse în titlul menționat;

(f) proceduri de înregistrare a societăților; și

(g) alte informații despre care partea consideră că ar putea fi de ajutor întreprinderilor mici și mijlocii.

(4) Fiecare parte include pe pagina de internet menționată la alineatul (1) un link de internet către o bază de date care este accesibilă pentru căutare electronică prin codul din nomenclatura tarifară și care include următoarele informații privind accesul la piața sa:

(a) în ceea ce privește măsurile tarifare și informațiile legate de tarife:

(i) nivelurile taxelor vamale și ale contingentelor, inclusiv nivelul taxelor vamale aplicabile națiunii celei mai favorizate, nivelurile taxelor vamale aplicabile țărilor care nu sunt incluse în regimul clauzei națiunii celei mai favorizate, nivelurile tarifare preferențiale și contingentele tarifare preferențiale;

(ii) accizele;

(iii) taxele (taxa pe valoarea adăugată/impozitul pe cifra de afaceri);

(iv) taxele vamale sau de altă natură, inclusiv alte taxe specifice produselor;

(v) regulile de origine, astfel cum se prevede în titlul I capitolul 2;

(vi) rambursarea sau amânarea taxelor vamale sau alte tipuri de exonerare care permit reducerea sau rambursarea taxelor vamale ori scutirea de acestea;

(vii) criteriile utilizate pentru determinarea valorii în vamă a mărfurilor; și

(viii)alte măsuri tarifare;

(b) în ceea ce privește măsurile netarifare referitoare la nomenclatura tarifară vamală:

(i) informațiile necesare pentru procedurile de import; și

(ii) informațiile referitoare la măsurile netarifare.

(5) Fiecare parte actualizează, cu regularitate sau la solicitarea celeilalte părți, informațiile și linkurile menționate la alineatele (1)-(4) pe care le menține pe pagina sa de internet, pentru a se asigura că respectivele informații și linkuri sunt actualizate și exacte.

(6) Fiecare parte se asigură că informațiile și linkurile menționate la alineatele (1)-(4) sunt prezentate în mod adecvat pentru a putea fi utilizate de întreprinderile mici și mijlocii. Fiecare parte depune eforturi pentru a pune informațiile la dispoziție în limba engleză.

(7) Pentru accesarea informațiilor furnizate în temeiul alineatelor (1)-(4) nu se percepe nicio taxă de la nicio persoană a vreuneia dintre părți.

Articolul 297

Puncte de contact pentru întreprinderile mici și mijlocii

(1) La intrarea în vigoare a prezentului acord, fiecare parte desemnează un punct de contact pentru îndeplinirea funcțiilor enumerate la prezentul articol și notifică celeilalte părți datele de contact ale acestuia. Părțile își notifică reciproc, cu promptitudine, orice modificare a respectivelor date de contact.

(2) Punctele de contact pentru întreprinderile mici și mijlocii ale părților:

(a) urmăresc să asigure că nevoile întreprinderilor mici și mijlocii sunt luate în considerare la punerea în aplicare a prezentei rubrici și că întreprinderile mici și mijlocii ale ambelor părți pot beneficia de prezenta rubrică;

(b) examinează modalități de consolidare a cooperării dintre părți în legătură cu chestiuni relevante pentru întreprinderile mici și mijlocii, în vederea sporirii oportunităților comerciale și de investiții pentru întreprinderile mici și mijlocii;

(c)

se asigură să informațiile menționate la articolul 296 sunt actualizate, exacte și relevante pentru întreprinderile mici și mijlocii. Prin intermediul punctului de contact pentru întreprinderile mici și mijlocii, oricare dintre părți poate propune informații suplimentare pe care cealaltă parte le poate include pe paginile sale de internet care trebuie să fie menținute în conformitate cu articolul 296;

(d) examinează orice chestiune care prezintă relevanță pentru întreprinderile mici și mijlocii în legătură cu punerea în aplicare a prezentei rubrici, inclusiv:

(i) schimbul de informații cu scopul de a sprijini Consiliul de parteneriat în sarcina sa de monitorizare și punere în aplicare a aspectelor referitoare la întreprinderile mici și mijlocii, prevăzute în prezenta rubrică;

(ii) sprijinirea comitetelor specializate, a grupurilor lucru comune și a punctelor de contact instituite în temeiul prezentului acord cu privire la analizarea chestiunilor care prezintă relevanță pentru întreprinderile mici și mijlocii;

(e) elaborarea, în comun sau separat, a unor rapoarte periodice privind activitățile realizate, care să fie prezentate spre examinare Consiliului de parteneriat; și

(f) examinarea oricărei alte chestiuni care decurge din prezentul acord și care se referă la întreprinderile mici și mijlocii, în funcție de ceea ce convin părțile.

(3) Punctele de contact pentru întreprinderile mici și mijlocii ale părților își derulează activitatea prin intermediul canalelor de comunicare stabilite de părți, care pot include poșta electronică, videoconferințele sau alte mijloace. Acestea se pot și întâlni, când este necesar.

(4) Pentru derularea activităților proprii, punctele de contact pentru întreprinderile mici și mijlocii pot solicita cooperarea cu experți și organizații externe, după cum este necesar.

Articolul 298

Relația cu partea a șasea

Titlul I din partea a șasea nu se aplică în ceea ce privește prezentul titlu.

TITLUL VIII
ENERGIE

CAPITOLUL 1
DISPOZIȚII GENERALE

Articolul 299

Obiective

Obiectivele prezentului titlu sunt să faciliteze comerțul și investițiile între părți în domeniul energiei și al materiilor prime, să sprijine siguranța alimentării și sustenabilitatea mediului, contribuind în special la combaterea schimbărilor climatice în aceste domenii.

Articolul 300

Definiții

(1) În sensul prezentului titlu, se aplică următoarele definiții:

(a) „Agenția pentru Cooperarea Autorităților de Reglementare din Domeniul Energiei” înseamnă agenția instituită prin Regulamentul (UE) 2019/942 al Parlamentului European și al Consiliului ([39]);

(b) „autorizație” înseamnă permisul, licența, concesiunea sau un instrument administrativ ori contractual similar prin care autoritatea competentă a unei părți îi permite unei entități să desfășoare o anumită activitate economică pe teritoriul său;

(c) „echilibrare” înseamnă:

(i)

în cazul sistemelor electroenergetice, toate acțiunile și procesele, în toate intervalele de timp, prin care operatorii de transport și de sistem asigură, în mod constant, atât menținerea frecvenței sistemului în limitele de stabilitate predefinite, cât și conformitatea cu volumul rezervelor necesare cu privire la calitatea cerută;

(ii) în cazul sistemelor de gaze, acțiunile întreprinse de operatorii de transport și de sistem în vederea schimbării fluxurilor de gaze intrate în rețeaua de transport sau ieșite din aceasta, cu excepția acțiunilor legate de gazul care nu figurează ca fiind ieșit din sistem și gazul utilizat de operatorul de transport și de sistem pentru exploatarea sistemului;

(d) „distribuție" înseamnă:

(i) în ceea ce privește energia electrică, transportul energiei electrice în sisteme de distribuție de înaltă, medie și joasă tensiune, în scopul de a o livra clienților, dar fără a include furnizarea;

(ii) în ceea ce privește gazele, transportul gazelor naturale prin rețelele locale sau regionale de conducte de alimentare, în scopul de a le livra clienților, dar fără a include furnizarea;

(e) „operator de distribuție" înseamnă persoana fizică sau juridică ce răspunde de exploatarea, de întreținerea și, dacă este necesar, de dezvoltarea sistemului de distribuție a energiei electrice sau a gazelor într-o anumită zonă și, după caz, a interconexiunilor acestuia cu alte sisteme, precum și de asigurarea capacității pe termen lung a sistemului de a satisface un nivel rezonabil al cererii de distribuție de energie electrică sau de gaze;

(f) „interconectare a rețelelor electrice" înseamnă o linie de transport:

(i) între părți, excluzând integral orice astfel de linie din cadrul pieței unice a energiei electrice din Irlanda și Irlanda de Nord

(ii) între Marea Britanie și piața unică a energiei electrice din Irlanda și Irlanda de Nord, care nu intră sub incidența punctului (i);

(g) „produse energetice" înseamnă produsele din care se produce energie menționate în anexa 26 în funcție de clasificarea corespunzătoare din Sistemul armonizat (SA);

(h) „entitate" înseamnă orice persoană fizică, persoană juridică, întreprindere sau grup de întreprinderi;

(i) „conductă de interconectare pentru gaze" înseamnă o linie de transport care traversează sau trece peste frontiera dintre părți;

(j) „producere" înseamnă producerea de energie electrică;

(k) „hidrocarburi" înseamnă bunurile enumerate în anexa 26 în funcție de clasificarea corespunzătoare din Sistemul armonizat (SA);

(l) „punct de interconectare" înseamnă, în ceea ce privește gazele, un punct fizic sau virtual care conectează sistemele de intrare-ieșire din Uniune și din Regatul Unit sau care conectează un sistem de intrare-ieșire la o conductă de interconectare, în măsura în care aceste puncte fac obiectul unor proceduri de rezervare de către utilizatorii rețelei;

(m) „materii prime" înseamnă bunurile enumerate în anexa 26 în funcție de clasificarea corespunzătoare din Sistemul armonizat (SA);

(n) „energie din surse regenerabile" înseamnă un tip de energie, inclusiv energia electrică, produsă din surse nefosile regenerabile;

(o) „produs standard de capacitate" înseamnă, în ceea ce privește gazele, un anumit volum de capacitate de transport într-o perioadă de timp dată, într-un punct de interconectare specificat;

(p) „transport" înseamnă:

(i) în ceea ce privește energia electrică, transportul energiei electrice în rețeaua de foarte înaltă și de înaltă tensiune, în scopul de a o livra clienților sau distribuitorilor, dar fără a include furnizarea;

(ii) în ceea ce privește gazele, transportul gazelor naturale printr-o rețea formată în principal din conducte de înaltă presiune, alta decât o rețea de conducte de alimentare din amonte și decât partea din conductele de înaltă presiune care este folosită în principal pentru distribuția de gaze naturale la nivel local, în scopul de a le livra clienților, dar fără a include furnizarea;

(q) „operator de transport și de sistem" înseamnă o persoană fizică sau juridică ce realizează activitatea de transport sau răspunde de exploatarea, de întreținerea și, dacă este necesar, de dezvoltarea sistemului de transport al energiei electrice sau al gazelor într-o anumită zonă și, după caz, a interconexiunilor sale cu alte sisteme, precum și de asigurarea capacității pe termen lung a sistemului de a satisface un nivel rezonabil al cererii de transport de gaze sau de energie electrică, după caz;

(r)

„conductă de alimentare din amonte” înseamnă orice conductă sau rețea de conducte exploatată sau construită ca parte a unui proiect de extracție de gaze naturale sau petrol sau utilizată pentru transportul gazelor naturale de la unul sau mai multe locuri de producție de acest tip către o instalație sau un terminal de prelucrare sau către un terminal de descărcare de coastă.

(2) În sensul prezentului titlu, mențiunile „nediscriminatoriu” și „nediscriminare” înseamnă clauza națiunii celei mai favorizate, astfel cum este definită la articolele 130 și 138, și tratamentul național, astfel cum este definit la articolele 129 și 137, precum și tratamentul în temeiul unor clauze și condiții care nu sunt mai puțin favorabile decât cele acordate oricărei entități similare în situații similare.

Articolul 301

Relația cu alte titluri

(1) În cazul energiei și al materiilor prime se aplică capitolele 2 și 3 din titlul II din prezenta rubrică. În cazul în care există o neconcordanță între prezentul titlu, pe de o parte, și titlul II din prezenta rubrică și anexele 19-24, pe de altă parte, prevalează titlul II din prezenta rubrică și anexele 19-24.

(2) În sensul articolului 20, atunci când una dintre părți menține sau pune în aplicare un sistem de tranzacționare virtuală a gazelor naturale sau a energiei electrice prin intermediul conductelor sau al rețelelor electrice, și anume un sistem care nu necesită identificarea fizică a gazelor naturale sau a energiei electrice tranzitate, dar care se bazează pe un sistem de compensare a intrărilor și a ieșirilor, se consideră că rutele cele mai convenabile pentru tranzitul internațional, astfel cum sunt menționate la articolul respectiv, includ această tranzacționare virtuală.

(3) Atunci când se aplică titlul XI capitolul 3 din prezenta rubrică, se aplică, de asemenea, anexa 27. Titlul XI capitolul 3 din prezenta rubrică se aplică anexei 27. Articolul 375 se aplică litigiilor între părți cu privire la interpretarea și aplicarea anexei 27.

Articolul 302

Principii

Fiecare parte își rezervă dreptul de a adopta, de a menține și de a pune în aplicare măsurile necesare pentru urmărirea obiectivelor legitime de politică publică, cum ar fi asigurarea aprovizionării cu produse energetice și materii prime, protejarea societății, a mediului, inclusiv combaterea schimbărilor climatice, protejarea sănătății publice și a consumatorilor și promovarea securității și a siguranței, care sunt compatibile cu dispozițiile prezentului acord.

CAPITOLUL 2
ENERGIE ELECTRICĂ ȘI GAZE

SECȚIUNEA 1
CONCURENȚA PE PIEȚELE DE ENERGIE ELECTRICĂ ȘI GAZE

Articolul 303

Concurența pe piețe și nediscriminare

(1) În scopul asigurării unei concurențe loiale, fiecare parte se asigură că propriul cadru de reglementare pentru producerea, generarea, transportul, distribuția sau furnizarea de energie electrică sau de gaze naturale este nediscriminatoriu în ceea ce privește normele, tarifele și tratamentul.

(2) Fiecare parte se asigură că toți clienții au dreptul să își aleagă sau să se transfere la furnizorul de energie electrică sau de gaze naturale pe piețele lor respective cu amănuntul, în conformitate cu actele cu putere de lege și normele administrative aplicabile.

(3) Fără a aduce atingere dreptului fiecărei părți de a defini cerințe de calitate, dispozițiile prezentului capitol referitoare la gazele naturale se aplică, de asemenea, biogazului și gazului obținut din biomasă sau altor tipuri de gaze, în măsura în care gazul respectiv poate fi, din punct de vedere tehnic și în condiții de siguranță, injectat în rețeaua de gaze naturale și transportat prin aceasta.

(4) Prezentul articol nu se aplică comerțului transfrontalier și nu aduce atingere dreptului fiecărei părți de a legifera pentru a atinge obiective legitime de politică publică pe baza unor criterii obiective și nediscriminatorii.

Articolul 304

Dispoziții referitoare la piețele de comercializare cu ridicata a energiei electrice și a gazelor

(1) Fiecare parte se asigură că prețurile de comercializare cu ridicata a energiei electrice și a gazelor naturale reflectă cererea și oferta reale. În acest scop, fiecare parte se asigură că normele piețelor de comercializare cu ridicata a energiei electrice și a gazelor naturale:

(a) încurajează formarea liberă a prețurilor;

(b) nu stabilesc limite tehnice privind stabilirea prețurilor care să restricționeze comerțul;

(c) permită dispecerizarea eficientă a activelor de producere a energiei electrice, a stocării energiei și a consumului dispecerizabil, precum și utilizarea eficientă a sistemului de energie electrică;

(d) permit utilizarea eficientă a sistemului de gaze naturale; și

(e) permit integrarea energiei electrice din surse regenerabile de energie și asigură funcționarea și dezvoltarea eficientă și sigură a sistemului de energie electrică.

(2) Fiecare parte se asigură că piețele de echilibrare sunt organizate astfel încât să se asigure:

(a) nediscriminarea între participanți și accesul nediscriminatoriu al participanților;

(b) că serviciile sunt definite în mod transparent;

(c) că serviciile sunt achiziționate într-un mod transparent, bazat pe piață, ținând seama de apariția de noi tehnologii; și

(d) că producătorii de energie din surse regenerabile beneficiază de condiții rezonabile și nediscriminatorii atunci când achiziționează produse și servicii.

O parte poate decide să nu aplice litera (c) dacă există o lipsă de concurență pe piața serviciilor de echilibrare.

(3) Fiecare parte se asigură că orice mecanism de asigurare a capacității de pe piețele de energie electrică este clar definit, transparent, proporțional și nediscriminatoriu. Niciuna dintre părți nu este obligată să permită participarea capacității situate pe teritoriul celeilalte părți la vreun mecanism de asigurare a capacității pe piețele sale de energie electrică.

(4) Fiecare parte evaluează acțiunile necesare pentru facilitarea integrării gazelor din surse regenerabile.

(5) Prezentul articol nu aduce atingere dreptului fiecărei părți de a legifera pentru a atinge obiective legitime de politică publică pe baza unor criterii obiective și nediscriminatorii.

Articolul 305

Interzicerea abuzului de piață pe piețele de comercializare cu ridicata a energiei electrice și a gazelor

(1) Fiecare parte interzice manipularea pieței și utilizarea abuzivă a informațiilor privilegiate pe piețele de comercializare cu ridicata a energiei electrice și a gazelor naturale, inclusiv pe piețele nereglementate, în cadrul burselor de energie electrică și de gaze naturale și pe piețele pentru tranzacționarea energiei electrice și a gazelor naturale, a capacităților, a serviciilor de echilibrare și serviciilor auxiliare în toate intervalele de timp, inclusiv piețele la termen, piețele pentru ziua următoare și piețele intrazilnice.

(2) Fiecare parte monitorizează activitatea de tranzacționare de pe aceste piețe pentru a detecta și a preveni tranzacțiile bazate pe informații privilegiate și pe manipularea pieței.

(3) Părțile cooperează, inclusiv în conformitate cu articolul 318, pentru a detecta și a preveni tranzacțiile bazate pe informații privilegiate și pe manipularea pieței și, după caz, pot face schimb de informații, inclusiv cu privire la activitățile de monitorizare a pieței și de asigurare a respectării legislației.

Articolul 306

Accesul terților la rețelele de transport și distribuție

(1) Fiecare parte asigură punerea în aplicare a unui sistem de acces al terților la rețelele lor de transport și distribuție, sistem care trebuie să se bazeze pe tarife publicate care să fie aplicate în mod obiectiv și nediscriminatoriu.

(2) Fără a aduce atingere articolului 302, fiecare parte se asigură că, într-un termen rezonabil de la data cererii de acces, operatorii de transport și de distribuție de pe teritoriul său acordă acces la sistemele lor de transport sau de distribuție entităților de pe piața părții respective.

Fiecare parte se asigură că operatorii de transport și de sistem tratează producătorii de energie din surse regenerabile în condiții rezonabile și nediscriminatorii în ceea ce privește racordarea la rețeaua de energie electrică și utilizarea acesteia.

Operatorul de transport și de sistem sau operatorul de distribuție poate refuza accesul în cazul în care nu dispune de capacitățile necesare. Refuzul se motivează în mod corespunzător.

(3) Fără a aduce atingere obiectivelor legitime de politică publică, fiecare parte se asigură că tarifele aplicate entităților de pe piața părții respective de către operatorii de transport și de distribuție pentru accesul la rețele, racordarea la rețele sau utilizarea rețelelor și, după caz, tarifele pentru întăririle corelate ale rețelei reflectă în mod adecvat costurile și sunt transparente. Fiecare parte asigură publicarea modalităților, condițiilor, tarifelor și a tuturor informațiilor care pot fi necesare pentru exercitarea efectivă a dreptului de acces și de utilizare a sistemelor de transport și distribuție.

(4) Fiecare parte se asigură că tarifele menționate la alineatele (1) și (3) sunt aplicate în mod nediscriminatoriu entităților de pe piața părții respective.

Articolul 307

Funcționarea sistemului și separarea operatorilor rețelei de transport

(1) Fiecare parte se asigură că operatorii de transport și de sistem își îndeplinesc funcțiile în mod transparent și nediscriminatoriu.

(2) Fiecare parte pune în aplicare, pentru operatorii de transport și de sistem, mecanisme care să asigure eliminarea eventualelor conflicte de interese care pot apărea ca urmare a faptului că aceeași persoană exercită controlul asupra unui operator de transport și de sistem și asupra unui producător sau furnizor.

Articolul 308

Obiectivele de politică publică pentru accesul la rețea al terților și separarea proprietății

(1) Atunci când este necesar pentru a îndeplini un obiectiv legitim de politică publică și pe baza unor criterii obiective, oricare dintre părți poate decide să nu aplice articolele 306 și 307 în cazul:

(a) piețelor sau sistemelor emergente sau izolate;

(b) infrastructurilor care îndeplinesc condițiile stabilite în anexa 28.

(2) Atunci când este necesar pentru a îndeplini un obiectiv legitim de politică publică și pe baza unor criterii obiective, oricare dintre părți poate decide să nu aplice articolele 303 și 304 în cazul:

(a) piețelor sau sistemelor de energie electrică mici sau izolate;

(b) piețelor sau sistemelor de gaze naturale mici, emergente sau izolate.

Articolul 309

Scutiri existente pentru conductele de interconectare și pentru liniile de interconexiune

Fiecare parte se asigură că scutirile acordate, în jurisdicția proprie, interconectărilor dintre Uniune și Regatul Unit în temeiul articolului 63 din Regulamentul (UE) 2019/943 al Parlamentului European și al Consiliului ([40]) și al actului cu putere de lege care transpune articolul 36 din Directiva 2009/73/CE a Parlamentului European și a Consiliului ([41]), care rămân aplicabile după încheierea perioadei de tranziție, continuă să se aplice în conformitate cu legislația din jurisdicția proprie și cu condițiile aplicabile.

Articolul 310

Autoritatea independentă de reglementare

(1) Fiecare parte asigură desemnarea și menținerea unei autorități sau a unor autorități de reglementare independente din punct de vedere operațional pentru energie electrică și gaze, având următoarele competențe și atribuții:

(a) să stabilească sau să aprobe tarifele și condițiile de acces la rețele menționate la articolul 306, sau metodologiile pe care se bazează acestea;

(b) să asigure conformitatea cu mecanismele menționate la articolele 307 și 308;

(c) să emită decizii obligatorii cel puțin în legătură cu literele (a) și (b);

(d) să stabilească căi de atac efective.

(2) În îndeplinirea atribuțiilor și în exercitarea competențelor respective, autoritatea sau autoritățile independente de reglementare acționează în mod imparțial și transparent.

SECȚIUNEA 2

TRANZACȚIONAREA PRIN INTERMEDIUL LINIILOR DE INTERCONEXIUNE

Articolul 311

Utilizarea eficientă a liniilor de interconexiune de energie electrică

(1) În scopul asigurării unei utilizări eficiente a liniilor de interconexiune de energie electrică și al reducerii barierelor în calea comerțului dintre Uniune și Regatul Unit, fiecare parte se asigură că:

(a) alocarea capacităților și managementul congestiilor pe liniile de interconexiune de energie electrică sunt bazate pe piață, transparente și nediscriminatorii;

(b) este pus la dispoziție nivelul maxim al capacității liniilor de interconexiune de energie electrică, cu respectarea:

(i) necesității de a asigura funcționarea sigură a sistemelor; și

(ii) utilizării celei mai eficiente a sistemelor;

(c) capacitatea liniilor de interconexiune de energie electrică poate fi redusă numai în situații de urgență și orice astfel de reducere trebuie să aibă loc în mod nediscriminatoriu;

(d) sunt publicate informațiile privind calculul capacităților, pentru a sprijini obiectivele prezentului articol;

(e) nu există tarife de rețea pentru tranzacțiile individuale pe liniile de interconexiune de energie electrică și nu există prețuri de rezervă pentru utilizarea liniilor de interconexiune de energie electrică;

(f) alocarea capacităților și managementul congestiilor între liniile de interconexiune de energie electrică sunt coordonate între operatorii de transport și de sistem din Uniune în cauză și operatorii de transport și de sistem din Regatul Unit în cauză; această coordonare implică elaborarea unor mecanisme pentru a obține rezultate solide și eficiente pentru toate intervalele de timp relevante, și anume pentru intervalele de timp specifice pieței la termen, pieței pentru ziua următoare, pieței intrazilnice și pieței de echilibrare; și

(g) mecanismele de alocare a capacităților și de gestionare a congestiilor contribuie la crearea unor condiții favorabile pentru dezvoltarea unor linii de interconexiune de energie electrică eficiente din punct de vedere economic și pentru investițiile în acestea.

(2) Coordonarea și mecanismele menționate la alineatul (1) litera (f) nu implică și nu presupun participarea operatorilor de transport și de sistem din Regatul Unit la procedurile Uniunii de alocare a capacităților și de management al congestiilor.

(3) Fiecare parte ia măsurile necesare pentru a asigura încheierea cât mai curând posibil a unui acord multipartit referitor la compensarea costurilor găzduirii fluxurilor transfrontaliere de energie electrică între:

(a) operatorii de transport și de sistem care participă la mecanismul de compensare între operatorii de sisteme de transport stabilit de Regulamentul (UE) nr. 838/2010 al Comisiei ([42]); și

(b) operatorii de transport și de sistem din Regatul Unit.

(4) Acordul multipartit menționat la alineatul (3) urmărește să asigure:

(a) faptul că operatorii de transport și de sistem din Regatul Unit sunt tratați în mod echivalent cu un operator de transport și de sistem dintr-o țară care participă la mecanismul de compensare între operatorii de sisteme de transport; și

(b) faptul că tratamentul aplicat operatorilor de transport și de sistem din Regatul Unit nu este mai favorabil decât cel care s-ar aplica unui operator de transport și de sistem care participă la mecanismul de compensare între operatorii de sisteme de transport.

(5) În pofida alineatului (1) litera (e), până la încheierea acordului multipartit menționat la alineatul (3), se poate percepe o taxă de utilizare a sistemului de transport pentru importurile și exporturile preconizate între Uniune și Regatul Unit.

Articolul 312

Acorduri de tranzacționare a energiei electrice în toate intervalele de timp

(1) Pentru alocarea capacităților și gestionarea congestiilor în etapa zilei următoare, Comitetul specializat privind energia ia, cu prioritate, măsurile necesare în conformitate cu articolul 317 pentru a se asigura că operatorii de transport și de sistem elaborează prevederi prin care să stabilească procedurile tehnice în conformitate cu anexa 29, conform unui anumit calendar.

(2) În cazul în care Comitetul specializat privind energia nu recomandă ca părțile să pună în aplicare astfel de proceduri tehnice în conformitate cu articolul 317 alineatul (4), acesta ia decizii și formulează recomandări, după caz, în vederea alocării capacității liniilor de interconexiune de energie electrică în intervalul de timp al pieței pentru ziua următoare în conformitate cu anexa 29.

(3) Comitetul specializat privind energia examinează în permanență prevederile referitoare la toate intervalele de timp, în special cele referitoare la termenele de echilibrare și intrazilnice, și poate recomanda ca fiecare parte să solicite operatorilor săi de transport și de sistem să pregătească proceduri tehnice în conformitate cu articolul 317 în vederea îmbunătățirii acordurilor referitoare la un anumit interval de timp.

(4) Comitetul specializat privind energia examinează în permanență dacă procedurile tehnice elaborate în conformitate cu alineatul (1) continuă să îndeplinească cerințele din anexa 29 și abordează prompt orice probleme identificate.

Articolul 313

Utilizarea eficientă a conductelor de interconectare pentru gaze

(1) În scopul asigurării unei utilizări eficiente a conductelor de interconectare pentru gaze și al reducerii barierelor în calea comerțului dintre Uniune și Regatul Unit, fiecare parte se asigură că:

(a) este pus la dispoziție nivelul maxim al capacității conductelor de interconectare pentru gaze, cu respectarea principiului nediscriminării și ținând seama de:

  (i) necesitatea de a asigura funcționarea sigură a sistemelor; și

  (ii) utilizarea cea mai eficientă a sistemelor;

(b) mecanismele de alocare a capacității și procedurile de gestionare a congestiilor pentru conductele de interconectare pentru gaze sunt bazate pe piață, transparente și nediscriminatorii și că, în general, pentru alocarea capacității la punctele de interconectare sunt utilizate licitațiile.

(2) Statele membre iau măsurile necesare pentru a se asigura că:

(a) operatorii de transport și de sistem depun eforturi pentru a oferi în comun produse standard de capacitate care constau în capacitate de intrare și de ieșire corespunzătoare de ambele părți ale unui punct de interconectare;

(b) operatorii de transport și de sistem coordonează procedurile legate de utilizarea conductelor de interconectare pentru gaze între operatorii de transport și de sistem din Uniune în cauză și operatorii de transport și de sistem din Regatul Unit în cauză.

(3) Coordonarea menționată la alineatul (2) litera (b) nu implică și nu presupune participarea operatorilor de transport și de sistem din Regatul Unit la procedurile Uniunii legate de utilizarea conductelor de interconectare pentru gaze.

SECȚIUNEA 3
DEZVOLTAREA REȚELEI ȘI SIGURANȚA ALIMENTĂRII

Articolul 314

Dezvoltarea rețelelor

(1) Părțile cooperează pentru a facilita dezvoltarea și interoperabilitatea în timp util a infrastructurii energetice care conectează teritoriile lor.

(2) Fiecare parte se asigură că sunt elaborate, publicate și actualizate periodic planuri de dezvoltare a rețelei pentru sistemele de transport al energiei electrice și al gazelor.

Articolul 315

Cooperarea în domeniul siguranței alimentării

(1) Părțile cooperează în ceea ce privește siguranța alimentării cu energie electrică și gaze naturale.

(2) Părțile fac cu promptitudine schimb de informații cu privire la eventualele riscuri identificate în temeiul articolului 316.

(3) Părțile își împărtășesc planurile menționate la articolul 316. Pentru Uniune, aceste planuri pot fi la nivelul statelor membre sau la nivel regional.

(4) Părțile se informează reciproc fără întârzieri nejustificate în cazul în care există informații fiabile potrivit cărora se pot produce perturbări sau alte crize legate de alimentarea cu energie electrică sau cu gaze naturale și își comunică măsurile planificate sau adoptate.

(5) Părțile se informează reciproc imediat în cazul unei perturbări efective sau al unei alte crize efective în vederea luării unor posibile măsuri coordonate de atenuare și de restabilire.

(6) Părțile fac schimb de bune practici cu privire la evaluările adecvării pe termen scurt și sezoniere.

(7) Părțile elaborează cadre adecvate de cooperare în ceea ce privește siguranța alimentării cu energie electrică și gaze naturale.

Articolul 316

Pregătire pentru riscuri și planuri de urgență

(1) Fiecare parte evaluează riscurile care afectează siguranța alimentării cu energie electrică sau cu gaze naturale, inclusiv probabilitatea și impactul acestor riscuri, precum și riscurile transfrontaliere.

(2) Fiecare parte stabilește și actualizează periodic planuri pentru a aborda riscurile identificate care afectează siguranța alimentării cu energie electrică sau cu gaze naturale. Planurile respective conțin măsurile necesare pentru a elimina sau a atenua probabilitatea și impactul riscurilor identificate în temeiul alineatului (1), măsurile de pregătire necesare pentru a face față unei crize în domeniul energiei electrice sau al gazelor naturale și măsuri de atenuare a impactului unei astfel de crize.

(3) Măsurile cuprinse în planurile menționate la alineatul (2):

(a) trebuie să fie clar definite, transparente, proporționale, nediscriminatorii și verificabile;

(b) nu trebuie să denatureze în mod semnificativ comerțul dintre părți; și

(c) nu trebuie să pună în pericol siguranța alimentării cu energie electrică sau cu gaze naturale a celeilalte părți.

În cazul unei crize, părțile activează numai în ultimă instanță măsuri nebazate pe piață.

SECȚIUNEA 4
COOPERARE TEHNICĂ

Articolul 317

Cooperarea dintre operatorii de transport și de sistem

(1) Fiecare parte se asigură că operatorii de transport și de sistem elaborează modalități de lucru eficiente și incluzive pentru a sprijini sarcinile operaționale și de planificare asociate cu îndeplinirea obiectivelor prezentului titlu, inclusiv, atunci când Comitetul specializat privind energia recomandă acest lucru, pregătirea unor proceduri tehnice detaliate pentru punerea eficace în aplicare a articolelor 311-315.

Modalitățile de lucru menționate la primul paragraf includ cadre de cooperare între Rețeaua europeană a operatorilor de sisteme de transport de energie electrică, constituită în conformitate cu Regulamentul (UE) 2019/943 („ENTSO-E”) și Rețeaua europeană a operatorilor de transport și de sistem de gaze naturale, constituită în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 715 /2009 al Parlamentului European și al Consiliului ([43]) („ENTSOG”), pe de o parte, și operatorii de transport și de sistem de energie electrică și gaze din Regatul Unit, pe de altă parte. Cadrele respective vizează cel puțin următoarele domenii:

(a) piețele de energie electrică și gaze;

(b) accesul la rețele;

(c) siguranța alimentării cu energie electrică și gaze;

(d) energia offshore;

(e) planificarea infrastructurii;

(f) utilizarea eficientă a liniilor de interconexiune de energie electrică și a conductelor de interconectare pentru gaze; și

(g) decarbonizarea gazelor și calitatea gazelor.

Comitetul specializat privind energia convine asupra unor orientări privind modalitățile de lucru și cadrele de cooperare, care să fie diseminate în rândul operatorilor de transport și de sistem cât mai curând posibil.

Cadrele de cooperare menționate la al doilea paragraf nu implică apartenența la ENTSO-E sau la ENTSOG a operatorilor de transport și de sistem din Regatul Unit și nici nu le conferă acestora un statut comparabil cu apartenența la ENTSO-E sau la ENTSOG.

(2) Comitetul specializat privind energia poate recomanda ca fiecare parte să solicite operatorilor săi de transport și de sistem să pregătească procedurile tehnice menționate la alineatul (1) primul paragraf.

(3) Fiecare parte se asigură că operatorii săi de transport și de sistem solicită avizul Agenției pentru Cooperarea Autorităților de Reglementare din Domeniul Energiei și, respectiv, al autorității de reglementare din Regatul Unit desemnate în conformitate cu articolul 310 cu privire la procedurile tehnice, în cazul unui dezacord și în orice caz înainte de finalizarea procedurilor tehnice în cauză. Operatorii de transport și de sistem ai fiecărei părți transmit aceste avize împreună cu proiectele de proceduri tehnice Comitetului specializat privind energia.

(4) Comitetul specializat privind energia revizuiește proiectul de proceduri tehnice și poate recomanda ca părțile să pună în aplicare aceste proceduri în acordurile lor interne respective, ținând seama în mod corespunzător de avizele Agenției pentru Cooperarea Autorităților de Reglementare din Domeniul Energiei și autorității de reglementare din Regatul Unit desemnate în conformitate cu articolul 310. Comitetul specializat privind energia monitorizează funcționarea efectivă a acestor proceduri tehnice și poate recomanda actualizarea acestora.

Articolul 318

Cooperarea între autoritățile de reglementare

(1) Părțile se asigură că Agenția pentru Cooperarea Autorităților de Reglementare din Domeniul Energiei și autoritatea de reglementare din Regatul Unit desemnată în conformitate cu articolul 310, stabilesc contacte și încheie acorduri administrative cât mai curând posibil pentru a facilita îndeplinirea obiectivelor prezentului acord. Contactele și acordurile administrative vizează cel puțin următoarele domenii:

(a) piețele de energie electrică și gaze;

(b) accesul la rețele;

(c) prevenirea abuzului de piață pe piețele de comercializare cu ridicata a energiei electrice și a gazelor;

(d) siguranța alimentării cu energie electrică și gaze;

(e) planificarea infrastructurii;

(f) energia offshore;

(g) utilizarea eficientă a liniilor de interconexiune de energie electrică și a conductelor de interconectare pentru gaze;

(h) cooperarea dintre operatorii de transport și de sistem; și

(i) decarbonizarea gazelor și calitatea gazelor.

Comitetul specializat privind energia convine asupra unor orientări privind acordurile administrative pentru o astfel de cooperare, care să fie diseminate în rândul autorităților de reglementare cât mai curând posibil.

(2) Acordurile administrative menționate la alineatul (1) nu implică participarea autorității de reglementare din Regatul Unit desemnate în conformitate cu articolul 310 la Agenția pentru Cooperarea Autorităților de Reglementare din Domeniul Energiei și nici nu îi conferă autorității de reglementare din Regatul Unit un statut comparabil cu această participare.

CAPITOLUL 3

ENERGIE SIGURĂ ȘI DURABILĂ

Articolul 319

Surse regenerabile de energie și eficiență energetică

(1) Fiecare parte promovează eficiența energetică și utilizarea energiei din surse regenerabile.

Fiecare parte se asigură că normele sale care se aplică acordării de licențe sau măsurile sale echivalente aplicabile energiei din surse regenerabile sunt necesare și proporționale.

(2) Uniunea reafirmă obiectivul privind ponderea surselor regenerabile de energie în consumul final brut de energie în 2030, astfel cum este prevăzut în Directiva (UE) 2018/2001 a Parlamentului European și a Consiliului ([44]).

Uniunea își reafirmă obiectivele de eficiență energetică pentru 2030, astfel cum sunt prevăzute în Directiva 2012/27/UE a Parlamentului European și a Consiliului ([45]).

(3) Regatul Unit reafirmă:

(a) ambiția sa privind ponderea energiei din surse regenerabile în consumul final brut de energie în 2030, astfel cum este prevăzută în Planul său național privind energia și clima;

(b) ambiția sa privind nivelul absolut al consumului de energie primară și al consumului final de energie în 2030, astfel cum este prevăzută în Planul său național privind energia și clima.

(4) Părțile se informează reciproc cu privire la aspectele menționate la alineatele (2) și (3).

Articolul 320

Sprijin pentru energia din surse regenerabile

(1) Fiecare parte se asigură că sprijinul pentru energia electrică din surse regenerabile facilitează integrarea energiei electrice din surse regenerabile pe piața energiei electrice.

(2) Biocombustibilii, biolichidele și biomasa beneficiază de sprijin ca energie din surse regenerabile numai dacă îndeplinesc criterii solide de durabilitate și de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră, care fac obiectul verificării.

(3) Fiecare parte definește în mod clar specificațiile tehnice care trebuie respectate de echipamentele și de sistemele din domeniul energiei din surse regenerabile pentru a putea beneficia de schemele de sprijin. Aceste specificații tehnice țin seama de cooperarea dezvoltată în temeiul articolelor 91, 92 și 323.

Articolul 321

Cooperarea în domeniul dezvoltării energiei din surse regenerabile offshore

(1) Părțile cooperează pentru dezvoltarea energiei din surse regenerabile offshore prin schimbul de bune practici și, dacă este cazul, prin facilitarea dezvoltării de proiecte specifice.

(2) Pe baza Cooperării în domeniul energiei în mările septentrionale, părțile permit crearea unui forum specific pentru discuții tehnice între Comisia Europeană, ministerele și autoritățile publice ale statelor membre, ministerele și autoritățile publice din Regatul Unit, operatorii de transport și de sistem și sectorul și părțile interesate din sectorul energiei offshore, la scară mai largă, în ceea ce privește dezvoltarea rețelelor offshore și potențialul ridicat în materie de energie din surse regenerabile pe care îl prezintă regiunea mărilor septentrionale. Cooperarea respectivă include cel puțin următoarele domenii:

(a) proiecte hibride și comune;

(b) amenajarea spațiului maritim;

(c) cadrul de sprijin și finanțarea;

(d) bune practici privind planificarea rețelelor terestre și offshore respective;

(e) schimbul de informații privind noile tehnologii; și

(f) schimbul de bune practici în ceea ce privește normele, reglementările și standardele tehnice relevante.

Articolul 322

Riscurile și siguranța operațiunilor offshore

(1) Părțile cooperează și fac schimb de informații în scopul menținerii unor niveluri ridicate de siguranță și de protecție a mediului pentru toate operațiunile petroliere și gaziere offshore.

(2) Părțile iau măsurile adecvate pentru a preveni producerea unor accidente majore rezultate ca urmare a operațiunilor petroliere și gaziere offshore și pentru a limita consecințele unor astfel de accidente.

(3) Părțile promovează schimbul de bune practici între autoritățile lor care sunt competente în domeniul siguranței și al protecției mediului pentru operațiunile petroliere și gaziere offshore. Reglementarea siguranței și a protecției mediului pentru operațiunile petroliere și gaziere offshore trebuie să fie independentă de orice funcții legate de acordarea de licențe pentru operațiunile petroliere și gaziere offshore.

Articolul 323

Cooperarea în materie de standarde

În conformitate cu articolele 92 și 98, părțile promovează cooperarea dintre autoritățile de reglementare și organismele de standardizare situate pe teritoriile lor respective pentru a facilita elaborarea de standarde internaționale cu privire la eficiența energetică și energia din surse regenerabile, cu scopul de a contribui la politica în domeniul energiei durabile și al climei.

Articolul 324

Cercetare, dezvoltare și inovare

Părțile promovează cercetarea, dezvoltarea și inovarea în domeniul eficienței energetice și al energiei din surse regenerabile.

CAPITOLUL 4
PRODUSE ENERGETICE ȘI MATERII PRIME

Articolul 325

Prețuri de export

Niciuna dintre părți nu impune celeilalte părți, pentru exporturile de produse energetice sau de materii prime, un preț mai mare decât prețul perceput pentru produsele energetice și materiile prime respective atunci când acestea sunt destinate pieței interne, prin intermediul unor măsuri precum licențele sau cerințele privind prețul minim.

Articolul 326

Prețuri reglementate

Dacă una dintre părți decide să reglementeze prețul ofertei interne pentru consumatorii de energie electrică sau de gaze naturale, aceasta poate face acest lucru numai pentru a atinge un obiectiv de politică publică și numai prin impunerea unui preț reglementat care să fie clar definit, transparent, nediscriminatoriu și proporțional.

Articolul 327

Autorizație pentru explorarea și extracția hidrocarburilor și producerea de energie electrică

(1) Dacă una dintre părți impune deținerea unei autorizații pentru explorarea sau extracția hidrocarburilor sau producerea energiei electrice, partea respectivă acordă astfel de autorizații pe baza unor criterii obiective și nediscriminatorii care sunt elaborate și publicate înainte de începerea perioadei de depunere a cererilor în conformitate cu condițiile generale și procedurile prevăzute în prezenta rubrică titlul II capitolul 5 secțiunea 1.

(2) În pofida alineatului (1) din prezentul articol și a articolului 301, fiecare parte poate acorda autorizații legate de explorarea sau extracția hidrocarburilor fără a respecta condițiile și procedurile legate de publicare prevăzute la articolul 153, pe baza unor scutiri justificate în mod corespunzător, astfel cum sunt prevăzute în legislația aplicabilă.

(3) Contribuțiile financiare sau contribuțiile în natură solicitate de la entitățile cărora li se acordă o autorizație nu trebuie să afecteze conducerea și procesul decizional ale acestor entități.

(4) Fiecare parte prevede că un solicitant de autorizație are dreptul de a contesta orice decizie privind autorizația în fața unei autorități superioare autorității care a emis decizia sau independente de autoritatea care a emis decizia sau de a solicita ca respectiva decizie să fie controlată de o astfel de autoritate superioară sau independentă. Fiecare parte se asigură că solicitantul este informat cu privire la motivele deciziei administrative, astfel încât solicitantul să poată recurge la procedurile de contestație sau de control, dacă este necesar. Normele aplicabile pentru contestație sau control se publică.

Articolul 328

Siguranța și integritatea echipamentelor și infrastructurii din domeniul energetic

Prezentul titlu nu se interpretează ca împiedicând niciuna dintre părți să adopte măsuri temporare necesare pentru a proteja siguranța și a menține integritatea echipamentelor sau a infrastructurii din domeniul energetic, cu condiția ca măsurile respective să nu fie aplicate într-un mod care să constituie o restricție disimulată a comerțului sau a investițiilor dintre părți.

CAPITOLUL 5
DISPOZIȚII FINALE

Articolul 329

Punerea efectivă în aplicare și modificare

(1) Consiliul de parteneriat poate modifica anexa 26 și anexa 28. Consiliul de parteneriat poate actualiza anexa 27 în funcție de necesități, pentru a asigura funcționarea anexei respective de-a lungul timpului.

(2) Comitetul specializat privind energia poate modifica anexa 29.

(3) Comitetul specializat privind energia face recomandări, după caz, pentru a asigura punerea efectivă în aplicare a capitolelor din prezentul titlu pentru care este responsabil.

Articolul 330

Dialog

Părțile stabilesc un dialog regulat pentru a facilita realizarea obiectivelor prezentului titlu.

Articolul 331

Încetarea aplicării prezentului titlu

(1) Prezentul titlu încetează să se aplice la 30 iunie 2026.

(2) Fără a aduce atingere alineatului (1), Consiliul de parteneriat poate decide, între 1 iulie 2026 și 31 decembrie 2026, ca prezentul titlu să se aplice până la 31 martie 2027. Între 1 aprilie 2027 și 31 decembrie 2027, precum și în orice moment din anii ulteriori, Consiliul de parteneriat poate decide ca prezentul titlu să se aplice până la data de 31 martie a anului următor.

(3) Prezentul articol se aplică fără a aduce atingere articolelor 509, 521 și 779.

TITLUL IX
TRANSPARENȚA

Articolul 332

Obiectiv

(1) Recunoscând impactul pe care mediul lor de reglementare îl poate avea asupra comerțului și a investițiilor dintre ele, părțile urmăresc să ofere un mediu de reglementare previzibil și proceduri eficiente pentru operatorii economici, în special pentru întreprinderile mici și mijlocii.

(2) Părțile își afirmă angajamentele referitoare la transparență prevăzute în Acordul OMC și se bazează pe aceste angajamente în dispozițiile prevăzute în prezentul titlu.

Articolul 333

Definiție

În sensul prezentului titlu, „decizie administrativă” înseamnă o decizie sau o acțiune cu efect juridic care se aplică unei anumite persoane, unui anumit bun sau unui anumit serviciu într-un caz individual, inclusiv neadoptarea unei decizii sau neîntreprinderea unei astfel de acțiuni atunci când legislația uneia dintre părți impune o astfel de decizie sau acțiune.

Articolul 334

Domeniu de aplicare

Prezentul titlu se aplică titlurilor I-VIII și titlurilor X-XII din prezenta rubrică și rubricii a șasea.

Articolul 335

Publicare

(1) Fiecare parte se asigură că actele sale cu putere de lege, normele sale administrative, procedurile și deciziile sale administrative de aplicare generală sunt publicate cu promptitudine printr-un mijloc oficial desemnat și, atunci când este fezabil, prin mijloace electronice sau sunt puse la dispoziție în alt mod, de așa manieră încât să îi permită oricui să ia cunoștință de acestea.

(2) În măsura adecvată, fiecare parte furnizează o explicație a obiectivului măsurilor menționate la alineatul (1), precum și motivele care le justifică.

(3) Fiecare parte prevede o perioadă de timp rezonabilă între publicarea actelor sale cu putere de lege și a normelor sale administrative și intrarea lor în vigoare, cu excepția cazului în care acest lucru nu este posibil din motive de urgență.

Articolul 336

Cereri de informații

(1) Fiecare parte stabilește sau menține mecanisme adecvate și proporționale pentru a răspunde la întrebările oricărei persoane cu privire la orice act cu putere de lege sau normă administrativă.

(2) Fiecare parte furnizează cu promptitudine informații și răspunde cu promptitudine la întrebările celeilalte părți cu privire la orice act cu putere de lege sau normă administrativă, indiferent dacă este în vigoare sau este planificat să fie adoptat, cu excepția cazului în care în acest sens este stabilit un mecanism specific în temeiul altei dispoziții a prezentului acord.

Articolul 337

Administrarea măsurilor de aplicare generală

(1) Fiecare parte administrează în mod obiectiv, imparțial și rezonabil actele sale cu putere de lege, normele sale administrative, procedurile sale și deciziile sale administrative de aplicare generală.

(2) Atunci când se inițiază o procedură administrativă cu privire la persoane, bunuri sau servicii ale celeilalte părți în ceea ce privește aplicarea actelor cu putere de lege sau a normelor administrative, fiecare parte:

(a) depune eforturi pentru a transmite un preaviz rezonabil persoanelor care sunt direct afectate de procedura administrativă, în conformitate cu actele sale cu putere de lege și normele sale administrative, care să includă o descriere a naturii procedurii, o mențiune a bazei juridice în temeiul căreia este inițiată procedura, precum și o descriere generală a chestiunilor care fac obiectul diferendului; și

(b) le acordă acestor persoane o posibilitate rezonabilă de a prezenta fapte și argumente în sprijinul pozițiilor lor înaintea adoptării oricărei decizii administrative definitive, în măsura în care timpul, natura procedurii și interesul public o permit.

Articolul 338

Control și căi de atac

(1) Fiecare parte determină sau menține instanțe și proceduri judiciare, de arbitraj sau administrative în scopul unui control prompt și, dacă acest lucru este justificat, al corectării deciziilor administrative. Fiecare parte se asigură că instanțele sale desfășoară căi de atac sau proceduri de control în mod nediscriminatoriu și imparțial. Instanțele respective trebuie să fie imparțiale și independente de autoritatea însărcinată cu asigurarea respectării deciziilor administrative.

(2) Fiecare parte se asigură că părțile la procedurile menționate la alineatul (1) beneficiază de o posibilitate rezonabilă de a-și susține sau apăra pozițiile.

(3) În conformitate cu legislația sa, fiecare parte se asigură că orice decizie adoptată în cadrul procedurilor menționate la alineatul (1) se bazează pe probele și pe elementele depuse la dosar sau, în cazurile aplicabile, pe dosarul constituit de autoritatea administrativă competentă.

(4) Fiecare parte se asigură că, sub rezerva exercitării ulterioare a unei căi de atac sau a unui control , astfel cum se prevede în legislația sa, decizia de la alineatul (3) este pusă în aplicare de către autoritatea însărcinată cu asigurarea respectării deciziilor administrative.

Articolul 339

Relația cu alte titluri

Dispozițiile prezentului titlu completează normele specifice în materie de transparență prevăzute în acele titluri din prezenta rubrică cărora li se aplică prezentul titlu.

TITLUL X
BUNE PRACTICI ȘI COOPERARE ÎN MATERIE DE REGLEMENTARE

Articolul 340

Principii generale

(1) Fiecare parte este liberă să își stabilească abordarea cu privire la bunele practici în materie de reglementare prevăzute în prezentul acord într-un mod compatibil cu cadrul său juridic și cu practicile, procedurile și principiile sale juridice fundamentale care stau la baza sistemului său de reglementare ([46]).

(2) Nicio dispoziție a prezentului titlu nu se interpretează ca obligând oricare dintre părți:

(a) să se abată de la procedurile sale interne de pregătire și de adoptare a măsurilor de reglementare;

(b) să ia măsuri care ar submina sau ar împiedica adoptarea la timp a măsurilor de reglementare necesare pentru a-și atinge obiectivele de politică publică; sau

(c) să obțină un anumit rezultat în materie de reglementare.

(3) Nicio dispoziție a prezentului titlu nu aduce atingere dreptului oricărei părți de a defini sau de a reglementa propriile niveluri de protecție în urmărirea sau promovarea obiectivelor sale de politică publică în domenii precum:

(a) sănătatea publică;

(b) sănătatea și viața oamenilor, animalelor și plantelor și bunăstarea animalelor;

(c) sănătatea și siguranța la locul de muncă;

(d) condițiile de muncă;

(e) mediul, inclusiv schimbările climatice;

(f) protecția consumatorului;

(g) protecția și securitatea socială;

(h) protecția datelor și securitatea cibernetică;

(i) diversitatea culturală;

(j) integritatea și stabilitatea sistemului financiar și protecția investitorilor;

(k) securitatea energetică; și

(l) combaterea spălării banilor.

Pentru mai multă certitudine, în special în sensul primului alineat literele (c) și (d), continuă să se aplice diferitele modele de relații industriale, inclusiv rolul și autonomia partenerilor sociali, prevăzute în legislația sau în practicile naționale ale unei părți, inclusiv legislația și practicile privind negocierea colectivă și executarea contractelor colective de muncă.

(4) Măsurile de reglementare nu constituie o barieră disimulată în calea comerțului.

Articolul 341

Definiții

În sensul prezentului titlu, se aplică următoarele definiții:

(a) „autoritate de reglementare” înseamnă:

(i) în cazul Uniunii Europene, Comisia Europeană; și

(ii) pentru Regatului Unit, Guvernul Majestății Sale al Regatului Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord și administrațiile descentralizate ale Regatului Unit.

(b) „măsuri de reglementare” înseamnă:

(i) pentru Uniune:

(A) regulamentele și directivele, astfel cum sunt prevăzute la articolul 288 din TFUE; și

(B) actele de punere în aplicare și actele delegate, astfel cum sunt prevăzute la articolele 290 și 291 din TFUE; și

(ii) pentru Regatul Unit:

(A) legislația primară; și

(B) legislația secundară.

Articolul 342

Domeniu de aplicare

(1) Prezentul titlu se aplică măsurilor de reglementare propuse sau emise, după caz, de către autoritatea de reglementare a fiecărei părți cu privire la orice aspect reglementat în titlurile I-IX și în titlurile XI și XII din prezenta rubrică și în rubrica a șasea.

(2) Articolele 351 și 352 se aplică și altor măsuri de aplicare generală emise sau propuse de către autoritatea de reglementare a unei părți cu privire la orice aspect reglementat de titlurile menționate alineatul (1) din prezentul articol care sunt relevante pentru activitățile de cooperare în materie de reglementare, cum ar fi orientări, documente de politică sau recomandări.

(3) Prezentul titlu nu se aplică autorităților de reglementare și nici măsurilor, practicilor sau abordărilor de reglementare ale statelor membre.

(4) Orice dispoziție specifică a titlurilor menționate la alineatul (1) din prezentul articol prevalează asupra dispozițiilor prezentului titlu în măsura necesară aplicării dispozițiilor specifice.

Articolul 343

Coordonarea internă

Fiecare parte trebuie să dispună de procese sau mecanisme interne de coordonare sau de control cu privire la măsurile de reglementare pe care le pregătește autoritatea sa de reglementare. Astfel de procese sau de mecanisme ar trebui să urmărească, printre altele:

(a) să promoveze bunele practici în materie de reglementare, inclusiv cele prevăzute în prezentul titlu;

(b) să identifice și să evite suprapunerile inutile și incompatibilitatea cerințelor între măsurile de reglementare ale părții;

(c) să asigure respectarea obligațiilor internaționale în materie de comerț și investiții ale părții; și

(d) să promoveze luarea în considerare a impactului măsurilor de reglementare în curs de pregătire, inclusiv a impactului asupra întreprinderilor mici și mijlocii ([47]), în conformitate cu normele și procedurile sale.

Articolul 344

Descrierea proceselor și mecanismelor

Fiecare parte pune la dispoziția publicului descrieri ale proceselor sau mecanismelor utilizate de către autoritatea sa de reglementare pentru pregătirea, evaluarea sau controlul măsurilor de reglementare. Aceste descrieri fac trimitere la normele, orientările sau procedurile relevante, inclusiv la cele privind posibilitățile de care dispune opinia publică pentru a formula observații.

Articolul 345

Informarea timpurie privind măsurile de reglementare planificate

(1) Fiecare parte pune la dispoziția publicului, în conformitate cu normele și procedurile sale, cel puțin anual, o listă a măsurilor de reglementare majore ([48]) planificate pe care autoritatea sa de reglementare se așteaptă în mod rezonabil să le propună sau să le adopte în termen de un an. Autoritatea de reglementare a fiecărei părți poate stabili ce anume constituie măsură de reglementare majoră, în scopul obligațiilor care îi revin în temeiul prezentului titlu.

(2) În ceea ce privește fiecare măsură de reglementare majoră inclusă în lista menționată la alineatul (1), fiecare parte ar trebui, de asemenea, să pună la dispoziția publicului, cât mai curând posibil:

(a) o descriere succintă a domeniului său de aplicare și a obiectivelor sale; și

(b) dacă este disponibilă, perioada de timp estimată pentru adoptarea sa, inclusiv orice posibilitate de consultare publică oferită.

Articolul 346

Consultarea publică

(1) Atunci când pregătește o măsură de reglementare majoră, fiecare parte se asigură, în conformitate cu normele și procedurile sale, că autoritatea sa de reglementare:

(a) publică fie proiectul de măsură de reglementare, fie documentele de consultare care conțin suficiente detalii cu privire la măsura de reglementare aflată în curs de pregătire pentru a-i permite oricărei persoane să evalueze dacă și în ce mod interesele sale ar putea fi afectate semnificativ;

(b) oferă oricărei persoane, în mod nediscriminatoriu, posibilități rezonabile de a formula observații; și

(c) analizează observațiile primite.

(2) Fiecare parte se asigură că autoritatea sa de reglementare utilizează mijloace electronice de comunicare și urmărește să mențină servicii online disponibile în mod gratuit pentru public în scopul publicării măsurilor de reglementare relevante sau a documentelor de tipul celor menționate la alineatul (1) litera (a) și în scopul primirii de observații legate de consultările publice.

(3) Fiecare parte se asigură că autoritatea sa de reglementare pune la dispoziția publicului, în conformitate cu normele și procedurile sale, un rezumat al rezultatelor consultărilor publice menționate în prezentul articol.

Articolul 347

Analiza de impact

(1) Fiecare parte își afirmă intenția de a se asigura că autoritatea sa de reglementare efectuează, în conformitate cu normele și procedurile sale, analize cu privire la impactul oricărei măsuri de reglementare majoră pe care o pregătește. Aceste norme și proceduri pot prevedea excepții.

(2) Atunci când efectuează analiză de impact, fiecare parte se asigură că autoritatea sa de reglementare dispune de procese și mecanisme care promovează luarea în considerare a următorilor factori:

(a) necesitatea măsurii de reglementare, inclusiv natura și semnificația problemei pe care intenționează să o abordeze măsura de reglementare în cauză;

(b) opțiunile de reglementare și de altă natură decât de reglementare fezabile și adecvate, inclusiv opțiunea de a nu reglementa, care ar permite realizarea obiectivelor de politică publică ale părții;

(c) în măsura în care este posibil și relevant, impactul potențial social, economic și de mediu al acestor opțiuni, inclusiv impactul asupra comerțului și investițiilor internaționale și, în conformitate cu normele și procedurile sale, impactul asupra întreprinderilor mici și mijlocii; și

(d) atunci când este cazul, modul de relaționare a opțiunilor avute în vedere cu standardele internaționale relevante, inclusiv motivele eventualelor divergențe.

(3) În ceea ce privește o analiză de impact efectuată de către o autoritate de reglementare cu privire la o măsură de reglementare, fiecare parte se asigură că autoritatea sa de reglementare întocmește un raport final în care prezintă în detaliu factorii pe care i-a luat în considerare în evaluarea sa și constatările relevante. În măsura în care este posibil, fiecare parte face publice aceste rapoarte, cel târziu în momentul punerii la dispoziția publicului a propunerii de măsură de reglementare

menționată la articolul 341 litera (b) punctul (i) subpunctul (A) sau la articolul 341 litera (b) punctul (ii) subpunctul (A), ori a propunerii de măsură de reglementare menționată la articolul 341 litera (b) punctul (i) subpunctul (B) sau la articolul 341 litera (b) punctul (ii) subpunctul (B).

Articolul 348

Evaluare retrospectivă

(1) Fiecare parte se asigură că autoritatea sa de reglementare dispune de procese sau mecanisme pentru efectuarea evaluărilor retrospective periodice a măsurilor de reglementare în vigoare, în cazurile relevante.

(2) Atunci când efectuează o evaluare retrospectivă periodică, fiecare parte depune eforturi pentru a analiza dacă există posibilități de a realiza într-un mod mai eficace obiectivele sale de politică publică și de a reduce sarcinile de reglementare inutile, inclusiv cele care le revin întreprinderilor mici și mijlocii.

(3) Fiecare parte se asigură că autoritatea sa de reglementare pune la dispoziția publicului orice plan existent de evaluare retrospectivă și rezultatele unor astfel de evaluări retrospective.

Articolul 349

Registrul de reglementare

Fiecare parte se asigură că măsurile de reglementare care sunt în vigoare sunt publicate într-un registru desemnat care identifică măsurile de reglementare și care este disponibil public online în mod gratuit. Registrul ar trebui să permită căutarea unei anumite măsuri de reglementare utilizând citate sau un anumit cuvânt. Fiecare parte își actualizează periodic registrul.

Articolul 350

Schimbul de informații privind bunele practici în materie de reglementare

Părțile depun eforturi pentru a face schimb de informații cu privire la bunele lor practici în materie de reglementare, astfel cum sunt stabilite în prezentul titlu, inclusiv în cadrul Comitetul specializat în comerț privind cooperarea în materie de reglementare.

Articolul 351

Activități de cooperare în materie de reglementare

(1) Părțile pot desfășura activități de cooperare în materie de reglementare pe bază de voluntariat, fără a aduce atingere autonomiei procesului lor decizional și ordinii lor juridice. Oricare dintre părți poate refuza să desfășoare activități de cooperare în materie de reglementare sau se poate retrage din astfel de activități. Partea care refuză să desfășoare activități de cooperare în materie de reglementare sau care se retrage din astfel de activități ar trebui să îi explice celeilalte părți motivele pentru care a luat această decizie.

(2) Fiecare parte îi poate propune celeilalte părți o activitate de cooperare în materie de reglementare. Aceasta își prezintă propunerea prin intermediul punctului de contact desemnat în conformitate cu articolul 353. Cealaltă parte examinează propunerea în cauză într-o perioadă rezonabilă și informează partea care a făcut propunerea dacă consideră sau nu activitatea propusă ca fiind adecvată pentru cooperarea în materie de reglementare.

(3) Pentru a identifica activitățile adecvate pentru cooperarea în materie de reglementare, fiecare parte analizează:

(a) lista menționată la articolul 345 alineatul (1); și

(b) propunerile de activități de cooperare în materie de reglementare transmise de către persoane din cadrul unei părți care sunt justificate și însoțite de informații relevante.

(4) În cazul în care părțile decid să desfășoare o activitate de cooperare în materie de reglementare, autoritatea de reglementare a fiecărei părți depune eforturi, după caz:

(a) să informeze autoritatea de reglementare a celeilalte părți cu privire la pregătirea unor noi măsuri de reglementare și de alte măsuri de aplicare generală ori la revizuirea unor măsuri de reglementare existente și a altor măsuri de aplicare generală existente menționate la articolul 342 alineatul (2) care sunt relevante pentru activitatea de cooperare în materie de reglementare;

(b) la cerere, să furnizeze informații și să discute cu privire la măsuri de reglementare și alte măsuri de aplicare generală menționate la articolul 342 alineatul (2) care sunt relevante pentru activitatea de cooperare în materie de reglementare; și

(c) atunci când pregătește noi măsuri de reglementare sau alte măsuri de aplicare generală ori atunci când revizuiește măsuri de reglementare existente sau alte măsuri de aplicare generală existente menționate la articolul 342 alineatul (2) să țină seama, în măsura posibilului, de orice abordare în materie de reglementare a celeilalte părți cu privire la aceeași chestiune sau la o chestiune conexă.

Articolul 352

Comitetul specializat în comerț privind cooperarea în materie de reglementare

(1) Comitetul specializat în comerț privind cooperarea în materie de reglementare are următoarele funcții:

(a) consolidarea și promovarea bunelor practici în materie de reglementare și a cooperării în materie de reglementare între părți;

(b) schimbul de opinii cu privire la activitățile de cooperare propuse sau desfășurate în temeiul articolului 351;

(c) încurajarea cooperării și a coordonării în materie de reglementare în cadrul forurilor internaționale, incluzând, după caz, schimbul bilateral periodic de informații privind activitățile în curs sau planificate relevante.

(2) Comitetul specializat în comerț privind cooperarea în materie de reglementare poate invita persoanele interesate să participe la reuniunile sale.

Articolul 353

Puncte de contact

În termen de o lună de la intrarea în vigoare a prezentului acord, fiecare parte desemnează un punct de contact pentru a facilita schimbul de informații între părți.

Articolul 354

Neaplicarea soluționării litigiilor

Titlul I din partea a șasea nu se aplică în ceea ce privește litigiile referitoare la interpretarea și aplicarea prezentului titlu.

TITLUL XI

CONDIȚII ECHITABILE PENTRU O CONCURENȚĂ DESCHISĂ ȘI LOIALĂ ȘI DEZVOLTAREA DURABILĂ

CAPITOLUL 1

DISPOZIȚII GENERALE

Articolul 355

Principii și obiective

(1) Părțile recunosc faptul că schimburile comerciale și investițiile dintre Uniune și Regatul Unit, desfășurate în temeiul termenilor stabiliți în prezentul acord, necesită condiții echitabile care să asigure o concurență deschisă și loială între părți și care să asigure faptul că schimburile comerciale și investițiile au loc de așa manieră încât să contribuie la dezvoltarea durabilă.

(2) Părțile recunosc faptul că dezvoltarea durabilă include dezvoltarea economică, dezvoltarea socială și protecția mediului, toate trei fiind interdependente și consolidându-se reciproc, și își afirmă angajamentul de a promova dezvoltarea comerțului și a investițiilor internaționale într-un mod care să contribuie la obiectivul dezvoltării durabile.

(3) Fiecare parte își reafirmă obiectivul de a obține neutralitatea climatică la nivelul întregii sale economii până în 2050.

(4) Părțile își afirmă înțelegerea comună conform căreia relația lor economică nu poate aduce beneficii într-un mod care să fie satisfăcător pentru ambele părți decât dacă angajamentele referitoare la stabilirea unor condiții echitabile care să asigure o concurență deschisă și loială rezistă în timp, prin împiedicarea denaturării schimburilor comerciale sau a investițiilor și prin contribuirea la dezvoltarea durabilă. Cu toate acestea, părțile recunosc că scopul prezentului titlu nu este de a armoniza standardele părților. Părțile sunt hotărâte să își mențină și îmbunătățească standardele ridicate în domeniile reglementate de prezentul titlu.

Articolul 356

Dreptul de a reglementa, abordarea precaută [(49)] și informațiile științifice și tehnice

(1) Părțile afirmă dreptul fiecărei părți de a-și stabili politicile și prioritățile în domeniile reglementate de prezentul titlu, de a stabili nivelurile de protecție pe care le consideră adecvate și de a adopta sau a-și modifica legislația și politicile într-un mod consecvent cu angajamentele internaționale ale fiecărei părți, inclusiv cu angajamentele pe care și le-a asumat în temeiul prezentului titlu.

(2) Părțile recunosc faptul că, în conformitate cu abordarea precaută, atunci când există motive rezonabile de îngrijorare cu privire la faptul că ar exista amenințări potențiale de daune grave sau ireversibile aduse mediului ori sănătății umane, lipsa unei certitudini științifice depline nu poate fi utilizată ca motiv de a împiedica oricare dintre părți să adopte măsuri adecvate de a preveni astfel de daune.

(3) Atunci când pregătesc sau pun în aplicare măsuri ce vizează protecția mediului sau a condițiilor de muncă ce pot afecta comerțul sau investițiile, fiecare parte ține seama de informațiile științifice și tehnice disponibile relevante, precum și de standardele, orientările și recomandările internaționale relevante.

Articolul 357

Soluționarea litigiilor

Titlul I din partea a șasea nu se aplică în ceea ce privește prezentul capitol, cu excepția articolului 356 alineatul (2). Articolele 408 și 409 se aplică în ceea ce privește articolul 355 alineatul (3).

CAPITOLUL 2
POLITICA ÎN DOMENIUL CONCURENȚEI

Articolul 358

Principii și definiții

(1) Părțile recunosc importanța unei concurențe libere și nedenaturate în relațiile lor comerciale și de investiții. Părțile recunosc faptul că practicile comerciale anticoncurențiale pot denatura funcționarea corespunzătoare a piețelor și pot submina beneficiile liberalizării comerțului.

(2) În sensul prezentului capitol, „actor economic” înseamnă o entitate sau un grup de entități care constituie o entitate economică unică, indiferent de statutul său juridic, care desfășoară o activitate economică ce constă în furnizarea de bunuri sau de servicii pe o piață.

Articolul 359

Legislația în domeniul concurenței

(1) Ca recunoaștere a principiilor prevăzute la articolul 358, fiecare parte menține o legislație în domeniul concurenței care abordează în mod eficace următoarele practici comerciale anticoncurențiale:

(a) acordurile dintre actorii economici, deciziile asociațiilor de actori economici și practicile concertate care au ca obiect sau efect împiedicarea, restrângerea sau denaturarea concurenței;

(b) abuzul de poziție dominantă de către unul sau mai mulți actori economici; și

(c) în cazul Regatului Unit, fuziunile sau achizițiile între actorii economici care pot avea efecte anticoncurențiale semnificative, iar în cazul Uniunii concentrările între actorii economici care pot avea efecte anticoncurențiale semnificative.

(2) Legislația în domeniul concurenței menționată la alineatul (1) se aplică tuturor actorilor economici, indiferent de naționalitatea lor sau de statutul lor privind proprietatea.

(3) Fiecare parte poate să prevadă derogări de la legislația sa în domeniul concurenței în vederea realizării unor obiective legitime de politică publică, cu condiția ca aceste derogări să fie transparente și proporționale cu obiectivele respective.

Articolul 360

Asigurarea respectării legii

(1) Fiecare parte ia măsurile adecvate pentru a asigura respectarea legislației sale în domeniul concurenței pe teritoriul său.

(2) Fiecare parte menține una sau mai multe autorități independente din punct de vedere operațional care sunt competente pentru asigurarea respectării efective a legislației sale în domeniul concurenței.

(3) Fiecare parte aplică legislația sa în domeniul concurenței într-un mod transparent și nediscriminatoriu, respectând principiile echității procedurale, inclusiv drepturile la apărare ale actorilor economici în cauză, indiferent de naționalitatea lor sau de statutul lor privind proprietatea.

Articolul 361

Cooperarea

(1) Pentru a realiza obiectivele prezentului capitol și a consolida asigurarea respectării efective a legislației lor în domeniul concurenței, părțile recunosc importanța cooperării și coordonării între autoritățile lor din domeniul concurenței în ceea ce privește evoluțiile din cadrul politicii în domeniul concurenței și al activităților de asigurare a respectării legii.

(2) În sensul alineatului (1), Comisia Europeană sau autoritățile de concurență ale statelor membre, pe de o parte, și autoritatea sau autoritățile de concurență ale Regatului Unit, pe de altă parte, depun eforturi să coopereze și să își coordoneze, atunci când acest lucru este posibil și adecvat, activitățile de asigurare a respectării legii în ceea ce privește același comportament sau aceleași tranzacții ori un comportament sau tranzacții conexe.

(3) Pentru a facilita cooperarea și coordonarea menționate la alineatele (1) și (2), Comisia Europeană și autoritățile de concurență ale statelor membre, pe de o parte, și autoritatea (autoritățile) de concurență a (ale) Regatului Unit, pe de altă parte, poate (pot) face schimb de informații în măsura permisă de legislația fiecărei părți.

(4) Pentru a pune în aplicare obiectivele prezentului articol, părțile pot încheia un acord separat de cooperare și coordonare între Comisia Europeană, autoritățile de concurență ale statelor membre și autoritatea (autoritățile) de concurență a (ale) Regatului Unit, care poate include condiții privind schimbul de informații confidențiale și utilizarea unor astfel de informații.

Articolul 362

Soluționarea litigiilor

Prezentul capitol nu face obiectul soluționării litigiilor în temeiul titlului I din partea a șasea.

CAPITOLUL 3
CONTROLUL SUBVENȚIILOR

Articolul 363

Definiții

(1) În sensul prezentului capitol, se aplică următoarele definiții:

(a) „actor economic” înseamnă o entitate sau un grup de entități care constituie o entitate economică unică, indiferent de statutul său juridic, care desfășoară o activitate economică ce constă în oferirea de bunuri sau de servicii pe o piață;

(b) „subvenție” înseamnă asistența financiară care:

(i) provine din resursele părților, inclusiv:

(A) un transfer direct sau contingent de fonduri, cum ar fi granturi directe, împrumuturi sau garanții pentru împrumuturi;

(B) renunțarea la veniturile exigibile în mod normal; sau

(C) furnizarea de bunuri sau servicii ori achiziționarea de bunuri sau servicii;

(ii) conferă un avantaj economic unuia sau mai multor actori economici;

(iii) este specifică, în măsura în care aduce beneficii, în drept sau în fapt, anumitor actori economici în raport cu alții în ceea ce privește producția anumitor bunuri sau servicii; și

(iv) are sau ar putea avea un efect asupra comerțului sau a investițiilor între părți.

(2) În sensul alineatului (1) litera (b) punctul (iii):

(a) o măsură fiscală nu este considerată specifică, cu excepția cazului în care:

(i) anumiți actori economici obțin o reducere a obligațiilor fiscale care altminteri le-ar fi revenit în cadrul regimului de impozitare normal; și

(ii) actorii economici respectivi sunt tratați mai avantajos decât alții aflați într-o poziție comparabilă în cadrul regimului de impozitare normal. În sensul prezentului punct regimul de impozitare normal este definit de obiectivul său intern, de caracteristicile sale (cum ar fi baza de impozitare, persoana impozabilă, evenimentul impozabil sau cota de impozitare) și de o autoritate autonomă din punct de vedere instituțional, procedural, economic și financiar care are competența de a defini caracteristicile regimului de impozitare;

(b) în pofida literei (a), o subvenție nu este considerată specifică în cazul în care este justificată de principiile inerente structurii sistemului general; în cazul măsurilor fiscale, exemple de astfel de principii inerente sunt necesitatea de a combate frauda sau evaziunea fiscală, capacitatea de gestionare administrativă, evitarea dublei impuneri, natura progresivă a impozitului pe venit și scopul redistributiv al acestuia sau necesitatea de a respecta capacitatea contributivă a contribuabililor;

(c) în pofida literei (a), taxele cu destinație specială nu sunt considerate specifice în cazul în care structura lor este impusă de obiective de politică publică fără caracter economic, cum ar fi necesitatea de a limita impactul negativ al anumitor activități sau produse asupra mediului sau a sănătății umane, în măsura în care obiectivele de politică publică în cauză nu sunt discriminatori ([50])i.

Articolul 364

Domeniu de aplicare și excepții

(1) Articolele 366, 367 și 374 nu se aplică subvențiilor acordate pentru compensarea daunelor provocate de dezastre naturale sau de alte evenimente neeconomice cu caracter excepțional.

(2) Nicio dispoziție a prezentului capitol nu împiedică părțile să acorde subvenții cu caracter social destinate consumatorilor finali.

(3) Subvențiile acordate temporar pentru a răspunde unei situații de urgență economică de la nivel național sau mondial trebuie să fie clar direcționate, proporționale și eficace pentru a remedia situația de urgență respectivă. Articolele 367 și 374 nu se aplică unor astfel de subvenții.

(4) Prezentul capitol nu se aplică subvențiilor al căror cuantum total acordat unui singur actor economic este mai mic de 325 000 de drepturi speciale de tragere pe orice perioadă de trei exerciții financiare. Consiliul de parteneriat poate modifica acest prag.

(5) Prezentul capitol nu se aplică subvențiilor cărora li se aplică dispozițiile părții IV sau anexa 2 la Acordul privind agricultura și nici subvențiilor legate de comerțul cu pește și produse pescărești.

(6) Prezentul capitol nu se aplică subvențiilor în legătură cu sectorul audiovizual.

(7) Articolul 37 nu se aplică subvențiilor finanțate din resursele uneia dintre părți de la nivel supranațional.

(8) În ceea ce privește subvențiile acordate transportatorilor aerieni, orice trimitere la „efectul asupra comerțului sau a investițiilor dintre părți” din prezentul capitol se interpretează ca fiind o trimitere la „efectul asupra concurenței dintre transportatorii aerieni ai părților în ceea ce privește furnizarea de servicii de transport aerian”, inclusiv acele servicii de transport aerian care nu intră sub incidența titlului I din rubrica a doua.

Articolul 365

Servicii de interes economic general

(1) Subvențiilor acordate actorilor economici cărora le-au fost încredințate sarcini speciale de interes public, inclusiv obligații de serviciu public, li se aplică articolul 366 în măsura în care aplicarea principiilor prevăzute la articolul respectiv nu împiedică îndeplinirea, de drept sau în fapt, a sarcinii în cauză atribuite actorului economic respectiv. Sarcina trebuie să fie atribuită în prealabil, în mod transparent.

(2) Părțile se asigură că valoarea compensației acordate unui actor economic căruia i se atribuie o sarcină de interes public se limitează la ceea ce este necesar pentru a acoperi integral sau parțial costurile suportate pentru îndeplinirea sarcinii respective, luând în considerare veniturile aferente și un profit rezonabil pentru îndeplinirea sarcinii. Părțile se asigură că respectiva compensație nu este utilizată pentru subvenționarea încrucișată a unor activități care nu intră sub incidența domeniului de

aplicare al sarcinii atribuite. Compensațiile mai mici de 15 milioane de drepturi speciale de tragere pentru fiecare sarcină nu fac obiectul obligațiilor prevăzute la articolul 369. Consiliul de parteneriat poate modifica acest prag.

(3) Prezentul capitol nu se aplică compensațiilor al căror cuantum total acordat unui singur actor economic care desfășoară sarcini de interes public este mai mic de 750 000 de drepturi speciale de tragere pe orice perioadă de trei exerciții financiare. Consiliul de parteneriat poate modifica acest prag.

Articolul 366

Principii

(1) Pentru a se asigura că nu se acordă subvenții în cazurile în care acestea au sau ar putea avea un efect negativ semnificativ asupra comerțului sau a investițiilor dintre părți, fiecare parte trebuie să stabilească și să mențină un sistem eficace de control al subvențiilor care să asigure faptul că acordarea de subvenții respectă următoarele principii:

(a) subvențiile urmăresc îndeplinirea unui obiectiv specific de politică publică ce vizează remedierea unei disfuncționalități identificate a pieței sau abordarea unei chestiuni de echitate, cum ar fi dificultăți sociale sau preocupări legate de distribuție („obiectivul”);

(b) subvențiile sunt proporționale și limitate la ceea ce este necesar pentru realizarea obiectivului;

(c) subvențiile au rolul de a determina o schimbare a comportamentului economic al beneficiarului care să contribuie la realizarea obiectivului și care nu ar putea fi atins în absența subvențiilor;

(d) subvențiile nu ar trebui, în mod normal, să compenseze costuri pe care beneficiarul le-ar fi finanțat în absența unei subvenții;

(e) subvențiile sunt un instrument de politică adecvat pentru realizarea unui obiectiv de politică publică, iar obiectivul în cauză nu poate fi atins prin alte mijloace care denaturează mai puțin concurența;

(f) contribuțiile pozitive ale subvențiilor la realizarea obiectivului în cauză depășesc orice efect negativ, în special efectele negative asupra comerțului sau a investițiilor dintre părți.

(2) Fără a aduce atingere alineatului (1) din prezentul articol, fiecare parte aplică condițiile prevăzute la articolul 367, după caz, dacă subvențiile în cauză au sau ar putea avea un efect semnificativ asupra comerțului sau a investițiilor dintre părți.

(3) Revine fiecărei părți să stabilească modul în care obligațiile care îi revin în temeiul alineatelor (1) și (2) sunt puse în aplicare în structura sistemului său de control al subvențiilor în dreptul său intern, cu condiția ca fiecare parte să se asigure că obligațiile prevăzute la alineatele (1) și (2) sunt puse în aplicare în legislația sa de așa manieră încât legalitatea unei subvenții individuale să fie determinată de principiile menționate.

Articolul 367

Subvenții interzise și subvenții supuse unor condiții

(1) Categoriile de subvenții menționate la articolul 366 alineatul (2) și condițiile care se aplică acestora sunt cele menționate în continuare. Consiliul de parteneriat poate actualiza aceste dispoziții în funcție de necesități, pentru a asigura funcționarea în timp a prezentului articol.

Subvenții sub formă de garanții nelimitate

(2) Sunt interzise subvențiile sub forma unei garanții pentru datoriile sau pasivele unui actor economic fără nicio limitare în ceea ce privește valoarea datoriilor și pasivelor respective sau durata garanției respective.

Salvare și restructurare

(3) Sunt interzise subvențiile pentru restructurarea unui actor economic aflat în dificultate sau insolvabil acordate fără ca actorul economic în cauză să fi elaborat un plan de restructurare credibil. Planul de restructurare trebuie să se bazeze pe ipoteze realiste, pentru a asigura restabilirea viabilității pe termen lung a actorului economic aflat în dificultate sau insolvabil într-un interval de timp rezonabil. În cursul pregătirii planului de restructurare, actorul economic poate primi sprijin temporar în lichidități sub formă de împrumuturi sau garanții pentru împrumuturi. Cu excepția întreprinderilor mici și mijlocii, un actor economic sau proprietarii, creditorii sau noii investitori ai acestuia contribuie cu fonduri sau active semnificative la costul restructurării. În sensul prezentului alineat, un actor economic aflat în dificultate sau insolvabil este un actor economic care, fără subvenție, aproape ca sigur ar intra în faliment în termen scurt spre mediu.

(4) Cu excepția unor circumstanțe excepționale, subvențiile pentru salvarea și restructurarea actorilor economici insolvabili sau aflați în dificultate ar trebui să fie permise numai dacă contribuie la un obiectiv de interes public prin evitarea dificultăților sociale sau împiedicarea unei disfuncționalități grave a pieței, în special în ceea ce privește pierderea locurilor de muncă sau

întreruperea unui serviciu important care este dificil de reprodus. Cu excepția cazurilor circumstanțelor care nu pot fi prevăzute ce nu sunt cauzate de beneficiar, subvențiile nu ar trebui acordate mai mult de o dată în orice perioadă de cinci ani.

(5) Alineatele (3) și (4) nu se aplică subvențiilor acordate băncilor, instituțiilor de credit și societăților de asigurări aflate în dificultate sau insolvabile.

Bănci, instituții de credit și societăți de asigurări

(6) Fără a aduce atingere articolului 184, subvențiile pentru restructurarea băncilor, instituțiilor de credit și societăților de asigurări pot fi acordate numai pe baza unui plan de restructurare credibil care restabilește viabilitatea pe termen lung. În cazul în care restabilirea viabilității pe termen lung nu poate fi demonstrată în mod credibil, orice subvenție acordată băncilor, instituțiilor de credit și societăților de asigurări se limitează la ceea ce este necesar pentru a asigura lichidarea ordonată a acestora și ieșirea ordonată a acestora de pe piață, reducând în același timp la minimum cuantumul subvenției și efectul negativ asupra comerțului sau a investițiilor dintre părți.

(7) Trebuie să se asigure faptul că autoritatea care acordă subvenția este remunerată în mod corespunzător pentru subvenția pe care a acordat-o pentru restructurare și că beneficiarul, acționarii sau creditorii acestuia ori grupul de întreprinderi din care face parte beneficiarul își aduce o contribuție semnificativă la costurile de restructurare sau de lichidare din resursele proprii. Subvențiile pentru sprijinirea dispozițiilor privind lichiditatea nu se utilizează pentru a absorbi pierderile și nu devin sprijin sub formă de capital. Autorității care acordă subvenția i se plătește o remunerație adecvată pentru subvențiile acordate pentru sprijinirea dispozițiilor privind lichiditatea.

Subvenții la export

(8) Sunt interzise subvențiile condiționate, de drept sau în fapt ([51]), de rezultatele la export referitoare la bunuri sau servicii sau condiționate și de alte câteva condiții, exceptând cu privire la:

(a) asigurarea creditelor pe termen scurt pentru riscurile neasigurabile pe piața privată; sau

(b) creditele la export și programele de garanție sau asigurare a creditelor la export care sunt permise în conformitate cu Acordul SMC, citite cu orice ajustări necesare contextului.

(9) În sensul alineatului (8) litera (a), prin „risc asigurabil pe piața privată” se înțeleg riscurile comerciale și politice cu o perioadă maximă a riscului de mai puțin de doi ani, stabilite pentru cumpărători din sectorul public și din afara sectorului public din țările enumerate în nota de subsol ([52]). Se poate elimina temporar o țară de pe lista grupului de țări cu riscuri asigurabile pe piața privată în cazul în care nu există capacitate de piață privată suficientă în țara respectivă din cauza:

(a) unei contracții semnificative a capacității de asigurare a creditelor private;

(b) unei deteriorări semnificative a ratingurilor sectorului suveran; sau

(c) unei deteriorări semnificative a performanței sectorului corporativ.

(10) O astfel de eliminare temporară a unei țări cu riscuri asigurabile pe piața privată intră în vigoare, în ceea ce privește una dintre părți, în conformitate cu o decizie a părții respective adoptate pe baza criteriilor de la alineatul (9) și numai în cazul în care partea respectivă adoptă o astfel de decizie. Publicarea deciziei respective se consideră a constitui o avizare a celeilalte părți cu privire la o astfel de eliminare temporară în ceea ce privește partea care adoptă decizia.

(11) În cazul în care un asigurător subvenționat oferă servicii de asigurare a creditelor la export, orice asigurare pentru riscurile asigurabile pe piața privată este furnizată pe o bază comercială. În acest caz, asigurătorul nu beneficiază, direct sau indirect, de subvenții pentru furnizarea de asigurări pentru riscuri asigurabile pe piața privată.

Subvențiile condiționate de utilizarea conținutului intern

(12) Fără a aduce atingere articolelor 132 și 133, sunt interzise subvențiile subordonate fie doar condiției utilizării de preferință a bunurilor sau serviciilor interne, și nu a celor importate, fie și altor câteva condiții.

Proiectele mari de cooperare transfrontalieră sau internațională

(13) Se pot acorda subvenții în contextul proiectelor mari de cooperare transfrontalieră sau internațională, cum ar fi cele pentru transport, energie, mediu și cercetare și dezvoltare, și al proiectelor de primă utilizare pentru a stimula apariția și implementarea de noi tehnologii (cu excepția producției). Beneficiile unor astfel de proiecte de cooperare transfrontalieră sau internațională nu se limitează la actorii economici sau la sectorul ori statele participante, ci trebuie să aibă beneficii și o relevanță mai ample, prin externalități care să nu revină doar statului care acordă subvenția, sectorului relevant și beneficiarului în cauză.

Energia și mediul

(14) Părțile recunosc importanța unui sistem energetic sigur, accesibil și durabil și a sustenabilității mediului, în special în ceea ce privește combaterea schimbărilor climatice, care reprezintă o amenințare existențială la adresa umanității. Prin urmare, fără a

aduce atingere articolului 366, subvențiile legate de energie și mediu trebuie să aibă scopul - și să stimuleze beneficiarul în acest sens - de a asigura un sistem energetic sigur, accesibil și durabil și o piață a energiei care să funcționeze bine și competitivă sau creșterea nivelului de protecție a mediului în comparație cu nivelul care ar fi atins în absența subvenției. Astfel de subvenții nu exonerează beneficiarul de obligațiile care decurg din responsabilitățile sale în calitate de poluator în temeiul legislației părții în cauză.

Subvențiile acordate transportatorilor aerieni pentru operarea de rute

(15) Nu se acordă subvenții unui transportator aerian ([53]) pentru operarea de rute, exceptând:

(a) atunci când există o obligație de serviciu public, în conformitate cu articolul 365;

(b) în cazuri speciale în care această finanțare aduce beneficii societății în general; sau

(c) ca subvenții la înființare pentru deschiderea de noi rute către aeroporturi regionale, cu condiția ca astfel de subvenții să sporească mobilitatea cetățenilor și să stimuleze dezvoltarea regională.

Articolul 368

Utilizarea subvențiilor

Fiecare parte se asigură că actorii economici utilizează subvențiile numai în scopul specific pentru care au fost acordate.

Articolul 369

Transparența

(1) În ceea ce privește orice subvenție acordată sau menținută pe teritoriul său, în termen de șase luni de la acordarea subvenției fiecare parte pune la dispoziția publicului, pe o pagină de internet oficială sau într-o bază de date publică, următoarele informații:

(a) temeiul juridic și obiectivul de politică sau scopul subvenției;

(b) denumirea beneficiarului subvenției, atunci când denumirea acestuia este disponibilă;

(c) data acordării subvenției, durata subvenției și orice alte termene-limită aferente acesteia; și

(d) cuantumul subvenției sau suma înscrisă în buget pentru subvenție.

(2) În cazul subvențiilor sub formă de măsuri fiscale, informațiile trebuie făcute publice în termen de un an de la data la care trebuie depusă declarația fiscală. Obligațiile de transparență privind subvențiile sub formă de măsuri fiscale constau în necesitatea prezentării aceleași informații ca cele enumerate la alineatul (1), cu excepția informațiilor de la alineatul (1) litera (d), care pot fi furnizate sub forma unui interval.

(3) Pe lângă obligația prevăzută la alineatul (1), părțile pun la dispoziție informații privind subvențiile în conformitate cu alineatul (4) sau (5).

(4) În cazul Uniunii, respectarea alineatului (3) din prezentul articol înseamnă că, în ceea ce privește orice subvenție acordată sau menținută pe teritoriul său, în termen de șase luni de la acordarea subvenției, sunt puse la dispoziția publicului, pe o pagină de internet oficială sau într-o bază de date publică, informațiile care le permit părților interesate să evalueze conformitatea cu principiile prevăzute la articolul 366.

(5) În cazul Regatului Unit, respectarea alineatului (3) înseamnă că Regatul Unit se asigură că:

(a) dacă o parte interesată comunică autorității care acordă subvenția că este posibil să solicite controlul de către o instanță judecătorească:

  (i) al acordării unei subvenții de către o autoritate care acordă subvenția; sau

  (ii) al oricărei decizii relevante a autorității care acordă subvenția ori a organismului independent sau a autorității independente;

(b) atunci, în termen de 28 de zile de la depunerea cererii în scris, autoritatea care acordă subvenția, organismul independent sau autoritatea independentă pune la dispoziția părții interesate informațiile care îi permit acesteia să evalueze aplicarea principiilor prevăzute la articolul 366, sub rezerva oricăror restricții proporționale care urmăresc un obiectiv legitim, cum ar fi sensibilitatea din punct de vedere comercial, confidențialitatea sau privilegiul juridic.

Informațiile menționate la primul paragraf litera (b) sunt puse la dispoziția părții interesate pentru a-i permite acesteia să ia o decizie în cunoștință de cauză dacă să introducă o acțiune sau să înțeleagă și să identifice în mod corespunzător aspectele litigioase ale acțiunii propuse.

(6) În sensul prezentului articol și al articolelor 372 și 373, „parte interesată” înseamnă orice persoană fizică sau juridică, actor economic sau asociație de actori economici ale căror interese ar putea fi afectate de acordarea unei subvenții, în special beneficiarul, actorii economici care concurează cu beneficiarul sau asociațiile profesionale relevante.

(7) Obligațiile prevăzute în prezentul articol nu aduc atingere obligațiilor care le revin părților în temeiul legislației lor privind libertatea de informare sau accesul la documente.

Articolul 370

Consultări privind controlul subvențiilor

(1) În cazul în care una dintre părți consideră că cealaltă parte a acordat o subvenție sau că există dovezi clare că cealaltă parte intenționează să acorde o subvenție și că acordarea acesteia are sau ar putea avea un efect negativ semnificativ asupra comerțului sau a investițiilor dintre părți, îi poate solicita celeilalte părți să furnizeze o explicație a modului în care au fost respectate principiile prevăzute la articolul 366 în privința subvenției respective.

(2) O parte poate solicita, de asemenea, informațiile enumerate la articolul 369 alineatul (1) dacă acestea nu au fost deja puse la dispoziția publicului pe o pagină de internet oficială sau într-o bază de date publică, astfel cum se menționează la articolul 369 alineatul (1), sau dacă nu au fost puse la dispoziție într-un mod ușor accesibil.

(3) Cealaltă parte transmite informațiile solicitate în scris, în termen de cel mult 60 de zile de la data primirii solicitării. În cazul în care vreuna dintre informațiile solicitate nu poate fi furnizată, partea respectivă explică motivul pentru care lipsesc aceste informații din răspunsul său scris.

(4) În cazul în care, după primirea informațiilor solicitate, partea solicitantă consideră în continuare că subvenția acordată sau preconizată de către cealaltă parte are sau ar putea avea un efect negativ asupra comerțului sau a investițiilor dintre părți, partea solicitantă poate cere organizarea de consultări în cadrul Comitetului specializat în comerț privind condiții de concurență echitabile pentru o concurență deschisă și loială și dezvoltarea durabilă. Cererea se formulează în scris și prezintă motivele pentru care partea solicitantă cere organizarea de consultări.

(5) Comitetul specializat în comerț privind condiții de concurență echitabile pentru o concurență deschisă și loială și dezvoltarea durabilă depune toate eforturile pentru a ajunge la o soluție satisfăcătoare pentru ambele părți cu privire la chestiunea în cauză. Comitetul se întrunește pentru prima dată în termen de 30 de zile de la data cererii organizării de consultări.

(6) Termenul în care trebuie să aibă loc consultările menționate la alineatele (3) și (5) poate fi prelungit prin acordul părților.

Articolul 371

Autoritatea independentă sau organismul independent și cooperarea

(1) Fiecare parte stabilește sau menține o autoritate independentă sau un organism independent din punct de vedere operațional care are un rol adecvat în regimul său de control al subvențiilor și care, în exercitarea funcțiilor sale operaționale, are garanțiile necesare de independență și acționează în mod imparțial.

(2) Părțile își încurajează autoritățile sau organismele independente să coopereze în chestiuni de interes comun care intră sub incidența atribuțiilor lor, inclusiv în ceea ce privește aplicarea articolelor 363-369, după caz, în limitele stabilite de cadrele lor juridice. Părțile sau autoritățile ori organismele lor independente pot conveni asupra unui cadru separat pentru cooperarea între respectivele autorități ori organisme independente.

Articolul 372

Instanțele judecătorești

(1) Fiecare parte se asigură, în conformitate cu actele sale cu putere de lege și procedurile sale generale și constituționale, că instanțele sale judecătorești sunt competente:

(a) să controleze deciziile de acordare de subvenții adoptate de o autoritate care acordă subvenții sau, în cazurile relevante, de autoritatea independentă sau organismul independent pentru a verifica dacă respectă legislația părții respective prin care se pune în aplicare articolul 366;

(b) să controleze orice altă decizie relevantă a autorității independente ori a organismului independent și orice lipsă de acțiune relevantă;

(c)

să dispună măsuri reparatorii eficace în ceea ce privește litera (a) sau (b), inclusiv suspendarea, interzicerea sau obligativitatea unei acțiuni din partea autorității care acordă subvenția, acordarea de daune-interese și recuperarea subvenției de la beneficiarul acesteia, dacă și în măsura în măsurile reparatorii respective sunt disponibile în temeiul legislației sale la data intrării în vigoare a prezentului acord;

(d) să soluționeze acțiunile introduse de părțile interesate cu privire la subvențiile care fac obiectul prezentului capitol, în cazul în care o parte interesată are calitate procesuală activă pentru introducerea unei acțiuni cu privire la o subvenție în temeiul legislației părții respective.

(2) Fiecare parte are dreptul să intervină procesual, cu permisiunea, atunci când se impune acest lucru, instanței judecătorești în cauză, în conformitate cu actele cu putere de lege și procedurile generale ale celeilalte părți în cazurile menționate la alineatul (1).

(3) Fără a aduce atingere obligațiilor de a menține sau, atunci când este necesar, de a crea competențele, măsurile reparatorii și drepturile de intervenție menționate la alineatele (1) și (2) din prezentul articol și la articolul 373, nicio dispoziție a prezentului articol nu impune niciuneia dintre părți să creeze drepturi de acțiune, măsuri reparatorii, proceduri sau să extindă sfera ori motivele controlului deciziilor autorităților lor publice în afara celor existente în temeiul legislației sale la data intrării în vigoare a prezentului acord.

(4) Nicio dispoziție a prezentului articol nu impune niciuneia dintre părți să extindă sfera sau motivele controlului de către instanțele sale judecătorești al actelor Parlamentului Regatului Unit, al actelor Parlamentului European și ale Consiliului Uniunii Europene sau al actelor Consiliului Uniunii Europene dincolo de cele existente în temeiul legislației sale la data intrării în vigoare a prezentului acord ([54]).

Articolul 373

Recuperare

(1) Fiecare parte trebuie să dispună de un mecanism eficace de recuperare a subvențiilor în conformitate cu dispozițiile prevăzute în continuare, fără a aduce atingere altor măsuri reparatorii care există în legislația părții respective ([55]).

(2) Fiecare parte se asigură că dacă partea interesată, astfel cum este definită la articolul 369, a contestat o decizie de acordare a unei subvenții în fața unei instanțe judecătorești în termenul determinat, astfel cum este definit la alineatul (3) din prezentul articol, recuperarea poate fi dispusă în cazul în care o instanță judecătorească a unei părți constată o eroare materială de drept, care constă în faptul că:

(a) o măsură care constituie o subvenție nu a fost tratată de concedent drept subvenție;

(b) concedentul unei subvenții nu a aplicat principiile prevăzute la articolul 366, astfel cum au fost puse în aplicare în legislația părții respective, sau le-a aplicat într-un mod care se situează sub standardul de control aplicabil în legislația părții respective; sau

(c) prin decizia de acordare a subvenției respective, concedentul subvenției a acționat în afara sferei sale de competență sau a abuzat de competențele sale în ceea ce privește principiile prevăzute la articolul 366, astfel cum au fost puse în aplicare în legislația părții respective.

(3) În sensul prezentului articol, termenul determinat se stabilește după cum urmează:

(a) în cazul Uniunii, acesta începe să curgă de la data la care informațiile menționate la articolul 369 alineatele (1), (2) și (4) au fost puse la dispoziție pe pagina de internet oficială sau în baza de date publică și nu poate fi mai scurt de o lună;

(b) pentru Regatul Unit:

(i) începe să curgă de la data la care informațiile menționate la articolul 369 alineatele (1) și (2) au fost puse la dispoziție pe pagina de internet oficială sau în baza de date publică;

(ii) încetează o lună mai târziu, cu excepția cazului în care, înainte de această dată, partea interesată a solicitat informații în cadrul procedurii menționate la articolul 369 alineatul (5);

(iii) de la data primirii de către partea interesată a informațiilor identificate la articolul 369 alineatul (5) litera (b) care sunt suficiente pentru scopurile identificate la articolul 369 alineatul (5), se mai adaugă o perioadă de o lună, la sfârșitul căreia expiră termenul determinat;

(iv) data primirii informațiilor de la punctul (iii) va fi data la care autoritatea care acordă subvenția certifică faptul că a furnizat informațiile identificate la articolul 369 alineatul (5) litera (b) care sunt suficiente pentru scopurile respective, indiferent de corespondența ulterioară sau de clarificare de după data respectivă;

(v) termenele determinate la punctele (i), (ii) și (iii) pot fi prelungite prin legislație.

(4) În sensul alineatului (3) litera (b), în ceea ce privește schemele, termenul determinat începe să curgă atunci când sunt publicate informațiile prevăzute la litera (b) de la prezentul alineat și nu atunci când se efectuează plățile ulterioare, în cazul în care:

(a) o subvenție pare să fie acordată în conformitate cu condițiile unei scheme;

(b) autoritatea care a stabilit schema a pus la dispoziția publicului informațiile care trebuie publicate în conformitate cu articolul 369 alineatele (1) și (2) cu privire la schemă; și

(c) informațiile cu privire la schemă puse la dispoziție în temeiul literei (b) din prezentul alineat cuprind informații cu privire la subvenție care i-ar permite unei părți interesate să stabilească dacă poate fi afectată de schemă, informații care includ cel puțin scopul subvenției, categoriile de beneficiari, clauzele și condițiile de eligibilitate pentru subvenție și baza pentru calculul subvenției (inclusiv orice condiții relevante referitoare la procentele sau cuantumurile subvenției).

(5) În sensul prezentului articol, recuperarea unei subvenții nu este necesară în cazul în care subvenția este acordată în temeiul unui act al Parlamentului Regatului Unit, al unui act al Parlamentului European și al Consiliului Uniunii Europene sau al unui act al Consiliului Uniunii Europene.

(6) Nicio dispoziție a prezentului articol nu împiedică niciuna dintre părți să aleagă să furnizeze situații suplimentare în care recuperarea constituie o măsură reparatorie în conformitate cu legislația sa, în afara celor precizate de prezentul articol.

(7) Părțile recunosc că recuperarea constituie un instrument important de remediere în orice sistem de control al subvențiilor. La cererea oricăreia dintre părți, părțile iau în considerare, în cadrul Consiliului de parteneriat, mecanisme suplimentare sau alternative de recuperare, precum și modificarea în mod corespunzător a prezentului articol. În cadrul Consiliului de parteneriat, oricare dintre părți poate propune modificări pentru a permite aranjamente diferite pentru mecanismele lor de recuperare. Oricare dintre părți ia în considerare o propunere formulată de cealaltă parte cu bună-credință și este de acord cu aceasta, cu condiția ca partea respectivă să considere că aceasta conține prevederi care reprezintă un mijloc de garantare a recuperării cel puțin la fel de eficace ca mecanismele existente ale celeilalte părți. Consiliul de parteneriat poate apoi modifica în mod corespunzător prezentul articol ([56]).

Articolul 374

Măsuri de remediere

(1) Oricare dintre părți poate transmite celeilalte părți o cerere scrisă de informații și de consultări cu privire la o subvenție cu privire la care consideră că produce sau există un risc serios să producă un efect negativ semnificativ asupra comerțului sau a investițiilor dintre părți. Partea solicitantă ar trebui să furnizeze în cererea respectivă toate informațiile relevante pentru a le permite părților să găsească o soluție reciproc acceptabilă, inclusiv o descriere a subvenției și a motivelor de preocupare ale părții solicitante cu privire la efectul acesteia asupra comerțului sau a investițiilor.

(2) În termen de cel mult 30 de zile de la data transmiterii cererii, partea solicitată transmite părții solicitante un răspuns scris, furnizându-i informațiile solicitate, iar părțile inițiază consultări, care se consideră încheiate la 60 de zile de la data transmiterii cererii respective, cu excepția cazului în care părțile convin altfel. Aceste consultări, în special toate informațiile desemnate ca fiind confidențiale și opiniile exprimate de părți în cursul consultărilor, sunt confidențiale și nu aduc atingere drepturilor de care beneficiază părțile în cadrul oricăror proceduri ulterioare.

(3) Cel mai devreme la 60 de zile de la data transmiterii cererii menționate la alineatul (1), partea solicitantă poate lua în mod unilateral măsuri de remediere adecvate în cazul în care există dovezi că o subvenție a părții solicitate provoacă sau există un risc serios să provoace un efect negativ semnificativ asupra comerțului sau a investițiilor dintre părți.

(4) Cel mai devreme la 45 de zile de la data transmiterii cererii menționate la alineatul (1), partea solicitantă notifică părții solicitate măsurile de remediere pe care intenționează să le ia în conformitate cu alineatul (3). Partea solicitantă furnizează toate informațiile relevante cu privire la măsurile pe care intenționează să le ia, pentru a le permite părților să găsească o soluție reciproc acceptabilă. Partea solicitantă nu poate lua măsurile de remediere respective mai devreme de 15 zile de la data transmiterii către partea solicitată a notificării măsurilor respective.

(5) Evaluarea de către una dintre părți a existenței unui risc ridicat de producere a unui efect negativ semnificativ se bazează pe fapte, nu pe simple presupuneri, ipoteze sau posibilități îndepărtate. Schimbarea de circumstanțe care ar crea o situație în care subvenția ar cauza un astfel de efect negativ semnificativ trebuie să fie clar previzibilă.

(6) Evaluarea de către una dintre părți a existenței unei subvenții sau a unui efect negativ semnificativ asupra comerțului sau investițiilor dintre părți cauzat de subvenție se bazează pe dovezi fiabile, nu pe simple ipoteze sau posibilități îndepărtate, și se referă la bunuri, furnizori de servicii sau alți actori economici identificabili, inclusiv, dacă este cazul, în cazul schemelor de subvenții.

(7) Consiliul de parteneriat poate menține o listă exemplificativă a ceea ce ar constitui un efect negativ semnificativ asupra comerțului sau investițiilor dintre părți, în sensul prezentului articol. Acest lucru nu aduce atingere dreptului părților de a lua măsuri de remediere.

(8) Măsurile de remediere luate în temeiul alineatului (3) se limitează la ceea ce este strict necesar și proporțional pentru a remedia efectul negativ semnificativ cauzat sau pentru a preveni riscul ridicat de producere a unui astfel de efect. Se acordă prioritate măsurilor care vor afecta cel mai puțin funcționarea prezentului acord.

(9) În termen de cinci zile de la data intrării în vigoare a măsurilor de remediere menționate la alineatul (3) și fără să fi recurs în prealabil la consultări în conformitate cu articolul 738, partea notificată poate solicita, în conformitate cu articolul 739 alineatul (2), constituirea unei instanțe de arbitraj prin intermediul unei cereri scrise transmise părții solicitante, pentru ca instanța de arbitraj să decidă dacă:

(a) o măsură de remediere luată de partea solicitantă este (in)compatibilă cu alineatul (3) sau (8);

(b) partea solicitantă (nu) a participat la consultări după ce partea solicitată a furnizat informațiile solicitate și a fost de acord cu organizarea unor astfel de consultări; sau

(c) a fost (ne)îndeplinită obligația de a lua sau de a notifica o măsură de remediere în conformitate cu perioadele menționate la alineatul (3) sau, respectiv, la alineatul (4).

Cererea respectivă nu are efect suspensiv cu privire la măsurile de remediere. De asemenea, instanța de arbitraj nu evaluează aplicarea de către părți a articolelor 366 și 367.

(10) Instanța de arbitraj constituită în urma solicitării menționate la alineatul (9) din prezentul articol își desfășoară procedura în conformitate cu articolul 760 și își pronunță hotărârea definitivă în termen de 30 de zile de la constituirea sa.

(11) În cazul în care instanța de arbitraj se pronunță împotriva părții pârâte, partea pârâtă transmite părții reclamante, în termen de cel mult 30 de zile de la data pronunțării hotărârii instanței de arbitraj, o notificare cu privire la orice măsură pe care a luat-o pentru a se conforma hotărârii respective.

(12) În urma unei împotriva părții pârâte în urma procedurii menționate la alineatul (10) din prezentul articol, partea reclamantă poate cere instanței de arbitraj, în termen de 30 de zile de la hotărârea acesteia, să stabilească un nivel de suspendare a obligațiilor în temeiul prezentului acord sau al unui acord de completare care să nu depășească nivelul echivalent cu anularea sau reducerea avantajelor cauzată de aplicarea măsurilor de remediere, în cazul în care constată o neconformitate semnificativă măsurilor de remediere cu alineatul (3) sau (8) din prezentul articol. Cererea propune un nivel de suspendare care să fie în concordanță cu principiile prevăzute la articolul 761. Partea reclamantă poate suspenda obligațiile care îi revin în temeiul prezentului acord sau al unui acord de completare în conformitate cu nivelul suspendării obligațiilor stabilit de instanța de arbitraj. O astfel de suspendare nu se aplică mai devreme de 15 zile de la pronunțarea unei astfel de hotărâri.

(13) Niciuna dintre părți nu poate invoca Acordul OMC sau orice alt acord internațional pentru a împiedica cealaltă parte să ia măsuri în temeiul prezentului articol, inclusiv atunci când măsurile respective constau în suspendarea obligațiilor care decurg din prezentul acord sau dintr-un acord de completare.

(14) Pentru a evalua dacă impunerea sau menținerea măsurilor de remediere privind importurile aceluiași produs se limitează la ceea ce este strict necesar sau proporțional în sensul prezentului articol, oricare dintre părți:

(a) ia în considerare măsurile compensatorii aplicate sau menținute în temeiul articolului 32 alineatul (3); și

(b) poate lua în considerare măsurile antidumping aplicate sau menținute în temeiul articolului 32 alineatul (3).

(15) Niciuna dintre părți e nu aplică simultan o măsură de remediere în temeiul prezentului articol și o măsură de reechilibrare în temeiul articolului 411 pentru a remedia impactul asupra comerțului sau a investițiilor cauzat direct de aceeași subvenție.

(16) Dacă partea împotriva căreia au fost luate măsuri de remediere nu transmite o cerere în temeiul alineatului (9) din prezentul articol în termenul prevăzut la alineatul menționat, partea respectivă poate iniția procedura de arbitraj menționată la articolul 739 pentru a contesta o măsură de remediere din motivele prevăzute la alineatul (9) din prezentul articol fără a recurge în prealabil la consultări în conformitate cu articolul 738. Diferendul se soluționează de către o instanță de arbitraj în regim de urgență în sensul articolului 744.

(17) În sensul procedurilor prevăzute la alineatele (9) și (16), pentru a evalua dacă o măsură de remediere este strict necesară sau proporțională, instanța de arbitraj ține seama în mod corespunzător de principiile prevăzute la alineatele (5) și (6), precum și la alineatele (13), (14) și (15).

Articolul 375

Soluționarea litigiilor

(1) Sub rezerva alineatelor (2) și (3) din prezentul articol, titlul I din partea a șasea se aplică litigiilor dintre părți privind interpretarea și aplicarea prezentului capitol, exceptând în ceea ce privește articolele 371 și 372.

(2) O instanță de arbitraj nu este competentă în ceea ce privește:

(a) o subvenție individuală, inclusiv dacă o astfel de subvenție a respectat principiile prevăzute la articolul 366 alineatul (1), exceptând condițiile prevăzute la articolul 367 alineatul (2), la articolul 367 alineatele (3), (4) și (5), la articolul 367 alineatele (8)-(11) și la articolul 367 alineatul (12); și

(b) dacă măsura de remediere în sensul articolului 373 a fost aplicată corect în orice caz individual.

(3) Titlul I din partea a șasea se aplică articolului 374 în conformitate cu articolul respectiv și cu articolul 760.

CAPITOLUL 4

ÎNTREPRINDERILE DEȚINUTE DE STAT, ÎNTREPRINDERILE CĂRORA LI S-AU CONFERIT DREPTURI SAU PRIVILEGII SPECIALE ȘI MONOPOLURILE DESEMNATE

Articolul 376

Definiții

(1) În sensul prezentului capitol, se aplică următoarele definiții:

(a) „acord” înseamnă Acordul privind creditele la export care beneficiază de susținere oficială, elaborat în cadrul OCDE sau un angajament ulterior, elaborat în cadrul sau în afara cadrului OCDE, care a fost adoptat de cel puțin 12 membri inițiali ai OMC care erau participanți la acord la 1 ianuarie 1979;

(b) „activități comerciale” înseamnă activitățile al căror rezultat final este producția unui bun sau furnizarea unui serviciu care urmează să fie vândut pe piața relevantă în cantitățile și la prețurile stabilite de o întreprindere în funcție de condițiile cererii și ofertei și care sunt desfășurate cu intenția de a obține un profit; activitățile unei întreprinderi care își desfășoară activitatea fără scop lucrativ sau pe principiul recuperării costurilor nu sunt activități desfășurate cu intenția de a obține un profit.

(c) „considerente de ordin comercial” înseamnă considerentele legate de preț, calitate, disponibilitate, vandabilitate, transport și alte clauze și condiții de achiziționare sau de vânzare ori alți factori care ar fi luați în considerare, în mod normal, în deciziile comerciale ale unei întreprinderi private care își desfășoară activitatea în conformitate cu principiile economiei de piață în ramura de activitate relevantă sau sectorul relevant;

(d) „entitate reglementată” înseamnă:

(i) un monopol desemnat;

(ii) o întreprindere căreia i s-au acordat drepturi sau privilegii speciale; sau

(iii) o întreprindere deținută de stat;

(e) „monopol desemnat” înseamnă o entitate, inclusiv un consorțiu sau o agenție guvernamentală, care, pe o piață relevantă de pe teritoriul unei părți, este desemnată ca unic furnizor sau cumpărător al unui bun sau serviciu; în cazul unei entități căreia i s-a conferit un drept exclusiv de proprietate intelectuală, acest drept exclusiv nu este în sine suficient ca entitatea să fie considerată drept monopol desemnat. În acest context, „desemna” înseamnă a stabili sau a autoriza un monopol sau a extinde domeniul de aplicare al unui monopol astfel încât să acopere un bun sau un serviciu suplimentar;

(f) „întreprindere” înseamnă o întreprindere astfel cum este definită la articolul 124 litera (g);

(g) „întreprindere căreia i s-au acordat drepturi sau privilegii speciale” înseamnă orice întreprindere, publică sau privată, căreia una dintre părți i-a acordat drepturi sau privilegii speciale, în drept sau în fapt;

(h) „serviciu furnizat în exercitarea autorității guvernamentale” înseamnă un serviciu furnizat în exercitarea autorității guvernamentale, conform definiției din GATS;

(i) „drepturi sau privilegii speciale” înseamnă drepturile sau privilegiile prin care una dintre părți desemnează sau limitează la două sau mai multe numărul de întreprinderi autorizate să furnizeze un bun sau un serviciu în funcție de alte criterii decât criteriile obiective, proporționale și nediscriminatorii, afectând în mod semnificativ capacitatea oricărei alte întreprinderi de a furniza același bun sau serviciu în aceeași zonă geografică și pe aceeași piață de produse în condiții în mod semnificativ echivalente;

(j) „întreprindere deținută de stat” înseamnă o întreprindere în care una dintre părți:

(i) deține direct peste 50 % din capitalul social;

(ii) controlează, direct sau indirect, exercitarea a peste 50 % din drepturile de vot;

(iii) are competența de a numi majoritatea membrilor consiliului de administrație sau ai oricărui alt organ de conducere echivalent; sau

(iv) are competența de a exercita controlul asupra întreprinderii. Pentru stabilirea controlului, toate elementele relevante de drept și în fapt sunt luate în considerare de la caz la caz.

Articolul 377

Domeniu de aplicare

(1) Prezentul capitol se aplică entităților reglementate de la toate nivelurile de guvernare care sunt implicate în activități comerciale. În cazul în care o entitate reglementată desfășoară atât activități comerciale, cât și activități necomerciale, numai activitățile comerciale sunt reglementate de prezentul capitol.

(2) Prezentul capitol nu se aplică:

(a) entităților reglementate atunci când acționează în calitate de entități contractante, astfel cum sunt definite în anexele 1-3 ale fiecărei părți din apendicele I la AAP și la punctul 1 din subsecțiunile referitoare la fiecare parte din secțiunea B din anexa 25, care desfășoară achiziții publice reglementate, astfel cum sunt definite la articolul 277 alineatul (2);

(b) niciunui serviciu furnizat în exercitarea autorității guvernamentale;

(3) Prezentul capitol nu se aplică unei entități reglementate dacă, în oricare dintre cele trei exerciții financiare consecutive anterioare, veniturile anuale provenite din activitățile comerciale ale întreprinderii sau ale monopolului în cauză au fost mai mici de 100 de milioane de drepturi speciale de tragere.

(4) Articolul 380 nu se aplică prestării de servicii financiare de către o entitate reglementată în temeiul unui mandat guvernamental, în cazul în care respectiva prestare de servicii financiare:

(a) sprijină exporturile sau importurile, cu condiția ca serviciile respective:

(i) să nu urmărească să se substituie finanțărilor comerciale; sau

(ii) să nu fie oferite în condiții mai favorabile decât cele care ar putea fi obținute pentru servicii financiare comparabile pe piața comercială; sau

(b) sprijină investițiile private în afara teritoriului părții, cu condiția ca serviciile respective:

(i) să nu urmărească să se substituie finanțărilor comerciale; sau

(ii) să nu fie oferite în condiții mai favorabile decât cele care ar putea fi obținute pentru servicii financiare comparabile pe piața comercială; sau

(c) este oferită în condiții compatibile cu acordul, cu condiția ca furnizarea serviciilor respective să intre sub incidența acordului.

(5) Fără a aduce atingere alineatului (3) din prezentul articol, articolul 380 nu se aplică următoarelor sectoare: serviciile audiovizuale; cabotajul maritim național ([57]) și transportul pe căile navigabile interioare, astfel cum este prevăzut la articolul 123 alineatul (5).

(6) Articolul 380 nu se aplică în măsura în care o entitate reglementată a unei părți achiziționează sau vinde bunuri sau servicii în temeiul:

(a) oricărei măsuri neconforme existente pe care partea o menține, o continuă, o reînnoiește sau o modifică în conformitate cu articolul 133 alineatul (1) sau cu articolul 139 alineatul (1), astfel cum este prevăzută în listele din anexele 19 și 20, după caz; sau

(b) oricărei măsuri neconforme pe care partea o adoptă sau o menține în privința unor sectoare, subsectoare sau activități în conformitate cu articolul 133 alineatul (2) sau cu articolul 139 alineatul (2), astfel cum este prevăzută în listele din anexele 19 și 20, după caz.

Articolul 378

Relația cu Acordul OMC

Părțile își afirmă drepturile și obligațiile care le revin în temeiul articolului XVII alineatele (1)-(3) din GATT 1994, al Înțelegerii privind interpretarea articolului XVII din Acordul General pentru Tarife și Comerț din 1994, precum și în temeiul articolului VIII alineatele (1), (2) și (5) din GATS.

Articolul 379

Dispoziții generale

(1) Fără a aduce atingere drepturilor și obligațiilor care îi revin fiecărei părți în temeiul prezentului capitol, nicio dispoziție a prezentului capitol nu împiedică oricare dintre părți să stabilească sau să mențină o entitate reglementată.

(2) Niciuna dintre părți nu solicită unei entități reglementate și nu încurajează o entitate reglementată să acționeze într-o manieră incompatibilă cu prezentul capitol.

Articolul 380

Tratamentul nediscriminatoriu și considerentele de ordin comercial

(1) Fiecare parte se asigură că fiecare dintre entitățile sale reglementate, atunci când se angajează în activități comerciale:

(a) acționează în conformitate cu considerente de ordin comercial la achiziționarea sau vânzarea unui bun sau serviciu, cu excepția cazurilor în care îndeplinește obligații aferente mandatului său de serviciu public care nu sunt incompatibile cu litera (b) sau (c);

(b) atunci când achiziționează un bun sau un serviciu:

(i) acordă bunurilor sau serviciilor furnizate de o întreprindere a celeilalte părți un tratament nu mai puțin favorabil decât cel pe care îl acordă bunurilor sau serviciilor similare furnizate de întreprinderi ale părții; și

(ii) acordă bunurilor sau serviciilor furnizate de o întreprindere care este întreprindere reglementată pe teritoriul părții respective un tratament nu mai puțin favorabil decât cel pe care îl acordă unui bun similar sau unui serviciu similar furnizat de întreprinderile părții pe piața relevantă de pe teritoriul părții; și

(c) atunci când vinde un bun sau un serviciu:

(i) acordă unei întreprinderi a celeilalte părți un tratament nu mai puțin favorabil decât cel pe care îl acordă întreprinderilor părții; și

(ii) acordă unei întreprinderi reglementate pe teritoriul părții respective un tratament nu mai puțin favorabil decât cel pe care îl acordă întreprinderilor părții pe piața relevantă de pe teritoriul părții ([58]).

(2) Alineatul (1) literele (b) și (c) nu împiedică o entitate reglementată:

(a) să achiziționeze sau să furnizeze bunuri ori servicii în termeni diferiți sau în condiții diferite, inclusiv privind prețul, cu condiția ca acești termeni diferiți sau aceste condiții diferite să fie conforme cu considerentele de ordin comercial; sau

(b) să refuze să achiziționeze sau să furnizeze bunuri ori servicii, cu condiția ca acest refuz să fie conform cu considerentele de ordin comercial.

Articolul 381

Cadrul de reglementare

(1) Fiecare parte respectă și utilizează în mod optim standardele internaționale relevante, inclusiv Orientările OCDE privind guvernanța corporativă a întreprinderilor deținute de stat.

(2) Fiecare parte se asigură că orice organism de reglementare sau orice alt organism care exercită o funcție de reglementare care este stabilit sau menținut de partea respectivă:

(a) este independent de oricare dintre întreprinderile reglementate de organismul respectiv și nu răspunde în fața acestora; și

(b) în circumstanțe similare, acționează imparțial față de toate întreprinderile reglementate de organismul respectiv, inclusiv față de entitățile reglementate; imparțialitatea cu care organismul își exercită funcțiile de reglementare este evaluată în funcție de o metodă sau de o practică generală a organismului respectiv.

În cazul sectoarelor în care părțile au convenit prin prezentul acord asupra unor obligații specifice cu privire la un astfel de organism, dispozițiile relevante ale prezentului acord prevalează.

(3) Fiecare parte aplică în mod consecvent și nediscriminatoriu propriile acte cu putere de lege și norme administrative entităților reglementate.

Articolul 382

Schimbul de informații

(1) Partea care are motive să creadă că interesele sale în temeiul prezentului capitol sunt afectate de activitățile comerciale ale unei entități a celeilalte părți îi poate solicita celeilalte părți, în scris, să furnizeze informații cu privire la activitățile comerciale ale entității respective legate de punerea în aplicare a dispozițiilor prezentului capitol în conformitate cu alineatul (2).

(2) Partea solicitată furnizează informațiile solicitate, cu condiția ca solicitarea menționată la alineatul (1) să includă o explicație a modului în care activitățile entității pot afecta interesele părții solicitante în temeiul prezentului capitol și să precizeze care dintre următoarele informații trebuie furnizate:

(a) cine deține dreptul de proprietate asupra entității și care este structura votului din cadrul acesteia, precizând procentul de acțiuni și procentul de drepturi de vot pe care le dețin în entitate, cumulat, partea solicitată și entitățile sale reglementate;

(b) o descriere a oricăror acțiuni speciale sau drepturi de vot speciale sau a oricăror altor drepturi pe care partea solicitată sau entitățile sale reglementate le dețin, în măsura în care aceste drepturi sunt diferite de cele aferente acțiunilor ordinare generale ale entității;

(c) o descriere a structurii organizatorice a entității și a componenței consiliului de administrație al acesteia sau a oricărui organism echivalent;

(d) o descriere a departamentelor guvernamentale sau a organismelor publice care reglementează sau monitorizează entitatea, o descriere a cerințelor de raportare impuse acesteia de către respectivele departamente sau organisme publice, precum și drepturile și practicile acestor departamente sau organisme publice cu privire la numirea, revocarea sau remunerarea cadrelor superioare de conducere și a membrilor consiliului său de administrație sau ai oricărui alt organ echivalent;

(e) venitul anual și activele totale ale entității pe durata celei mai recente perioade de trei ani pentru care sunt disponibile informații;

(f) orice derogare, imunitate și măsură conexă de care beneficiază entitatea în temeiul actelor cu putere de lege și al normelor administrative ale părții solicitate;

(g) orice informații suplimentare cu privire la entitate care sunt disponibile publicului, inclusiv rapoartele financiare anuale și auditurile efectuate de părți terțe.

(3) Alineatele (1) și (2) nu obligă niciuna dintre părți să furnizeze informații confidențiale a căror divulgare ar fi incompatibilă cu actele sale cu putere de lege și cu normele sale administrative, ar împiedica asigurarea respectării legii sau ar contraveni în alt mod interesului public ori ar aduce atingere intereselor comerciale legitime ale anumitor întreprinderi.

(4) Dacă informațiile solicitate nu sunt disponibile, partea solicitată furnizează părții solicitante, în scris, motivele pentru care informațiile solicitate nu sunt disponibile.

CAPITOLUL 5
FISCALITATE

Articolul 383

Buna guvernanță

Părțile recunosc și se angajează să pună în aplicare principiile bunei guvernanțe în materie fiscală, în special standardele mondiale privind transparența fiscală și schimbul de informații fiscale și concurența fiscală echitabilă. Părțile își reafirmă sprijinul pentru Planul de acțiune al OCDE privind erodarea bazei impozabile și transferul profiturilor (BEPS) și își afirmă angajamentul de a pune în aplicare standardele minime ale OCDE de combatere a BEPS. Părțile promovează buna guvernanță în materie fiscală, îmbunătățesc cooperarea internațională în domeniul fiscal și facilitează colectarea veniturilor fiscale.

Articolul 384

Standarde în materie fiscală

(1) Niciuna dintre părți nu slăbește și nu reduce nivelul de protecție prevăzut în legislația sa la încheierea perioadei de tranziție sub nivelul prevăzut de standardele și normele convenite în cadrul OCDE, în ceea ce privește:

(a) schimbul de informații la cerere, în mod spontan sau automat, cu privire la conturile financiare, deciziile fiscale transfrontaliere, rapoartele pentru fiecare țară în parte între administrațiile fiscale și potențialele mecanisme transfrontaliere de planificare fiscală;

(b) normele privind limitarea deductibilității dobânzii, societățile străine controlate și tratamentul neuniform al elementelor hibride.

(2) Niciuna dintre părți nu slăbește și nu reduce nivelul de protecție prevăzut în legislația sa la încheierea perioadei de tranziție în ceea ce privește raportarea publică pentru fiecare țară în parte de către instituțiile de credit și firmele de investiții, cu excepția firmelor de investiții mici și neinterconectate.

Articolul 385

Soluționarea litigiilor

Prezentul capitol nu face obiectul soluționării litigiilor în temeiul titlului I din partea a șasea.

CAPITOLUL 6
STANDARDE SOCIALE ȘI DE MUNCĂ

Articolul 386

Definiție

(1) În sensul prezentului capitol, „niveluri de protecție a muncii și protecție socială” înseamnă nivelurile de protecție prevăzute în ansamblul legislației și standardelor unei părți ([59]), în fiecare dintre următoarele domenii:

(a) drepturile fundamentale la locul de muncă;

(b) sănătatea și siguranța la locul de muncă;

(c) standardele privind condițiile de muncă echitabile și ocuparea forței de muncă;

(d) drepturile de informare și consultare la nivel de întreprindere; sau

(e) restructurarea întreprinderilor.

(2) În cazul Uniunii, „niveluri de protecție a muncii și protecție socială” înseamnă nivelurile de protecție a muncii și protecție socială care sunt aplicabile tuturor statelor membre și în cadrul acestora și care sunt comune acestora.

Articolul 387

Menținerea nivelurilor de protecție

(1) Părțile afirmă dreptul fiecărei părți de a-și stabili politicile și prioritățile în domeniile reglementate de prezentul capitol, de a stabili nivelurile de protecție a muncii și protecție socială pe care le consideră adecvate și de a adopta sau a-și modifica legislația și politicile într-un mod consecvent cu angajamentele internaționale ale fiecărei părți, inclusiv cu angajamentele pe care și le-a asumat în temeiul prezentului capitol.

(2) Niciuna dintre părți nu slăbește și nu reduce, într-un mod care să afecteze comerțul sau investițiile dintre părți, nivelurile sale de protecție a muncii și protecție socială sub nivelurile existente la sfârșitul perioadei de tranziție, inclusiv prin faptul că nu aplică efectiv legislația și standardele sale.

(3) Părțile recunosc că fiecare parte își păstrează dreptul de a exercita o putere discreționară rezonabilă și de a lua decizii cu bună credință cu privire la alocarea resurselor de asigurare a aplicării legislației în domeniul muncii în ceea ce privește alte acte legislative în domeniul muncii care sunt considerate a avea prioritate mai mare, cu condiția ca exercitarea acestei puteri discreționare și deciziile respective să nu fie incompatibile cu obligațiile care îi revin în temeiul prezentului capitol.

(4) Părțile continuă să depună eforturi în vederea creșterii nivelurilor lor de protecție a muncii și protecție socială menționate în prezentul capitol.

Articolul 388

Asigurarea respectării legii

În scopul asigurării respectării legii, astfel cum se menționează la Articolul 387, fiecare parte stabilește sau menține un sistem pentru asigurarea efectivă a respectării legii la nivel intern, în special un sistem eficace de inspecții ale muncii conform cu angajamentele sale internaționale privind condițiile de muncă și protecția lucrătorilor; se asigură că sunt disponibile proceduri administrative și judiciare care să le permită autorităților publice și persoanelor fizice să introducă în timp util acțiuni împotriva încălcării standardelor sociale și în materie de legislație a muncii și prevede măsuri reparatorii adecvate și eficace, inclusiv măsuri asigurătorii provizorii, precum și sancțiuni proporționale și disuasive. La punerea în aplicare și asigurarea respectării pe plan intern a dispozițiilor articolului 387, fiecare parte respectă rolul și autonomia partenerilor sociali la nivel național, în cazurile relevante, în conformitate cu legislația și practicile aplicabile.

Articolul 389

Soluționarea litigiilor

(1) Părțile depun toate eforturile, prin dialog, consultare, schimb de informații și cooperare, pentru a soluționa orice dezacord cu privire la aplicarea prezentului capitol.

(2) Prin derogare de la titlul I din partea a șasea, în cazul unui litigiu între părți cu privire la aplicarea prezentului capitol, părțile recurg exclusiv la procedurile prevăzute la articolele 408, 409 și 410.

CAPITOLUL 7
MEDIU ȘI CLIMĂ

Articolul 390

Definiții

(1) În sensul prezentului capitol, „niveluri de protecție a mediului” înseamnă nivelurile de protecție prevăzute în ansamblul legislației unei părți care au scopul de a proteja mediul, inclusiv de a preveni un pericol la adresa vieții sau sănătății umane cauzat de efectele asupra mediului, inclusiv în fiecare dintre următoarele domenii:

(a) emisiile industriale;

(b) emisiile atmosferice și calitatea aerului;

(c) conservarea naturii și a biodiversității;

(d) gestionarea deșeurilor;

(e) protejarea și conservarea mediului acvatic;

(f) protejarea și conservarea mediului marin;

(g) prevenirea, reducerea și eliminarea riscurilor la adresa sănătății umane sau la adresa mediului generate de producerea, utilizarea, eliberarea și eliminarea substanțelor chimice; sau

(h) gestionarea efectelor producției agricole sau alimentare asupra mediului, în special prin utilizarea antibioticelor și a substanțelor de decontaminare.

(2) În cazul Uniunii, „niveluri de protecție a mediului” înseamnă nivelurile de protecție a mediului care sunt aplicabile tuturor statelor membre și în cadrul acestora și care sunt comune acestora.

(3) În sensul prezentului capitol, „nivel de protecție climatică” înseamnă nivelul de protecție în ceea ce privește emisiile și absorbțiile de gaze cu efect de seră și de substanțe care diminuează stratul de ozon. În ceea ce privește gazele cu efect de seră, aceasta înseamnă:

(a) în cazul Uniunii, obiectivul de 40 % la nivelul întregii economii pentru 2030, inclusiv sistemul Uniunii de stabilire a prețului carbonului;

(b) în cazul Regatului Unit, procentul care revine întregii economii a Regatului Unit din acest obiectiv pentru 2030, inclusiv sistemul Regatului Unit de stabilire a prețului carbonului.

Articolul 391

Menținerea nivelurilor de protecție

(1) Părțile afirmă dreptul fiecărei părți de a-și stabili politicile și prioritățile în domeniile reglementate de prezentul capitol, de a stabili nivelurile de protecție a mediului și de protecție a climei pe care le consideră adecvate și de a adopta sau a-și modifica legislația și politicile într-un mod consecvent cu angajamentele internaționale ale fiecărei părți, inclusiv cu angajamentele pe care și le-a asumat în temeiul prezentului capitol.

(2) Niciuna dintre părți nu slăbește sau reduce, într-un mod care să afecteze comerțul sau investițiile dintre părți, nivelurile sale de protecție a mediului sau de protecție a climei sub nivelurile existente la sfârșitul perioadei de tranziție, nici prin faptul de a nu aplica efectiv legislația sa în domeniul mediului sau nivelul său de protecție a climei.

(3) Părțile recunosc că fiecare parte își păstrează dreptul de a exercita o putere discreționară rezonabilă și de a lua decizii cu bună-credință cu privire la alocarea resurselor de asigurare a aplicării legislației în domeniul mediului în ceea ce privește alte acte legislative în materie de mediu și politici climatice ce sunt considerate a avea prioritate mai mare, cu condiția ca exercitarea acestei puteri discreționare și deciziile respective să nu fie incompatibile cu obligațiile care îi revin în temeiul prezentului capitol.

(4) În sensul prezentului capitol, în măsura în care sunt prevăzute obiective în legislația de mediu a unei părți în domeniile enumerate la articolul 390, aceste obiective sunt incluse în nivelurile de protecție a mediului ale părții respective la sfârșitul perioadei de tranziție. Aceste obiective le includ pe cele a căror atingere este prevăzută pentru o dată ulterioară încheierii perioadei de tranziție. Prezentul alineat se aplică, de asemenea, substanțelor care diminuează stratul de ozon.

(5) Părțile continuă să depună eforturi în vederea creșterii nivelurilor lor de protecție a mediului sau de protecție a climei menționate în prezentul capitol.

Articolul 392

Stabilirea prețului carbonului

(1) Fiecare parte trebuie să aibă la 1 ianuarie 2021 un sistem eficace de stabilire a prețului carbonului.

(2) Fiecare sistem trebuie să acopere emisiile de gaze cu efect de seră provenite din producția de energie electrică, din producția de energie termică, din industrie și din aviație.

(3) Eficacitatea sistemelor de stabilire a prețului carbonului ale părților trebuie să mențină nivelul de protecție prevăzut la articolul 391.

(4) Prin derogare de la alineatul (2), aviația trebuie inclusă în termen de cel mult doi ani, dacă nu a fost deja inclusă. Domeniul de aplicare al sistemului Uniunii de stabilire a prețului carbonului trebuie să includă cursele aeriene care pleacă din Spațiul Economic European către Regatul Unit.

(5) Fiecare parte își menține propriul sistem de stabilire a prețului carbonului în măsura în care acesta reprezintă pentru fiecare parte un instrument eficace de combatere a schimbărilor climatice și, în orice caz, menține nivelul de protecție prevăzut la articolul 391.

(6) Părțile cooperează în ceea ce privește stabilirea prețului carbonului. Acestea iau serios în considerare corelarea sistemelor lor de stabilire a prețului carbonului într-un mod care să mențină integritatea acestor sisteme și să ofere posibilitatea sporirii eficacității lor.

Articolul 393

Principii din domeniul mediului și al climei

(1) Ținând seama de faptul că Uniunea și Regatul Unit au o biosferă comună în ceea ce privește poluarea transfrontalieră, fiecare parte se angajează să respecte principiile de mediu recunoscute la nivel internațional pe care și le-a asumat, cum ar fi cele prevăzute de Declarația de la Rio privind mediul și dezvoltarea, adoptată la Rio de Janeiro la 14 iunie 1992 („Declarația de la Rio privind mediul și dezvoltarea din 1992”), precum și de acordurile multilaterale de mediu, inclusiv de Convenția-cadru a Organizației Națiunilor Unite privind schimbările climatice, încheiată la New York la 9 mai 1992 („CCONUSC”), și de Convenția privind diversitatea biologică, încheiată la Rio de Janeiro la 5 iunie 1992 („Convenția privind diversitatea biologică”), în special:

(a) principiul integrării protecției mediului în elaborarea politicilor, inclusiv prin analize de impact;

(b) principiul acțiunii preventive pentru a preveni daunele aduse mediului;

(c) abordarea precaută menționată la articolul 356 alineatul (2);

(d) principiul conform căruia daunele aduse mediului ar trebui remediate cu prioritate la sursă; și

(e) principiul „poluatorul plătește”.

(2) Părțile reafirmă angajamentele fiecăreia față de procedurile de analiză a impactului probabil asupra mediului al unei activități propuse; în cazul în care este probabil ca anumite proiecte, planuri și programe să aibă efecte semnificative asupra mediului, inclusiv asupra sănătății, acest lucru include efectuarea unei analize de impact asupra mediului sau o evaluare strategică de mediu, după caz.

(3) Aceste proceduri includ, după caz și în conformitate cu legislația fiecărei părți, determinarea sferei de aplicare a unui raport de mediu și elaborarea acestuia, realizarea de consultări publice și participării publică și luarea în considerare a raportului de mediu și a rezultatelor participării publice și ale consultărilor publice în proiectul aprobat sau în planul ori în programul adoptat.

Articolul 394

Asigurarea respectării legii

(1) În scopul asigurării respectării legislației, astfel cum se menționează la articolul 391, fiecare parte se asigură, în conformitate cu legislația sa, că:

(a) autoritățile naționale competente să asigure aplicarea legislației relevante privind mediul sau clima acordă atenția cuvenită presupuselor încălcări ale legislației respective care le sunt aduse la cunoștință. Aceste autorități trebuie să dispună de măsuri reparatorii adecvate și efective, inclusiv de măsuri asigurătorii provizorii, precum și de sancțiuni proporționale și disuasive, dacă este cazul; și

(b) persoanele fizice și juridice care au un interes suficient dispun de proceduri administrative și judiciare de drept intern pentru a introduce acțiuni împotriva încălcării legislației privind mediul sau clima și pentru a solicita măsuri reparatorii eficace, inclusiv măsuri provizorii, iar procedurile respective nu presupun costuri prohibitive și se desfășoară într-un mod corect, echitabil și transparent.

Articolul 395

Cooperarea privind monitorizarea și asigurarea respectării legii

Părțile se asigură că Comisia Europeană și organismele independente ale Regatului Unit se întrunesc și cooperează periodic cu privire la monitorizarea și asigurarea eficace a respectării legislației privind mediul sau clima, astfel cum se menționează la articolul 391.

Articolul 396

Soluționarea litigiilor

(1) Părțile depun toate eforturile, prin dialog, consultare, schimb de informații și cooperare, pentru a soluționa orice dezacord cu privire la aplicarea prezentului capitol.

(2) Prin derogare de la titlul I din partea a șasea, în cazul unui litigiu între părți cu privire la aplicarea prezentului capitol, părțile recurg exclusiv la procedurile prevăzute la articolele 408, 409 și 410.

CAPITOLUL 8

ALTE INSTRUMENTE COMERCIALE ȘI INSTRUMENTE PENTRU DEZVOLTAREA DURABILĂ

Articolul 397

Context și obiective

(1) Părțile reamintesc de Agenda 21, de Declarația de la Rio privind mediul și dezvoltarea din 1992, de Planul de la Johannesburg de implementare a Summitului mondial privind dezvoltarea durabilă din 2002, de Declarația Organizației Internaționale a Muncii (OIM) privind justiția socială pentru o globalizare echitabilă, adoptată la Geneva la 10 iunie 2008 de Conferința Internațională a Muncii în cadrul celei de a 97-a sesiuni („Declarația OIM privind justiția socială pentru o globalizare echitabilă”), de Documentul final al Conferinței ONU privind dezvoltarea durabilă din 2012, intitulat „Viitorul pe care ni-l

dorim", aprobat prin Rezoluția 66/288 a Adunării Generale a ONU, adoptată la 27 iulie 2012, și de Agenda 2030 a ONU pentru dezvoltare durabilă, adoptată prin Rezoluția 70/1 a Adunării Generale a ONU din 25 septembrie 2015, precum și de obiectivele de dezvoltare durabilă prevăzute de aceasta.

(2) În sensul alineatului (1) din prezentul articol, obiectivul prezentului capitol îl constituie consolidarea integrării dezvoltării durabile, în special a dimensiunilor sale legate de muncă și de mediu, în relațiile comerciale și de investiții ale părților și, în acest sens, de a completa angajamentele asumate de părți în temeiul capitolelor 6 și 7.

Articolul 398

Transparența

(1) Părțile subliniază importanța asigurării transparenței ca element necesar pentru promovarea participării publicului și pentru punerea informațiilor la dispoziția publicului în contextul prezentului capitol. În conformitate cu actele sale cu putere de lege și actele sale administrative, cu dispozițiile prezentului capitol, ale titlului IX și ale titlului X, fiecare parte trebuie:

(a) să se asigure că orice măsură de aplicare generală care urmărește realizarea obiectivelor prezentului capitol este administrată în mod transparent, inclusiv prin faptul că se oferă publicului posibilități rezonabile și o perioadă de timp suficientă pentru a-și prezenta observațiile și prin publicarea unor astfel de măsuri;

(b) să se asigure că publicului larg i se acordă acces la informațiile de mediu relevante deținute de autoritățile publice sau adresate acestora, precum și să asigure diseminarea activă a acestor informații către publicul larg prin mijloace electronice;

(c) să încurajeze dezbaterea publică cu și între actorii nestatali în ceea ce privește elaborarea și definirea politicilor care pot conduce la adoptarea de către autoritățile sale publice a legislației relevante pentru prezentul capitol; în ceea ce privește mediul, acest lucru include participarea publicului la proiecte, planuri și programe; și

(d) să promoveze sensibilizarea publicului cu privire la legislația și standardele sale relevante pentru prezentul capitol, precum și cu privire la procedurile de asigurare a respectării legislației și a conformității, prin luarea de măsuri pentru a îmbunătăți cunoștințele publicului și înțelegerea situației de către acesta. În ceea ce privește legislația și standardele din domeniul muncii, acest lucru include lucrătorii, angajatorii și reprezentanții acestora.

Articolul 399

Standarde și acorduri multilaterale în domeniul muncii

(1) Părțile își afirmă angajamentul de a promova dezvoltarea comerțului internațional într-un mod care să creeze o muncă decentă pentru toți, astfel cum se prevede în Declarația OIM privind justiția socială pentru o globalizare echitabilă din 2008.

(2) În conformitate cu Constituția OIM și cu Declarația OIM cu privire la principiile și drepturile fundamentale la locul de muncă și măsurile subsecvente acesteia, adoptată la Geneva la 18 iunie 1998 de Conferința Internațională a Muncii în cadrul celei de a 86-a sesiuni, fiecare parte se angajează să respecte, să promoveze și să pună efectiv în aplicare standardele fundamentale de muncă recunoscute la nivel internațional, astfel cum sunt definite în convențiile fundamentale ale OIM, și anume:

(a) libertatea de asociere și recunoașterea efectivă a dreptului la negociere colectivă al lucrătorilor;

(b) eliminarea tuturor formelor de muncă forțată sau obligatorie;

(c) abolirea efectivă a muncii copiilor; și

(d) eliminarea discriminării cu privire la încadrarea în muncă și la profesie.

(3) Fiecare parte depune eforturi continue și susținute în vederea ratificării convențiilor fundamentale ale OIM, în cazul în care nu a făcut încă acest lucru.

(4) Părțile fac schimb de informații, în mod periodic și după caz, cu privire la situațiile și progresele din statele membre și din Regatul Unit în ceea ce privește ratificarea convențiilor sau a protocoalelor OIM clasificate de către OIM ca fiind actualizate și a altor instrumente internaționale relevante.

(5) Fiecare parte se angajează să pună în aplicare toate convențiile OIM ratificate de Regatul Unit și, respectiv, de statele membre, precum și dispozițiile Cartei sociale europene acceptate de statele membre și de Regatul Unit, în calitate de membri ai Consiliului Europei ([60]).

(6) Fiecare parte continuă să promoveze, prin intermediul legislației și al practicilor sale, Agenda OIM privind munca decentă, astfel cum este prevăzută în Declarația privind justiția socială pentru o globalizare echitabilă din 2008 („Agenda OIM privind munca decentă") și în conformitate cu convențiile relevante ale OIM și cu alte angajamente internaționale, în special în ceea ce privește:

(a) condițiile de muncă decente pentru toți, în ceea ce privește, printre altele, salariile și veniturile, timpul de lucru, concediul de maternitate și alte condiții de muncă;

(b) sănătatea și securitatea la locul de muncă, inclusiv prevenirea unui accident de muncă sau a unei boli profesionale și compensarea în caz de astfel de accident sau boală; și

(c) nediscriminarea în ceea ce privește condițiile de muncă, inclusiv în privința lucrătorilor migranți.

(7) Fiecare parte protejează și promovează dialogul social în materie de chestiuni legate de muncă între lucrători și angajatori, precum și între organizațiile acestora, precum și cu autoritățile guvernamentale relevante.

(8) Părțile cooperează în vederea consolidării cooperării lor cu privire la aspectele legate de comerț ale politicilor și măsurilor din domeniul muncii, inclusiv în forurile multilaterale, ca de exemplu OIM, după caz. Această cooperare poate viza, printre altele:

(a) aspectele legate de comerț ale punerii în aplicare a convențiilor fundamentale, prioritare și a altor convenții actualizate ale OIM;

(b) aspectele legate de comerț ale Agendei OIM privind munca decentă, inclusiv privind interconexiunile dintre comerț și ocuparea integrală și productivă a forței de muncă, ajustarea pieței forței de muncă, standardele fundamentale de muncă, munca decentă în cadrul lanțurilor de aprovizionare globale, protecția socială și incluziunea socială, dialogul social și egalitatea de gen;

(c) impactul legislației muncii și al standardelor de muncă asupra comerțului și investițiilor sau impactul legislației privind comerțul și investițiile asupra muncii;

(d) dialogul și schimbul de informații cu privire la dispozițiile în materie de muncă din cadrul acordurilor lor comerciale, precum și punerea în aplicare a acestora; și

(e) orice altă formă de cooperare considerată adecvată.

(9) Părțile iau în considerare orice opinii prezentate de reprezentanții lucrătorilor și ai angajatorilor și de organizații ale societății civile la identificarea domeniilor de cooperare și la desfășurarea activităților de cooperare.

Articolul 400

Acorduri multilaterale de mediu